

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14, 93/16 i 116/18), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. rujna 2019. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, za 2018. godinu, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku aktom, klase: 011-01/19-01/1, urbroja: 519-04-2-3-1/1-19-112, od 3. rujna 2019. godine.

2. Zadužuje se Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku da o ovome Zaključku izvijesti nadležna tijela, nositelje provedbe mjera iz Nacionalne strategije iz točke 1. ovoga Zaključka.

Klasa: 022-03/19-07/351

Urbroj: 50301-25/14-19-2

Zagreb, 19. rujna 2019.

 PREDSJEDNIK

Mr. sc. Andrej Plenković

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI
ZA OSOBE S INVALIDITETOM
OD 2017. DO 2020. GODINE**

za 2018. godinu

SADRŽAJ

UVOD	1
KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE	1
TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBE MJERA	2
PRIKAZ REZULTATA U PROVEDBI MJERA NA NACIONALNOJ RAZINI	9
1. Obitelj	9
2. Život u zajednici	10
3. Odgoj i obrazovanje	14
4. Zdravstvena zaštita	17
5. Socijalna skrb	20
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	22
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje.....	27
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja	31
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	34
10. Sudjelovanje u kulturnom životu.....	36
11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu	38
12. Istraživanje i razvoj	39
13. Rekreacija, razonoda i šport	40
14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja	42
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	42
16. Međunarodna suradnja	45
KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI	47
PRIKAZ REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JLP(R)S	47
1. Obitelj	47
2. Život u zajednici	47
3. Odgoj i obrazovanje	49
4. Zdravstvena zaštita	51
5. Socijalna skrb	53
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	55
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje.....	57
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja	59
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	61
10. Sudjelovanje u kulturnom životu.....	63
11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu	65
12. Istraživanje i razvoj	65
13. Rekreacija, razonoda i šport	65
14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja	67
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	68
16. Međunarodna suradnja	70
ZAKLJUČAK	71
PRILOZI	73
PRILOZI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	123

UVOD

Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine („Narodne novine“, broj 42/2017, u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) usvojena je od strane Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 20. travnja 2017. godine.

Nacionalnom strategijom nastoji se osigurati što uspješnija implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom s ciljem napretka te daljnjeg promicanja prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Stvaranje sveobuhvatnoga domaćega pravnog okvira pretpostavlja i kontinuirano praćenje razvoja međunarodnih standarda, kako bi se osobama s invaliditetom osigurala najviša razina suvremene zaštite, pristupačnost svim pravima i njihovo ostvarivanje bez diskriminacije. Zadaća je Nacionalne strategije uskladiti sve politike djelovanja na području promicanja prava osoba s invaliditetom s dostignutim standardima na globalnoj razini, ali i svim trendovima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom, poštujući načela univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe.

Nacionalna strategija predstavlja krovni dokument razvoja politike prema osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, koja izjednačavanje mogućnosti definira u 16 područja djelovanja sa 78 mjera i 200 provedbenih aktivnosti povezanih s različitim dimenzijama kvalitete života i sustava pružanja usluga za građane.

KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE

U provedbu Nacionalne strategije uključena je široka mreža državnih i nedržavnih dionika koji djeluju u ulozi nositelja i su-nositelja mjera. S obzirom da mjere koje strategija predviđa zahvaćaju čak 16 područja djelovanja, uspješnost upravljanja provedbom ovisi o osiguranju koherentnosti i učinkovita koordinacija unutar pojedinih sustava i između sustava, primjerice obrazovnog i socijalnog te na razini čitave mreže dionika koji su uključeni u provedbu. Tijekom 2018. godine, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (u daljnjem tekstu: MDOMSP) kao nositelj zadaće vertikalne i horizontalne koordinacije, uz provođenje dijela mjera, koordiniralo je provedbom i upravljalo procesom izrade objedinjenog izvješća o provedbi Nacionalne strategije za 2018. godinu. Slijedom navedenog, MDOMSP je koordinatorima za provedbu Nacionalne strategije u tijelima nadležnim za njenu provedbu osiguravalo vertikalne smjernice te je poticao kontinuiranu i dvosmjernu razmjenu informacija nositelja mjera na horizontalnoj osnovi. Također, MDOMSP je prikupljao izvješća od svih nositelja i su-nositelja mjera o provedbi istih, a radi objedinjavanja izvješća na nacionalnoj razini.

Kako bi se pospješio proces praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalne strategije tijekom 2018. godine, MDOMSP je u siječnju i veljači 2019. godine provelo pet jednodnevnih savjetodavnih regionalnih radionica na kojima je sudjelovalo preko 200 dionika provedbe mjera Nacionalne strategije: županijskih koordinatora, predstavnika županijskih institucija, gradova i općina, predstavnika organizacija civilnog društva i ustanova s kojima županijski koordinatori intenzivno surađuju pri provedbi mjera iz Nacionalne strategije i pri izradi Izvješća, kao i predstavnika Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i mirovinskog sustava i Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja. Uz sudjelovanje u izlaganjima i raspravama organiziranim u okviru radionica, sudionici radionica popunjavali su upitnik kojim se nastojao steći uvid u izazove i činitelje uspjeha u implementaciji politike izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom na razini regionalne i lokalne samouprave. Kao posebno važan činitelj uspjeha u 2018. godini sudionici radionica istaknuli su djelovanje koordinatora u tijelima nositeljima mjera na nacionalnoj razini te županijskih koordinatora koji predstavljaju fokalne točke MDOMSP-a u vertikalnoj koordinaciji provedbom Nacionalne strategije. U sustavu provedbe i izvještavanja o provedbi Nacionalne strategije, županijama i njihovim koordinatorima je dana uloga poveznika različitih tijela nacionalne razine i dionika koji doprinose provedbi mjera na lokalnoj razini. Iako je izvođenje te važne uloge u praksi otežano nepostojanjem izravnih koordinacijskih ovlasti županija nad jedinicama lokalne samouprave, mreža županijskih koordinatora u 2018. godini osigurala je bolji

protok vertikalnih smjernica za provedbu Nacionalne strategije no što je bio slučaj prethodnih godina. Također, u 2018. godini se proširio trend imenovanja koordinatora provedbe Nacionalne strategije u jedinicama lokalne samouprave koji proaktivnim djelovanjem mogu značajno doprinijeti povezivanju aktivnosti svih razina vlasti.

Uz imenovanje i autoriziranje koordinatora za upravljanje provedbom Nacionalne strategije, dio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinaciju osigurava usvajanjem vlastitih strateških dokumenata i uspostavljanjem povjerenstava u čiji rad se uključuju predstavnici tijela javne vlasti i organizacija civilnog društva koji zajedno usmjeravaju i prate provedbu mjera nacionalnih i lokalnih dokumenata. Ova praksa, međutim, još uvijek nije dostatno raširena pa je do 2018. godine tek manji broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imao međusektorska povjerenstva ili provodio svom lokalnom kontekstu prilagođene strateške ili akcijske dokumente u kojima je predvidio jasne ciljeve, mjere, aktivnosti i proračun za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom. U onim županijama i gradovima u kojima su tijekom 2018. godine djelotvornost uspostave i funkcioniranja navedenih upravljačkih mehanizama bila pospješena podrškom lokalnog političkog vodstva, djelotvorna je bila i provedba mjera Nacionalne strategije.

TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBE MJERA

1. OBITELJ				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
2. Osigurati lakše posvajanje i udomljavanje osobama s invaliditetom	MDOMSP	x		
2. ŽIVOT U ZAJEDNICI				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju	MDOMSP, MZ JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini	MDOMSP, MZO, MRMS JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
3. Provedba procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
3. ODGOJ I OBRAZOVANJE				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju	MZO, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
2. Povećati dostupnost srednjeg obrazovanja	MZO, MRMS	x		

3. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju	MZO		x	
4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika	MZO, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
5. Osigurati udžbenike prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika (u jeziku, pismu i mediju)	MZO	x		
6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju	MZO, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja	MZO, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	MZ, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja	MZ, MHB, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
3. Kontinuirano usklađivati Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedsku i druga pomagala sa suvremenim dostignućima tehničkih i medicinskih znanosti sukladno potrebama osoba s invaliditetom	MZ	x		
4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom	MZ, JLP(R)/S	x		
5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama	MZ, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih kroničnih bolesnika	MZ, JLP(R)/S	x		
7. Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata	MHB	x		
5. SOCIJALNA SKRB				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprjeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a	MDOMSP		x	
2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci	MDOMSP	x		

s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom				
3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite	MDOMSP, MU JLP(R)/S/GRAD ZAGREB		x	
6. STANOVANJE, MOBILNOST I PRISTUPAČNOST				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina	MGIPU	x		
2. Donošenje Tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti	MGIPU		x	
3. Evidentiranje građevina u vlasništvu Republike Hrvatske	MDI		x	
4. Evidentiranje građevina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave Republike Hrvatske (koje jesu i koje nisu u njezinom vlasništvu – najam građevina i/ili prostora) s označenom razinom pristupačnosti	MDI		x	
5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)	MDI, MUP, MHB, MDOMSP JLP(R)/S/GRAD ZAGREB		x	
6. Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom	MHB, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
7. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom	MMPI, JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
8. Osiguranje mobilnosti i jednaka dostupnost javnih cesta i autocesta osobama s invaliditetom	MMPI	x		
9. Poticati razvoj Univerzalnog dizajna ⁸	MZO		x	
7. PROFESIONALNA REHABILITACIJA, ZAPOSŁJAVANJE, RAD I MIROVINSKO OSIGURANJE				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Analizirati, pratiti i unaprjeđivati primjenu postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom	MRMS, HZZ, ZVPRZOSI		x	
2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada	MZO, MRMS, HZZ, ZVPRZOSI, MHB JLP(R)/S/GRAD ZAGREB	x		
3. Osigurati učinkovitu zaštitu od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom (preventivne mjere i nadzor)	MRMS, ZVPRZOSI	x		

4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom	MRMS, ZVPRZOSI, HZZ, MGPO JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama	MRMS, ZVPRZOSI i HZZ, MT, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
8. PRAVNA ZAŠTITA I ZAŠTITA OD ZLOSTAVLJANJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
2. Uvesti sustav odlučivanja uz podršku u zamjenu za djelomično oduzimanje poslovne sposobnosti	MDOMSP		x	
3. Provoditi načelo osobnog pristanaka osobe s invaliditetom prilikom smještaja u instituciju ili njezinog izlaska	MDOMSP	x		
4. Vođenje evidencije zdravstvenih radnika educiranih za postupanje u slučaju primjene mjere prisile u bolničkoj zdravstvenoj ustanovi	MZ	x		
5. Organizirati ciljano obrazovanje i usavršavanje pravosudnih dužnosnika, policijskih te pravosudnih službenika o pravima predviđenim Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Konvencijom o pravima djeteta	MP	x		
6. Osigurati pristupačnost sudova i ustanova za osobe lišene slobode	MP	x		
7. Prikupljati podatke u svrhu vođenja statistike o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji	MP	x		
8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja	MZ, MUP, URSVRH, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
9. Provoditi planove edukacije i informiranja o pravima pacijenata	MZ, HZJZ	x		
9. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE RAZINE SVIJEŠTI				
MJERA	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na	MU, MZ, MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		

ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva				
2. Koristiti nove IKT tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom	MU, JLP(R)/GRAD ZAGREB		x	
3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom	MDOMSP, JLP(R)/GRAD ZAGREB	x		
4. Kontinuirano promovirati Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, relevantne preporuke Vijeća Europe i informirati o potrebnim promjenama u društvu s obzirom na preuzete obaveze i međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska stranka	MDOMSP		x	
5. Provoditi stalne edukacije o novim saznanjima i modelima primjene Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (WHO 2001., Medicinska naklada i HZJZ, 2010.)	MZ, MRMS		x	
10. SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU				
MJERA	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima	MK, JLP(R)/GRAD ZAGREB	x		
2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini	MK, MZO, UZUVRH JLP(R)/GRAD ZAGREB	x		
3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom	MK	x		
4. Uvesti u nacionalno zakonodavstvo odredbe Ugovora iz Marakeša u svrhu olakšanja pristupa objavljenim djelima slijepim i slabovidnim osobama te osobama koje se iz nekog drugog razloga ne mogu koristiti tiskom	DZIV	x		
11. SUDJELOVANJE U JAVNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj	MU, JLP(R)/GRAD ZAGREB		x	

ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima				
2. Pratiti ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihova biračkog prava	MU (DIP)		x	
3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama	ULJPPNMVRH, URSVRH, MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
12. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Unapređivati statističke i informacijske strategije za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom	MZ, HZJZ, MRMS		x	
2. Unaprijediti klasifikaciju invaliditeta	MZ, HZJZ	x		
3. Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama	MZ, HZJZ, MRMS	x		
4. Unaprijediti dostupnost podataka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo osobama s invaliditetom	HZJZ	x		
13. REKREACIJA, RAZONODA I SPORT				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu	MT, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju	SDUŠ, HPO, HŠSS JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	SDUŠ, HSSG	x		
4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju	JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
14. RIZIČNE SITUACIJE I HUMANITARNA KRIZNA STANJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELO MIČNO	NE
1. Normativno urediti osiguravanje iste razine podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima	DUZS		x	
2. Pripremiti planove za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi	DUZS, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	

3. Osposobiti i pripremiti osoblje civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi	DUZS, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
15. UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM U CIVILNOM DRUŠTVU				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELOMIČNO	NE
1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama	UZUVRH, MDOMSP,MZ JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom	UZUVRH, JLP(R)S/GRAD ZAGREB	x		
3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva	UZUVRH, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
4. Koordinirati predlaganje prioriteta područja i financiranja programa i projekata organizacijama civilnog društva s ciljem unaprjeđivanja kvalitete života osoba s invaliditetom u zajednici na nacionalnoj razini	UZUVRH	x		
5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga	JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske	MDOMSP, JLP(R)S/GRAD ZAGREB		x	
16. MEĐUNARODNA SURADNJA				
MJERE	IZVJEŠTAVATELJI	DA	DJELOMIČNO	NE
1. Pratiti proces provedbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, usklađenost nacionalnih zakona u skladu s preuzetim obvezama iz Konvencije kao i provedbu drugih relevantnih međunarodnih instrumenata kojih je Republika Hrvatska stranka, a koji su od posebnog interesa za osobe s invaliditetom	MDOMSP, MVEP	x		
2. Podnositi izvješća o provedbi preuzetih obveza sukladno međunarodnim instrumentima na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom (UN, Vijeće Europe, tijela EU i ostala međunarodna tijela i organizacije)	MDOMSP	x		
3. Nastaviti suradnju s međunarodnim tijelima i organizacijama nadležnim za zaštitu i promicanje ljudskih prava osoba s invaliditetom	MDOMSP, MVEP	x		

Od ukupno 78 mjera iz Nacionalne strategije, u 2018. godini provodilo se 78 mjera, od kojih su neke provedene u cijelosti te se kontinuirano provode, a neke djelomično jer je za iste predviđen duži rok provedbe.

1. Obitelj

Mjera 1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava

MDOMSP je za stručne radnike zaposlene u domovima socijalne skrbi za osobe s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima organizirao dvije jednodnevne edukacije „Spolnost osoba s intelektualnim teškoćama“ u Zagrebu i Splitu kojima je educirano 57 stručnih radnika. Predmetna edukacija sadržajno je usmjerena na stjecanje znanja o značajkama odrastanja, spolnog razvoja i potrebe za podrškom osoba s intelektualnim teškoćama, na važnost osiguravanja prava povezanih sa spolnošću te na ishodišta, ciljeve i sadržaj programa seksualne edukacije osoba s intelektualnim teškoćama. Za navedeno je utrošeno 19.106,64 kn sa proračunske pozicije MDOMSP-a, A 792006. Svim sudionicima edukacije uručen je autorski priručnik voditeljice edukacije: Bratković, D. (2011): Podrška osobama s intelektualnim i drugim razvojnim teškoćama u ostvarivanju partnerskih odnosa, roditeljstva i drugih prava na području spolnosti.

U Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (u daljnjem tekstu: HZJZ) djeluje Savjetovalište za HIV i spolno zdravlje, koje je u cijelosti pristupačno osobama s invaliditetom, djeci s teškoćama u razvoju i njihovim roditeljima. Informacije o savjetovalištu i njegovom radu objavljuje se na mrežnom mjestu HZJZ koje su prilagođene osobama oštećena vida - <https://www.hzjz.hr/sluzba-promicanje-zdravlja/savjetovaliste-za-hiv-spolno-zdravlje/>.

Mjera 2. Osigurati lakše posvajanje i udomljavanje osobama s invaliditetom

Obiteljskim zakonom (NN 103/15) propisano je da su osobe koje prema mišljenju centra za socijalnu skrb ispunjavaju zakonske pretpostavke za posvojenje dužne sudjelovati u programu stručne pripreme za posvojenje koje provode stručni radnici centra za socijalnu skrb ili druge ustanove socijalne skrbi i organizacije civilnog društva ovlaštene za provođenje programa stručne pripreme za posvojitelje kao i da Centar za socijalnu skrb na temelju pozitivnog mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje potencijalne posvojitelje upisuje u registar potencijalnih posvojitelja. Navedene odredbe značajno su doprinijele unapređenju područja posvojenja.

U svrhu osiguravanja pretpostavki za jednakomjernu dostupnost udomiteljstva u svim područjima Republike Hrvatske, uključujući specijaliziranog udomiteljstva za djecu, tijekom 2018. godine proveden je postupak izrade novog Zakona o udomiteljstvu koji je usvojen od strane Hrvatskog sabora 7. prosinca 2018. godine, a stupio na snagu 1. siječnja 2019. godine. Zakonom je uvedena mogućnost obavljanja udomiteljstva kao zanimanja, odnosno standardnog udomiteljstva kao zanimanja i specijaliziranog udomiteljstva za djecu. Udomiteljima koji obavljaju standardno udomiteljstvo kao zanimanje i specijalizirano udomiteljstvo za djecu, po prvi puta se uz naknadu za rad osiguravaju i doprinosi za obvezna osiguranja. Pokazatelji o broju udomitelja koji udomiteljstvo obavljaju kao zanimanje temeljem novog Zakona bit će vidljivi tijekom 2019. godine, dok je sukladno važećem Zakonu u 2018. godini, bilo propisano specijalizirano udomiteljstvo koje se moglo pružati i djeci s težim ili višestrukim teškoćama u razvoju te je sukladno podacima iz SocSkrb aplikacije bilo 42 specijalizirana udomitelja za djecu. Novim Zakonom se također predviđa osnivanje Povjerenstva za izbor udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja, povećanje naknade za rad udomiteljima i povećanje opskrbnine kod udomljavanja pojedinih kategorija djece.

U svrhu povećanja kvalitete pružene usluge po prvi puta su propisane posebne obveze domova i centara za pružanje usluga u zajednici (pružanje stručne pomoći i potpore, provođenje edukacija, informiranje javnosti, organizacija i provođenje grupa podrške, provođenje savjetovanja, organizacija mobilnih timova i sudjelovanje u pripremi djeteta za povratak u obitelj). U svrhu standardizacije procesa procjene, licenciranja, edukacije i podrške udomiteljskim obiteljima uspostavljena je suradnja s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku. Također u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku i Zakladom „Hrvatska za djecu“ kroz Humanitarnu akciju „Mliječna staza“ osigurana su sredstva za nabavku opreme udomiteljskim obiteljima koje pružaju uslugu za djecu u dobi do 3. godine. U svrhu promicanja

udomiteljstva provodila se kampanja „Svako dijete treba obitelj“ u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku, koji je osigurao sredstva.

Sukladno Godišnjem statističkom izvješću MDOMSP-a za 2017. godinu, a objavljenog u 2018. godini vidljivo je da je u 2017. godini bilo 359 djece s težim ili višestrukim teškoćama u razvoju smješteno u udomiteljske obitelji. Za pružanje socijalne usluge smještaja korisnicima u udomiteljskoj obitelji, među kojima je 359 djece s teškoćama, odnosno 5,4 %, u 2018. godini ukupno je utrošeno 204.649.028,25 kuna (A734186 Naknada za smještaj u udomiteljsku obitelj – 178.371.875,29; A791001 Osobna naknada udomitelju – 26.277.152,96).

2. Život u zajednici

Mjera 1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju

Ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: MZ) sukladno Sporazumu o suradnji za realizaciju tehničke podrške UNICEF-a sklopljenom 2. travnja 2014. godine između Ureda UNICEF-a za Hrvatsku i tadašnjeg Ministarstva zdravlja pod nazivom „Rana dijagnostika i rana intervencija za djecu s poremećajima iz autističnog spektra“, zajedno s tadašnjim Ministarstvom socijalne politike i mladih i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, izrađen je nacrt dokumenta Nacionalni okvir za probir i dijagnostiku poremećaja iz spektra autizma u djece dobi 0-7 godina u Republici Hrvatskoj.

Planira se realizacija pilot-projekta u Osječko-baranjskoj županiji u suradnji s KBC Osijek, u svrhu dobivanja uvida u učinkovitost Nacionalnog okvira za probir i dijagnostiku poremećaja iz spektra autizma u djece dobi od 0-7 godina u Republici Hrvatskoj, u rješavanju problema ranog probira, dijagnostike i rane intervencije za djecu s poremećajem iz autističnog spektra te preduvjetima za njegovu primjenu na nacionalnoj razini.

MZ je u prosincu 2018. godine potpisalo s UNICEF-om Sporazum o suradnji pri realizaciji tehničke podrške UNICEF-a za provedbu pilot-projekta integriranog modela za rani probir i dijagnostiku djece u dobi od 0-7 godina s PAS u Osječko-baranjskoj županiji, a prema nacrtu Nacionalnog okvira za rani probir i dijagnostiku djece s poremećajem iz spektra autizma. Isti sporazum potpisao je s UNICEF-om i KBC-om Osijek. Predviđeno je da će regionalni dijagnostički centri biti klinički bolnički centri (Osijek, Rijeka, Split, Zagreb) pri kojima bi bili organizirani multidisciplinarni timovi za dijagnostiku i preporuku tretmana, izradu smjernica za njihov rad, edukaciju članova timova i za koordiniranje aktivnosti s timom za ranu intervenciju.

Unatoč činjenici da navedeni Nacionalni okvir još nije usvojen, zdravstvena zaštita djece s poremećajima iz autističnog spektra kontinuirano se provodi u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja u okviru redovne djelatnosti, sukladno stručnim smjernicama. HZJZ je u prethodnom razdoblju koordinirao izradu algoritma ranog otkrivanja poremećaja iz autističnog spektra. Algoritam je izrađen i dostavljen nadležnim ministarstvima, UNICEF-u. U 2018. godini nije implementiran.

Protokol o postupanju za ranu intervenciju nije izrađen te nije donesen niti Nacionalni okvir za rani probir i ranu dijagnostiku djece s teškoćama u razvoju. Zdravstvena zaštita djece s teškoćama u razvoju kontinuirano se provodi u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja te u sklopu posebno ugovorenih programa zdravstvene zaštite djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u okviru redovne djelatnosti, sukladno stručnim smjernicama.

Uređajima za provođenje testiranja sluha opskrbljena su sva rodilišta, a „Sveobuhvatni probir novorođenčadi na oštećenje sluha SPNOS“ u rodilištima postao je 2006. godine obvezatna mjera u ranoj skrbi novorođenčadi. Odlukom ministra zdravstva od 26. studenoga 2018. godine donesen je novi Nacionalni preventivni program ranog otkrivanja slabovidnosti 2018.-2028. godine (<https://zdravstvo.gov.hr/programi-i-projekti/nacionalni-programi-projekti-i-strategije/ostali-programi/nacionalni-program-ranog-otkrivanja-slabovidnosti/2479>) kojim se utvrđuje protokol pozivanja i obuhvat oftalmološkog probirnog pregleda te način financiranja izvršene usluge. HZJZ aktivno sudjeluje u provedbi navedenog programa (slanje poziva, vođenje Registra, evaluacija, osmišljavanje kampanje). Povjerenstvo za dječju i adolescentnu psihijatriju, pri MZ, radilo je na izradi Strateškog plana razvoja dječje i adolescentne psihijatrije u Republici Hrvatskoj.

MDOMSP je u 2018. godini, u pogledu unaprjeđenja sustava probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju, sudjelovao u opremanju Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Osijek – Centra za autizam te je za navedeno utrošeno 1.638.225,20 kn (K 799011).

Uvidom u evidenciju MDOMSP-a, Mrežu socijalnih usluga, utvrđeno je da je u 2018. godini bilo 873 korisnika koji su uslugu rane intervencije koristili rješenjem centara za socijalnu skrb. Pored navedenog na razvoj i širenje usluge rane intervencije na cijelom području RH utječe se i kroz proces transformacije i deinstitutionalizacije te izrade pojedinačnih planova pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač RH. U narednom razdoblju planirano je razvijanje usluge rane intervencije sredstvima ESF-a i od strane pružatelja socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi u njihovim matičnim županijama, u skladu s tim CPUZ Klasje pružat će usluge za područje Osječko-baranjske županije, CPUZ-a Lipik za područje Požeško-slavonske županije, Dječjeg doma Vrbina Sisak za područje Sisačko-moslavačke županije sukladno njihovim Individualnim planovima transformacije i deinstitutionalizacije koji su izrađeni u 2018. godini. Sredstvima ESF-a planira se širenje ove usluge i od strane CZR Zagreb i CZR Stančić zbog nedostatnosti usluge u odnosu na potrebe i obuhvaćenosti većeg broja korisnika ovom uslugom na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Širenje usluge rane intervencije predviđeno je i na području Karlovačke županije te je u 2018. godini kroz financiranje ESF-a u sklopu Poziva Podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom u provedbi bio jedan projekt Centra za pružanje usluga u zajednici Ozalj ukupne vrijednosti 10.602.513,72 kn u sklopu kojeg se, između ostalog, u navedenom centru financira i uvođenje usluge rane intervencije. Za navedenu aktivnost je u sklopu projekta planirano 1.114.718,40 kn do listopada 2020. godine, a uslugu će primati 15 djece s teškoćama i 15 obitelji djece s teškoćama u razvoju. Planirane su i edukacije za 10 stručnjaka iz CPUZ Ozalj te 30 stručnjaka iz drugih sektora – zdravstvo, obrazovanje. Navedenim aktivnostima se povećava broj pružatelja usluge u Karlovačkoj županiji za 1 pružatelja usluge rane intervencije. Tijekom 2018. godine je od 1.114.718,40 kn isplaćeno 15.000,00 kn (A799010 - operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014 - 2020 - prioritet 2 i 5). U okviru Trogodišnjeg programa „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ (za razdoblje od 2017. do 2020. godine) za provođenje usluge rane intervencije sufinanciraju se tri udruge koje pružaju uslugu rane intervencije u djetinjstvu u iznosu od 810.000,00 kn sa proračunske pozicije MDOMSP-a A734189 - Udruge u socijalnoj skrbi; račun 3811 tekuće donacije u novcu (Prilog br. 1).

MDOMSP uslugu rane intervencije osigurava i kroz ugovore o pružanju socijalne usluge rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju sklopljenim sa Međimurskom udrugom za ranu intervenciju, Čakovec, za 116 usluga rane intervencije mjesečno, sa Udrugom Zvončići za djecu s teškoćama u razvoju, Karlovac, za 275 usluga rane intervencije mjesečno te sa Dnevnom centrom za rehabilitaciju djece i mladeži Mali dom, Zagreb, za 660 usluga rane intervencije mjesečno, a koji uz navedeno pruža i druge usluge. Za pružanje usluga putem ugovaranja sa navedena 3 pružatelja usluga u 2018. godini utrošeno je ukupno 2.822.292,00 kn sa pozicije MDOMSP-a, A734191 – Skrb za djecu, mladež i odrasle osobe – drugi osnivači.

Ovu uslugu u Republici Hrvatskoj pružaju i Centar za autizam Zagreb, Centar za autizam Rijeka, Centar za autizam Split, Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači u Splitu, Centar za rehabilitaciju Zagreb kao i druge ustanove u sustavu socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, a koje kroz uslugu smještaja i boravka djece s teškoćama u razvoju te uslugu psihosocijalne podrške u obitelji obuhvaćaju i uslugu rane intervencije u djetinjstvu. Kao pružatelji usluga na području Republike Hrvatske uključene su i druge socijalne, zdravstvene i odgojno-obrazovne ustanove.

Mjera 2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini

MDOMSP je u 2018. godini kroz financiranje ESF-a u sklopu Poziva Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza 1 u provedbi bilo 93 projekta ukupne vrijednosti 116.699.304,77 kuna, od kojih su 72 projekta namijenjena pružanju usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom, 7 pružanju usluge tumača/prevoditelja Hrvatskog znakovnog jezika te 14 pružanju

usluge videćeg pratitelja. Usluga osobne asistencije se kroz navedene projekte pruža u svim županijama u RH; usluga tumača hrvatskog znakovnog jezika se osigurava u 10 županija, a usluga videćeg pratitelja u 14 županija. Projekti su ugovoreni u 2017. godini i traju 24 mjeseca, a tijekom 2018. godine je ukupno isplaćeno prema udrugama koje provode projekte 31.365.043,00 kn (A788015 - operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020 - prioritet 2 i 5). Usluga osobne asistencije je pružana za 857 korisnika, usluga tumača hrvatskog znakovnog jezika za 206, a usluga videćeg pratitelja za 318 korisnika. U svrhu osiguravanja kontinuiteta u pružanju usluge osobne asistencije korisnicima nakon isteka projekata financiranih u fazi 1 Poziva, u svibnju 2018. godine je objavljen novi Poziv, *Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza 2*, ukupne vrijednosti 155 milijuna kn. U prosincu je ugovoreno ukupno 43 projekta ukupne vrijednosti 93.827.047,99 kn, a prema udrugama je do kraja 2018. izvršeno plaćanje u iznosu 16.596.693,48 kn (A788015 - operativni program učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020 - prioritet 2 i 5). Kroz navedene projekte se planira pružati usluga osobne asistencije za 791 korisnika. MDOMSP usluge osobne asistencije, tumača znakovnog jezika i videćeg pratitelja osigurava i kroz trogodišnje programe za koje se sredstva osiguravaju iz državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću. U 2018. godini pružena je usluga za 653 korisnika usluge osobnog asistenta, zaposlena su 64 tumača znakovnog jezika i prevoditelja za gluhoslijepe osobe te 23 videća pratitelja. U tu svrhu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 40.109.753,00 kn (102 MDOMSP, program 4006, A 754019, račun 3811 Tekuće donacije u novcu, izvor 11, račun 38 iznos od 13.200.000,00 kn i izvor 41, račun 38 iznos od 26.909.753,00 kn).

MDOMSP je također kroz trogodišnje programe (2017.-2021.) pod nazivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ osiguralo udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u 2018. godini, financijsku podršku u iznosu od 24.300.000,00 kn za provedbu 112 programa s proračunske pozicije 102 MDOMSP, glava 10205, program 4002, A734189, račun 3811, Izvor 41, čime se doprinosi provedbi navedene mjere, a navedena sredstva izdvajaju se na godišnjoj razini.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (u daljnjem tekstu: MRMS) izvještava o razvoju usluge stručne podrške na radnom mjestu namijenjene osobama s invaliditetom koje se zapošljavaju na otvorenom tržištu rada, a kojima su potrebni specifični i individualizirani oblici stručne podrške i praćenja za uspješnu prilagodbu poslu i radnoj okolini. Provodi se individualno, na temelju izrađenog Plana individualne stručne podrške i praćenja na određenom radnom mjestu i u radnom okruženju, u vremenskom trajanju od najduže 12 mjeseci, u ukupnom opsegu do 100 sati. Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (N.N. br. 75/18), propisuje da se pravo na financiranje troškova stručne podrške može ostvariti temeljem ugovora koji se sklapa između ZVPRZOSI-a, odnosno Centrom za profesionalnu rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: CPR) i poslodavca. Trošak stručne podrške snosi ZVPRZOSI. U 2018. godini je 1 poslodavac koristio poticaj/potporu ZVPRZOSI za financiranje troškova stručne podrške, a krajem 2018. godine započela je izrada planova individualne stručne podrške i praćenja na radnom mjestu i u radnom okruženju za još 8 korisnika na području nadležnosti rada CPR-a Zagreb. ZVPRZOSI je u 2018. godini pokrenuo ispitivanje u svrhu izrade analize potreba za uslugom radne asistencije čiji rezultati će biti temelj za izradu pilot-projekta osiguravanja usluge radne asistencije za zaposlene osobe s invaliditetom. Projektom se planira razvoj i širenje usluge osobne asistencije na profesionalni aspekt života i rada osobe s invaliditetom, čime se želi doprinijeti jačanju socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada i u širu društvenu zajednicu. Za potrebe ispitivanja izrađene su tri vrste upitnika za Udruge osoba s invaliditetom (za one koje osiguravaju uslugu osobne asistencije, za one koje osiguravaju usluge tumača/ prevoditelja, te za one koje osiguravaju usluge videćeg pratitelja). Osim udruga koje već pružaju navedene usluge, u ispitivanje su uključene i udruge čiji članovi imaju potrebu za navedenim uslugama, a nisu uključene u pružanje usluga trenutnim projektima. Upitnici su poslani na ukupno 170 udruga/organizacija na razini Republike Hrvatske te je do sada zaprimljen 101 popunjeni upitnik. Sukladno analizi podataka pristiglih u popunjenim upitnicima, ZVPRZOSI će do kraja 2019. godine izraditi prijedlog pilot-projekta osiguravanja usluge radne asistencije.

Mjera 3. Provedba procesa deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

U 2018. godini objavljen je Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018. – 2020. godine kojim su obuhvaćeni svi pružatelji socijalnih usluga kojima je osnivač RH, kao i svi pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača. Plan sadrži program mjera i aktivnosti za naredno razdoblje s ciljem nastavka procesa transformacije i deinstitutionalizacije, a dostupan je na mrežnim stranicama MDOMSP-a. U 2018. godini usvojen je Individualni plan CZR Zagreb i CZR Stančić. Izrađeno je i doneseno ukupno 5 Individualnih planova transformacije i deinstitutionalizacije pružatelja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju kojima je osnivač RH.

Za razvoj izvaninstitucijskih socijalnih usluga MDOMSP primarno koristi sredstva ERDF-a za unaprjeđenje infrastrukture za pružanje izvaninstitucijskih usluga i ESF za zapošljavanje potrebnih stručnih radnika za pružanje izvaninstitucijskih usluga.

Kroz Europski fond za regionalni razvoj, u 2018. godini u provedbi su bila 4 projekta ukupne vrijednosti 33,8 milijuna kn namijenjena unaprjeđenju infrastrukture za podršku daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom od kojih su dva ugovorena u 2017. godini - CPUZ Ja kao i ti, Osijek, u ukupnom iznosu od 8,5 milijuna kuna i CPUZ Ozalj, u iznosu od 7,9 milijuna kuna; te dva projekta ugovorena u 2018. godini - Dom Turnić, u iznosu od 8,9 milijuna kuna te CZR Stančić u iznosu od 8,5 milijuna kuna. Za navedene projekte u 2018. godini je isplaćeno ukupno 3.288.682,08 kn s aktivnosti A791011 Operativni plan Konkurentnost i kohezija – infrastruktura.

Kroz Poziv „Podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom“ iz Europskog socijalnog fonda, u 2018. godini su u provedbi bila 3 projekta ukupne vrijednosti 33,1 milijuna kuna koja su ugovorena u 2017. godini, a kroz koje se financiraju potrebne mjere za pružanje usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – CPUZ Ozalj 10,6 milijuna kn, Dom Turnić 11 milijuna kuna te CPUZ Ja kao i ti Osijek 11,5 milijuna kuna. Za navedene projekte je u 2018. godini isplaćeno ukupno 1 milijun kuna s aktivnosti A799010, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020. CPUZ Ozalj i Dom Turnić u okviru svojih projekata predvidjeli su i organiziranje kampanja za promicanje socijalnih usluga koje se razvijaju kroz projekt. CPUZ Ozalj će provesti kampanju podizanja svijesti javnosti održavanjem dva okrugla stola na temu usluge rane intervencije te je za to predviđeno 11.300,00 kn. U sklopu Doma Turnić su planirane 3 javne kampanje/podizanje svijesti javnosti o procesu deinstitutionalizacije za što je planirano ukupno 326.867,00 kn. Navedeni projekti traju do 2020. godine te se provođenje kampanja očekuje u 2019.-2020. godini.

Mjera 4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja

Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018.–2020. godine usmjeren je i na poboljšanje kvalitete, dostupnosti i usklađenosti socijalnih usluga za odrasle osobe s invaliditetom i za djecu s teškoćama u razvoju sa njihovim potrebama u svim županijama kroz osiguravanje pružatelja socijalnih usluga u svim županijama radi formiranja regionalnih centara/pružatelja usluga koji pružaju najširi spektar izvaninstitucionalnih socijalnih usluga u skladu s utvrđenim prioritetima i potrebama na lokalnoj razini, što uključuje i razvoj usluge organiziranog stanovanja. U praćenju zastupljenosti usluge organiziranog stanovanja svake godine je vidljiv porast, te je iz evidencije Ministarstva (Mreže socijalnih usluga) vidljivo da je u 2018. godini bilo 1.142 korisnika usluge organiziranog stanovanja. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti (razdjel 102 MDOMSP, glava 10205 MDOMSP, program 4003, aktivnost A792007 Administracija i upravljanje).

Budući da je Planom deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018.–2020. predviđeno uključivanje svih pružatelja usluga u proces transformacije i deinstitutionalizacije a time i u osiguravanje izvaninstitucijskih usluga za sve korisničke skupine u

narednom razdoblju očekujemo i osiguravanje usluge organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja.

3. Odgoj i obrazovanje

Mjera 1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju

Ministarstvo znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: MZO) izvještava u pogledu inkluzivnog predškolskog odgoja i obrazovanja da je u 2018. godini ukupno 2.192 djece s teškoćama u razvoju u dječjim vrtićima u Republici Hrvatskoj ostvarilo pravo na sufinanciranje sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i to 1.564 djece u integraciji (od toga 741 dijete u petosatnom programu, 186 djece u šesto/sedmosatnom programu i 638 djece u desetosatnom programu). Sufinanciranje se provodi isključivo na temelju dostavljenog nalaza i mišljenja ZVPRZOSI ili rješenja HZZO za dopust roditelju radi njege djeteta. U posebnim odgojno-obrazovnim skupinama bilo je ukupno uključeno 628 djece (272 u dječjim vrtićima i 356 djece u programima pri centrima za odgoj i obrazovanje djece s teškoćama) koji također ostvaruju pravo na sufinancirani program. Sukladno Odluci o sufinanciranju programa predškolskog odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi s teškoćama koji se ostvaruju u dječjim vrtićima i drugim ustanovama u 2018. godini utrošena su sredstva u iznosu od 9.180.000,00 kn na aktivnosti A578004 - Odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju (sufinanciranje).

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje obavezan je za svako dijete u dobi od 6,5 do 15 godina života, a za djecu s većim teškoćama u razvoju do navršene 21 godine života. Vrste teškoća, primjeren program školovanja i primjeren oblik pomoći za pojedinog učenika s teškoćama u razvoju utvrđuje stručno povjerenstvo u uredu državne uprave u županiji nadležnom za poslove obrazovanja odnosno Gradskome uredu Grada Zagreba nadležnom za poslove obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ured), u skladu s Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (Narodne novine, broj 24/2015).

Programska potpora obuhvaća različite vrste odgojnih, obrazovnih i rehabilitacijskih programa koji se provode u školama i drugim javnim ustanovama koje provode djelatnost odgoja i obrazovanja (u daljnjem tekstu: škola) sukladno Mreži školskih ustanova ili uz suglasnost ministarstva nadležnog za obrazovanje. Primjereni program odgoja i obrazovanja je nastavni plan i program i/ili kurikulum koji omogućava odgojno-obrazovno napredovanje učenika poštujući specifičnosti njegove utvrđene teškoće, specifičnosti njegova funkcioniranja i njegove odgojno-obrazovne potrebe.

U osnovnim školama s redovitim i posebnim programima za učenike s teškoćama u razvoju nastavu pohađa 23.627 učenika s teškoćama u razvoju, odnosno 7,37% učenika osnovnih škola. Najviše učenika s teškoćama u razvoju njih 18.610 (90,28%) integrirano je u redovite razredne odjele, od kojih 10.733 učenika (45,43%) nastavu pohađa u redovitom programu uz individualizirane postupke, a 8.889 učenika (37,66%) u redovitom programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (Prilog br. 2). Redoviti program uz individualizirane postupke u posebnome razrednom odjelu sukladno čl. 5. st. 5. Pravilnika i redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke sukladno članku 6. stavka 6. provodi se u pet županija, a u njega je uključen 71 učenik (0,3% učenika s teškoćama u razvoju, 0,02% učenika osnovne škole). Osim redovitog programa dio učenika s teškoćama u razvoju pohađao je osnovnoškolski odgoj i obrazovanje po redovitom programu u posebnim uvjetima, tj. u ustanovama koje učenicima s teškoćama u razvoju omogućuju svladavanje redovitog programa uz pomoć posebnih oblika i metoda rada prema njihovim sposobnostima (Centar za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ Zagreb, Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG i Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek) u kojoj je bilo uključeno 236 učenika (1,0 % učenika s teškoćama u razvoju, odnosno 0,37% učenika osnovne škole).

U školskoj godini 2017./2018. u srednjoškolskim ustanovama 6.329 učenika s teškoćama u razvoju školovalo se po primjerenom programu obrazovanja od kojih je 5.524 bilo uključeno u redoviti program uz individualizirane postupke i redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke, a 805 u poseban program uz individualizirane postupke u pomoćnim zanimanjima (TES programi). U pogledu profesionalnog razvoja učitelja/nastavnika/stručnih suradnika za inkluzivno obrazovanje u 2018. godini na stručnom usavršavanju za inkluzivno obrazovanje sudjelovalo je 6.623

učitelja/nastavnika/stručnih suradnika na 101 stručnom skupu na kojima je razrađeno 36 različitih tematskih područja (Prilog br. 3). Ukupni troškovi usavršavanja u 2018. godini iznosili su 120.000,00 kn, a utrošeni su s proračunske pozicije MZO-a, A767022 - Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika.

Mjera 2. Povećati dostupnost srednjeg obrazovanja

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjem tekstu: Centar) u pogledu osiguravanja odgovarajuće prilagodbe ispitne tehnologije učenicima s teškoćama na ispitima državne mature održao je aktivnosti vezane uz prijavu ispita državne mature kao i edukacije za ispitne koordinate i novoimenovane ispitne koordinate. Ispitni koordinatori su educirani o pravu pristupnika na prilagodbu polaganja ispita državne mature te o nastanku i razvoju postojećega modela prilagodbe ispitne tehnologije. Također su održani edukacijski skupovi za ispitne koordinate pod temom „Priprema za provođenje ispita državne mature 2017./2018.”

Centar je donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) - 11 članova. Povjerenstvo za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije zaprimilo je u ljetnome roku 663 zahtjeva (od kojih je 484 u cijelosti odobreno, 137 djelomično odobrena i 18 odbijenih), a u jesenskome roku zaprimilo je 8 novih zahtjeva (od kojih su 4 u cijelosti odobrena, 3 djelomično i 1 je odbijen).

U ljetnome roku bilo je 545 pristupnika s teškoćama koji su pristupili ispitima državne mature u školskoj godini 2017./2018., a u jesenskom 134 (Prilog br. 4). Pristupnici s teškoćama prijavili su 2365 ispita na ljetnome i 327 ispita na jesenskome roku državne mature.

Centar je na prijedlog Povjerenstva, a temeljem javnih poziva donio Odluku o imenovanju stručnjaka za prilagodbu ispitnih materijala državne mature za učenike s oštećenjem vida i specifičnim teškoćama učenja u školskoj godini 2017./2018. Prilagodba ispitnih materijala izrađena je za gotovo sve ispitne materijale za sve četiri ispitne inačice. Za osobe s oštećenjem vida na brajici su izrađene po četiri inačice ispita: Hrvatski jezik A i B razina, Engleski jezik A i B razina, Njemački jezik A i B razina, Matematike B razina i Psihologija. Poslove lekture, korekture, grafičkoga oblikovanja i tiska ispitnih materijala s prilagodbom ispitne tehnologije obavili su djelatnici Centra (Prilog br. 5).

Centar je također proveo edukaciju za odabir osobnih pomagača pristupnicima s teškoćama kod polaganja ispita državne mature u školskoj godini 2017./2018. godine te je donesena odluka o imenovanju 149 osobnih pomagača, kojih je na ljetnom roku bilo angažirano 126 na 508 ispita, a u jesenskom roku angažirano je bilo 45 osobnih pomagača na 94 ispita.

Centar je donio i Odluku o naknadi ocjenjivačima za vrednovanje zadataka otvorenoga tipa na ispitima državne mature za učenike s teškoćama u školskoj godini 2017./2018. U ocjenjivanju ispita s prilagodbom ispitne tehnologije sudjelovalo je 67 ocjenjivača u ljetnome roku državne mature te 26 u jesenskome roku. Financijska sredstva izdvojena za prilagodbu ispitne tehnologije ispita državne mature za pristupnike s teškoćama u školskoj godini 2017./2018. u iznosu od 957.599,05 kn utrošena su sa proračunske pozicije MZO-a, A 814001- Državna matura (Prilog br. 6).

U 2018. godini MZO nije revidirao niti jedan program obrazovanja niti izradio novi strukovni kurikulum, s obzirom da su prošle godine donesene izmjene Zakona o strukovnom obrazovanju koje propisuju izradu sektorskih kurikuluma kao pretpostavku za izradu strukovnih kurikuluma. Početkom 2019. godine potpisan je ugovor za projekt ASOO-a „Modernizacija strukovnog obrazovanja i osposobljavanja“, a koji kao jedan od elemenata ima i izradu sektorskih i strukovnih kurikuluma.

Hrvatski zavod za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: HZZ) pruža podršku obrazovnom sustavu osiguravajući usluge cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja usmjerene na učenike osnovnih i srednjih škola. U postupak profesionalnog usmjeravanja prvenstveno se uključuju učenici s teškoćama u razvoju i težim zdravstvenim teškoćama sukladno Pravilniku o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u I. razred srednje škole. Za upis u šk. god. 2018./2019., regionalni/područni uredi HZZ-a izdali su ukupno 4.904 stručna mišljenja kojima je obuhvaćeno 13% ukupne populacije učenika osmih razreda. Od navedenog broja, 3.316 mišljenja (68%) izdano je učenicima s teškoćama u razvoju, a 1.588 mišljenja (32%) učenicima sa zdravstvenim teškoćama.

HZZ aktivnosti "ranih intervencija" u radu provodi u partnerstvu sa školama, zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalne skrbi i poslodavcima, a uključuju postupke profesionalnog usmjeravanja u cilju sprečavanja ranog napuštanja školovanja i imaju preventivnu ulogu kao pomoć u donošenju odgovarajuće odluke o izboru obrazovnog programa i budućeg zanimanja.

Tijekom 2018. godine, u 13 Centara za informiranje i savjetovanje o karijeri (u daljnjem tekstu: CISOK) pružene su usluge profesionalnog usmjeravanja (informiranje i savjetovanje) za 47.325 korisnika, od toga je 21.084 učenika osnovnih i srednjih škola (14.689 učenika osnovnih škola i 6.395 učenika srednjih škola), 3.589 roditelja i 2.828 stručnih suradnika. Unutar HZZ-a i CISOK-a, usluge profesionalnog usmjeravanja koristilo je ukupno 39.283 učenika osnovnih i srednjih škola.

HZZ je i 2018. godine objavio brošuru s informacijama vezanim uz profesionalno usmjeravanje pod nazivom „Kamo nakon osnovne škole“ za pet hrvatskih regija. Učenicima je dostupan i portal e-USmjeravanje, s informacijama i savjetima za razvoj karijere i donošenje poslovnih odluka, te s informacijama o više od 250 zanimanja. Jedna od glavnih kvaliteta portala su upitnici samo-procjene koji pomažu korisnicima u procjeni vlastitih interesa i kompetencija u svrhu odabira karijere.

Mjera 3. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju

MZO izvještava da je izrada kriterija za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta ustanove za rad kao centra potpore u tijeku, te će se po izradi i objavi kriterija u suradnji s agencijama nadležnim za odgoj i obrazovanje uspostaviti mrežu odgojno-obrazovnih institucija na regionalnoj razini (centri potpore) s ciljem pružanja stručne potpore djelatnika centra djelatnicima redovitih školski ustanova. Tek nakon uspostave mreže, osnovati će se stručni (mobilni) timovi pri centrima potpore.

Mjera 4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima, Narodne novine 102/18 (u daljnjem tekstu: Pravilnik) donesen je 21. studenoga 2018. godine. Pravilnik je bio upućen na 3 e-savjetovanja sa zainteresiranom javnosti (od 9. ožujka 2015. do 7. travnja 2015. godine; od 1. lipnja do 1. srpnja 2017. godine, te od 06. travnja do 06. svibnja 2018. godine), a zaprimljene primjedbe i prijedlozi razmotreni/e su te su prihvaćeni prijedlozi ugrađeni u tekst Pravilnika.

MZO je sukladno članku 99. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17 i 68/18) za školsku godinu 2017./2018. osiguralo sredstvima ESF-a putem projekata osnivača školskih ustanova rad 2.648 pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika u ukupnom iznosu od 54.360.000,00 kn (K818050 OP Učinkoviti ljudski potencijali) te sredstvima od igara na sreću putem projekata udruga za dodatnih 307 pomoćnika u nastavi u ukupnom iznosu od 11.783.998,52 kuna (A578041 – Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju) u osnovnim i srednjim školama.

Mjera 5. Osigurati udžbenike prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika (u jeziku, pismu i mediju)

MZO je objavilo Javni poziv za sufinanciranje projekata za prilagodbu i izradu udžbenika/literature za slijepe i slabovidne učenike i studente za školsku/akademsku godinu 2018./2019. na koji se prijavilo 5 udruga sa ukupno 10 projekata. Javnim pozivom precizno su propisani kriteriji koje moraju zadovoljiti udruge koje prilagođavaju i izrađuju udžbenike/literaturu na Braillovom pismu i uvećanom tisku i to u tiskanom i digitalnom obliku za potrebe slijepih i slabovidnih učenika i studenata. Na Javni poziv svaka udruga je prijavila do dva projekta, a najviši iznos po projektu je do 100.000,00 kn. Aktivnost projekta realizira se tijekom školske/akademske godine 2018./2019., a izvješće se podnosi 1.3.2019. Udruge imaju obvezu partnera osnovne škole. Sredstva za provedbu aktivnosti osigurana su u Državnom proračunu: ukupni iznos je 801.496,86 kuna, aktivnost A733051 - Programi izrade udžbenika za slijepe i slabovidne učenike i studente.

Mjera 6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju

MZO svake godine raspisuje Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih. U školskoj godini 2017./2018. sufinancirano je ukupno 17 projekata udruga koji su se provodili u 2018. godini (Prilog br. 7). Sredstva za provedbu aktivnosti osigurana su u Državnom proračun u iznosu od 1.115.000,00 kn na aktivnosti A 577130 - Poticaj udrugama za izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje djece i mladih.

Mjera 7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja

MZO potpisalo je s javnim visokim učilištima trogodišnje Ugovore o sufinanciranju troškova studiranja redovitih studenata i materijalnih troškova u akademskim godinama 2015./2016., 2016./2017. i 2017./2018. Jedna od obveza ugovora je izdvajanje udjela doznačenih ugovornih sredstava na aktivnosti za olakšanje pristupa studiju studentima s invaliditetom. U 2018. godini taj udio je iznosio 2.742.645,70 kn ukupno za sva javna visoka učilišta. Provedene aktivnosti za olakšanje pristupa studiju studentima s invaliditetom obuhvatile su osiguravanje prijevoza studentima, osiguranje asistenta u nastavi za studente, nabava prilagođene računalne opreme i udžbenika, izgradnja prilaznih rampi i podiznih platformi i dodjela stipendija. Iznos sredstava utrošen je sa proračunske pozicije MZO-a, A 622112 - Programsko financiranje javnih visokih učilišta.

4. Zdravstvena zaštita

Mjera 1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

MZ je za Plan i program mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“ br. 126/06 i 156/08) detaljno razradilo plan provedbe s nositeljima provedbe. Praćenje aktivnosti iz navedenog Plana i programa provodi se putem županijskih zavoda za javno zdravstvo i HZJZ-a putem redovnih izvješća, a podaci se nalaze u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu i u Izvješću o osobama s invaliditetom u RH. Publikacija podataka objavljuje se u skladu sa Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti. Pristupilo se izradi nacrtu novog Plana i programa mjera zdravstvene zaštite, a za navedeno je HZJZ u suradnji s 40 stručnih društava Hrvatskog liječničkog zbora (u daljnjem tekstu: HLZ) izradio prijedlog koji sadrži postupke svih djelatnosti/specijalnosti, te definira postupke koji pridonose prevenciji invaliditeta. Podaci o izrađenim protokolima, stručnim smjernicama i sl. za potrebe specifičnih stanja djece objavljuju se na službenoj stranici stručnih društava HLZ-a, www.hlz.hr.

U 2018. godini prema podacima HZJZ-a bilo je 45% doktora specijalista opće/obiteljske medicine u ukupnom broju ugovorenih doktora u djelatnosti opće/obiteljske medicine, zbog fluktuacije doktora udio broja specijalista u ukupnom broju doktora zadržan je na razini 2017. godine.

HZZO je u 2018. godini za provođenje specifične dentalne zdravstvene zaštite sklopio ugovor sa 6 zdravstvenih ustanova: KBC Rijeka, KBC Osijek, OB Šibensko-kninske županije, KB Dubrava, DZ Dubrovnik i Stomatološkom poliklinikom Split. Zdravstvena zaštita osoba s invaliditetom pruža se u zdravstvenim ustanovama primarne razine i financira se kroz redoviti sustav ugovaranja djelatnosti s HZZO-om. U primarnoj zdravstvenoj zaštiti osiguran je redovni rad timova sukladno mreži primarne zdravstvene zaštite (patronažna služba i fizikalna terapija u kući). Pema podacima HZZO-a dostupnost zdravstvenih usluga osigurava se popunjavanjem Mreže javne zdravstvene službe te je u 2018. godini ugovoreno 182,86 timova fizikalne medicine i rehabilitacije, 460,6 fizioterapeuta za fizikalnu terapiju u kući te 1.228 med. sestara/tehničara za zdravstvenu njegu u kući. Sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti, a aktivnost se provodi kontinuirano.

Mjera 2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja

HZJZ svake godine izrađuje Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis u kojemu se nalaze detaljni podaci o provedenim preventivnim aktivnostima, uključujući i sistematske preglede, te analiza u odnosu na prethodno razdoblje (<https://www.hzjz.hr/hrvatski-zdravstveno-statisticki-ljetopis/hrvatski->

zdravstveno-statistički-ljetopis-za-2017/). HZJZ također prikuplja podatke sistematskih pregleda hrvatskih branitelja, formirao je bazu podataka te redovito kvartalno o provedbi izvještava Ministarstvo hrvatskih branitelja.

U okviru redovne aktivnosti HZZO kontinuirano prati rad u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite kroz uspostavljenih 7 panela za trajno praćenje kroničnih bolesnika, koje u djelatnosti opće/obiteljske medicine koristi 2.336 doktora, u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece 282 doktora, te u djelatnosti zdravstvene zaštite žena 278 doktora. U svrhu dodatne analize i pojašnjenja podataka prikupljenih u godišnjim izvješćima iz primarne zdravstvene zaštite, te podataka dostavljeni iz CEZIH-a i panela za trajno praćenje kroničnih bolesnika koji su obrađeni za 2016. i 2017. godinu osnovana je radna skupina koja obuhvaća predstavnike HZJZ-a i HZZO-a. U cilju uspostave Registra djece s neurorizicima, provode se aktivnosti koordinacije, izrade i pripreme informatičke podloge u suradnji sa stručnjacima, te povezivanja svih ugovornih subjekata na centralni zdravstveni informatički sustav Hrvatske (CEZIH). Djeca s neurorizicima iz svih rodilišta Grada Zagreba radi rane dijagnostičke obrade i uključivanja u rehabilitaciju upućuju se na Odjel majka-dijete u Specijalnu bolnicu za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama.

Za osiguravanje preduvjeta za ranu dijagnostiku, MZ temeljem sklopljenog Ugovora o suradnji u projektu „Praćenje djece s neurorizicima“ s Privrednom bankom Zagreb d. d. i PBZ Card-om d.o.o., surađuje u realizaciji projekta u smislu opremanja zdravstvenih ustanova potrebitom opremom. Na dan 31. 12. 2018. godine putem projekta „Činim dobro svaki dan“ i American Express kartice sa srcem, PBZ Card d.o.o. donirao je opremom 24 zdravstvene u ukupnoj vrijednosti od 4.675.645,98 kn. Tijekom 2018. godine, PBZ Grupa donirala ukupno 1.091.929,00 kn zdravstvenim ustanovama, te su u okviru istog programa donirala sredstva u iznosu od 243.750,00 kn koja se prikupljaju sukladno sporazumu sa PBZ Grupom na pozicijama Ministarstva zdravstva, Izvor 61, K802009 Projekt praćenje djece s neurorizicima, konto 3692 kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna (Prilog br.8).

MHB je kroz program preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja u 2018. godini obuhvatio 2501 HRVI iz Domovinskog rata za što je utrošeno 1.761.954,00 kn (razdjel 041 MHB, glava 04105 MHB, program 4007 Skrb za hrvatske branitelje, A 754011, račun 3721). HRVI nisu bili izravna ciljana skupina za sistematske preglede, ali u cilju preventivnog djelovanja MHB je iste omogućilo, te je utvrđeno da je odaziv na sistematske liječničke preglede HRVI veći nego u prethodnoj godini.

Mjera 3. Kontinuirano usklađivati Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala sa suvremenim dostignućima tehničkih i medicinskih znanosti sukladno potrebama osoba s invaliditetom

Sastavni dio Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima je i Popis pomagala koji se kontinuirano usklađuje temeljem mišljenja Povjerenstva za ortopedska pomagala i Povjerenstva za opća medicinsko-tehnička pomagala HZZO-a. Tijekom 2018. godine Upravno vijeće HZZO-a donijelo je odluku o stavljanju na Popis pomagala 5 potpuno novih pomagala (Prilog br. 9), te je uvršteno i 100 različitih modela istovrsnih pomagala kao i pomagala nove generacije.

Mjera 4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom

Kontinuirano se provodi edukacija zdravstvenih radnika putem nadležnih komora, stručnih društava, zdravstvenih ustanova te drugih organizatora. Edukativni zdravstveni programi provode se i u okviru projekata i programa udruga iz područja zdravstva i udruga osoba s invaliditetom koje se sufinanciraju u okviru natječaja MZ-a. Podaci o financijskim sredstvima i projektima i programima udruga, odnosno svi podaci o natjecajima unose se u informatičku aplikaciju „Potpora-Plus“, a koje obrađuje i objedinjava Ured za udruge Vlade RH (u daljnjem tekstu: UZUVRH).

HZJZ unazad pet godina organizira edukacije zdravstvenih djelatnika o načinima ostvarivanja primjerenog kontakta sa osobama s invaliditetom te specifičnostima skrbi vezanih uz invaliditet koja je u 2018. godini organizirana za predstavnike ZVPRZOSI i polaznike Sestrinskog studija u Zagrebu. Edukacijama je u 2018. godini prisustvovalo 40 zdravstvenih djelatnika, a ukupno u posljednjih 5

godina više od 300. Također je organizirana edukacija za predstavnike HZZO-a. Održana su dva Stručna skupa na temu: „Načini ostvarivanja primjerenog kontakta i specifičnosti zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom“ na kojem je prisustvovalo oko 50 djelatnika HZZO-a i oko 20 medicinskih vještaka i ostalih djelatnika ZVPRZOSI-a koji u svakodnevnom radu dolaze u kontakt s osobama s invaliditetom. Na edukaciji je prezentirana brošura o načinima ostvarivanja primjerenog kontakta s osobama s invaliditetom, koju je HZJZ izradio u suradnji s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom te predstavnicima udruga za svaku vrstu invaliditeta (<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2017/12/Nacini-ostvarivanja-primjerenog-kontakta.pdf>).

Mjera 5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama

U svrhu osiguravanja pristupačnosti usluga u zdravstvenim ustanovama, MZ prikupilo je do veljače 2019. godine podatke od 128 zdravstvenih ustanova i to: 3 klinička bolnička centra, 3 kliničke bolnice, 3 klinike, 6 poliklinika, 19 općih bolnica, 15 specijalnih bolnica, 3 lječilišta, 33 doma zdravlja, 10 ljekarni, 1 državnog zdravstvenog zavoda, 17 zavoda za javno zdravstvo i 18 županijskih zavoda za hitnu medicinu te je utvrdilo da je tijekom 2018. godine realizirano 134 intervencije i prilagođenih sadržaja u odnosu na 247 planiranih intervencija i prilagođenih sadržaja. Za uklanjanje građevinskih prepreka izdvojeno je 11.370.344,02 kn, u odnosu na planiranih 75.735.178,26 kn. Utrošena sredstva su sredstva zdravstvenih ustanova.

HZJZ je tijekom 2018. godine u potpunosti osigurao pristupačnost osobama s invaliditetom Registru osoba s invaliditetom. Učinjena je prilagodba radnog mjesta djelatnici Registra osoba s invaliditetom, koja je osoba oštećena sluha. Izrađen je i plan prilagodbe ambulanti HZJZ-a osobama oštećena vida. Plan je izrađen u suradnji s Hrvatskim savezom slijepih i biti će realiziran u 2019. godini.

Mjera 6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih kroničnih bolesnika

Dana 31. listopada 2018. godine donesen je novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/2018) koji propisuje da se palijativna skrb osim na primarnoj i sekundarnoj, može obavljati i na tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te definira nadležnost koordinatora za palijativnu skrb i mobilnog palijativnog tima.

Vezano uz uspostavljanje organizacijskih oblika palijativne skrbi na dan 31. prosinca 2018. godine ugovoreno je 29 koordinatora za palijativnu skrb i 22 mobilna palijativna tima na primarnoj razini zdravstvene zaštite, odnosno u 17 županija (25 domova zdravlja). Pokrenut je postupak uspostave sustava palijativne skrbi i izdana su rješenja za obavljanje djelatnosti palijativne skrbi u domovima zdravlja. Od početnih 10 pilot-projekata mobilnih palijativnih timova još su dva koja se ugovaraju kroz posebne programe HZZO-a do ugovaranja djelatnosti palijativne skrbi (Dom zdravlja Zagreb-Centar i Dom zdravlja Vinkovci). Palijativna skrb provodi se i u stacionarnim zdravstvenim ustanovama. Ugovorene su palijativne postelje u Ustanovi za palijativnu skrb hospicij „Marija Krucifiksa Kozulić“ te su osnovani palijativni odjeli u općim i specijalnim bolnicama. Mrežom javne zdravstvene službe utvrđena je potreba za 338 palijativnih postelja u bolničkim ustanovama, a novom izmjenom i dopunom Mreže („Narodne novine“, broj 20/2018), osim povećanja broja koordinatora za palijativnu skrb sa 47 na 52, utvrđeno je povećanje broja palijativnih postelja sa 67 na 83 u stacionarnim domovima zdravlja. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti („Narodne novine“, broj 77/2018) izmjenjuje minimalne uvjete za obavljanje djelatnosti palijativne skrbi u stacionaru doma zdravlja, sukladno prijedlozima pojedinih županija u svrhu realnije provedbe.

Županijski projektni timovi izrađuju planove razvoja palijativne skrbi na području županija, uzimajući u obzir specifičnost pobola i smrtnosti i imaju savjetodavnu ulogu u razvoju uspostave sustava palijativne skrbi za svoje područje. U županijama djeluju i besplatne posudionice pomagala. U bolnicama su organizirane ambulate za bol i djeluju bolnički timovi za palijativnu skrb koji pružaju stručnu podršku profesionalcima, bolesnicima i obiteljima u pružanju palijativne skrbi, sudjeluju u utvrđivanju kriterija za šifru Z 51.5 i zajedno s odjelnim liječnicima rješavaju otvorena pitanja vezana uz postupak palijativne skrbi. Volonteri i udruge za palijativnu skrb doprinose kvaliteti palijativne skrbi

i njihov rad ima potpunu vrijednost i smisao kao dio sustava palijativne skrbi. Volonteri također doprinose i razvoju palijativne skrbi u lokalnoj zajednici i sudjeluju u podizanju svijesti građana o palijativnoj skrbi. Za provedbu ove mjere osigurana su sredstva državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti te sredstva HZZO-a i županija.

Mjera 7. Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata

U 2018. godini Ministarstvo hrvatskih branitelja (u daljnjem tekstu: MHB) je u odnosu na prethodnu godinu zaprimilo povećan broj zahtjeva za nabavu ortopedskih pomagala HRVI iz Domovinskog rata te je sufinancirana nabava 144 ortopedskih pomagala za 114 korisnika, na što je ukupno utrošeno 2.625.087,98 kn (razdjel 041 MHB, glava 04105 MHB, program 4007, A 753003, račun 3721).

Za HRVI iz Domovinskog rata MHB odobrava bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom, u 2018. godini nastavio se trend dvostrukog povećanja broja korisnika. Navedeno pravo koristilo je 481 HRVI iz Domovinskog rata radi čega su osigurana veća sredstva u državnom proračunu. Za provođenje bolničke medicinske rehabilitacije sklopljeni su ugovori sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske Toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice te Lječilištem Topusko. Za realizaciju prava na bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom u 2018. godini utrošeno je 2.087.279,79 kn s proračunske pozicije 041 MHB, glava 04105 MHB, program 4007, A 753004, račun 3721.

Sukladno Sporazumu o suradnji u programu liječenja hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata u hiperbaričnoj komori sklopljenim s Ministarstvom obrane i tvrtkom Pleter-usluge d.o.o. MHB nastavilo je s provedbom navedenog programa, tijekom 2018. godine odobreno ukupno 15 liječenja hiperbaričnom oksigenacijom u Vojnom zdravstvenom središtu Zavoda za pomorsku medicinu u Splitu. Na liječenje je upućeno 11 HRVI, a uslugu liječenja u hiperbaričnoj komori četvero 100% HRVI I. skupine koristilo je u dva navrata tijekom iste godine. Za osiguranje usluge smještaja HRVI za vrijeme liječenja utrošeno je 82.752,00 kn (razdjel 041 MHB, glava 04105 MHB, program 4007, A 558043, račun 3721).

MHB je dodatno za dvoje HRVI-a na području Grada Zagreba osigurao usluge liječenja hiperbaričnom oksigenacijom za što je utrošeno 14.040,00 kn (razdjel 041 - MHB, glava 04105 MHB, Program 4007, A753004, račun 3721).

U 2017. godini izvršena je djelomična obnova interijera kuće u Zaprešiću koja se koristi u svrhu osiguravanja smještaja HRVI iz Domovinskog rata za vrijeme liječenja u Zagrebu, te su u 2018. godini zaprimljena i odobrena dva zahtjeva HRVI 100% I. skupine za smještajem. MHB je podmirivalo režijske troškove te izvršavalo radove održavanja objekta i okoliša.

5. Socijalna skrb

Mjera 1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprjeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a

MDOMSP je izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj: 130/17) uvelo novine u pogledu unaprjeđenja prava osoba s invaliditetom na način da je povećan iznos doplatka za pomoć i njegu u punom opsegu na 120 % osnovice, a u smanjenom opsegu na 84% osnovice, te osobne invalidnine na 300% osnovice, a isto se primjenjivalo od travnja 2018. godine, sukladno odredbama Zakona. Nadalje, u prihode za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu više se ne uračunava plaća i autorski honorar. Također se omogućilo ostvarivanje prava na status njegovatelja bračnom ili izvanbračnom drugu kao i formalnom i neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom. U 2018. godini stupio je na snagu Zakon o djelatnosti psihoterapije („Narodne novine broj 64/18) kojim se uređuju sadržaj, uvjeti i način obavljanja djelatnosti psihoterapije, standard obrazovanja, osnivanje Hrvatske komore psihoterapeuta, dužnosti i stručni nadzor nad radom psihoterapeuta te nad provođenjem djelatnosti psihoterapije.

Nadalje, MDOMSP je osnovalo Radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku koja obuhvaća 22 predstavnika ministarstava i drugih institucija te 19 predstavnika Saveza i udruga osoba s invaliditetom. Prikupljeni su podaci postojećih prava, usluga, potpora i olakšica u različitim sustavima koja se ostvaruju temeljem invaliditeta, izrađena analiza dostavljenih podataka u svrhu izrade prijedloga prava na inkluzivni dodatak te u svrhu rasprave o mogućim modelima objedinjavanja novčanih naknada. Izrada nacrta prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku planirana je za 2019./2020. godinu.

Mjera 2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom

Za stručne radnike zaposlene u odjelima za odrasle osobe centara za socijalnu skrb organizirana je trodnevna edukacija o izradi individualnih planova naziva „Upravljanje slučajem u procjeni dobrobiti odraslih osoba uz izradu resursa i izazova individualnog planiranja, zastupanja i osnaživanja korisnika u socijalnom radu“ u Rijeci, a na istoj je sudjelovalo 24 stručna radnika. Za provedbu edukacije utrošeno je 25.000,00 kn s pozicije MDOMSP-a, A 792006. Ciljevi edukacije bili su: unaprijediti znanja i vještine socijalnih radnika za vođenje slučaja u procjeni dobrobiti odraslih korisnika i individualnom planiranju promjena, omogućiti polaznicima da analiziraju vlastita dosadašnja iskustva primjene individualnog planiranja u radu s odraslim korisnicima te omogućiti izradu, implementaciju u praksi i analizu vođenog slučaja usmjerenog na individualno planiranje s odraslim korisnikom kroz usvojeni sadržaj. Tijekom 2019. godine planira se nastavak edukacije kojim će biti obuhvaćeni stručni radnici u preostalim centrima za socijalnu skrb. U prosincu 2018. godine održana je edukacija za posebne skrbnike Centra za posebno skrbništvo na temu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom s posebnim osvrtom na članak 12. Konvencije, te je tijekom 2018. godine održana edukacija stručnih radnika Odjela za odrasle centara za socijalnu skrb na području Osječko-baranjske županije na temu skrbništva i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

U okviru financijskog plana pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska također se na godišnjoj razini osiguravaju sredstva u svrhu razvoja kompetencija stručnjaka koji pružaju usluge djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom.

Mjera 3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite

Na mrežnom mjestu Središnjeg državnog portala www.gov.hr slabovidnim je osobama omogućena prilagodba pristupačnosti. Navedeni Portal sadrži informacije o pravnoj regulativi. Sustav e-Građani sadrži 53 e-usluge i 66 e-poruka koje korisnici mogu zaprimiti u svoj Osobni korisnički pretinac te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem uvođenja novih e-usluga. Trenutno je 17 prihvaćenih vjerodajnica na listi nacionalnih vjerodajnica kojima građani mogu pristupiti sustavu e-Građani. Sredstva su utrošena u okviru redovne djelatnosti s aktivnosti A830019 uspostava i održavanje usluge e-građani.

MDOMSP redovito ažurira katalog o pravima za osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi koji objavljuje na mrežnim stranicama, ujedno se redovito objavljuju i ostale važne informacije vezane uz osobe s invaliditetom te općenito iz nadležnosti sustava socijalne skrbi. MDOMSP također kroz trogodišnje programe pod nazivom „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ (navedeno u opisu mjere 2. u području 2.) osigurava financijska sredstva za programe udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom čime je udrugama omogućeno da informiraju osobe s invaliditetom i njihovih obitelji o njihovim pravima na njima pristupačan način, kako bi im se omogućilo samozagovaraje i samozastupanje u ostvarivanju njihovih prava.

6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

Mjera 1. Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (u daljnjem tekstu: MGIPU) je i ove godine uputilo poziv Upravnim odjelima za graditeljstvo i prostorno uređenje u svim županijama i Gradu Zagrebu kako bi prikupili podatke, objedinili ih na razini Republike Hrvatske te proveli njihovu analizu. Prvi put ove godine poziv je upućen i županijskim koordinatorima za provedbu Nacionalne strategije u svrhu pomoći u organizaciji prikupljanja podataka. Anketa je kao i prethodne tri godine provedena isključivo po pitanjima iz nadležnosti MGIPU.

Tijekom 2018. godine zabilježeno je 114 intervencija u postupku izdavanja akata za građenje (0,96% od 11.844 ukupno izdanih akata) i 34 intervencija u postupku izdavanja uporabnih dozvola za građevine (0,67% od 5.038 ukupno obavljenih tehničkih pregleda i izdanih uporabnih dozvola) u Republici Hrvatskoj. U odnosu na ukupan broj od 16.882 izdana akata, u 148 slučajeva se moralo intervenirati kako bi bile otklonjene nepravilnosti vezane uz osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, tj. u 0,88% slučajeva.

U odnosu na prethodnu 2017. godinu kada se moralo intervenirati u 148 slučajeva ili u 0,92% slučajeva i to kod manjeg broja izdanih akata (16.034 akata), u 2018. godini se bilježi smanjenje broja intervencija u postupcima izdavanja akata za 0,04%, a uz isti broj ukupnih intervencija (148 intervencija). U 2018. godini izdano je veći broj akata, njih 848 više, odnosno 5% više nego u 2017. godini.

Bjelovarsko-bilogorska, Brodsko-posavska, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Ličko-senjska, Međimurska, Primorsko-goranska, Šibensko-kninska, Varaždinska, Virovitičko-podravska, Vukovarsko-srijemska županija i Grad Zagreb izjavile su da nisu imale niti jednu intervenciju, niti u postupku izdavanja akata za građenje, niti u postupku tehničkog pregleda. Najveći broj intervencija zabilježen je u Karlovačkoj županiji (31 intervencija kod ukupno 394 izdanih akata). Slijedi ju Požeško-slavonska županija (23 intervencije kod 192 izdana akata), Dubrovačko-neretvanska županija (22 intervencije kod 562 izdana akata), Osječko-baranjska (21 intervencija kod 990 izdanih akata).

Najveći broj akata, izdanih građevinskih i uporabnih dozvola bilo je u Primorsko-goranskoj županiji (2.244 akata – 0 intervencija), a potom u Istarskoj županiji (2.118. akata – 19 intervencija) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (1.858 – 18 intervencija). Broj ukupno izdanih akata ne koaliira s brojem intervencija. Pokazalo se da županije s većim brojem izdanih akata imaju manji broj intervencija i obrnuto, županije koje su izdale najmanji broj akata, imaju veći broj intervencija (npr. Požeško-slavonska koja je imala 23 intervencije u samo 192 ukupno izdana akata).

Sukladno izvješću za 2018. godinu, moglo bi se ustvrditi da su sudionici u gradnji (prvenstveno projektanti i izvođači) s područja županija i Grada Zagreba koji nisu zabilježili intervencije, potpuno usvojili obvezu o primjeni pristupačnosti pri projektiranju i građenju, dok je sudionike u gradnji iz županija gdje se bilježe intervencije, još uvijek potrebno kontrolirati i upućivati na tu obvezu.

Što se tiče gradova, najveći broj akata izdano je u gradu Rijeci (346 akata – 0 intervencija), potom slijede Zadar (277 akata – 0 intervencija), Kaštela (281 – 0 intervencija), Osijek (245 akata – 0 intervencija) i Varaždin (191 – 0 intervencija) (Prilog br. 10. 11. i 12).

Uspoređujući podatke s prethodnim godinama iste treba promatrati s određenom rezervom s obzirom da su samo za 2010., 2011., 2014., 2015. i 2016. godinu podaci dostavljeni iz svih županija i Grada Zagreba, ali nije posve sigurno da su se odazvali baš svi gradovi i ispostave nadležne za izdavanje akata za građenje u županijama, tj. ne može se sa sigurnošću tvrditi da su županije prikupile i obradile podatke baš iz svih svojih ispostava i gradova. Iz tog razloga je za 2017. i 2018. godinu zatraženo od županija i Grada Zagreba da, osim objedinjenih podataka, dostave pojedinačne podatke za svaki grad i svaku ispostavu te potom i objedinjene podatke tako da se može smatrati da su podaci za protekle dvije godine dostavljeni cjelovito za cijelo područje RH

Usporedbom prikupljenih podataka može se zaključiti da je: najveći broj intervencija u postupku izdavanja akata za građenje bio je zabilježen u 2007. godini, a značajan broj se dogodio i u 2008. godini, dok osjetni pad bilježimo u 2009. godini, potom u 2010. godini kada je zabilježeno samo

5 intervencija u postupku izdavanja akata. Tijekom 2011. i 2012. godine dolazi do povećanja broja intervencija, ali još uvijek manje nego što je to bio slučaj od 2007. do 2009. godine. U 2013. godini izdano je znatno manje akata za građenje što je posljedica recesije. Međutim, pozitivno je to što je u odnosu na ukupan broj izdanih akata, postotak intervencija smanjen za 40%. Zabilježeni pad je rezultat veće pozornosti koju projektanti polažu pitanju pristupačnosti tijekom projektiranja. U 2014. godini je broj intervencija značajnije pao u odnosu na ukupan broj izdanih akata koji je porastao za 36% u odnosu na prethodnu godinu. Ista značajna tendencija pada broja intervencija u postupcima izdavanja akata u postupcima gradnje uočena je i u 2015. godini kada je zabilježeno ukupno 15 intervencija prilikom izdavanja akata, kojih je bilo ukupno 10.234, tj. za 1.569 (36%) više nego u 2014. godini. S obzirom na činjenicu da su se tijekom 2016. i 2017. godine dogodila značajna povećanja, kako u broju izdanih akata tako i u broju intervencija, može se zaključiti da se podaci iz županija i Grada Zagreba dostavljaju urednije. U 2018. godini, bez obzira na povećani broj izdanih akata, nije porastao broj intervencija. (Prilog br. 13, tablica 1.)

U pogledu stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata s osnova prava na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana za potrebe hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata s ograničenom sposobnosti kretanja objedinjeni su podaci MGIPU-a i MHB-a u Prilogu br. 13, tablica 2.

U pogledu izdavanja građevinskih i uporabnih dozvola državnog značaja izvještava se da se Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti („Narodne novine“ br. 78/13) ne primjenjuje na većinu građevina za čije je izdavanje građevinskih i uporabnih dozvola nadležno Ministarstvo. Pregledom glavnih projekata u postupku izdavanja građevinske dozvole tijekom 2018. godine bile su 2 intervencije u postupku izdavanja građevinskih dozvola (170 izdanih građevinskih dozvola), a na tehničkim pregledima u postupku izdavanja uporabnih dozvola, bile su 3 intervencije u izvedbi (74 izdane uporabne dozvole) (Prilog br. 13, tablica 3).

Uprava za inspekcijske poslove Ministarstva je u protekloj godini izvršila ukupno 275 inspekcijskih pregleda i to 99 na građevinama javne i poslovne namjene (64 na zgradama i 35 na prometnicama) i 176 na građevinama stambene namjene. Tijekom navedenih pregleda zabilježeno je 9 nepravilnosti i to 6 na građevinama javne i poslovne namjene (4 na zgradama i 2 na prometnicama) te 3 na građevinama stambene namjene (Prilog br. 13, tablica 4.) Izrađen je Operativni plan inspekcijskog nadzora za 2019. godinu prema kojem se planira provesti nadzor nad 130 građevina javne i poslovne namjene (100 zgrada javne i poslovne namjene i 30 nadzor na prometnicama) te 180 pregleda na građevinama stambene namjene.

Mjera 2. Donošenje tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti

MGIPU izvještava da planirano donošenje Tehničkog propisa o pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, nije pokrenuto jer se očekuje donošenje Direktive Europskog Parlamenta i Vijeća o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga.

Mjera 3. Evidentiranje građevina u vlasništvu Republike Hrvatske

Mjera 4. Evidentiranje građevina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave RH (koje jesu i koje nisu u njezinom vlasništvu – najam građevina i/ili prostora) s označenom razinom pristupačnosti

Ministarstvo državne imovine (u daljnjem tekstu: MDI) u pogledu mjere 3. i 4. izvještava da projekt izgradnje i implementacije Informacijskog sustava za upravljanje državnom imovinom (ISUDIO) predstavlja projekt funkcionalne uspostave postojećeg Središnjeg registra državne imovine (u daljnjem tekstu: RDI), odnosno, njegovu podatkovnu i programsku nadogradnju, u funkciji ostvarivanja i izgradnje sveobuhvatne evidencije državne imovine, pa tako i građevina u vlasništvu RH. Aktivnosti na prvoj fazi projekta ISUDIO pretpostavljala je i povezivanje sa vanjskim web servisima (ZIS, DGU: RPJ, DKP, Toponimi, Fina: OIB servis). Sporazumima o suradnji ostvarene su pretpostavke za povezivanje sa nekim od proizvoda Državne geodetske uprave i Financijske agencije.

Za postizanje pune funkcionalnosti ISUDIO (prva faza) potrebna je još i integracija s web servisima ZIS (Zajedničkog informacijskog sustava). Donošenje Zakona o upravljanju državnom imovinom („Narodne novine“, br. 52/18.) propisuje se da MDI vodi evidenciju državne imovine kojom upravlja, te da ista nije javni registar ali je javno dostupna. Donošenjem Zakona o Središnjem registru državne imovine („Narodne novine“, br. 112/18.) Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva postao je nadležan za vođenje i daljnji ustroja RDI-a. U skladu sa Nacionalnim programom reformi za 2018. godinu (aktivnosti 1.2.3.2. i 1.2.3.4.), treća faza projekta ISUDIO pretpostavlja povezivanje Registra državne imovine na registar koncesija, registar kulturnih dobara, te na ostale javne registre koji sadrže podatke o nekretninama u vlasništvu RH ista je kao aktivnost u okviru reformske mjere prolongirana za veljaču 2019. godine. Projekt izgradnje ISUDIO kao projekt dogradnje postojećeg Registra državne imovine ne predviđa strukturu podataka o imovini prema djelatnosti koje se obavljaju u istoj, već se prema metodološkom modelu podataka o nekretninama u registru između ostalog predviđa praćenje podataka o korištenju nekretnine (primjerice, funkcionalnost korištenja, način korištenja, ocjena fizičkog stanja), sve u skladu sa zahtjevima Naputka o vrsti, načinu prikupljanja i sadržaju podataka i informacija o državnoj imovini za potrebe vođenja Registra državne imovine i sastavljanje Bilance državne imovine, Ministarstva financija. Iz tog razloga je i naziv pokazatelja ove mjere definiran kao Izrađena evidencija građevina u vlasništvu Republike Hrvatske. MDI izvještava da planirana sredstva u okviru redovne djelatnosti u iznosu od 200.000,00 kn za provedbu projekta – ISUDIO nisu utrošena zbog izmjene zakonodavnog okvira i promjene nadležnosti u provedbi navedenih mjera.

Mjera 5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)

Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: MUP) je planirao financijska sredstva u iznosu od 320.000,00 kn utrošiti za uređenje ulaza i izgradnju rampi i podiznih platformi za osobe s invaliditetom na lokaciji u Pakracu, za navedeno je izrađena dokumentacija međutim sredstva nisu utrošena jer se realizacija projekta planira u 2019. godini, također se planira i uređenje rampi i podiznih platformi na više lokacija u sklopu energetske obnove. Ministarstvo pravosuđa (u daljnjem tekstu: MP) izvještava da su izvedeni građevinski radovi i reorganizacija prostora što je osiguralo veću pristupačnost u Odgojnom zavodu u Turopolju, Centru za dijagnostiku u Zagrebu, Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, Zatvoru u Splitu i Zatvoru u Osijeku. MHB provodi Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom. Sufinanciranje Projekata sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske odobrava se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S) koje djeluju na području Republike Hrvatske i provode djelatnosti usmjerene potrebama zajednice. Na objavljeni Javni poziv u 2018. godini MHB je zaprimilo 38 zahtjeva JLP(R)S za 47 projekata prilagodbe. Na prijedlog Radne skupine koja je razmotrila zaprimljene zahtjeve, u 2018. godini sufinancirano je 20 prilagodbi, te su Ugovori o sufinanciranju sklopljeni sa šest županija, šest gradova i osam općina (Prilog br. 14). Za navedeno je utrošeno 1.863.225,37 kn sa posebne proračunske pozicije MHB-a za provođenje Projekta (razdjel 041 MHB, glava 04105 MHB, program 4007, aktivnost A 754010 Pristupačnost objekata potrebama invalida, račun 3632) na kojoj je osigurano 1.500.000,00 kn, no sukladno preporukama Radne skupine osigurana su dodatna financijska sredstva u iznosu 400.000,00 kn, a za četiri jedinice lokalne samouprave po prvi puta odobreno je sufinanciranje projekta prilagodbe. MDI izvještava da je evidentiranje nekretnina koje za svoj rad koriste tijela državne uprave predmet stalnih izmjena (uslijed čega je rok provedbe ove mjere definiran na kontinuiranoj osnovi), te su iz tog razloga kao i iz razloga što tijela sukladno svojim potrebama i raspoloživosti poslovnih prostora neprestano prelaze iz prostora u vlasništvu RH u prostore koji nisu u vlasništvu RH, upravo ta tijela imenovana kao nositelji ove mjere. Slijedom toga nositelji mjere bi trebali izraditi plan realizacije pristupačnosti nekretninama kojima se koriste kako bi se slijedom njihovih planova i dostavljenih podataka u Registar državne imovine mogla započeti voditi evidencija o istima.

MDOMSP ističe da je ukupno 10 centara za socijalnu skrb s kojima je potpisan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj, međutim u 2018. godini sredstvima iz europskih fondova kroz izgradnju potrebne infrastrukture pristupačnost osobama s

invaliditetom osigurao je Centar za socijalnu skrb Zabok, što znači da je ugovoren i proveden do lipnja 2018. godine, uz poštivanje horizontalnih načela. Za navedeno su utrošena financijska sredstva 349.290,84 kn s pozicije MDOMSP-a A791011 - Operativni plan konkurentnost i kohezija – infrastruktura. Preostalih 9 centara za socijalnu skrb će prilikom izgradnje ili adaptacije voditi računa o osiguravanju pristupačnosti za osobe s invaliditetom u narednom periodu, budući su u procesu provedbe do 2019. odnosno 2021. godine, uz poštivanje horizontalnih načela. Nadalje, u postupku izgradnje ili adaptacije centara za socijalnu skrb utrošeno je iz sredstava državnog proračuna: 3.856.581,25 kn (K 791009) za Centar za socijalnu skrb Benkovac, 7.572.185,27 kn (K 618398) za Centar za socijalnu skrb Novi Marof i 1.183.853,00 kn (K 807010) za Centar za socijalnu skrb Biograd na moru. U postupcima izgradnje/adaptacije navedenih centara vodilo se računa i osiguravanju pristupačnosti za osobe s invaliditetom. Radovi nisu do kraja izvedeni te se planiraju završiti u 2019. godini. Također je u planu za 2019. godinu i nadalje provoditi postupke izgradnje ili adaptacije kojima će se osigurati i pristupačnost za osobe s invaliditetom u centrima za socijalnu skrb.

U okviru sredstava osiguranih iz ERDF-a domovima socijalne skrbi i centrima za pružanje usluga u zajednici kojima je osnivač Republika Hrvatska (opisano pod mjerom 3. u području 2.) namijenjenih za unaprjeđenje infrastrukture za podršku daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije također se vodi računa o osiguravanju pristupačnosti za osobe s invaliditetom.

Mjera 6. Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom

MHB izvještava da sukladno zakonskim odredbama HRVI iz Domovinskog rata koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi HRVI imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade, prilaza do stana i prilagodbu stana za kretanje u kolicima – jednokratno, ako se prilagodbe mogu izvesti. Od 2004. do 2017. godine izvršene su 34 prilagodbe. Aktivnost je do 2014. godine bila u nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (Prilog br. 13. tablica 2.) U 2018. godini realizirano je sedam zahtjeva za prilagodbu stambenog objekta HRVI za što je utrošeno 371.729,75 kn (ukupno ugovoreni iznos je 679.749,13 kn). U odnosu na prethodni izvještaj povećan je broj podnesenih i odobrenih zahtjeva kao i osiguranih proračunskih sredstava (800.000,00 kn). Sredstva su utrošena sa razdjela 041, glava 04105, program 4015 stambeno zbrinjavanje HRVI i članova njihovih obitelji, aktivnost A753028 Prilagodba objekata za kretanje najtežih HRVI, račun 3822 Kapitalne donacije građanima i kućanstvima.

Mjera 7. Osiguravanje pristupačnosti javnog željezničkog prometa osobama s invaliditetom

Vezano uz osiguravanje pristupačnosti javnog željezničkog prometa osobama s invaliditetom Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: MMPI) izvještava da je Zakonom o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu (Narodne novine br. 104/2017) uspostavljen pravni okvir za provedbu Uredbe (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu. Sukladno članku 19. navedene Uredbe društva „HŽ Putnički prijevoz“ d.o.o. i „HŽ Infrastruktura“ d.o.o. donijela su pravila o nediskriminirajućem pristupu u cilju prijevoza osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti. Predmetna pravila dostupna su na slijedećoj poveznici <http://www.hzpp.hr/podrska-prijevoz-osoba-s-invaliditetom-i-osoba-smanjene-pokretljivosti>. Donesen je Nacionalni provedbeni plan za Uredbu (EU) br.1300/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o tehničkim specifikacijama za interoperabilnost u vezi s pristupačnosti željezničkog sustava osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti. U pripremi je izrada projektnog zadatka za izvedbu studije analiza i mogućnosti modernizacije službenih mjesta pod upravljanjem HŽI koja bi trebala omogućiti prilagodbu stajališta za korištenje od strane osoba s invaliditetom. Nadalje, na željezničkim prugama u regionalnom i gradsko prigradskom prometu u uporabi je 24 elektromotornih niskopodnih vlakova opremljenih odgovarajućim sredstvima komunikacije. HŽ Putnički prijevoz d.o.o. također ima 3 klasična vagona prilagođena prijevozu osoba s invaliditetom koji se u slučaju najavljenog prijevoza osoba s invaliditetom uvrstavaju u sustav vlakova. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) je temeljem članka 28. Zakona o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštiti prava putnika u željezničkom prijevozu (NN br. 104/17) provodila inspekcijske nadzore u području zaštite

prava putnika u željezničkom prijevozu, posebice radi provedbe Uredbe (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i vijeća o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (dalje: Uredba). Tijekom 2018. inspekcijski nadzori u području zaštite prava putnika u željezničkom prijevozu, između ostalog, bili su usmjereni na zaštitu prava putnika s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti. HAKOM je u suradnji s MMPI u više navrata upozoravao upravitelja kolodvora o problemu pristupačnosti željezničkog prijevoza osobama s invaliditetom (posebno osobama u kolicima) i osobama sa smanjenom pokretljivošću. Nakon intervencija HAKOM-a operator uslužnih objekata kolodvora proveo je javni natječaj i započeo nabavku dizalica. Valja napomenuti kako je Uredba posebno usmjerena na osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti, u pogledu nediskriminirajućeg pružanja putničkih usluga u željezničkom prijevozu svim građanima. U svrhu bolje informiranosti putnika o svojim pravima, a posebno pravima osoba s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću HAKOM je u 2018. izradio i distribuirao brošuram o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu na svim željezničkim kolodvorima i u vlakovima.

Vezano uz provedbu aktivnosti osiguravanja pristupačnosti javnog pomorskog prometa osobama s invaliditetom MMPI u provedbi surađuje s brodarskim tvrtkama koje obavljaju javni obalni linijski pomorski promet putnika i vozila, te izvještava da je 24 broda opremljeno pristupnim rampama za osobe u invalidskim kolicima, te s posebnim sanitarnim prostorijama namijenjenim korištenju od strane osoba s invaliditetom, odnosno 3 više u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini utrošeno je 6.500.000,00 kn na amortizaciju postojećih plovila u floti, ali i na nove brodove, s proračunske pozicije razdjel 065 MMPI, glava 45 Agencija za obalni linijski pomorski promet, program 31 Promet, prometna infrastruktura i komunikacije, 3116 Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka, te zaštita okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata, A 570323 Poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija.

U pogledu osiguravanja pristupačnosti zračnog prometa osobama s invaliditetom postoji sustav za prihvata i otpremu putnika sa smanjenom pokretljivošću osiguran primjenjivim nacionalnim i europskim propisima, a nadziran od strane Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo koja je nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti sukladno Uredbi 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 5.7.2006.), a MMPI provodi prekršajni postupak na području civilnoga zrakoplovstva, čime su obuhvaćeni i prekršaji operatora aerodroma i operatora zrakoplova propisani nacionalnim i međunarodnim zakonodavstvom. Međutim, tijekom 2018. godine nije podnesen ni jedan optužni prijedlog za citirane prekršaje.

Mjera 8. Osiguranje mobilnosti i jednaka dostupnost javnih cesta i autocesta osobama s invaliditetom

MMPI provodi ovu mjeru kontinuirano kroz oslobađanje osoba s invaliditetom od obveze plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća kod registracije osobnih vozila i cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom. Uzimajući u obzir broj izdanih rješenja za oslobađanje od plaćanja godišnje naknade i cestarine za osobe s invaliditetom za prethodno razdoblje u odnosu na 2018. godinu, izvještava se da se broj izdanih rješenja povećao za oko 15%, odnosno 15% više je osoba s invaliditetom koje su ostvarile navedeno pravo. Za provedbu ove mjere u 2018. godini utrošeno je 27.570.000,00 kuna, s razdjela 065 MMPI, glava 05 MMPI, Program 3110 Izgradnja i održavanje cestovne infrastrukture, A 754005 Godišnja naknada za uporabu javnih cesta i cestarina za najteže invalide.

Mjera 9. Poticati razvoj Univerzalnog dizajna

MZO provodilo je mnogo stručnih edukacija (Prilog br. 3) unutar kojih su djelomično obrađivane i teme vezane uz univerzalni dizajn. Edukacije su opisane u području 3. Odgoj i obrazovanje.

7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje

Mjera 1. Analizirati, pratiti i unapređivati primjenu postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom

Tijekom 2018. godine pokrenuta je zajednička inicijativa MDOMSP, ZVPRZOSI, HZZ i CZR Zagreb za provedbu pilot-projekta socijalnog uključivanja, čiji će rezultati biti osnova za donošenje Pravilnika kojim će se propisati programi socijalnog uključivanja sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 157/13, 152/14 i 39/18).

ZVPRZOSI izrađuje godišnja izvješće o svom radu, te više različitih izvješća za potrebe drugih institucija. CPR nositelji su razvoja novog modela profesionalne rehabilitacije. U Republici Hrvatskoj osnovana su četiri CPR-a (Zagreb, Osijek, Rijeka i Split). U 2018. godini provedene su 2 radionice (u Osijeku i Splitu) kroz koje su obrađene teme zakonske regulative u području profesionalne rehabilitacije i Standardi usluga profesionalne rehabilitacije na kojima je ukupno sudjelovalo 47 stručnih radnika CPR-a i 17 ZVPRZOSI-a. Održano je 12 kolegija s ravnateljima CPR-ova. Stručni nadzor nad radom CPR-ova provodi kontinuirano ZVPRZOSI, Služba za profesionalnu rehabilitaciju (Prilog br. 15).

Tijekom 2018. godine 20 savjetnika za osobe s invaliditetom HZZ-a sudjelovali su na 1. i 2. Stručnoj edukaciji za stručnjake u području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, educiran je ukupno 181 stručnjak. Održane su četiri regionalne stručne radionice: „Postupak uključivanja nezaposlenih osoba s invaliditetom u profesionalnu rehabilitaciju“ na kojima je sudjelovalo 102 stručnjaka (CPR- 21, HZZ- 73, ZVPRZOSI- 8). Predstavnici Zavoda sudjelovali su na 14. Međunarodnom stručnom skupu pod nazivom „Zapošljavanje za sve“. U organizaciji Ureda Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i Hrvatske udruge poslodavaca održane su dvije radionice pod nazivom „Izazovi u zapošljavanju osoba s invaliditetom i kako ih prevladati“ u Zagrebu i Osijeku.

HZZ provodi postupak ostvarivanju prava na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom te je izrađena procedura ostvarivanja navedenog prava koja u jedinstvenom upravnom postupku povezuje prava temeljem dva propisa: pravo na profesionalnu rehabilitaciju i pravo na novčanu pomoć i naknadu putnih troškova za vrijeme obrazovanja sukladno Zakonu o tržištu rada („Narodne novine“ br. 118/18). O pravu na profesionalnu rehabilitaciju zajednički odlučuje Povjerenstvo za profesionalnu rehabilitaciju, a u 2018. godini ukupno je zaprimljeno 11 zahtjeva za ostvarivanje navedenog prava koji su pozitivno riješeni, te je nastavljena provedba programa profesionalne rehabilitacije u Radnom centru, Virtualnoj radionici i pojedinačnim obrazovnim programima za 21 korisnika kojima su rješenja izdana u prethodnoj godini. Mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom provedene su u sklopu obrazovanja odraslih za 168 osoba s invaliditetom što čini povećanje za 34,4% u odnosu na prethodnu godinu (Prilog br. 16).

HZZ je do polovice 2018. godine podnio ukupno 21 zahtjev za vještačenjem osobe s invaliditetom u svrhu uključivanja u usluge profesionalne rehabilitacije, koje su tijekom postupka upućivane na rehabilitacijsku procjenu u CPR. Priprema za zapošljavanje osoba s invaliditetom obuhvaća konzultacije i savjetovanja od strane savjetnika za zapošljavanje u koje je bilo uključeno i 1.089 osoba s invaliditetom, korisnika usluge profesionalnog savjetovanja (individualno profesionalno informiranje i savjetovanje i grupno profesionalno informiranje) od strane savjetnika specijaliziranih za profesionalnu rehabilitaciju i razvoj karijere. Na medicinsko-psihologijsku obradu u svrhu procjene radnih sposobnosti uključene su 93 osobe s invaliditetom. U grupno profesionalno savjetovanje - radionice za unaprjeđenje kompetencija za traženje posla (prilagođene različitim vrstama invaliditeta) bile su uključene 443 osobe s invaliditetom. U svrhu informiranja, zdravstvenih pregleda, psihodijagnostičkog instrumentarija, edukacija utrošeno je 140.000,00 kn s proračunske pozicije MRMS, HZZ, A689016 Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti i A689013 Administracija i upravljanje.

Podatke iz Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom ažurira i vodi HZMO, na temelju navedenih podataka ZVPRZOSI provodi: praćenje i kontrolu poslodavaca radi ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, obradu i praćenje zamjenskog načina ispunjenja kvote, te kontrolu uplata naknada zbog neispunjenja kvote. Temeljem Sporazuma između ZVPRZOSI i HZMO o poslovnoj suradnji u svrhu razmjene podataka vezanih uz proces vještačenja u 2018. godini

uspostavljena je bolja kontrola i učinkovitost. Funkcionalnosti informatičkog sustava planira se unaprijediti povezivanjem s drugim sustavima, osobito sa HZZJ kao operativnim mjestom vođenja Očevidnika, što uključuje i izdavanje potvrda o osobama s invaliditetom, komunikaciju s poslodavcima o pravima njihovih zaposlenika, pravna tumačenja te vođenje baze podataka. HZZJ je tijekom 2018. godine izdao više od 3000 potvrda o invaliditetu te se na mjesečnoj bazi dostavljaju podaci iz Očevidnika HZMO-u.

Tijekom 2018. godine provodio se „Pilot-projekt nadzora nad radom CPR-a i razmjena podataka sa ZVPRZOSI“ u CPR Zagreb putem aplikacije REA s ciljem uspostavljanja neposrednog sustava nadzora. Implementiran je računalni sustav za podršku poslovnim procesima CPR-a Zagreb za dvije usluge te je do 01.09.2018. godine odobreno 28 certifikata za korištenje aplikacijom što je rezultiralo unosom iskustveno utemeljenih prijedloga s ciljem poboljšanja iste, a kroz aplikaciju je obrađeno 147 predmeta (75 usluge rehabilitacijskih procjena razine radne sposobnosti, znanja, vještina, radnih navika i profesionalnih interesa te 72 usluge rehabilitacijske procjene utvrđivanja invaliditeta u odnosu na rad). Nadalje, sukladno Sporazumu o suradnji između HZZ-a i HZMO-a utvrđena je obveza razmjene određenih podataka o zapošljavanju, te je u pripremi Sporazum o razmjeni podataka s HZZJ-om.

U Državnom proračunu za 2018. godinu (razdjel 086 – MRMS, glava 08635 – ZVPRZOSI, aktivnost A875002-Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom) osigurana su sredstva u iznosu od 3.000.000,00 kn, a ukupno je za provedbu profesionalne rehabilitacije utrošen iznos od 2.924.939,13 kn. Sredstva su korištena za sufinanciranje rada CPR-ova (CPR Osijek - 1.082.171,44 kn, CPR Rijeka - 850.832,02 kn, CPR Split - 814.971,05 kn) te za provedbu projekata vezanih uz profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u iznosu od 176.964,62 kn). Osim toga, ZVPRZOSI je i naručitelj određenih usluga profesionalne rehabilitacije od CPR-ova. Sektor za vještačenje u postupku vještačenja može naručiti od CPR-a dvije usluge: Usluga 1. – rehabilitacijska procjena i Usluga 3. – izrada perspektiva. Sektor za profesionalnu rehabilitaciju je naručitelj Usluge 1. temeljem provedene usluge izdaje Uvjerjenje o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad. Tijekom 2018. godine Sektor za vještačenje je naručio usluge profesionalne rehabilitacije za 220 osoba, a isplaćeni iznos je 780.535,00 kn, dok je Sektor za profesionalnu rehabilitaciju naručio usluge profesionalne rehabilitacije za 83 osobe, a isplaćeni iznos je 119.520,00 kn. Ukupan iznos sredstava koja su isplaćena za provođenje usluga profesionalne rehabilitacije je 900.055,00 kn i isti je isplaćen sa Aktivnosti A875001 Administracija i upravljanje, odnosno iz sredstava redovne djelatnosti. ZVPRZOSI je sufinancirao provođenje projekata drugih nositelja s područja problematike zapošljavanja osoba s invaliditetom i promocije njihovih mogućnosti i ravnopravnog sudjelovanja na tržištu rada: 14. Međunarodni stručni skup o profesionalnoj rehabilitaciji „Zapošljavanje za sve“ u Zadru (OSVIT), XXIII. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem (SOIH), „Iskustvo zlata vrijedi 2018“ (Večernji list i Poslovni dnevnik), „Glasom o glas“ (Radio 92 FM) - 5 gostovanja. Ukupno je za navedene aktivnosti u 2018. godini utrošeno 220.500,00 kn s aktivnosti A875001 Administracija i upravljanje, odnosno iz sredstava redovne djelatnosti. Osim na poziciji ZVPRZOSI, sredstva za provedbu profesionalne rehabilitacije planirana su i na poziciji HZZ-a (A689016 Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti) te na poziciji HZMO-a (A688049 Ostala mirovinska primanja (TO I TPNJ).

Mjera 2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada

Zaključkom Vlade RH, dana 4. svibnja 2018. godine, prihvaćen je Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Program je namijenjen i nezaposlenim HRVI i nezaposlenoj djeci HRVI-ja iz Domovinskog rata kroz koji je moguće sufinancirati troškove obrazovanja te dodjeljivati potpore za samozapošljavanje, potpore za novo zapošljavanje kod poslodavaca, potpore radu zadruga hrvatskih branitelja i potpore za proširenje postojeće djelatnosti. HRVI iz Domovinskog rata čine dio korisnika mjera Programa koje koriste prvenstveno članstvom u zadrugama hrvatskih branitelja. HRVI iz Domovinskog rata čine oko 40% članova zadruga hrvatskih branitelja. U cilju promocije rada zadruga hrvatskih branitelja i senzibilizacije javnosti MHB je u 2018. godini organiziralo dvodnevni sajam

zadruga hrvatskih branitelja u Zagrebu te jednodnevni sajam u Daruvaru, te su predstavnici MHB-a sudjelovali na jednom simpoziju i u dvije televizijske emisije. Podaci o utrošenim sredstvima po navedenom Programu nisu prikazani jer isti nije namijenjen isključivo HRVI iz Domovinskog rata.

ZVPRZOSI provodi kontinuiranu stručnu edukaciju za sve stručnjake koji sudjeluju u pružanju usluga profesionalne rehabilitacije koja obuhvaća: osnove profesionalne rehabilitacije (Zakonska i podzakonska regulativa s područja profesionalne rehabilitacije; Standardi usluga profesionalne rehabilitacije; Poticaji pri zapošljavanju OSI; Prezentacija slučajeva; Postupak profesionalne rehabilitacije) i praktičnu edukaciju (mentoriranje svakog stručnjaka pri obradi predmeta, sudjelovanje u timskoj sintezi i izrada nalaza i mišljenja). Zaposlenici ZVPRZOSI sudjelovali su na 44 stručna skupa koji su se bavili temom profesionalne rehabilitacije i mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom, te su održali 23 prezentacije, također su sudjelovali u medijskim emisijama na temu zapošljavanja osoba s invaliditetom (10 gostovanja). ZVPRZOSI je inicirao i proveo projekt Nagrada „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ u suradnji s partnerima u okviru kojeg je provedeno terensko ispitivanje 20 poslodavaca u 16 gradova, te obavljeno 50 intervju. Dodijeljeno je šest nagrada poslodavcima (umjetnički radovi Alena Kasumovića), a dodjelu nagrada uveličala je glazbena skupina gluhih osoba „Deaf band“. Prilikom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom ZVPRZOSI je predstavio Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta za 10 vrsta oštećenja/poremećaja/bolesti koji je tiskan u 300 primjeraka, distribuiran i objavljen na mrežnom mjestu: www.zosi.hr. Nastavljeno je daljnje informiranje i savjetovanje poslodavaca o profesionalnoj rehabilitaciji, poticajima te kvotnom sustavu zapošljavanja osoba s invaliditetom (3000 konzultacija). HZZ je u suradnji sa partnerskim organizacijama razvio niz mjera i aktivnosti u cilju bolje i učinkovitije integracije osoba s invaliditetom na tržište rada, te je organizirao i sudjelovao u održavanju okruglih stolova, tribina i seminara za poslodavce, kao i prezentacije o mjerama aktivne politike zapošljavanja na nacionalnoj i regionalnoj razini (Prilog br. 17, tablica 1. i 2.)

U 2018. godini poticaje ZVPRZOSI-a za zapošljavanje osoba s invaliditetom koristilo je 318 poslodavaca (308 na otvorenom tržištu, 7 zaštitnih i 3 integrativne radionice) koji su zapošljavali 1163 osobe s invaliditetom (636 muškaraca i 527 žena), od čega 600 na otvorenom tržištu (385 muškarca i 215 žena), te 563 u zaštićenim uvjetima (251 muškarac i 312 žena). Od navedenog broja poslodavaca njih 65 je prvi put u 2018 godini podnijelo zahtjev za isplatu poticaja za 102 osobe s invaliditetom (68 muškaraca i 34 žena). Za poticaje je utrošeno ukupno 101.604.413,68 kn (Prilog br. 18, tablica 1. i 2.) i izvršeno je 3758 kontrola zaprimljenih zahtjeva za isplatom poticaja (Prilog br. 19). Analizom primjene propisa koji uređuju poticaje koje isplaćuje ZVPRZOSI (od 2015. godine) utvrđeno je kako je iste potrebno izmijeniti s ciljem unaprjeđenja, te su uvedena dva nova poticaja i izvršena je reorganizacija dodjele posebnih sredstava za otvoreno tržište rada ovisno o vrsti poslodavca (Prilog br. 20). ZVPRZOSI u prosjeku evidentira 9.406 poslodavaca koji su dužni ispunjavati kvotnu obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom. Obveznici kvotnog zapošljavanja dužni su na primjerenom radnom mjestu, u primjerenim radnim uvjetima zaposliti osobe s invaliditetom, i to u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih na temelju kojeg se utvrđuje kvota, a obveznicima kvotnog zapošljavanja koji ne ispune kvotnu obvezu, utvrđuje se obveza plaćanja novčane naknade izdavanjem upravnih rješenja ZVPRZOSI- a kojih je u razdoblju od siječnja do rujna izdano 1226 (Prilog br. 21).

U mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti HZZ-a u 2018. godini bilo je uključeno ukupno 1.648 osoba s invaliditetom, što je u odnosu na prethodnu godinu uvećanje za 15 % (Prilog br. 22). Tijekom 2018. godine iz evidencije HZZ-a zaposleno je ukupno 174.420 osoba, od čega 3.231 osoba s invaliditetom (3.106 osoba - 96,13%, zaposleno je na temelju zasnivanja radnog odnosa, a 125 osoba - 3,87%, na temelju drugih poslovnih aktivnosti, npr. stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, registriranje trgovačkog društva, obrta, ugovor o djelu). Prosječna stopa zapošljavanja nezaposlenih osoba s invaliditetom u 2018. godini iznosi 55,3% (porast u odnosu na prethodnu). Od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom, 1.859 su muškarci (57,54%), a 1.372 žene s invaliditetom (42,46%), u odnosu na prethodnu godinu utvrđuje se da se rodna razlika u zapošljavanju muškaraca i žena s invaliditetom smanjuje za 7,14%, dok se u općoj populaciji kreće u suprotnom smjeru. Detaljni podaci o zapošljavanju osoba s invaliditetom iz evidencije HZZ-a prikazani su u Prilogu br. 23. Za mjere aktivne politike zapošljavanja iz sredstava HZZ-a utrošeno je

44.511.238,83 kn (A689023 Aktivna politika zapošljavanja, A689036 Naknade korisnicima mjera APZ, T68035 Učinkoviti ljudski potencijali).

U razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine u svim područnim i regionalnim uredima HZZ-a evidentirano je ukupno 187 nezaposlenih osoba - žrtava nasilja u obitelji, od kojih je 21 osoba bila uključena u radionice aktivnog traženja posla (11,23% od ukupnog broja žrtava nasilja u obitelji u evidenciji HZZ-a), 23 (12,3%) su bile uključene u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene preostalih radnih i općih sposobnosti, 16 (8,56%) ih je bilo uključeno u obrazovne aktivnosti, 91 (46,59%) je zaposlena posredovanjem HZZ-a, a 35 ih je bilo uključeno u mjere aktivne politike (10 muškaraca i 25 žena), što je dva puta više u odnosu na prethodnu godinu, te su najviše koristili potpore za zapošljavanje, njih 9 (11,77%). U cilju povećanja senzibilizacije poslodavaca za zapošljavanje osoba – žrtava nasilja u obitelji predstavnici HZZ-a tijekom 2018. godine organizirali su 14 različitih aktivnosti (okrugli stolovi, tribine i seminari za poslodavce, te prezentacije o mjerama aktivne politike zapošljavanja). Kroz aktivnosti EU projekata i različitih projekata u zajednici bilo je uključeno 13 osoba – žrtava nasilja u obitelji iz evidencije HZZ-a. Imajući u vidu višestruku diskriminaciju kod žena s invaliditetom i povećani rizik od partnerskog i obiteljskog nasilja, razvidno je da se među žrtvama nasilja u obitelji nalazi i određeni broj žena s invaliditetom.

Na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, od veljače 2018. godine realizira se jednogodišnji znanstveno-istraživački projekt pod nazivom "Društveno-ekonomska dobrobit zapošljavanja osoba s invaliditetom u trgovačkim društvima Grupe Calzedonia u Hrvatskoj" koja zapošljava značajan broj osoba s invaliditetom (93). Projektom se nastoje utvrditi ekonomske, socijalne i psihološke dobrobiti zapošljavanja osoba s invaliditetom za njih same, kao i za njihove obitelji, potom ekonomske socijalne i etičke dobrobiti zapošljavanja osoba s invaliditetom za poduzeće i lokalnu zajednicu, kao i socijalne dobrobiti zapošljavanja osoba s invaliditetom za radnike bez invaliditeta. U pripremi je opširno izvješće o rezultatima ovog sveobuhvatnog znanstvenog projekta.

Mjera 3. Osigurati učinkovitu zaštitu od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom (preventivne mjere i nadzor)

Poslodavci zaposlene osobe s invaliditetom prijavljuju u Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom koji vodi HZMO i u koji se mogu upisati samo osobe s invaliditetom koje su prijavljene na mirovinsko osiguranje na temelju radnog odnosa u trajanju od najmanje 20 sati tjedno, te kojima je priznat jedan od 13 statusa sukladno članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom („Narodne novine“, br. 75/18).

Mjera 4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom.

Informacije o poticajima za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje isplaćuje ZVPRZOSI objavljene su na mrežnom mjestu www.zosi.hr. U cilju upoznavanja šire javnosti o mogućnostima korištenja poticaja za zapošljavanje i obrazovanje, te o mogućnostima korištenja usluga HZZ-a, organiziran je redoviti rad s elektroničkim i tiskanim medijima, te su redovito distribuirani letci, a informacije o poticajima, pravima, kretanjima na tržištu rada, kao i o svim aktivnostima i inicijativama koje se za navedene skupine provode u sklopu različitih projekata ili kroz redovne aktivnosti Zavoda, objavljene su i na mrežnim stranicama HZZ-a www.hzz.hr. U regionalnim/područnim uredima HZZ-a osobama koje iskažu interes za samozapošljavanje osigurava se stručna pomoć, te je u 2018. godini potpore za samozapošljavanje koristilo ukupno 40 osoba s invaliditetom (32 muškarca i 8 žena), te se uviđa povećanje broja samozaposlenih osoba s invaliditetom za 66,76%. Smjernicama za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u RH za razdoblje od 2018. – 2020. godini definirana je podloga za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja.

Mjera 5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama

Ministarstvo turizma (u daljnjem tekstu: MT) provodi Natječaj “Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva”, 19 ugovora je u provedbi i do kraja ugovornog razdoblja planirana je edukacija 69 osoba s invaliditetom, dok je 25 projekata s rezervne liste koji uključuju edukaciju 124 osobe s invaliditetom u 2018. godini bilo u procesu odobravanja od strane Posredničkog tijela razine II (HZZ), a ugovaranje se očekuje u 2019. godini. Za provedbu navedene mjere u 2018. godini nisu utrošena sredstva.

MRMS izvještava da HZZ, kao korisnik ESF-a kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali provodi projekt „Potpore za zapošljavanje teže zapošljivih skupina“ kojim se poslodavcima osigurava do 75% bruto godišnje plaće radnika koji je osoba s invaliditetom. Također je nastavljen odabir, ugovaranje i provedba projekata u sklopu otvorenog poziva „Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina” kojim se nastoji osigurati aktivno uključivanje osoba s invaliditetom te unapređenje njihove zapošljivosti.

8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja

Mjera 1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

U RH djeluje 19 skloništa za žrtve nasilja u obitelji, od čega je MDOMSP financiralo 18 skloništa i savjetovaništa namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji. MDOMSP ima sklopljen ugovor o međusobnim odnosima za pružanje i financiranje usluge privremenog smještaja sa 10 pružatelja usluga smještaja za žrtve obiteljskog nasilja, ugovoreni smještajni kapaciteta za 141 korisnika. U 2018. godini za izvršene usluge korisnicima upućenih rješenjem centra za socijalnu skrb odobreno je ukupno 3.631.275,49 kn, s razdjela 102 MDOMSP, glava 10205, program 4002 Skrb za socijalno osjetljive skupine, aktivnost A734191 Skrb za djecu, mladež i odrasle osobe – drugi osnivači.

Za financiranje 8 skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji MDOMSP je u 2018. godini osigurao iznos od 2.100.000,00 kn putem javnog natječaja za trogodišnji program za razdoblje 2016. – 2018. godina na razdjelu 102 MDOMSP, glava 10205, program 4005 – Socijalno osnaživanje obitelji, mladih i djece, aktivnost A653029 – Unapređenje zaštite žrtava nasilja u obitelji, račun 3811- Tekuće donacije u novcu – Izvor 11. Ova usluga nije namijenjena isključivo osobama s invaliditetom nego cjelokupnoj populaciji. Ukupno je za skloništa i savjetovaništa namijenjenih žrtvama nasilja u obitelji od strane MDOMSP za 2018. godinu utrošeno 5.731.275,49 kn.

Prema izvješćima o pristupačnosti skloništa zaprimljenih od strane 15 Skloništa za žrtve nasilja u obitelji, 3 skloništa potvrđuju pristupačnost za osobe s invaliditetom i osobe teže pokretljivosti, dok ih je 6 potvrdilo da su djelomično pristupačni. Prilagođen sanitarni čvor za osobe s invaliditetom imaju 3 skloništa, dok niti jedno sklonište nije potvrdilo postojanje taktilnih staza unutar istih. Postojanje plana za osiguravanje pristupačnosti skloništima potvrđuju 2 skloništa, te još 2 skloništa poduzimaju radnje oko osiguravanja adekvatnijeg prostora. Dostupnost programa/usluga psihosocijalne podrške osiguravalo je 11 skloništa. Nadalje je prema zaprimljenim podacima u 2018. godini bilo realiziranih 17 zahtjeva za smještaj osoba s invaliditetom/djece s teškoćama u razvoju.

Mjera 2. Uvesti sustav odlučivanja uz podršku u zamjenu za djelomično oduzimanje poslovne sposobnosti

Od 1. studenog 2015. godine na snazi je Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 103/15) kojim je uređeno područje skrbništva i sadržaj skrbničke zaštite, a kojim su uvedene promjene u cilju unapređenja prava osoba s invaliditetom. Naime, propisano je da je zaštitu osoba s invaliditetom, ako je to moguće, potrebno osigurati drugim sredstvima i mjerama prije nego što se donese odluka o skrbničkoj zaštiti. Nadalje, propisana je obveza djelomičnog lišenja poslovne sposobnosti i to samo u dijelovima u kojima je to doista potrebno za zaštitu prava štićenika, odnosno, sa što manjim ograničenjima prava štićenika, a institut potpunoga lišenja poslovne sposobnosti potpuno je napušten.

S obzirom na navedeno propisano je da se odluke o lišenju poslovne sposobnosti donesene prema prijašnjim propisima moraju preispitati radi vraćanja poslovne sposobnosti. Također je propisana potreba poticanja samostalnog donošenja odluka od strane štićenika i pružanje podrške u donošenju odluka, kao i sudjelovanju u životu zajednice. Ujedno je napušten institut "roditeljske skrbi nakon punoljetnosti", uvedena je zakonska obveza poštivanja prije izraženih stavova i želja štićenika, te je omogućeno svakoj osobi da u vrijeme postojanja poslovne sposobnosti imenuje osobu koju bi želio imati za skrbnika, čime se u hrvatski pravni sustav uvodi institut anticipiranih naredbi. Rok za provedbu ove mjere je 2020. godina, a aktivnosti se provode u okviru redovne djelatnosti.

S obzirom na navedeno, kontinuirano su u tijeku postupci za preispitivanje odluka o lišenju poslovne sposobnosti koje pokreću centri za socijalnu skrb te je od 1. studenoga 2015. godine do 25. listopada 2018. godine pokrenuto 1179 postupaka za vraćanje poslovne sposobnosti. Za 273 štićenika vraćena je poslovna sposobnost djelomično, a za 95 štićenika u potpunosti.

Mjera 3. Provoditi načelo osobnog pristanaka osobe s invaliditetom prilikom smještaja u instituciju ili njezinog izlaska

U centrima za socijalnu skrb tijekom provođenja postupaka priznavanja prava iz sustava socijalne skrbi stručni radnici vode se načelima socijalne skrbi. U okviru načela sudjelovanja u donošenju odluka istaknuto je da korisnik ima pravo sudjelovati u procjeni stanja, potreba i odlučivanja o korištenju usluga kao i da se istome ne mogu pružati usluge bez njegovog pristanka ili pristanka njegovog skrbnika ili zakonskog zastupnika, osim u slučajevima propisanim zakonom. U svrhu dodatnog osnaživanja stručnih radnika MDOMSP u okviru redovne djelatnosti pruža kontinuiranu stručnu podršku Centrima za socijalnu skrb kao i pružateljima socijalnih usluga putem edukacija, uputa o postupanju i tumačenju zakonskih propisa. Nadalje je kroz tri regionalna aktiva ravnatelja svih centara za socijalnu skrb koje je organiziralo i provodilo MDOMSP u 2018. godini održano predavanje na temu Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i Nacionalna strategija za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom, unapređenje stručnog rada u području skrbništva. Edukacijama koje je organizirao MDOMSP za stručne radnike nastojalo se unaprijediti znanja i vještine socijalnih radnika za vođenje slučaja u procjeni dobrobiti odraslih korisnika i individualnom planiranju promjena.

Mjera 4. Vođenje evidencije zdravstvenih radnika educiranih za postupanje u slučaju primjene mjere prisile u bolničkoj zdravstvenoj ustanovi

MZ izvještava da je člankom 19. Pravilnika o vrstama i načinu primjene mjera prisile prema osobi s težim duševnim smetnjama („Narodne novine“ 16/15) propisana obveza ustanova da donesu strategiju prevencije nasilja na radnom mjestu i da kontinuirano educiraju zdravstvene radnike u svrhu ranog prepoznavanja eskalacije ponašanja pacijenta i stjecanja vještina brzog postupanja u slučaju incidenta (organiziranje edukacije za medicinske sestre/medicinske tehničare iz komunikacijskih vještina i primjene deeskalacijskih tehnika za postupanje u kriznim situacijama, obuka i trening osnovnih tehnika samoobrane i tehnike fizičkog sputavanja pacijenata, organizacija »interventnih« timova za postupanje u kriznim situacijama, dogovoren sustav poziva u pomoć od tehnologije do kompetencija). Bolničke zdravstvene ustanove koje imaju ugovorenu djelatnost psihijatrije, dostavljaju MZ-u godišnja izvješća o broju radnika educiranih za primjenu mjera prisile te vrstama provedenih programa edukacije. Za 2018. godinu propisanu edukaciju prošlo je ukupno 3 007 zdravstvenih radnika, odnosno 318 radnika više nego prethodne godine.

Mjera 5. Organizirati ciljano obrazovanje i usavršavanje pravosudnih dužnosnika, policijskih te pravosudnih službenika o pravima predviđenim Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Konvencijom o pravima djeteta

Centar za izobrazbu službenika zatvorskog sustava je u suradnji sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske organizirao predavanje pod nazivom „Osobe s invaliditetom u zatvorskom sustavu“ za 23 polaznika, 32. temeljnog tečaja za vježbenike pravosudne policije. Predavanje su održali predavači - vanjski suradnici - osobe s invaliditetom, a tijekom istog polaznici su dobili informacije o

pravnom okviru te izazovima s kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevnici, a osobito u zatvorskom sustavu.

Mjera 6. Osigurati pristupačnost sudova i ustanova za osobe lišene slobode

MP i nadalje poduzima radnje vezane uz osiguravanje pristupačnosti sudova i ustanova za osobe lišene slobode, te je u 2018. godini navedenim obuhvaćeno 9 sudova i 7 ustanova za osobe lišene slobode za što je utrošeno ukupno 2.116.664,84 kuna iz državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti (K 544052 - Pristupačnost zgradama pravosudnih tijela planirano ukupno 1.738.500,00 kn, a utrošeno 1.569.170,44 kn s PDV-om; K629022 – uređenje i opremanje pravosudnih tijela planirano 550.000,00 kn, a utrošeno 547.494,4kn) (Prilog br. 24, tablica 1. i 2.). U Kaznionici u Lipovici-Popovača je tijekom 2018. godine nastavljena edukacija za korištenje bijelog štapa i prilagodbu za kretanje prostorom kaznionice za jednog slijepog zatvorenika. Kaznionica je u pogledu predmetne edukacije uspostavila suradnju s dvije partnerske institucije. Samu edukaciju provodi Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, a financira MDOMSP temeljem rješenja Centra za socijalnu skrb Karlovac o pravu zatvorenika na socijalnu uslugu psihosocijalne podrške osnovom čl. 83. Zakona o socijalnoj skrbi. Službena stranica MP se svakodnevno i ažurira te se planira objaviti popis objekata i pogodnosti za osobe s invaliditetom te opis poduzetih prilagodbi na sudovima kada isti bude napravljen.

Mjera 7. Prikupljati podatke u svrhu vođenja statistike o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

MP izvještava o prikupljenim statističkim podacima o nasilju nad ženama s invaliditetom iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, a obveznici dostavljanja evidencije o postupanju između ostalih su i prekršajni sudovi. U 2018. godini je bilo 17 žena osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji od ukupno 32 osobe s invaliditetom koje su bile žrtve nasilja u obitelji.

Mjera 8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja

MDOMSP je za stručne radnike centara za socijalnu skrb organiziralo 3 dvodnevne edukacije na temu „Nasilje u obitelji s naglaskom na nasilje nad starijim osobama i osobama s invaliditetom“, u Pakracu, Zagrebu i Splitu. Na edukacijama je sudjelovalo ukupno 96 stručnih radnika iz centara za socijalnu skrb. Za provedbu edukacije utrošeno je 54.101,66 kuna (Aktivnost 792006). Cilj edukacije je unaprjeđenje zaštite osoba s invaliditetom i osoba starije životne dobi – žrtava obiteljskog nasilja u sustavu socijalne skrbi, a sadržajno je usmjerena na uzroke, vrste, dinamiku i posljedice nasilja u obitelji, pravnu regulativu – zakone, protokole, smjernice i primjenu u praksi, specifičnosti nasilja nad osobama starije životne dobi i osobama s invaliditetom, ulogu centra za socijalnu skrb u prevenciji i suzbijanju nasilja i zaštiti žrtava nasilja u obitelji, socijalna prava i usluge u zajednici - integrirani pristup u suzbijanju obiteljskog nasilja, međuresornu suradnju i dr.

MUP je provodio niz aktivnosti usmjerenih na edukaciju policijskih službenika i unaprjeđenju stavova u odnosu na osobe s invaliditetom, zaštite od diskriminacije, povezanost s partnerima i organizacijama civilnog društva, podizanje razine svijesti, edukacija na temu prevencije nasilja općenito, nasilja u obitelji, te osnaživanje vulnerabilnih društvenih skupina u samozaštitnom ponašanju ciljevi su koji se postižu preventivnim aktivnostima policije (Prilog br. 25).

Edukativna osnova proizlazi iz odredbe čl.18.st.2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09, 92/14), te čl.58.st.2. Pravilnika o načinu policijskog postupanja (NN 89/10, 76/15) koji policijske službenike obvezuju na potrebu obazrivog pristupa prema osobama s invaliditetom.

Uz navedeno, u edukacijama policijskih službenika posebnu se pozornost posvećuje odredbama članka 87. st. 21. Kaznenog zakona, koje između ostalih u zločin iz mržnje ubrajaju i kaznena djela koja su motivirana diskriminacijom po osnovi invaliditeta žrtve, što predstavlja njihovo bitno obilježje. Također, edukacija policijskih službenika je usmjerena i na provedbu novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 70/17), koji je u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, u kojem se izričito naglašava da osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi - žrtve nasilja u obitelji uživaju posebnu zakonsku zaštitu time da zakon predviđa strože kažnjavanje počinitelja nasilja prema osobama s invaliditetom.

Uz teme koje su u edukaciji policijskih službenika za mladež posebno obrađivane, kao što je „Psihosocijalni razvoj djece“, osobe s invaliditetom su bile u fokusu predavanja Pravobraniteljice za sobe s invaliditetom i Pučke pravobraniteljice, u okviru tema: „Institucija i nadležnost pravobranitelja za osobe s invaliditetom i suradnja s policijom“ i „Značaj i uloga Pučke pravobraniteljice u promicanju ljudskih prava i zaštiti ranjivih kategorija“.

Nadalje, MUP je prigodno obilježavao važne datume (međunarodni dani): Europski tjedan mobilnosti, Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni dan slijepih i slabovidnih osoba, te Međunarodni dan bijelog štapa prigodno su obilježeni na području 12 županija. U svrhu provođenja preventivnih aktivnosti, tiskano je 170 plakata, 290 000 letaka, te 1400 brošura.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 26. srpnja 2018. godine donijela je Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja („Narodne novine“ broj 70/18, u daljnjem tekstu: Protokol) u čijoj izradi je sudjelovalo i MZ-a koje je o donošenju Protokola obavijestilo zdravstvene ustanove. U narednom razdoblju, u cilju unaprjeđenja zdravlja i kvalitete života djece, u Kliničkim bolničkim centrima – Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, planira se imenovanje stručnih timova u sastavu specijalista, kojima bi djeca bila upućivana na prvi pregled kod sumnje na spolno zlostavljanje. Također se u narednom razdoblju planira edukacija za članove navedenih stručnih timova kao i donošenje Protokola o postupanju. U tiskanju i distribuciji navedenog Protokola sudjelovao je Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH (u daljnjem tekstu URSVRH) (Prilog br. 26).

Mjera 9. Provoditi planove edukacije i informiranja o pravima pacijenata

MZ o edukaciji zdravstvenih radnika u 2018. godini izvještava u području 4. Zdravstvena zaštita; Mjeri 4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom.

9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

Mjera 1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva

Ministarstvo uprave (u daljnjem tekstu: MU) izvještava da je do kraja 2018. godine preko 343.361 građana RH generiralo zapise iz državnih matica (Rodni list, Izvadak iz Matice rođenih, Vjenčani list, Domovnica, Potvrda o životnom partnerstvu). Svojim e-uslugama u sustav e-Građani kontinuirano se uključuju tijela lokalne samouprave (Zagreb i Rijeka) te Međimurske vode. Također, vidljivo je povećanje sveukupnog broja e-usluga u sustavu e-Građani, njih 53, kao i povećanje broja e-poruka kojih je ukupno 66. Na mrežnom mjestu MZ-a, ustanova iz sustava zdravstva i HZZO-a, objavljuju se informacije o pravima i uslugama iz djelokruga rada. Mrežno mjesto MZ ima mogućnost prilagodbe u smislu povećavanja prikaza (zumiranjem sadržaja, povećavanjem slova do potrebne razine ili smanjivanjem rezolucije kako bi se povećala veličina prikazanog sadržaja). Korisniku je omogućena i promjena pozadine teksta, odnosno kontrasta. Pri izradi i uređivanju sadržaja koristi se jasan način izražavanja. Svaka korisnička akcija (npr. odabir linka ili drugog elementa) moguća je korištenjem mišem i tipkovnicom. Mrežno mjesto HZJZ-a pristupačna je osobama oštećena vida ali i svim drugim osobama s invaliditetom, te se redovito ažurira. Na www.hzjz.hr objavljuju se redovito značajne preporuke i vijesti (niz sadržaja vezanih za prevenciju zaraznih i nezaraznih bolesti, objavljuju se godišnja Izvješća o osobama s invaliditetom u Hrvatskoj, članci povodom nacionalnih ili međunarodnih dana pojedinih vrsta invaliditeta kojih je tijekom 2018 godine objavljeno više od 20, te specifične informacije namijenjene osobama s invaliditetom). Pored navedenog na stranicama <http://oglasnik.javno-zdravlje.hr/> HZJZ je uspostavio oglasnik za osobe s invaliditetom koji pruža mogućnost da osobe s invaliditetom oglašavaju svoje usluge i proizvode.

Mjera 2. Koristiti nove tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom

Na mrežnim stranicama Središnjeg državnog portala www.gov.hr slabovidnim je osobama omogućena prilagodba pristupačnosti. Sustav e-Građani sadrži 53 e-usluge i 66 e-poruka koje korisnici mogu zaprimiti u svoj Osobni korisnički pretinac te se kontinuirano provode aktivnosti s ciljem

uvođenja novih e-usluga. Lista nacionalnih vjerodajnica kojima građani mogu pristupiti sustavu e-Građani, trenutno broji 17 prihvaćenih vjerodajnica.

MDOMSP je tijekom 2018. godine prikupljao podatke o pravima, uslugama, potporama i olakšicama koje osobe s invaliditetom mogu ostvariti u različitim sustavima u svrhu izrade objedinjenog Kataloga o pravima osoba s invaliditetom. Tijekom 2018. godine utvrđena je potreba za dodatnom doradom Kataloga.

Mjera 3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

Za stručne radnike zaposlene u centrima za socijalnu skrb održane su dvije jednodnevne edukacije: „Edukacija o pravima i mogućnostima osoba s invaliditetom i starijih osoba s naglaskom na jednake mogućnosti i socijalno uključivanje“, u Splitu i Zagrebu. Na edukacijama je sudjelovao 61 stručni/-e radnik/-ce iz centara za socijalnu skrb. Za navedeno je utrošeno ukupno 4.000,00 kn (Aktivnost 792006). Cilj edukacije bio je upoznati polaznike sa suvremenim načelima u radu s osobama s invaliditetom, načinima promocije i poštivanja ljudskih prava, konceptima vezanim uz izjednačavanje mogućnosti i socijalno uključivanje osoba s invaliditetom vezano uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, s naglaskom na praksu socijalnog rada. Edukacija je obradila i temu suvremenog jezika socijalnog rada vezano za osobe s invaliditetom te savjete vezane uz specifičnosti komunikacije s korisnicima različitih vrsta invaliditeta. Predstavnici MDOMSP-a su i tijekom 2018. godine sudjelovali u medijskim programima u kojima su govorili o pravima osoba s invaliditetom što doprinosi podizanju razine svijesti javnosti o percepciji osoba s invaliditetom. Također se ističe sudjelovanje na tribinama, okruglim stolovima, kao i obilježavanjima važnih datuma vezanih za osobe s invaliditetom.

Također MDOMSP kontinuirano potiče i podržava pružatelje socijalnih usluga u procesu transformacije i razvijanju izvaninstitucionalnih usluga, te je pokrovitelj raznih događaja usmjerenih na promicanje prava osoba s invaliditetom. Na mrežnim mjestima www.mdomsp.hr objavljuju se važne informacije. U 2018. godini MDOMSP je u iznosu od 40.000,00 kn sufinanciralo „Festival jednakih mogućnosti“, a sredstva su utrošena sa Aktivnost 754019 odobravanje financijske potpore za programe i projekte usmjerene djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom, račun 3811 Tekuće donacije u novcu, te je iznosom od 50.000,00 kn sufinanciralo Dramski studio slijepih i slabovidnih „Novi život“ povodom obilježavanja 70.-e obljetnice kazališta slijepih i slabovidnih, sredstva su utrošena s Aktivnost 734189 Udruge u socijalnoj skrbi, izvor 41, račun 3811 Tekuće donacije u novcu.

Mjera 4. Kontinuirano promovirati Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, relevantne preporuke Vijeća Europe i informirati o potrebnim promjenama u društvu s obzirom na preuzete obaveze i međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska stranka

MDOMSP organizirao je i proveo koordinacijski sastanak na temu provedbe mjera Nacionalne strategije i daljnje implementacije Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u 2018. godine za imenovane koordinateure u tijelima državne uprave koji provode mjere Nacionalne strategije te je isplanirao provođenje regionalnih Savjetodavnih radionica početkom 2019. godine za nositelje i su-nositelje mjera Nacionalne strategije na razini JLP(R)S.

Predstavnice MDOMSP-a kao trenerice kontinuirano su održavale edukacije na temu Predstavljanja ex-ante uvjeta G3(2,3) iz područja prava osoba s invaliditetom - Mjere za osposobljavanje osoblja tijela uključenih u kontrolu i upravljanje ESI fondovima iz područja prava osoba s invaliditetom i praktične primjene Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom s naglaskom na članak 9. Pristupačnost. Edukacija se provodila u Državnoj školi za javnu upravu na mjesečnoj razini na kojima je sudjelovalo oko 40 do 50 državnih službenika.

Mjera 5. Provoditi stalne edukacije o novim saznanjima i modelima primjene Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (WHO 2001., Medicinska naklada i HZZJ, 2010.)

MRMS izvještava da će se MKF u CPR-ovima primjenjivati od 01.01.2022. godine (sukladno Pravilniku o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom, „Narodne novine“, br. 75/18). Sukladno tome, obaveza ZVPRZOSI je organiziranje edukacije o primjeni MKF. Nastavno na pilot primjenu Jedinstvene liste funkcionalnih sposobnosti u svim regionalnim i područnim uredima HZZ-a, savjetnici za profesionalno usmjeravanje tijekom psihodijagnostičke obrade učenika s teškoćama i osoba s invaliditetom primjenjuju odabrani psihodijagnostički instrumentarij za mjerenje niza funkcija definiranih MKF-om (pretežito perceptivnih, kognitivnih i psihomotoričkih). Prilikom izrade mišljenja o profesionalnom usmjeravanju za učenike s teškoćama, naglasak se stavlja na zdravstvene zahtjeve i očuvane funkcionalne sposobnosti učenika.

HZZJ je planirao u 2018. godini, u okviru edukacije djelatnika ZVPRZOSI-a o načinima ostvarivanja primjerenog kontakta s osobama s invaliditetom, provesti i konzultacije o potrebama unapređenja primjene MKF-a u postupak vještačenja, međutim isto nije ostvareno. Tijekom 2018. godine predstavnik HZZJ-a predavao je na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci o Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja, te je održana edukacija fizioterapeuta u organizaciji Udruge fizioterapeuta u kući na temu: „Primjena MKF-a u fizioterapeutskoj djelatnosti“.

10. Sudjelovanje u kulturnom životu

Mjera 1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima

U 2018. godini sredstvima odobrenim po Javnom pozivu za poticanje komplementarnih djelatnosti HAVC-a (u kategoriji djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture) sufinancirano je 5 programa prilagodbe i/ili inkluzije u ukupnom iznosu od 64.000,00 kuna (Alternator-„Inkluzivne projekcije i panel rasprave“ 25.000,00 kn; Alternator - „Festival o pravima djece 2018“ prilagodba filmova za osobe s oštećenjem sluha i vida 15.000,00 kn; Hrvatski filmski savez „Senzorne projekcije u kinu Tuškanac i Gaj“ 10.000,00 kn ; Udruga Globe Media „DYXY“ na filmu, 7.000,00 kn, te Udruga Filmaktiv „Film svima“ - 7.000,00 kn). Sredstva su utrošena sa pozicije 05565 MK, 44926 Hrvatski audiovizualni centar, P3906 Programi audiovizualne djelatnosti i medija, A781007 Poticanje audiovizualnog stvaralaštva.

Izvršene su komunikacijske i građevinske prilagodbe prostora u kojima se odvijaju kulturni sadržaji na način da osiguran pristup ima 37 muzeja/zbirki, djelomično osiguran pristup 20 muzeja/zbirki, a bez pristupa je 141 muzej/zbirka. Nadalje osiguran pristup imaju 3 arhiva, djelomično osiguran pristup 10 arhiva, a bez pristupa je 6 arhiva. U pogledu knjižnica, u 2018. godini izvještavano je da osiguran pristup ima 75 samostalnih knjižnica, 8 knjižnica pod ugovorom, 4 knjižnice u sastavu općina ili PUO, 30 dislociranih odjela i 1 bibliobus; djelomično osiguran pristup ima 48 samostalnih knjižnica, 5 knjižnica pod ugovorom, 4 u sastavu općina i 38 dislociranih odjela, a bez pristupa je 60 samostalnih ustanova, 4 knjižnice pod ugovorom, 5 u sastavu općina, 24 dislociranih odjela i 12 bibliobusa. U odnosu na prethodnu godinu manji je broj knjižnica obilježeno kao potpuno pristupačno jer su postroženi kriteriji pristupačnosti i to u odnosu na postojanje dizala, rampe, pokretne platforme, ulaza i sanitarnog čvora. Što se tiče kazališta osiguran pristup ima 18 kazališta, djelomično osiguran 14 kazališta, a bez pristupa ih je 3. Od ostalih prilagodbi: 2 kazališta imaju osigurano mjesto za osobe s invaliditetom, 4 ih ima opremu za audiovizualnu deskripciju za slijepe i slabovidne, 2 imaju natpise i komunikacijske posrednike za gluhe, 4 kazališta imaju prilagođene sanitarne čvorove, 4 kazališta imaju dizalo, a 2 pristup na scenu za osobe s invaliditetom.

Mjera 2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

Ministarstvo kulture (u daljnjem tekstu: MK) je u 2018. godini sufinanciralo ukupno 48 programa u iznosu od 1.079.959,50 kn i to: 6 potpora programima muzejske djelatnosti u iznosu od 153.000,00 kn (4 s pozicije 055 MK, 05540 MK, P3903 Muzejsko galerijska djelatnost, A780001 i 2

s pozicije 05505 MK, P 3903, A 565027- programi muzejske i vizualne djelatnosti), 1 program iz područja Vizualne umjetnosti u iznosu od 10.000,00 kn (A565027 programi muzejske i vizualne djelatnosti), 3 programa iz područja glazbeno-scenske umjetnosti i kulturno-umjetničkog amaterizma u iznosu od 37.500,00 kn, 8 programa iz područja dramske umjetnosti-kazališnog amaterizma u iznosu od 197.000,00 kn i 4 programa iz područja suvremenog plesa i pokreta u iznosu od 129.217,50 kn (s pozicije 055 MK, 05505 MK, P3904 Kazališna i glazbeno-scenska djelatnost, A565030 Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti). Sa proračunske pozicije 055 MK, 05505 MK, P3907 Ostale djelatnosti kulture sufinancirano je: 9 programa iz područja međunarodne kulturne suradnje u iznosu od 104.600,00 kn (A565034 Međunarodna kulturna suradnja), 2 programa u području Inovativne umjetničke i kulturne prakse u iznosu od 50.000,00 kn (A565033 inovativne umjetničke i kulturne prakse), 1 program iz područja razvoja publike u kulturi u iznosu od 39.142,00 kn (A781009 sudjelovanje u kulturi i razvoj publike). Sa pozicije 055 MK, 05505 MK, P3905 Knjižnična djelatnost, A781002 Književno izdavaštvo sufinancirano je: 1 program iz područja književnih manifestacija u iznosu od 20.000,00 kn, 1 program potpore izdavanju knjiga u iznosu od 100.000,00 kn i 3 programa iz područja časopisa u iznosu od 52.000,00 kn te 7 knjižničnih programa u iznosu od 57.500,00 kn s aktivnosti A781003 Knjižnična djelatnost, dok su 2 programa iz područja investicija u iznosu od 130.000,00 kn sufinancirana s pozicije K565018 Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture.

Nadalje, UZUVRH kao su-nositelj u provedbi ove mjere izvještava da je temeljem Javnog poziva za podnošenje prijave za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova za 2018. godinu, donio pet odluka o dodjeli sufinanciranja tijekom 2018. godine, a od 67 odobrenih prijava sufinancirano je 8 projekata organizacija civilnoga društva u kulturi (Izvor: Sufinanciranje 2018.: <https://udruga.gov.hr/istaknute teme/financiranje-programa-i-projekata-udruga-iz-javnih-izvora/sufinanciranje/sufinanciranje-2018/4737>). UZUVRH za provedbu navedene mjere nije utrošio dodatna proračunska sredstva.

Mjera 3. Podizati razinu svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

HRT izvještava da je u 2018. godini emitirano ukupno 11 sati i 57 minuta programa za osobe s invaliditetom pri čemu su surađivali s predstavnicima udruga civilnog društva. Agencija za elektroničke medije provodi postupak dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija koja se dodjeljuju za proizvodnju i objavljivanje programa od javnog interesa, između ostalog, i za kategoriju programa Podizanje svijesti javnosti o sposobnostima i doprinosu osoba s invaliditetom, kao i promicanje i poštovanje njihovih prava i dostojanstva, uključujući borbu protiv stereotipa, predrasuda i štetnih postupaka prema osobama s invaliditetom. Sredstva su dodijeljena putem natječaja Fonda 01/17 i 02/17 za 2018. godinu za navedenu kategoriju programa. U 2018. godini je pružateljima medijskih usluga za Fond 01/17 dodijeljeno ukupno 502.992,55 kn za 21 radijsku emisiju, a za Fond 02/17 dodijeljeno je ukupno 750.372,19 kn, za 3 radijske i 5 televizijske emisije. Ukupno je za kategoriju Podizanje svijesti javnosti o sposobnostima i doprinosu osoba s invaliditetom, kao i promicanje i poštovanje njihovih prava i dostojanstva, uključujući borbu protiv stereotipa, predrasuda i štetnih postupaka prema osobama s invaliditetom u 2018. godini iz sredstava Fonda dodijeljeno 1.253.364,74 kn.

Mjera 4. Uvesti u nacionalno zakonodavstvo odredbe Ugovora iz Marakeša u svrhu olakšanja pristupa objavljenim djelima slijepim i slabovidnim osobama te osobama koje se iz nekog drugog razloga ne mogu koristiti tiskom

Državni zavod za intelektualno vlasništvo izvještava da je dana 31. listopada 2018. godine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima objavljen u Narodnim novinama broj 96/18 (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2018_10_96_1855.html). Predmetni Zakon implementirao je u pravni poredak Republike Hrvatske Direktivu (EU) 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. godine o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist

slijepih osoba te osoba koje imaju oštećenje vida ili druge poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i o izmjeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 242, 20. 9. 2017.). Za provedbu ove mjere nisu utrošena dodatna proračunska sredstva.

11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu

Mjera 1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima

MU je od Grada Zagreba i svih županija putem imenovanih županijskih koordinatora za provedbu mjera iz predmetne Strategije zatražilo očitovanje i dostavu podataka vezano za provedbu navedene mjere od strane JLP(R)S. Temeljem dostavljenih izvješća zaključuje se da se provedbom ove mjere od strane općina, gradova i županija značajno pridonijelo povećanju aktivnosti i djelovanja osoba s invaliditetom u životu zajednice te njihovom sudjelovanju u su-kreiranju javnih politika, donošenju političkih odluka, između ostalog i kroz participativnu ulogu kroz članstva u predstavničkim tijelima općinskih i gradskih vijeća te županijskih skupština (cjelokupno izvješće nalazi se u Prilogu br. 27).

Mjera 2. Pratiti ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihova biračkog prava

MU je vezano uz predmetnu mjeru pratilo provedbu Zakona o registru birača („Narodne novine“, broj 114/12 i 105/15) i Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 144/12 i 121/16) posebno u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje biračkog prava osoba s invaliditetom u suradnji sa Državnim izbornim povjerenstvom (u daljnjem tekstu: DIP) kao su-nositeljem navedene mjere jačajući međusobnu koordinaciju i suradnju u horizontalnom smislu s ciljem povećanja razine aktivnog sudjelovanja u ostvarivanju biračkog prava osoba s invaliditetom. Tijekom 2018. godine održani su prijevremeni izbori za općinsko vijeće Općine Muć i prijevremeni izbori za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Milna. Općinska izborna povjerenstva koja su nadležna za određivanje biračkih mjesta bila su dužna voditi računa o dostupnosti i pristupačnosti biračkih mjesta svim biračima, posebno osobama s invaliditetom. Odredbom članka 61. Zakona o lokalnim izborima propisan je način postupanja biračkog odbora u slučajevima kada je biračima biračko mjesto nedostupno te je utvrđeno da birač koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, može o tome obavijestiti nadležno izorno povjerenstvo najranije 3 dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor na dan održavanja izbora.

U provedbi lokalnih izbora, DIP obvezatnim uputama propisuje način glasovanja birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji ne mogu pristupiti na biračko mjesto, kako onih birača kojima je biračko mjesto nedostupno, tako i onih koji ne mogu pristupiti biračkom mjestu, a u provedbi prijevremenih lokalnih izbora propisuje primjenu tih obvezatnih uputa i na te izbore.

Mjera 3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ULJPPNM) je u 2017. godini proveo „Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava udrugama za provedbu programa u području zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava“ s ciljem promoviranja ljudskih prava i unaprjeđenja zaštite posebno osjetljivih društvenih skupina. U okviru prioriteta P-1 „Poticanje uključenosti žena i mladih s invaliditetom u javni i politički život“, za koji je odobreno 50.000,00 kn, ULJPPNM je započeo financiranje provedbe dva programa: programa „Naš glas“ Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske SOIH i programa „Javnost - osobe s invaliditetom – politika“ Udruge tjelesnih invalida Bjelovar. Odlukom ravnatelja ULJPPNM o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu programa udruga u području zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava za 2017. godinu od 1. prosinca 2017. godine s navedenim udrugama sklopljen je ugovor o financiranju programa u pojedinačnom iznosu od 25.000,00 kn na godinu dana s mogućnošću daljnjeg produženja.

U uvjetima Natječaja je navedeno da se podrška za provođenje programa ostvaruje na rok od tri godine, ali se ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu programa sklapa na godinu dana s mogućnošću daljnjeg produženja. Aktivnosti prve godine programa provodile su se uglavnom tijekom 2018. godine. U studenom 2018. godine ULJPPNM je s Udrugom tjelesnih invalida Bjelovar sklopio novi ugovor za provedbu druge godine navedenog programa u iznosu od 25.000,00 kn, a većina planiranih aktivnosti odvijat će se u 2019. godini. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH nije podnijela zahtjev za nastavkom financiranja. Sredstva su utrošena s proračunske pozicije R 020 Vlada RH, Glava 87 ULJPPNM, A 681 022 djelovanje nevladinih udruga u području zaštite, promicanja i poštivanja ljudskih prava, 3811 Tekuće donacije u novcu. Sve informacije vezane uz natječaj i provedbu programa dostupne su na mrežnoj stranici ULJPPNM <https://ljudskaprava.gov.hr>.

Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH izvještava da je u 2018. godini osnovano još 7 novih županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova koji donose i svoje programe djelovanja.

12. Istraživanje i razvoj

Mjera 1. Unapređivati statističke i informacijske strategije za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom

HZJZ je u suradnji sa MZ-om izradio novi Zakon o registru osoba s invaliditetom, te je tijekom 2018. godine analizirao podatke iz CEZIH-a i podatke o invaliditetu zaključivši da je potrebno razmotriti kvalitetu podataka u izvoru podataka iz primarne zdravstvene zaštite u koju svrhu je osnovana radna skupina sa HZZO-om (detaljnije u Području 4. Zdravstvena zaštita). S obzirom na činjenicu da Jedinstveno tijelo vještačenja vodi bazu podataka izdanih Nalaza i mišljenja, tijekom 2018. godine između HZJZ-a i ZVPRZOSI-a održana su tri sastanka vezana uz preuzimanja navedene baze podataka za što će HZJZ u narednoj godini morati osigurati oko 700.000,00 kn. HZJZ je tijekom 2018. izvještavao Pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom o dostupnim podacima o nasilju nad djevojčicama i ženama s invaliditetom, a sve ostale statističke pokazatelje o osobama s invaliditetom, u skladu sa Zakonom o registru (NN br. 64/01) redovito objavljuje na svojim mrežnim stranicama (<https://www.hzjz.hr/hrvatski-zdravstveno-statisticki-ljetopis/hrvatski-zdravstveno-statisticki-ljetopis-za-2017/> str. 316.). HZZ redovito dostavlja preslike rješenja o pravima osoba s invaliditetom koja služe kao dokaz za dodjelu statusa osobe s invaliditetom u evidenciji HZZ-a.

Mjera 2. Unaprijediti klasifikaciju invaliditeta

HZJZ je u 2018. dovršavao prijevod Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, invaliditeta i zdravlja (MKF) verzije za djecu i mlade (ICF CY) Svjetske zdravstvene organizacije, međutim ista zbog ograničenih financijskih sredstava nije tiskana. HZJZ izvještava da uvrštavanje MKF-e u zdravstvene informacijske sustave (BIS15, CEZIH) koji raspolazu podacima o osobama s invaliditetom zahtjeva dodatna financijska sredstva za informatičke firme koje održavaju informacijske sustave bolnica i primarne zdravstvene zaštite, te isto nije provedeno. HZJZ je tijekom izrade jedinstvenih kriterija utvrđivanja invaliditeta educirao više od 100 stručnjaka raznih grana te predstavnika osoba s invaliditetom. MKF je uvršten u sustav vještačenja u okviru Liste funkcionalnih sposobnosti i to na način primjeren postupku vještačenja. U 2018. godini HZJZ je planirao sa predstavnicima ZVPRZOSI-a, prije svega vještacima, proanalizirati moguću širu primjenu MKF-a, u okviru edukacije o načinima ostvarivanja primjerenog kontakta s osobama s invaliditetom, a isto se planira provesti u 2019. godini.

Mjera 3. Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguravanja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama

HZJZ je osnovao međuresornu interdisciplinarnu radnu skupinu za definiranje prioriternih istraživanja u koju su uključeni predstavnici MZ-a, MDOMSP-a, MZO-a, MRMS-a, Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta u Rijeci, te SOIH-a. Radna skupina se tijekom 2018. tri puta sastala te definirala četiri prioriterna istraživanja koja se planiraju provesti do 2020. godine. Započelo se sa prvo definiranim prioriternim istraživanjem: Kvaliteta života osoba s invaliditetom

starijih od 50 godina te kvaliteta skrbi i usluga. A ostala tri su: „Dostupnost IT tehnologije i interneta za osobe s invaliditetom te pristupačnosti javnih i privatnih medija za osobe sa senzornim oštećenjima“; „Istraživanje o znanjima zdravstvenih profesionalaca o potrebama (i/ili socijalnim pravima) osoba s invaliditetom“; „Istraživanje o ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju kao žrtvama nasilja, uključujući i seksualnog nasilja“. Vezano uz publiciranje provedenih studija u relevantnim međunarodnim i nacionalnim stručnim i znanstvenim časopisima HZJZ izvještava da je publicirano 5 radova (Prilog br. 28). Zbog objektivnih razloga HZJZ nije bio u mogućnosti organizirati znanstvene skupove na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini koji se odnose na osobe s invaliditetom, no organizirao je edukacije zdravstvenih radnika, te je sudjelovao aktivno sa izlaganjima na obilježavanju Dana slijepih osoba, Dana multiple skleroze, Dana osoba s autizmom, Danu mentalnog zdravlja, Danu saveza gluhih osoba, te na Konferenciji u organizaciji ZVPRZOSI-a u Zadru, na skupu u organizaciji MHB-a na temu sistematskih pregleda branitelja, na tribini Udruge osoba s amputacijama i na Konferenciji o rijetkim bolestima.

U pogledu uvođenja interdisciplinarnog kolegija o potrebnoj podršci osobama s invaliditetom na fakultete i veleučilišta koji su povezani s područjem invaliditeta HZJZ izvještava da je voditelj Registra osoba s invaliditetom, uključen u nastavu na Fakultetu zdravstvenih studija gdje će imati mogućnosti dio nastave posvetiti i osobama s invaliditetom.

Sektor za profesionalnu rehabilitaciju ZVPRZOSI-a i Odsjeka za profesionalnu rehabilitaciju Središnjeg ureda HZZ-a redovito prate međunarodne i nacionalne politike, propise, kao i stručna i znanstvena dostignuća na međunarodnoj i nacionalnoj razini te ih integriraju u mjere i aktivnosti koje provode u radu s osobama s invaliditetom.

Mjera 4. Unaprijediti dostupnost podataka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo osobama s invaliditetom

Stranice HZJZ-a su pristupačne osobama oštećena vida, ali i svim drugim osobama s invaliditetom. Na stranicama www.hzjz.hr objavljuju se redovito značajne preporuke i vijesti koje su važne i za zdravlje osoba s invaliditetom.

HZJZ je za provedbu mjera u području Istraživanje i razvoj utrošio 1.172.016,00 kn s pozicije HZJZ-a, A 884001 Unapređenje i očuvanje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost.

13. Rekreativna, razonoda i šport

Mjera 1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu

MT nositelj je projekta „Hrvatski digitalni turizam- e-Turizam“. Partneri na projektu su Hrvatska turistička zajednica, Turistička zajednica u Splitsko-dalmatinskoj županiji te Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a projekt se sufinancira iz Europskih i strukturnih fondova. Projekt je u fazi provedbe i traje do studenog 2020. godine. Cilj projekta je poboljšati komunikaciju između građana i javne uprave u turizmu te povećati učinkovitost i transparentnost javne uprave u pružanju javnih usluga u turizmu prema građanima kroz uspostavu pet korisnički orijentiranih elektroničkih usluga na višim razinama informatiziranosti - 5 javnih e-usluga: Središnji turistički registar, Upravni postupci kategorizacije ugostiteljskih i turističkih objekata te izdavanja rješenja pružateljima usluga u turizmu, Neupravni postupci dodjele potpora za razvoj turizma, Prijava i odjava gostiju, Pružanje turističkih informacija i promoviranje hrvatskog turizma. Projekt je naslonjen na socijalnu inkluziju osoba s invaliditetom s dva aspekta kao korisnika aplikacije prilagođene potrebama određenih invaliditeta te kao informacije o pristupačnosti destinacija, turističkih usluga i proizvoda. U ovom dijelu surađivat će se s predstavnicima udruga osoba s invaliditetom, preliminarni dogovori su već održani i suradnja na tom dijelu projekta se očekuje u 2019. godini. U tijeku je definiranje poslovnih potreba te projektnih zadataka i tehničkih specifikacija.

MT, uz redovne aktivnosti podizanja svijesti o socijalnoj inkluziji osoba s invaliditetom u turizmu, medijski istupa i prezentira takve projekte/nositelje projekata. U emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“ prezentiran je natječaj namijenjen udrugama za jačanje ljudskih potencijala u turizmu, predstavljen je rad udruge UNUO čiji su projekti usmjereni na osposobljavanje osoba s invaliditetom za rad u turizmu, ali i edukaciji turističkih djelatnika za rad sa gostima osobama s invaliditetom.

Ministarstvo je sudjelovalo u navedenoj emisiji i u rubrici „Imam problem“ na temu „Turizam (ne)pristupačan osobama s invaliditetom“ gdje se govorilo o socijalno-osviještenom turizmu u RH. Djelatnici MT sudjelovali su na događanju „Regionalni dani EU fondova“ te na Info danima za udruge u Istri na kojima su promovirali poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitucionalizacije i modernizaciju ponude strukovnog obrazovanja te podizanje njegove kvalitete u svrhu povećanja zapošljivosti učenika i mogućnosti za daljnje obrazovanje, u okviru uspostave centara kompetentnosti u turizmu, također je snimljen promotivni spot koji se emitira tijekom održavanja „Dana poslova u turizmu“ za što je utrošeno 2.259.820,00 kn s proračunske pozicije A587056.

Mjera 2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju.

Svi programi koje provodi Hrvatski školski sportski savez (u daljnjem tekstu: HŠSS) organizirani su na način da na njima mogu sudjelovati svi učenici. U projektima Virtualni plesni show i Natječaj školski pokret i olimpijski sport koji se provodi svake školske godine sudjeluju i učenici s teškoćama u razvoju. Učenici s teškoćama C.O.O-a Dubrava nastupili su u ceremoniji otvaranja Državnog prvenstva školskih športskih društava kao pobjednici projekta Virtualni plesni show.

Državno prvenstvo za učenike s intelektualnim teškoćama u razvoju za školsku godinu 2017./2018. održano je u Poreču od 19. do 21. travnja 2018. godine u četiri športa, u kojima je nastupalo 58 ekipa/škola/centara, 343 učenika u pratnji 132 voditelja, u odnosu na prethodnu godinu riječ je o povećanju broja sudionika za 8%. Program Univerzalne sportske škole u školskoj godini 2017./2018. provodio se u 4 osnovnoškolske obrazovne ustanove odnosno 4 razredna odjeljenja. Za organizaciju Državnog prvenstva utrošena su sredstva u iznosu od 296.332,00 kn, a za provedbu programa Univerzalne sportske škole u iznosu od 22.933,00 kn. Ukupni iznos od 319.265,00 kn utrošen je sa razdjela 036 – SDUŠ, Program 3920, A916002 – Programi javnih potreba u sportu na državnoj razini, konto 3811. Hrvatski paraolimpijski odbor (u daljnjem tekstu: HPO) preko svojih članica, osmišljava razvojne programe za uključivanje djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom u svakodnevne, kontinuirane, planirane i programske športske aktivnosti u mjestu stanovanja. Na godišnjoj razini se planiraju razvojni programi nacionalnih športskih saveza. Natječajno se izrađuju razvojni programi gradskih i županijskih saveza osoba s invaliditetom. U 2018. godini izrađeno je 15 programa za razvoj športa za osobe s invaliditetom na nacionalnoj razini i 16 programa za razvoj športa osoba s invaliditetom na gradskim i županijskim razinama te je vidljivo povećanje razvojnih programa u 2018. godini, a sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti HPO-a.

U 2018. godini provedeno je 13 športskih programa za razvoj športa osoba s invaliditetom na nacionalnoj razini i 16 programa za razvoj športa osoba s invaliditetom na gradskim i županijskim razinama u koje je bilo uključeno 138 djece s teškoćama u razvoju kroz 6 športova u mjestu stanovanja. Provedena je i jedna športska škola – upoznavanje s elementima više športova. HPO je u 2018. godini na razvojne programe nacionalnih športskih saveza osoba s invaliditetom utrošio sredstva u iznosu 601.432,00 kn. Na aktivnosti razvoja športa osoba s invaliditetom gradskih i županijskih športskih saveza osoba s invaliditetom utrošena su sredstva u iznosu 421.753,00 kn. Ukupan iznos od 1.023.185,00 kn utrošen je sa razdjela 036 – SDUŠ, Program 3920 – Razvoj športa, A916002 – Programi javnih potreba u sportu na državnoj razini, konto 3811.

Mjera 3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Hrvatski sportski savez gluhih (u daljnjem tekstu: HSSG) u 2018. godini organizirao je državna prvenstva/lige za gluhe športaše/-ice u deset športova na kojima je nastupilo 479 gluhih športaša/-ica za što je utrošeno 181.397,00 kn. Također su sudjelovali u 5 europskih prvenstava, dva svjetska prvenstva te na kvalifikacijama za Europsko prvenstvo u nogometu. Za međunarodna natjecanja utrošena su sredstva u iznosu od 1.391.994,00 kn. HSSG provodi razvojne programe u 17 športova za gluha djecu i mladež kroz klubove gluhih za što je utrošeno 57.996,00 kn, a provode se i putem saveza te se razvija sport za gluhe u čujućim klubovima za što su utrošena sredstva u iznosu od 139.992,00

kuna. Sukladno izvješću HSSG vidljiv je napredak vezan uz uključivanje gluhe djece i mladih u šport. Novost u sustavu natjecanja je organizacija državnog prvenstva u dva nova športa: cageballu (u kojem je sudjelovalo 32 športaša iz 8 klubova) i mini golfu čime je proširena športska ponuda za bavljenje športom u Republici Hrvatskoj. Za provedbu ove mjere utrošeno je ukupno 1.771.379,00 kn sa razdjela 036 - SDUŠ, program 3920, A916002 – Programi javnih potreba u sportu na državnoj razini, konto 3811.

Mjera 4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju

Za provedbu ove mjere odgovorne su JLP(R)S te se podatak o provedbi ove mjere nalazi u djelu izvještaja koji se odnosi na JLP(R)S.

14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja

Mjera 1. Normativno urediti osiguravanje iste razine podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima

Mjera 2. Pripremiti planove za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi

Mjera 3. Osposobiti i pripremiti osoblje civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi (rok provedbe 2019/ 2020)

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 02. kolovoza 2018. godine Državna uprava za zaštitu i spašavanje prestala je s radom 01. siječnja 2019. godine te je pripojena Ministarstvu unutarnjih poslova. Zakon o sustavu civilne zaštite sadrži načelo zabrane diskriminacije, a Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (NN 49/17) propisano je kako i što moraju sadržavati planovi djelovanja JLP(R)S kako bi zadovoljile potrebe osoba s invaliditetom. Planovi djelovanja civilne zaštite moraju biti izrađeni u skladu s navedenim načelom, a isti se provjeravaju prije usvajanja te inspekcijskim nadzorom. Rok za izradu Planova je 30. lipnja 2019. godine, a u 2018. godini izrađeno ih je oko 20%.

15. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu

Mjera 1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama

Savjet za razvoj civilnoga društva je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje djeluje na razvoju suradnje Vlade Republike Hrvatske i organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj na provođenju Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, razvoju filantropije, socijalnog kapitala, partnerskih odnosa i međusektorske suradnje. Savjet ima 37 članova: 17 predstavnika tijela javne vlasti – nadležnih ministarstava, ureda Vlade Republike Hrvatske i Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, 14 predstavnika udruga i drugih organizacija civilnoga društva, tri predstavnika civilnoga društva iz reda zaklada, sindikata i udruga poslodavaca te tri predstavnika nacionalnih udruga lokalne i regionalne samouprave. Predstavnicima udruga osoba s invaliditetom uključeni su u rad Savjeta za razvoj civilnoga društva od njegovog osnutka 2002. godine. Dva predstavnika udruga osoba s invaliditetom (član i zamjena člana) imenovani su i u šesti saziv Savjeta za razvoj civilnoga društva koji djeluje od 23. veljače 2017. godine. U 2018. godini održane su ukupno četiri sjednice Savjeta. Na jednoj sjednici sudjelovala je predstavnica udruga osoba s invaliditetom, dok su se na ostalim sjednicama predstavnici udruga osoba s invaliditetom ispričali.

Savjet za razvoj civilnoga društva osnovao je Radnu skupinu za financijski okvir; Radnu skupinu za normativni i institucionalni okvir; Radnu skupinu za praćenje provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva; Radnu skupinu za međunarodnu i razvojnu suradnju (uključujući i suradnju s EGSO) i Radnu skupinu za vidljivost rada Savjeta. Predstavnicima udruga osoba s invaliditetom (član i zamjena člana) sudjeluju u radu Radne skupine za normativni i institucionalni okvir, Radnoj skupini za praćenje provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva i Radnoj skupini za vidljivost rada Savjeta.

U 2018. godini putem e-Savjetovanja pokrenuto je 977 savjetovanje, a u aplikaciji e-Savjetovanja trenutno je registrirano 22.318 korisnika. Od 841 registriranih udruga na portalu e-Savjetovanja, više od 60 je udruga osoba s invaliditetom.

U 2018. Ured za udruge izradio je video spot i letak (tiskan u 5.000 primjeraka) u sklopu promotivne kampanje za građane o e-Savjetovanjima.

MHB za razmatranje zahtjeva pristiglih po Javnom pozivu za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom (detaljno opisano u Području 6.) imenuje u radnu skupinu, koja predlaže donošenje odluka o sufinanciranju i visini odobrenih sredstava, predstavnike braniteljskih i civilnih udruga osoba s invaliditetom.

MZ izvještava da su predstavnici osoba s invaliditetom uključeni u pojedina radna tijela Ministarstva zdravstva za izradu propisa, strategija i ostalih nacionalnih dokumenata npr. Povjerenstvo za uspostavu sustava i provedbu skrbi za osobe s poremećajem iz autističnog spektra, Povjerenstvo za koordinaciju provedbe nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva, Povjerenstvo za rijetke bolesti i dr.

MDOMSP također uključuje predstavnike udruga osoba s invaliditetom i udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju u radne skupine za izradu propisa, strategija i ostalih nacionalnih dokumenata.

Mjera 2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom

UZUVRH je razvio program izobrazbe o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva iz javnih izvora "Standardi financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge". Tijekom 2018. godine održane su 4 dvodnevne radionice u Zagrebu u Državnoj školi za javnu upravu za ukupno 81 službenika.

U razdoblju od 2006. do 2018. Ured za udruge objavio je ukupno 11 Izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva. U zadnjem objavljenom Izvješću za 2016. godinu navodi se kako je za specifično područje djelovanja organizacija civilnoga društva „Pomoć i podrška osobama s invaliditetom na nacionalnoj razini“ (35 tijela državne uprave, ureda Vlade Republike Hrvatske i drugih javnih institucija davatelja sredstava) dodijeljeno 55% ukupnog iznosa za specifično područje potpore projektima u području socijalnih djelatnosti, točnije 83.678.559,06 kn. Iznos dodijeljenih financijskih sredstava prema području financiranja iz proračuna županija i proračuna Grada Zagreba za Pomoć i podršku osobama s invaliditetom u 2016. godini iznosi 4.077.987,50 kn odnosno 24,9% (Grad Zagreb) te 1.707.944,25 kn odnosno 13,3% (županije). Analizom dodijeljenih financijskih sredstava iz proračuna gradova i proračuna općina prema specifičnom području financiranja utvrđeno je da je za područje Pomoć i podrška osobama s invaliditetom u 2016. godini dodijeljeno 4.956.649,62 kn (gradovi) te 707.022,32 kn (općina).

U 2018. godini na mrežnim stranicama UZUVRH-a objavljena je 141 obavijest o natječajima. Od toga je minimalno 10 natječaja bilo relevantno za rad udruga osoba s invaliditetom na nacionalnoj i lokalnim razinama. UZUVRH za provedbu navedene mjere nije utrošio dodatna proračunska sredstva.

Mjera 3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva

UZUVRH je tijekom 2018. godine objavio ukupno tri poziva na dodjelu bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda: „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za podršku učinkovitoj resocijalizaciji i reintegraciji počinitelja kaznenih djela u društvenu zajednicu“; „Prostori sudjelovanja - razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice“ te „Suradnja organizacija civilnoga društva i lokalnih vlasti na prevenciji korupcije i sukoba interesa u provedbi javnih politika“. Na navedene pozive mogle su se prijaviti udruge osoba s invaliditetom. UZUVRH za provedbu navedene mjere nije utrošio dodatna proračunska sredstva.

Mjera 4. Koordinirati predlaganje prioriteta područja i financiranja programa i projekata organizacijama civilnog društva s ciljem unaprjeđivanja kvalitete života osoba s invaliditetom u zajednici na nacionalnoj razini

UZUVRH organizirao je u suradnji s tijelima državne uprave, Uredima Vlade Republike Hrvatske te javnim institucijama – davateljima financijskih potpora – 21. i 22. veljače 2018. godine u Velikoj dvorani MZO-a Info dane o natječajima za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva iz sredstava državnog proračuna i fondova EU za 2018. godinu. Tijekom čitavog događanja bio je omogućen prijenos uživo kako bi se omogućilo informiranje i aktivno sudjelovanje što većeg broja zainteresiranih udruga izvan Zagreba, a zainteresirani su mogli direktno putem e-maila postavljati pitanja te se na taj način aktivno uključiti u raspravu.

UZUVRH je objavio u ožujku 2018. godine Godišnji plan natječaja, javnih poziva i drugih programa financiranja projekata i programa organizacija civilnoga društva u 2018. godini iz Državnog proračuna i inozemnih fondova (Švicarsko-hrvatski program suradnje na smanjenju ekonomskih i socijalnih nejednakosti unutar proširene EU). Godišnji plan natječaja sadržavao je ukupno 87 programa za dodjelu bespovratnih sredstava projektima i programima organizacija civilnoga društva koje će u 2018., u sklopu svojih nadležnosti, raspisati 30 tijela državne uprave, ureda Vlade Republike Hrvatske, zavoda, agencija i zaklada. Iznosom od preko 435 milijuna kn iz Državnog proračuna, dijela prihoda od igara na sreću i inozemnih fondova planirano je financiranje i sufinanciranje više od 5 700 programa i projekata organizacija civilnoga društva u različitim područjima, pa tako i području zaštite osoba s invaliditetom. Podloge za izradu Godišnjeg plana javnog natječaja bile su sektorske analize, državni proračun i Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2018. godinu. Sektorsku analizu za utvrđivanje prioriteta područja financiranja programa i projekata udruga iz javnih izvora u 2018. godini dostavilo je 24 tijela državne uprave.

UZUVRH za provedbu navedene mjere nije utrošio dodatna proračunska sredstva.

Mjera 5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga

MT u natječajima za sufinanciranje projekata u turizmu dodatno boduje one koji apliciraju projekte koji uključuju elemente pristupačnosti, zapošljavaju osobe s invaliditetom na projektima, koji su usmjereni na osposobljavanje osoba s invaliditetom za rad u turizmu i dr.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta (u daljnjem tekstu: MGPO) u okviru pojedinačnih programa koje provodi, a temeljem kojih se subjektima malog gospodarstva dodjeljuju bespovratne potpore, obavezno definira dodjelu dodatnih bodova subjektima malog gospodarstva koji su u većinskom privatnom vlasništvu osobe/a s invaliditetom (više od 50%) najmanje godinu dana do dana objave Javnog poziva. U 2018. godini zaprimljeno je 7 takvih prijava koje su zadovoljile navedeni kriterij, a po provedenom postupku provjere i vrednovanja prijava dodijeljena je 1 potpora u iznosu od 61.882,40 kn.

Mjera 6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske

MDOMSP je u 2018. godini objavilo poziv „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza 2“ te je kao jedan od kriterija ocjenjivanja kvalitete projekta uveden i kriterij Regionalna jednakost u pružanju socijalnih usluga, odnosno dodatno su se bodovali projekti koji se provode na potpomognutim područjima, odnosno u županijama koje temeljem vrijednosti Indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na županijskoj razini (razdoblje 2014. - 2016.) spadaju u potpomognuta područja (Krapinsko-zagorska, Kopriivničko-križevačka, Šibensko-kninska, Osječko-baranjska, Karlovačka, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Bjelovarsko-bilogorska, Ličko-senjska, Vukovarsko-srijemska, Sisačko-moslavačko županija, Virovitičko-podravsko).

16. Međunarodna suradnja

Mjera 1. Pratiti proces provedbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, usklađenost nacionalnih zakona u skladu s preuzetim obvezama iz Konvencije kao i provedbu drugih relevantnih međunarodnih instrumenata kojih je Republika Hrvatska stranka, a koji su od posebnog interesa za osobe s invaliditetom

Budući da je mjerama Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine u najvećoj mogućoj mjeri implementirana Konvencija o pravima osoba s invaliditetom UN-a njezino se praćenje odvija praćenjem provedbe mjera navedenog nacionalnog dokumenta o čemu se na godišnjoj razini izvještava Vlada Republike Hrvatske, a podaci su dostupni na mrežnim stranicama MDOMSP-a.

Također je za praćenje provedbe Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a zaduženo i Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom koje na sjednici neposredno prije dostavljanja Izvješća o provedbi mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine za prethodnu godinu daje svoje mišljenje na izrađeni prijedlog izvješća. Nadalje i Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom prati provedbu navedenih dokumenata o čemu na godišnjoj razini kroz Izvješće o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom izvještava Vladu Republike Hrvatske, a koje potom usvaja Hrvatski sabor.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (u daljnjem tekstu: MVEP) izvještava da u ovoj mjeri ima ograničenu ulogu, u okviru svoje koordinacijske nadležnosti prema izvještavanju o međunarodnim instrumentima na području ljudskih prava. S obzirom na dinamiku izvještavanja prema Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, tijekom 2018. nije bilo provedenih aktivnosti. Odbor za prava osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda, cijeneći Inicijalno izvješće Republike Hrvatske o provedbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2015. godine i postignuti napredak u zadovoljavanju potreba osoba s invaliditetom u svim područjima života, donijelo je odluku da Republika Hrvatske nije obvezna braniti Inicijalno izvješće do 2021. godine.

Mjera 2. Podnositi izvješća o provedbi preuzetih obveza sukladno međunarodnim instrumentima na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom (UN, Vijeća Europe, tijela EU i ostala međunarodna tijela i organizacije)

Mjera 3. Nastaviti suradnju s međunarodnim tijelima i organizacijama nadležnim za zaštitu i promicanje ljudskih prava osoba s invaliditetom.

U provedbi mjere 2 i 3. izvještava se da su tijekom 2018. godine održane 2 sjednice Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: PVRHOSI), na kojima je raspravljano o izmjenama i dopunama zakonodavne regulative s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom i usklađivanja s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom. Sjednice su obuhvaćale teme vezane uz izradu Nacrta prijedloga Zakona o osobnom asistentu, Zakona o inkluzivnom dodatku, te je na prijedlog Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom definirana i raspravljana točka dnevnog reda vezano uz usklađivanje zakonodavnog okvira u pogledu prava u području mobilnosti i pristupačnosti. MDOMSP je u Kristalnoj dvorani Hotela Westin u svrhu obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom organiziralo svečanu dodjelu Ugovora o dodjeli financijskih sredstava korištenjem nacionalnih sredstava i sredstva Europskog socijalnog fonda za osiguravanje usluge osobne asistencije u narednom razdoblju, kojem su prisustvovali i svečano uručili predsjednik Vlade Republike Hrvatske gospodin Andrej Plenković, ministrica gospođa Nada Murganić, ministar Marko Pavić i ministar Milan Kujundžić sa svojim suradnicima. Navedenom su prisustvovali i članovi PVRHOSI-a.

Nadalje, dvije službenice MDOMSP-a predstavnice su Republike Hrvatske u *High Level Group on Disability* pri Europskoj komisiji, Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost, te su sudjelovale na redovnim sastancima održanima u svibnju i listopadu u Bruxellesu. MDOMSP je dalo svoje mišljenje u svrhu formiranja stajališta RH vezano uz usvajanje Europskog akta o pristupačnosti (EAA), pravnog instrumenta kojim se nastoji unaprijediti pristupačnost i osigurati bolja implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. MDOMSP je uputilo očitovanje Europskom parlamentu vezano uz Preporuke UN Odbora za prava osoba s invaliditetom Hrvatskoj u područjima Stanovanje, mobilnost i pristupačnost te Informiranje i komunikacija. Predstavnica

MDOMSP-a sudjelovala je na međunarodnoj radionici *Peer Review* „Socijalna inkluzija, zdravlje i izjednačavanje prava mladih osoba s invaliditetom“, održanom u Zagreb, 13.-14. rujna 2018., a radionica je omogućila sudionicima raspravu o izazovima i pristupima za podršku mladima s invaliditetom posebno u područjima obrazovanja, zapošljavanja i zdravstva. MDOMSP je dostavilo očitovanje Uredu Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava (OHCHR) vezano uz pripremu godišnje tematske studije o pravima osoba s invaliditetom i provedbu članka 28. Konvencije o zaštiti osoba s invaliditetom, te podatke vezane uz provedbu UN Rezolucije 37/22.

MDOMSP je prevelo Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine na engleski jezik te je ista objavljena na mrežnim stranicama MDOMSP-a. Također je osiguran službeni prijevod Općih komentara br. 5, 6 i 7 UN -ovog Odbora za prava osoba s invaliditetom s engleskog jezika na hrvatski jezik.

MVEP izvještava da je Hrvatska kao članica UN Vijeća za ljudska prava u mandatu 2017. - 2019. i u 2018. godini nastavila s aktivnim djelovanjem na zasjedanjima Vijeća sukladno svojim vanjsko-političkim prioritetima, pri čemu su promicanje i zaštita prava osoba s invaliditetom jedan od njih. Hrvatska je sudjelovala u pregovorima svojim prijedlozima u pripremi teksta rezolucije „*Jednakost i nediskriminacija osoba s invaliditetom i prava osoba s invaliditetom na pristup pravdi*“, koju su u ožujku 2018. na 37. zasjedanju UN Vijeća za ljudska prava podnijeli Meksiko i Novi Zeland kao njeni tradicionalni inicijatori. Hrvatska je kao i do sada bila kosponzor ove rezolucije koja je usvojena konsenzusom.

Tema rezolucije bila je osiguranje prava osoba s invaliditetom na pristup pravdi. Rezolucijom se pozdravlja i rad posebne izvjestiteljice za osobe s invaliditetom te njena izvješća o pristupu potpori i pravnoj sposobnosti osoba s invaliditetom kao i rad Odbora za prava osoba s invaliditetom te posebice njegovi posljednji opći komentari o: ženama i djevojčicama, pravu na inkluzivno obrazovanje, pravu na samostalan život kao i o načelu jednakosti i nediskriminaciji osoba s invaliditetom. Ukazano je i na napredak u ratifikaciji UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom koju je do sada ratificiralo 160 država. Od država se traži niz mjera kako bi se osigurao učinkovit pristup pravdi za osobe s invaliditetom, kao što su: unaprjeđenje zakonodavstva ali i provedba svih politika na ovom području; revidiranje zakonodavstva glede reguliranja kriterija za oduzimanje poslovne sposobnosti; jamčenje prava na pošteno suđenje; jačanje kompetencija osoba s invaliditetom za sudjelovanje u javnom i političkom životu na ravnopravnoj osnovi s drugima; provedba edukacije o pravima osoba s invaliditetom za pravnike i ostale profesionalce.

Također, Hrvatska je tijekom 37. zasjedanja Vijeća (7. ožujka 2018.) dala nacionalnu izjavu u okviru godišnjeg interaktivnog dijaloga o osobama s invaliditetom vezano uz članak 13. UN Konvencije o osobama s invaliditetom, a koji se odnosi na pristup pravdi. Izjavom se pozdravlja uključivanje osoba s invaliditetom u Agendu 2030 za održivi razvoj te ukazuje na obveze države za osiguranje pristupa pravdi osobama s invaliditetom kao i na potrebu da se institut besplatne pravne pomoći osnaži u korist dostupnosti najosjetljivijih skupina osoba s invaliditetom, koje uključuju i osobe smještene u institucijama te žrtve seksualnog nasilja. Također su istakli važnost djelovanja posebnog pravobranitelja za osobe s invaliditetom u Hrvatskoj.

U širem međunarodnom kontekstu, Hrvatska je na ovom području bila aktivna tijekom predsjedavanja Odborom ministara u Vijeću Europe u drugoj polovini 2018. godine, te je nastavno na preporuku Odbora ministara o promicanju ljudskih prava starijih osoba iz 2014. organizirana radionica o pravima starijih osoba. Cilj je bio razmotriti relevantnost načela iz Preporuke u sadašnjim okolnostima kao i razmijeniti dobru praksu u njihovoj provedbi. Uočen je nepovoljan trend porasta broja starijih osoba u odnosu na radno sposobno stanovništvo te su diskriminacija, zlostavljanje te neinformiranost o vlastitim pravima istaknuti kao značajni problemi s kojima se susreće ova populacija. Problem predstavlja i to što ne postoji međunarodna definicija starih osoba, te je uz konstataciju o Preporuci kao prvom (neobvezujućem) regionalnom instrumentu ostavljena mogućnost daljnje rasprave o izradi obvezujućeg regionalnog instrumenta za zaštitu prava starijih osoba. Uz to, Hrvatska je u 2018. godini opsežno odgovorila i na Upitnik o provedbi predmetne Preporuke. Također je u zgradi Vijeća Europe, a na inicijativu Njemačke i u suradnji s hrvatskom stranom kao predsjedavajućom, dana

21. lipnja 2018. otvorena izložba fotografija o starijim osobama i njihovoj inkluziji u društvo, koja je svojim postavom privukla značajnu pažnju.

KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI

Sukladno Nacionalnoj strategiji JLP(R)S dužne su izraditi lokalne strategije/programe u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, a koje mogu usvajati na različito vremensko razdoblje. Uz donošenje strateških dokumenata na područnoj i lokalnoj razini, Nacionalna strategija obvezuje i na imenovanje koordinatora za provedbu mjera, kako na nacionalnoj, tako i na područnoj i lokalnoj razini.

PRIKAZ REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JLP(R)S

Nacionalnom strategijom JLP(R)S utvrđene su kao nositelji provedbe 19 aktivnosti u ukupno 16 mjera, kroz 9 područja, dok su prethodnom strategijom bili nositelji svega dvije mjere, te je razvidna značajnija uloga, a time i doprinos JLP(R)S u izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom. Također su u mnogim mjerama utvrđeni i kao sunositelji mjera.

1. Obitelj

Mjera 1. Osigurati pristupačne informacije o spolnim i reproduktivnim pravima osobama s invaliditetom u svrhu poticanja ostvarivanja roditeljskih prava

Krapinsko-zagorska županija izvještava o održavanju stručnog predavanja o prevenciji raka maternice. Varaždinska županija izvještava da Udruga udomitelja „NADA“ Ivanec sudjeluje na forumima na nacionalnoj razini u pogledu razvijanja usluge specijaliziranog udomiteljstva za djecu s teškoćama u razvoju i poticanja njihovog posvajanja. U Primorsko-goranskoj županiji u Gradu Kastavu u 2018. godini Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj Grada Kastva redovito provodi stručna savjetovanja za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, a rad savjetovališta je Grad sufinancirao iznosom od 43.829,70 kn. U Sisačko-moslavačkoj županiji Koordinacijski odbor Kutinograd prijatelj djece organizirao je edukaciju o spolnom i reproduktivnom zdravlju osoba s invaliditetom na kojima je sudjelovalo 14 članova Koordinacijskog odbora, predstavnika Udruga osoba s invaliditetom. Grad Pula je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo IŽ, Društvom Naša djeca, Udrugom Odiseja, Obiteljskim centrom IŽ –CZSS, Udrugom za promicanje kreativnosti „Merlin“, Udrugom Suncokret, Udrugom roditelja djece s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju sudjelovao u financiranju programa Savjetovališta za djecu, mlade i obitelj u određenim projektima. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji u Općini Blato je osnovana grupa podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju. U Brodsko-posavskoj županiji savjetovališni rad za osobe s invaliditetom provodila je većina udruga osoba s invaliditetom u sklopu svojih programa.

2. Život u zajednici

Mjera 1. Unaprijediti sustav probira, rane dijagnostike i rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju

Krapinsko-zagorska županija izvještava da je sufinancirala usluge iz područja rane intervencije za opremanje logopedskih kabineta i sufinanciranje stručnih djelatnika u području rane intervencije, kao i opremanje Centra za odgoj i obrazovanje. Grad Kastav u Primorsko-goranskoj županiji uz odgojno obrazovne ustanove u rad rane intervencije uključuje i udrugu EDURI, za navedenu aktivnost utrošeno je iz proračuna Grada 4.500,00 kn. Grad Vukovar je sufinancirao rad Udruge djece s poteškoćama u razvoju „Vukovarski leptirići“ u iznosu od 35.000,00 kn, te je udruzi dodijelio gradski prostor. U Dubrovniku Projekt rane intervencije provodi udruga „Dubrovnik zdravi grad“, uslugom je bilo obuhvaćeno 54 djece za što je iz proračuna grada utrošeno 350.000,00 kn. U Brodsko-posavskoj županiji ustanova za djecu s teškoćama u razvoju predškolske dobi Zlatni cekin provodi program rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju.

Mjera 2. Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice te osigurati dostupnost usluga na regionalnoj razini

Krapinsko-zagorska županija izvještava da Udruga osoba s intelektualnim poteškoćama Krapina provodi usluge kluba i dnevnog boravka za osobe s invaliditetom te osigurava usluge osobne asistencije, videćeg pratitelja i tumača/prevoditelja (Prilog br. 29, tablica 1.). Nadalje, u osiguravanju dostupnosti usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Koprivničko-križevačka, Sisačko-moslavačka, Virovitičko-podravska, Međimurska i Zagrebačka županija izvještavale su o projektima i programima Udruga osoba s invaliditetom koji se na njihovom području provode u navedenu svrhu (Prilog br. 29, tablica 2.). Osječko-baranjska županija izvještava da usluge osobne asistencije na području Đakova pruža Udruga za pomoć osobama s teškoćama u razvoju „Neven“ Đakovo, te da se iz proračuna grada za najam prostora u kojemu udruga djeluje osigurava iznos od 24.000,00 kn. U 2018. godini za financiranje projekata udruga na području Grada Belišća, ukupno je dodijeljeno 59.000,00 kn za 12 projekata udruga (Prilog br. 29, tablica 3.) Istarska županija je kroz djelovanje UO za zdravstvo i socijalnu skrb provodila aktivnosti u sklopu ove mjere u suradnji sa neprofitnim organizacijama i ustanovama (Prilog br. 29, tablica 4.). Kroz Socijalni plan Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje 2015.-2018. potiče se sve JLS, sve ustanove u sustavu socijalne skrbi i sve udruge na kontinuirano iznalaženje različitih oblika deinstitucionalizacije osoba na smještaju u ustanovama kao i na prevenciju institucionalizacije (dnevni boravci, programi pomoći u kući i dr.). Zadarska županija, petu godinu zaredom, sukladno ugovoru s Caritasom, sufinancira rad djelatnika Kabineta za ranu intervenciju Caritasa Zadarske nadbiskupije, iznosom od 240.000,00 kn. U rad Kabineta u 2018. godini bilo je uključeno preko 120 djece i njihovih obitelji. Kao i prethodnih godina, Zadarska županija sufinancirala je programe fizikalne terapije i kineziterapije, usluge psihijatra i stručno usavršavanje zaposlenika u Dječjem vrtiću Latica u iznosu od 30.000,00 kn. Brodsko-posavska županija izvještava da socijalne usluge na području županije osiguravaju: Zlatni cekin-ustanova za djecu s teškoćama u razvoju, Udruga osoba s invaliditetom „Loco-Moto“, Društvo multiple skleroze BPŽ, Udruga gluhih i nagluhih, Udruga Slijepih, Centar za inkluzivnu podršku, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama „Regoč“, Udruga „Vrapčići“, Centar za inkluzivnu podršku. U Međimurskoj županiji sufinancirane su plaće za 4 osobna asistenata. U Primorsko-goranskoj županiji, Općina Lovran u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem, Gradskim društvom Opatija organizira pružanje pomoći u kući za građane s područja Općine Lovran. Najčešći korisnici su osobe treće životne dobi, a usluge pomoći u kući pružaju se i osobama s invaliditetom. Društvo Naša djeca već dugi niz godina provodi radionicu i igraonicu Kolibrići za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena djece s teškoćama u razvoju. Grad Zagreb izvještava da je u pogledu provedbe navedene mjere proveden 1 projekt za 60 korisnika, 4 edukativna predavanja za 97 polaznika, 2 radionice za 35 polaznika te je osiguran kontinuirani rad savjetovališta (uslugu je koristilo 613 korisnika) udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom.

Mjera 3. Provedba procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

Karlovačka županija izvještava da županija svake godine donosi akcijski plan sukladno donesenoj Strategiji razvoja socijalne skrbi u Karlovačkoj županiji koji je usklađen sa nacionalnim strategijama. U Koprivničko-križevačkoj županiji osnovana je Udruga udomitelja za djecu „Osmijeh“. Istarska županija u okviru dokumenta Plan za zdravlje i socijalno blagostanje 2017. do 2020. provela je analizu kapaciteta i dostupnosti mreže socijalnih usluga na području Istarske županije. Brodsko-posavska županija izvještava da na području Grada Slavenskog Broda postoji devet stanova namijenjenih za samostalno stanovanje osoba s intelektualnim poteškoćama u koje je smješteno 40 korisnika.

Mjera 4. Razviti uslugu organiziranog stanovanja za osobe s najtežom vrstom i stupnjem tjelesnog oštećenja

U Varaždinskoj županiji u Ludbregu u okviru ove mjere možemo naglasiti i povećanje dostupnosti pomoći i njege u kući za odrasle osobe s invaliditetom. Gradsko društvo Crvenog križa Ludbreg pruža usluge pomoći i njege u kući uz financijsku pomoć Grada Ludbrega. Broj korisnika koji su obuhvaćeni ovom mjerom je 25. Grad Pula sufinancira projekte udruga koje organiziraju stanovanje i osiguravaju život u stambenim zajednicama. Suradničke institucije ili organizacije u provedbi ove aktivnosti su udruge „Hoću-mogu“ Pazin te Centar za inkluziju i podršku zajednici, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Dnevni centar za rehabilitaciju, Udruga civilnih invalida - Inkluzija Pula.

3. Odgoj i obrazovanje

Mjera 1. Osigurati inkluzivno obrazovanje za učenike s teškoćama u razvoju

U Krapinsko-zagorskoj županiji, Općina Stubičke Toplice sklopila je ugovor sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice o provođenju pilot-projekta logopedске službe za djecu s područja općine, za što je izdvojeno ukupno 20.000,00 kn. Ugovor o provođenju navedenog pilot-projekta sklopila je i Općina Gornja Stubica za djecu sa područja svoje općine te je sklopila ugovor sa Poliklinikom SUVAG za pomoć jednom djetetu s teškoćama u govoru, također sufinancira 50% plaće za pomoćnika u nastavi za učenike O.Š. Matije Gupca, Gornja Stubica, zaposlenog u sklopu projekta HZZ-a „Mladi za mlade“. Općina Budinščina sufinancirala je boravak jednog djeteta s teškoćama u razvoju u dječjem vrtiću u 70% iznosu. U Primorsko-goranskoj županiji Grad Kastav sufinancirao je rad stručnog tima dječjeg vrtića i osnovne škole u svrhu integracije djece s teškoćama u razvoju, iznosom od 180.000,00 kn, a Grad Delnice je sufinancirao troškove boravka djece u vrtiću iznosom od 225.500,00 kn. Općina Mrkopalj je sufinancirala program Osnovne škole Mrkopalj usmjeren na pružanje pomoći djeci s teškoćama u razvoju. Općina Viškovo tijekom 2018. godine u vlastitom proračunu osigurala je sredstva za sufinanciranje rada logopeda u Dječjem vrtiću Viškovo radi lakšeg uključivanja djece u svakodnevni život. Općina Kostrena u 2018. godini provodi drugu godinu za redom program Asistent za djecu s teškoćama u razvoju u Dječjem vrtiću „Zlatna ribica“ za troje upisane djece, a za što je utrošeno 162.131,00 kn. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji Grad Daruvar podmiruje troškove boravka u vrtiću za 4 djece s teškoćama u razvoju, Grad Garešnica podmiruje troškove obrazovanja za jedno dijete u Školi za odgoj i obrazovanje Pula, Grad Čazma podmiruje troškove boravka za 3 djece u Dječjem vrtiću Pčelica, u Bjelovaru oko tridesetoro djece s teškoćama u razvoju polazilo je predškolske programe, a oko 250 ih je pohađalo osnovnu školu u izvještajnoj godini. U Varaždinskoj županiji u Ivancu je zaposlen stručni suradnik za potrebe rada s djecom s teškoćama u razvoju. U Vidovcu je sufinanciran je prijevoz troje djece s teškoćama u razvoju do obrazovne institucije. U Međimurskoj županiji Općina Nedelišće sufinancirala je rad pomoćnika u nastavi u ukupnom iznosu od 45.087,18 kn, Općina Sveta Marija kao i prethodnih godina sufinancirala je rad pomagača u vrtiću za dvoje djece s teškoćama u razvoju te boravak jednog djeteta s teškoćama u razvoju u dječjem vrtiću. Ukupno je uključeno 18 djece s teškoćama u razvoju u redovite skupine predškolskih ustanova, te 55 učenika s teškoćama u redovite osnovne škole, uključen je ukupno 1 stručni komunikacijski posrednik gluhom učeniku u redovitoj osnovnoj školi. Grad Prelog sudjeluje u sufinanciranju pomagača djeci s teškoćama u razvoju u predškolskom odgoju temeljem ukazanih potreba, te je osigurao Osnovnoj školi Prelog interaktivne komplete, odnosno pametne ploče, također je sufinancirao školske knjige učenicima s teškoćama u osnovnim i srednjim školama na području Grada Preloga. U Sisačko-moslavačkoj županiji u 2017./18. školskoj godini u dječje vrtiće je upisano 15 djece s teškoćama u razvoju, od kojih je 11 djece integrirano u redovite skupine, a 4 djece je uključeno u proces opservacije. U osnovne škole Grada Kutine upisano je 123 učenika s teškoćama. Grad Petrinja financira u cijelosti boravak jednog djeteta u SUVAG-u, besplatan vrtić za djecu s teškoćama u razvoju, projekte i programe Udruge osoba s invaliditetom SMŽ i Udruge slijepih SMŽ-Sisak koji pridonose punom uključivanju osobama s teškoćama u razvoju u život zajednice. U Zagrebačkoj županiji educirana su 63 pomoćnika u nastavi, županija je sufinancirala provedene aktivnosti u iznosu od 4.964.689,39 kn. U Splitsko-dalmatinskoj županiji Grad Sinj sudjelovao je u županijskom Programu zapošljavanja pomoćnika u nastavi osnovnim školama za pomoć djeci s

teškoćama koja ovu uslugu nisu ostvarila putem projekata, te je osigurao 50% sredstava potrebnih za sufinanciranje rada 3 pomoćnika u nastavi, a Udruga tjelesnih invalida Sinj-UTIS, uz potporu grada Sinja i u suradnji s resornim ministarstvom osigurava uslugu za još 12 pomoćnika u nastavi za učenike osnovnih škola; također su zaposlena dva pomoćnika za djecu s teškoćama u dječjem vrtiću „Bili cvitak“- Sinj. Grad Omiš sufinancirao je trošak upisnine u programe predškolskog odgoja za ukupno 7 korisnika s teškoćama. U Brodsko-posavskoj županiji djeca s teškoćama u razvoju predškolskog uzrasta obuhvaćena su programima Dječjeg vrtića «Ivana Brlić Mažuranić» i Dječjeg vrtića “Cekin”, a učenici s većim teškoćama u razvoju školuju se prema posebnim planovima i programima u OŠ «Milan Amruš». Na području Nove Gradiške i općina koje gravitiraju učenici s teškoćama u razvoju pohađaju redovnu osnovnu školu Ljudevita Gaja. Socijalizaciju i edukaciju prolaze kroz programe dječjeg vrtića "Maslačak" Beliše te područne vrtiće u koje je bilo uključeno 11-ero djece s teškoćama u razvoju. Nastavu prema posebnom programu u OŠ Ivana Kukuljevića Beliše u 2018. godine pohađalo je 11 učenika s teškoćama.

Mjera 2. Povećati dostupnost srednjeg obrazovanja

U Varaždinskoj županiji u Gradu Ludbregu djeluje Srednja škola Ludbreg koja upisuje i izvodi nastavu za djecu s poteškoćama za zanimanje pomoćni vrtlar i pomoćni kuhar. Srednja škola Petrinja ima jedno razredno odjeljenje sa učenicima s teškoćama u razvoju. Grad Zaprešić sudjelovao je u humanitarnoj akciji s ciljem prikupljanja sredstava za jednogodišnju stipendiju učenici s teškoćama u razvoju, u organizaciji Ženskog Lions Kluba Kontesa Nera.

Mjera 4. Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

Požeško-slavonska, Osječko-baranjska, Varaždinska, Sisačko-moslavačka, Splitsko-dalmatinska, Ličko-senjska, Istarska i Zadarska županija izvještavale su o sufinanciranju Projekata u svrhu osiguravanja pomoćnika u nastavi (Prilog br. 30, tablica 1.), a Krapinsko-zagorska, Primorsko-goranska, Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka županija, Vukovarsko-srijemska i Virovitičko-podravska županija izvještavaju o broju osiguranih pomoćnika u nastavi i broju djece s teškoćama u razvoju na području svojih županija bez navođenja imena projekata kojima se isti sufinanciraju (Prilog br. 30, tablica 2.). Pored navedenog, Krapinsko-zagorska županija izvještava kako Općina Stubičke Toplice sufinancira pomoćnika u nastavi za jednog učenika i plaću za trećeg odgojitelja za dijete s teškoćama u razvoju uključeno u program dječjeg vrtića, a Osječko-baranjska županija dodatno izvještava da Grad Beliše provodi projekt „Asistenti u nastavi“, te da imaju educiranog jednog tumača hrvatskog znakovnog jezika za gluhoslijepe osobe u HSGS „Dodir“ gdje je kao aktivni sudionik sudjelovao u projektu za pomoć gluhoslijepim osobama starije životne dobi „Home instructors“. Primorsko-goranska županija također izvještava da je u 2018. godini sufinancirala rad 81 pomoćnika u nastavi za djecu u iznosu od 188.259,41kn. Grad Rijeka je sufinancirala rad 55 pomoćnika u nastavi za djecu u iznosu od 505.474,07kn; također troškove rada defektologa za pola radnog vremena za učenike sa oštećenjem vida u OŠ, sa iznosom od 63.748,39 kn. Grad Rijeka je financirala troškove rada pomagača za romsku djecu koja uopće ne poznaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik u OŠ u iznosu od 78.049,10kn. Zagrebačka županija izvještava da Grad Sveta Nedelja sufinancira programe vezane uz osiguravanje pomoćnika u nastavi u iznosu 170.218,17 kn, a Grad Zaprešić sufinancirao je programe iz mjera 4. i 6. u sveukupnom iznosu 883.709,25 kn. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji osigurano je 20 pomagača u predškolskim ustanovama, 32 pomoćnika u nastavi za 32 djece s teškoćama u razvoju u osnovnim školama. U Brodsko-posavskoj županiji u osnovnim školama Slavonskog Broda u 2018./2019 godini bio je osiguran 51 pomoćnik u nastavi i 1 stručni komunikacijski posrednik za 60 učenika s teškoćama u razvoju. Splitsko-dalmatinska županija, provodila je Program zapošljavanja pomoćnika u nastavi osnovnim školama za pomoć djeci s teškoćama koja ovu uslugu nisu ostvarila putem projekata, te je u tu svrhu iz vlastitog proračuna sufinancirala rad pomoćnika u nastavi u iznosu od 277.766,87 kn (isplaćeno do mjeseca lipnja). Grad Omiš sufinancirao je rad pomoćnika u nastavi koji nisu bili financirani iz drugih izvora za ukupno 5 učenika osnovnih škola. Grad Zagreb izvještava da je putem Projekta (8.466.932,55 kn) i Programa

javnih potreba (7.096.233,34 kn), u 2018. bilo uključeno 568 pomoćnika u nastavi osnovnih i srednjih škola te 4 stručna komunikacijska posrednika, za što je ukupno utrošeno 15.563.165,89 kn.

Mjera 6. Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore djeci s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju

Koprivničko-križevačka, Istarska, Zagrebačka, Primorsko-goranska, Dubrovačko-neretvanska, Šibensko-kninska i Varaždinska županija izvještavaju o sufinanciranim projektima s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u razvoju u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja (Prilog br. 31). U Koprivničko-križevačkoj županiji dodatno ističu da je ukupno 8 udruga kojima su osigurana bespovratna sredstva za provedbu projekata. U Istarskoj županiji dodatno se ističe da Rovinj osigurava boravak djece s teškoćama u razvoju u Dnevnom centru Veruda-Pula, osigurava ukupno 10 potpora udrugama u ukupnom iznosu od 188.000,00 kn, te je za troškove prijevoza kombi vozilom osobama s invaliditetom u Pulu utrošio 154.338,73 kn, da Općina Karojba sufinancira prijevoz djeci s teškoćama, Općina Kršan financira šest udruga, te usluge za jedno dijete u domu za djecu i putne troškove za 2 učenika s teškoćama i sufinancira troškove Centra Liče Faraguna. Zagrebačka županija osigurala je Udruzi Sunčica bespovratna sredstva za provedbu dva programa usmjerenih na integraciju djece s teškoćama u razvoju, a Grad Zaprešić sudjelovao je u humanitarnoj akciji s ciljem prikupljanja sredstava za C.O.O. „Vinko Bek“. Varaždinska županija dodatno ističe da je i Općina Sveti Đurđ osigurala bespovratna financijska sredstva organizacijama civilnog društva u svrhu provedbe mjere. U Osječko-baranjskoj županiji Grad Đakovo sufinancirao je projekte Udruge za pomoć osobama s teškoćama u razvoju „Neven“ i Udruge za psiho-socijalne potrebe „Amadea“ u svrhu izvaninstitucionalne pomoći djeci s teškoćama u razvoju. Udruga „Amadea“ provodi specijalizirane radionice za djecu s teškoćama u razvoju uz pomoć stručnih suradnika i program produženog boravka za djecu nižih razreda osnovnih škola „Sunčica“ u okviru kojega se pruža pomoć djeci s teškoćama u razvoju u pisanju domaće zadaće, provode se glazbene i sportske radionice i igraonice. U Sisačko-moslavačkoj županiji iz proračuna Grada Kutine utrošeno je 40.000,00 kn za sufinanciranje rada logopeda u Udruzi osoba s invaliditetom. Grad Petrinja osigurao je bespovratna financijska sredstva Udrugama koje provode projekte i programe s ciljem pružanja potpore djeci s teškoćama u razvoju.

Grad Zagreb je u 2018. godini osigurao bespovratna sredstva za provedbu projekata s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja za 11 udruga, za što je utrošeno ukupno: 230.687,50 kn.

Mjera 7. Povećati dostupnost visokog obrazovanja

Grad Križevci kroz ESF projekt „Usluge osobne asistencije“ osigurava sredstva za uslugu osobnog asistenta jednom studentu s invaliditetom smještenom u studentskom domu u Zagrebu. U Sisačko-moslavačkoj županiji na području Grada Kutine djeluje Sveučilište Libertas koje je prilagođeno osobama s tjelesnim invaliditetom te postoji pristupna rampa i dizalo za studente i djelatnike s invaliditetom. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji uvedena je kategorija stipendija za studente s invaliditetom te su u 2018. godini 2 studenta s invaliditetom ostvarila stipendije.

4. Zdravstvena zaštita

Mjera 1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

U Krapinsko-zagorskoj županiji Općina Zlatar Bistrica uključivanjem polaznika na pohađanje govorne terapije u sklopu cjelodnevnog programa u Službi za medicinsku rehabilitaciju djece predškolske dobi i odgojno obrazovne rehabilitacijske postupke omogućuje se polaznicima razvoj govora i lakša komunikacija sa društvom. Općina Stubičke Toplice sufinancirala je terapijski proces hipoterapije za dvoje djece u suradnji sa Udrugom fizioterapeuta i radnih terapeuta Zagorja, te terapijski proces plivanja po Halliwick konceptu za jedno dijete u suradnji s Udrugom Put mogućnosti Donja Stubica. U Osječko-baranjskoj županiji, Grad Đakovo sufinancira troškove najma prostora u iznosu od 4.500,00 kn u svrhu rada Poliklinike „Suvag“. Primorsko-goranska županija je sufinancirala projekt udruge gluhih i nagluhih osoba u iznosu od 20.000,00 kn i program grupe podrške Društva

tjelesnih invalida u iznosu od 20.000,00 kn. Također izvještava da su podmireni troškovi za pružanje usluga fizioterapije za učenicu s invaliditetom iz Gorskog kotara putem Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom u iznosu od 45.000,00 kn. Općina Kostrena izvještava da se pravo na kućnu medicinsku njegu ostvaruje kako besplatno korištenje dodatnog postupka kućne medicinske njege, a do 20 postupaka njege mjesečno, koje su koristile 2 osobe, kao i prethodne godine. U Ličko-senjskoj županiji Općina Vrhovine podmirila je troškove fizikalne terapije djevojčici s teškoćama u razvoju. U Zadarskoj županiji u 2018. godini sklopljen je ugovor sa Osnovnom školom Voštarnica za usluge psihijatra za djecu s većim teškoćama u razvoju u iznosu od 6.198,30 kuna. U Brodsko-posavskoj županiji osigurani su prostorni i drugi kapaciteti koji omogućuju boravak roditelja/ skrbnika u općoj bolnici „Dr. Josip Benčević“ i općoj bolnici Nova Gradiška za vrijeme liječenja djece s najtežim teškoćama ili u specifičnim situacijama. Ugovor za rad specijalista psihijatra kao i ugovor o najmu za psihijatrijsku ambulantu Općina Križ sufinancirala je u iznosu od 39.000,00 kn.

Mjera 2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji kontinuirano se provode preventivni programi u cilju promicanja zdravlja i sprječavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja. U Brodsko-posavskoj županiji se organiziraju preventivni zdravstveni pregledi za žene s invaliditetom i intelektualnim poteškoćama, te je osigurana pristupačna ginekološka ambulanta.

Mjera 4. Educirati zdravstvene radnike o posebnostima bolesti i stanja osoba sa invaliditetom

Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom na godišnjoj razini za članove Udruga organiziraju liječnička predavanja o prevenciji različitih vrsta bolesti. Udruga osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ Grada Koprivnice provela je radionicu edukacije medicinskih djelatnika o pristupu i komunikaciji s osobama s invaliditetom, te o pravima osoba s invaliditetom. Splitsko-dalmatinska županija je surađivala sa ustanovama i udrugama te su se provodile edukacije na razini primarne zdravstvene zaštite o posebnostima bolesti i stanja radi osposobljavanja zdravstvenih djelatnika za unapređenje prava osoba sa invaliditetom.

Mjera 5. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u svim zdravstvenim ustanovama

Krapinsko-zagorska županija provodi projekt pod nazivom „Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti u Domu zdravlja Krapinsko-zagorske županije“ u vrijednosti 8,3 milijuna kuna. Provedbom projekta omogućiti će se provedba 4 nove usluge dijagnostičkih i terapijskih postupaka: pedijatrijski i ginekološki ultrazvuk na jednoj lokaciji, spirometrija na 14 lokacija (21 aparat) i kolposkopija na 7 lokacija (8 aparata). Planirana oprema uključuje i onu koja je prilagođena osobama s invaliditetom, potom opremu s performansama koje značajno smanjuju utjecaj zračenja te onu energetske učinkovitosti. U Karlovačkoj županiji je izgrađeno dizalo u Domu zdravlja Ozalj. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Grad Bjelovar sufinancirao je nabavku opreme za odjel oftalmologije, pedijatrije i neurologije u Općoj bolnici Bjelovar. U Vukovarsko-srijemskoj županiji u Gradu Vukovaru prilagođeni su nogostupi na pješačkim prijelazima u određenim ulicama kako bi se osigurao lakši pristup Domu Zdravlja i Vukovarskoj bolnici. Za realizaciju navedenog ukupno je utrošeno 50.000,00 kn iz proračuna Grada Vukovara. U Varaždinskoj županiji se provodi projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom „Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti u Varaždinskoj županiji“ za što su osigurana dodatna bespovratna sredstva u iznosu od 1.154.055,10 kn. U Virovitičko-podravskoj županiji postavljene su informacijske ploče na 20 ambulanti Doma zdravlja Virovitičko-podravske županije na Brailleovom pismu. U Zagrebačkoj županiji, Grad Zaprešić sufinancirao je program u iznosu 549.395,88 kn. Splitsko-dalmatinska županija je financirala prilagodbu prilaza za osobe sa invaliditetom u zgradi starog rodilišta u Splitu. Za navedeno je izdvojeno 57. 000,00 kn. Splitsko-dalmatinska županija je sufinancirala ugradnju dizala u KBC Split, Klinici za infektologiju u iznosu od 375.100,00 kn. U Istarskoj županiji Grad Buzet je za opremu funkcionalnim pomagalima utrošio sredstva u sveukupnom iznosu od 7.000,00 kn u okviru odobrenih financijskih potpora udruzi Liga protiv raka Buzet, a Općina Marčana u suradnji sa Istarskim

domovima zdravlja je prilikom renoviranja ambulante u Marčani, prilagodila sadržaj i pristup osobama s invaliditetom. Grad Zagreb izvještava da je tijekom 2018. nabavljen 1 porođajni krevet prilagođen ženama s tjelesnim invaliditetom u Kliničkoj bolnici „Sveti Duh“ za što je utrošeno 173.213,75 kn. U zdravstvenim ustanovama u vlasništvu Grada Zagreba bilo je ukupno 19 ginekoloških stolova prilagođenih ženama s invaliditetom. Nadalje su 2 ustanove socijalne skrbi pružale putem portala i svoje mrežne stranice informacije o zdravstvenoj zaštiti osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Također je sufinanciran 1 projekt te 1 aktivnost u sklopu kojih su izrađene informativne brošure o pravima osoba s invaliditetom i načinima ostvarivanja istih sukladno propisima o mirovinskom osiguranju te ostalim zakonima i propisima, a koje su dostupne i u elektronskom obliku za što je utrošeno 44.687,50 kn.

Mjera 6. Osigurati palijativnu skrb teških i neizlječivih bolesnika

Krapinsko-zagorska i Primorsko-goranska županija izvještavale su o sufinanciranju timova za razvoj palijativne skrbi (Prilog br. 32). Osječko-baranjska, Karlovačka, Virovitičko-podravska, Varaždinska i Brodsko-posavska županija izvještavale su da imaju oformljene mobilne i palijativne timove. Karlovačka županija izvještava da unutar svake bolnice u županiji djeluje ambulanta za bol te svaka bolnica ima bolnički palijativni tim, kao i ugovorene postelje za palijativne pacijente sa HZZO-om, također postoji posudionica pomagala Karlovačke županije i 2 podružnice u Slunju i Ogulinu. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u Općoj bolnici Bjelovar postoji ambulanta za bol, a od 2018. godine i 6 postelja za palijativnu skrb ugovorenu s HZZO-om, također postoji 6 posudionica pomagala u 4 Gradska Crvena križa i Caritasu Bjelovarsko-križevačke biskupije. U Varaždinskoj županiji uz koordinatora palijativne skrbi postoji stacionarna skrb palijativnih bolesnika VŽ, te je osigurano 89 palijativnih postelja. Posudionica pomagala za pomoć palijativnim bolesnicima djeluje pri Službi za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof, Opće bolnice Varaždin, te u suradnji s Udrugom za palijativnu pomoć „Srce“, Novi Marof je do sada osigurao 120.000,00 kn za nabavu medicinskog pomagala. U Virovitičko-podravskoj županiji pri Domu zdravlja uspostavljena je posudionica pomagala. Također i Crveni križ Slatina ima posudionicu ortopedskih pomagala. Županija je izradila Katalog kontakata u palijativnoj skrbi, uspostavljen je Koordinacijski centar za palijativnu skrb i imenovan je Tim za podršku razvoja palijativne skrbi u Općoj bolnici Virovitica. U Sisačko-moslavačkoj županiji u Kutini postoji kvalitetna pokrivenost fizikalnom medicinom i rehabilitacijom osoba s invaliditetom. Iskustva i rezultati projekta Udruge Naš život „Volonteri u palijativnoj skrbi“ nastoje se implementirati u praksi kroz edukacije volontera, tribine i radionice. Splitsko-dalmatinska županija je sufinancirala uređenje i opremanje stacionara za potrebe palijativne skrbi u ispostavi Doma zdravlja Supetar u iznosu od 1.000.000,00 kn, zatim građevinske radove i opremanje stacionara u ispostavi Doma zdravlja Imotski u iznosu od 3.100.000,00 kn. U Istarskoj županiji ukupan broj obavljenih postupaka ugovorenih mobilnih palijativnih timova te vanjskih suradnika za 2018. godinu (DTP-ova) je bio 28.378. Općina Funtana osigurala je 3.000,00 kuna bespovratnih sredstava Domu za starije i nemoćne osobe Poreč za provedbu projekta „Hospicij – kućna skrb“. Grad Poreč sufinancirao je dopunsko zdravstveno osiguranje za sve umirovljenike na svom području s iznosom od 50% police osiguranja, pa tako i osobama s invaliditetom koje nemaju 100% invaliditet, a korisnici su invalidske mirovine kojih je u 2018. godini bilo oko 500, Grad je za ovu namjenu izdvojio 210.000,00 kn. Zadarska županija izrađuje Strategiju razvoja palijativne skrbi na području Zadarske županije, te je utrošila 100.000,00 kuna za opremanje ordinacija pružatelja palijativne zdravstvene zaštite. Brodsko-posavska županija ima koordinatora za palijativnu skrb, ambulantu za bol, posudionicu pomagala te specijalistički bolnički tim za palijativnu skrb.

5. Socijalna skrb

Mjera 1. Uspostaviti zakonodavni i institucionalni okvir za unaprjeđenje prava osoba s invaliditetom u sustavima obiteljske i socijalne zaštite u skladu sa specifičnim zahtjevima Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji za 320 korisnika osobne invalidnine koji imaju prebivalište na području rada Dubrovnika osigurana je mjesečna novčana potpora u iznosu od 300 kn

mjesečno po korisniku koja se isplaćuje od 1. lipnja 2018. godine. Grad Prelog putem Socijalnog plana Grada Preloga sudjeluje u sufinanciranju troškova liječenja teško bolesnih građana te u sufinanciranju komunalnih troškova građana sa minimalno 70% invaliditeta.

Mjera 2. Podizati kvalitetu rada i osigurati razvoj kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom

Mjera 3. Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite

Ličko-senjska županija izvještava da su udruge ostvarile planirane aktivnosti i ciljeve koje su planirale u svojim programima za 2018. godinu, temeljem programa javnih potreba zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (Prilog br. 33, tablica 1.). Na području Krapinsko-zagorske županije poboljšana je koordinacija između pružatelja usluga, županijskih odjela za socijalnu skrb, obiteljskih centara, CZSS, odgojno-obrazovanih ustanova, domova socijalne skrbi, udruga i vjerskih zajednica. Osječko-baranjska županija u pogledu provedbe navedene mjere navodi da je sufinancirala programe i projekte udruga u iznosu od 234.000,00 kn (Prilog br. 33, tablica 2.), a Grad Đakovo sufinancirao je programe i projekte udruga osoba s invaliditetom i udruga koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću u 2018. godini u iznosu od 380.000,00 kn (Prilog br. 33, tablica 3). Primorsko-goranska županija u 2018. godini je sufinancirala programe koji su usmjereni na informiranje i savjetodavnu pomoć osobama s invaliditetom (Prilog br. 33, tablica 4.). Savez udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije u suradnji i uz potporu Karlovačke županije izradio je objedinjeni Katalog prava i usluga za osobe s invaliditetom na području županije koji je dostupan na <http://katalog.suoikz.hr/>. Svake godine Karlovačka županija raspisuje natječaj za udruge civilnog društva gdje je jedan od prioriteta skrb za osobe sa invaliditetom. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji organizirano je 6 radionica i 4 okrugla stola na temu informiranja i dostupnosti informacija osobama s invaliditetom o načinu ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, za navedeno je utrošeno 15.000,00 kn. U Gradu Križevci pri CZSS Križevci djeluje Savjetovalište Grada Križevaca za osobe s invaliditetom i članove njihovih obitelji. Udruga na svojim mrežnim mjestima www.uik.hr redovito ažurira informacije o osobama s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima iz područja obiteljske i socijalne zaštite. U Vukovarsko-srijemskoj županiji Grad Vukovar sufinancira udruge osoba s invaliditetom u iznosu od 117.500,00 kn (Prilog br. 33, tablica 5). U Virovitičko-podravskoj županiji osigurana su sredstva u iznosu od 295.825,00 kn za udruge osoba s invaliditetom. U Međimurskoj županiji, Općina Nedelišće sufinancirala je programe i projekte udruga osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od 10.000,00 kn. U Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2018. godine udruge su pratile promjene u zakonskim okvirima vezano za prava u području obiteljske i socijalne zaštite, o kojima informiraju svoje članove na skupštini, sastancima Udruge i individualnim kontaktima, te je temeljem javnog natječaja dodijeljeno 11 financijskih potpora za programe/projekte 9 udruga osoba s invaliditetom te dvije potpore za projekte Udruge KAS Sisak koja programski djeluje u korist osoba s invaliditetom. U Zagrebačkoj županiji u 2018. godini došlo je do smanjenja iznosa za sufinanciranje rada udruga iz razloga što su se sufinancirali samo programi, a ne i redovan rad; općina Križ sufinancirala je program udruga u iznosu od 68.500,00 kuna, Grad Zaprešić sufinancirao je program u iznosu 187.000,00 kuna. Također je dostupnost informacija osobama s invaliditetom i njihovim roditeljima o načinu ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi osigurana i putem centara za socijalnu skrb, udruga za osobe s invaliditetom, te upravnih odjela gradova, općina i Županije. Pravilnicima o socijalnoj skrbi gradova i općina regulirane su olakšice za osobe sa invaliditetom u području socijalne skrbi. Istarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb sufinancirao je neprofitne organizacije (Prilog br. 33, tablica 6.). Gradovi Pula i Pazin na godišnjoj razini objavljuju javni poziv za financiranje programa/projekata/manifestacija organizacija civilnog društva od interesa za opće dobro iz vlastitih proračuna te financiraju programe ustanova i neprofitnih organizacija. Grad Pazin u cilju unaprjeđenja sustava informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite na mrežnim mjestima Grada Pazina www.pazin.hr. Šibensko-kninska županija uočava napredak u području informiranja o pravima i zaštiti osoba s invaliditetom, te pružanje financijske podrške pojedincima i obiteljima od strane jedinica lokalne samouprave po potrebi. U Gradu Ivancu, u

Varaždinskoj županiji održani su edukativni sastanci za članove udruge u suradnji sa CZSS Ivane, a u Novom Marofu ažurirane su informacije na mrežnim mjestima, a iznos isplaćen udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom iznosio je 21.000,00 kn. U Varaždinskim toplicama iznos odobrenih financijskih potpora za programe i projekte udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom je 5.500,00 kn. U Brodsko-posavskoj županiji pristupačnost informacijama osobama s invaliditetom osigurava se putem mrežnih mjesta udruga osoba s invaliditetom i Grada Slavonskog Broda, te putem Radija 92F. Splitsko-dalmatinska županija kao i gradovi i općine u svom proračunu osiguravaju sredstva za sufinanciranje rada udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, kao i za projekte u svrhu edukacije i informiranja osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o njihovim pravima. Grad Zagreb osigurao je pravno savjetovanje sufinanciranjem programa i projekata udruga u iznosu od 200.000,00 kn, u okviru kojih je organizirano 9 stručnih skupova, radionica i tribine za 1 250 korisnika. Nadalje je stručna i financijska potpora osigurana u provođenju projekata i aktivnosti udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, u okviru kojih su provedena 33 seminara, edukacija i radionica za 144 korisnika; utrošeno je 105.000,00 kn.

6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

Mjera 1. Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina

Podatke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave objedinilo je MGIPU-a te se isto navodi u dijelu izvješća koji se odnosi na prikaz rezultata u provedbi mjera na nacionalnoj razini.

Mjera 5. Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti Republike Hrvatske (u vlasništvu RH i u najmu)

Na području Krapinsko-zagorske županije, u upravnoj zgradi Grada Pregrade, uređena je multimedijalna dvorana koju grad ustupa udrugama na korištenje, ali je zgrada u potpunosti nepristupačna osobama s invaliditetom. U općini Mače izgrađen je nogostup na dionici Veliki Bukovec. U Požeško-slavonskoj županiji preuređen je sanitarni čvor u zgradi Općine Kaptol, prilagođen osobama s invaliditetom, a MHB je sufinanciralo projekt u iznosu od 90.000,00 kn. U Koprivničko-križevačkoj županiji, Grad Đurđevac je u suradnji s MGIPU-om i Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije (u daljnjem tekstu: MRREFU), sufinancirao energetske obnovu zgrade Područne škole za djecu s teškoćama u razvoju, odobrenim sredstvima u zgradi Osnovne škole ugrađena je podizna platforma kojom je osigurana pristupačnost svim prostorijama u školi. Projekt je realiziran do kraja 2018. godine. U Varaždinskoj županiji planirana je proračunska stavka u proračunu Grada Novog Marofa za 2018. godinu u iznosu od 600.000,00 kn za izgradnju prilaza za osobe s invaliditetom i ugradnju dizala u zgradi gradske uprave. U Međimurskoj županiji školska sportska dvorana u Belici prilagođena je osobama s invaliditetom. U Gradu Poreču su tijekom 2018. uklanjane građevinske i druge prepreke, te su na prometnicama izvedene 64 rampe za uklanjanje arhitektonskih barijera. Ukupna vrijednost izvedenih radova je 144.000,00 kn. Na gradskoj plaži Srgulje izvedena je rampa za ulazak u more te je ukupna vrijednost izvedenih radova 110.000,00 kn. Općina Pisarovina izdvojila je 18.720,00 kuna kako bi se omogućio lakši pristup u zgradu općinske uprave osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, u prostorijama općine ugrađeno je dizalo te postoji pristupačan sanitarni čvor za osobe s invaliditetom.

Grad Zagreb izvještava da je u tijeku izrada Plana realizacije pristupačnosti građevina, te nema osiguranu posebnu proračunsku poziciju, a u 2018. godini nije bilo izvršenih prilagodbi postojećih objekata javne namjene.

Mjera 6. Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom

Primorsko-goranska županija, Grad Kastav je u 2018. godini utrošio 82.794,85 kn za poboljšanje uvjeta stanovanja osoba s invaliditetom. Vukovarsko-srijemska županija, Općina Babina Greda odobrila je sredstva od 5.000,00 kn iz svog proračuna za pristup stambenom objektu u kojem

živi osoba s invaliditetom, također je i Općina Andrijaševci prilagodila stambeni objekt u kojem živi osoba sa invaliditetom, za što je ukupno utrošeno 16.000,00 kn iz proračuna općine. U Ličko-senjskoj županiji u 2018. godini na zahtjev osobe s invaliditetom osiguran je pristup jednom dijelu stambenog objekta u kojem živi. U Brodsko-posavskoj županiji osigurana su sredstva za sufinanciranje prilagodbe stambenog objekta u kojima žive osobe s invaliditetom kad su nužne određene preinake unutar prostora. Grad Zaprešić je iznosom od 140.000,00 kn sufinancirao ugradnju dizala u privatnoj kući osobe s invaliditetom.

Grad Zagreb daje u najam stanove u vlasništvu Grada Zagreba osobama s invaliditetom u skladu s Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12 i 22/13). U 2018. godini je dodijeljen 71 stan temeljem preporuka Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, te Gradskog ureda za branitelje, izvan liste reda prvenstva, temeljem članka 7. Odluke o najmu stanova. Nadalje je Udruzi „Moje dijete“ produljeno privremeno korištenje gradskog stana u Sesvetama, Brestje do 30.01.2020. godine, a Centru za rehabilitaciju Stančić produljeno je korištenje osam gradskih stanova, za izvaninstitucionalni smještaj osoba s intelektualnim poteškoćama u stambene zajednice uz stalnu podršku stručnjaka. Udruzi „Krijesnica“ produljeno je korištenje dva gradska stana u Zagrebu do 12.12.2020. godine u svrhu smještaja roditelja i djece dok su djeca na liječenju u zagrebačkim bolnicama. Za navedene aktivnosti utrošeno je 2.991.504,93 kn.

Mjera 7. Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa osobama s invaliditetom

Tijekom 2018. godine započela je izrada glavnog projekta u svrhu ishođenja građevinskih dozvola za izgradnju pješačko-biciklističkih staza u Đakovu ukupne dužine 4405 m. Izgradnja je planirana tijekom 2018./2019. godine, a vrijednost izrađenih projekata je 132.531,25 kn, što je financirano sredstvima Grada Đakova. Grad Rovinj je na svojem području rekonstruirao i izgradio 20 prilaza na nogostup kako bi pristup bio lakši osobama s invaliditetom. Općina Bedekovčina sufinancirala je prijevoz djece s teškoćama u razvoju. Općina Lovran, sufinancira osobama s invaliditetom utvrđenim od 60% i više, povlaštenu godišnju kartu u javnom prijevozu, putem društva „Autotrolej“ Rijeka za što je utrošeno 209.484,92 kn. Vukovarsko-srijemska županija izvještava da Grad Vinkovci iz vlastitog proračuna sufinancira osobni dohodak za djelatnika koji obavlja prijevoz za potrebe osoba s invaliditetom u specijalnom vozilu u ukupnom iznosu od 80.000,00 kn. Grad Ilok sufinancirao je prijevoz osobnim vozilom roditeljima djece s teškoćama u razvoju u Udrugu „Vukovarski leptirići“ u ukupnom iznosu od 5.943,20 kn iz proračuna grada. Grad Vukovar izvještava da su izgrađena 2 autobusna stajališta te ceste i parkiralište u naselju Olajnica. Pojačano se održavaju parkirališta i ceste u ul. Trg Slavije te je izgrađena spojna cesta 12 redarstvenika i ul. Kralja Petra Krešimira IV u ukupnom iznosu od 99.218,00 kn iz proračuna grada. Također je sufinancirao osobni dohodak djelatnika u iznosu od 25.000,00 kn. Općina Lovas sufinancirala je iz vlastitog proračuna prijevoz učeniku s teškoćama za vrijeme školovanja za što je utrošeno 1.800,00 kn. U Varaždinskoj županiji Grad Ivanec, Udruga invalida „ILO“ Ivanec i Vijeće za prevenciju grada Ivanca sustavno svojim zaključcima traže od nadležnih tijela prilagođavanje obilježavanja parkirnih mjesta za osobe s invaliditetom na pristupačnim i pogodnim mjestima te ostale prilagodbe. Autobusni kolodvor u Sinju pristupačan je za osobe s invaliditetom. U 2018. godini u Splitu je ugrađeno 66 rampi i 46 označenih parkirališnih mjesta te su prilagođeni vrtići i škole za djecu s teškoćama u razvoju, pristupačnost osigurana izgradnjom rampi i/ili dizala. Specijaliziranim vozilima u gradovima Splitu, Solinu, Kaštelima osigurava se prijevoz osobama s invaliditetom sukladno njihovim potrebama. Grad Pula kontinuirano ulaže u pristupačnost parkirnih mjesta, pristupačnost kolodvorima i mjestima javnog prijevoza te nabavi prijevoznih sredstava javnog prometa prilagođenih osobama s invaliditetom. Sva sredstva koja su nabavljena u 2018. godini, prilagođena su i za korištenje osobama s invaliditetom. U Šibensko-kninskoj županiji u Općini Tribunj osigurano je jedno autobusno stajalište prilagođenog pristupa. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji osigurano je pružanje usluge prijevoza specijaliziranim vozilom za osobe s invaliditetom za 86 korisnika s područja Grada Dubrovnika. Također je proveden projekt izgradnje pješačkog pothodnika sa dizalom za osobe sa invaliditetom, Općina Dubrovačko primorje. Grad Zaprešić osigurava pristupačnost javnog prometa sufinanciranjem programa Prijevoz osoba s invaliditetom ZET-ovim vozilima na relacijama Zaprešić – loco i Zaprešić – Zagreb u iznosu

100.000,00 kn, Općina Marija Gorica sufinancirala je program u iznosu 19.329,44 kuna, Općina Luka sufinancirala je program u iznosu 26.040,00 kuna. Krapinsko-zagorska, Primorsko-goranska i Vukovarsko-srijemska županija izvještavaju o sufinanciranju troškova prijevoza djece s teškoćama u razvoju (Prilog br. 34).

Grad Zagreb izvještava da je u 2018. godini realizirana izrada tehničke dokumentacije za rekonstrukciju 2 pothodnika s prilagodbom osobama s invaliditetom izgradnjom vertikalno podiznih platformi u zatvorenom oknu, a za rekonstrukciju još 3 pothodnika ugovorena je izrada tehničke dokumentacije međutim isto nije realizirano. Nadalje je izgrađena rampa i stubište s pristupom središnjem prostoru u Ulici Hrvatske bratske zajednice koja je započela u 2017. godini a završila u 2018. godini. Izrađena je izmjena i dopuna glavnog projekta za rekonstrukciju pothodnika u Aleji grada Bologne. Izrađen je glavni i izvedbeni projekt rekonstrukcije pothodnika na raskrižju Avenije Dubrovnik i Ulice SR Njemačke – osiguranje pristupačnosti pothodnika. Za navedene aktivnosti utrošeno je 3.552.930,88 kn.

Tramvajski vozni park Grada Zagreba čini nekoliko tipova tramvaja, od kojih su 142 tramvaja niskopodna (48% od ukupnog broja tramvaja). Od ukupno 435 autobusa, 366 ih je niskopodnih (84.14%). Od ukupno 257 tramvajskih stajališta, 178 tramvajskih stajališta prilagođeno je osobama s invaliditetom (69,3%). U svrhu osiguranja pristupačnosti vozila javnog gradskog prijevoza u redovnom prometu, ZET je pokrenuo pilot projekt ugradnje pomične aluminijske rampe u niskopodni tramvaj tip NT2200. Na dan 31.12.2018. godine ZET je imao ukupno 16 specijalno prilagođenih kombi vozila za prijevoz osoba s invaliditetom i 10 specijalno prilagođenih kombi vozila za prijevoz djece s teškoćama u razvoju. Za navedenu aktivnost, iz Proračuna Grada Zagreba, utrošeno je 7.000.000,00 kn.

7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje

Mjera 1. Analizirati, pratiti i unaprijediti primjenu postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom

U Varaždinskoj županiji u Bednji kroz Projekt „Zaželi biti uključena“ zaposleno je na određeno vrijeme 14 radnica za pomoć u kući. Prednost pri zapošljavanju imale su osobe s invaliditetom, isključivo žene. U sklopu projekta zaposlena je gerontodomačica koja je osoba s invaliditetom. Sisačko-moslavačka županija izvještava da je projekt "Zaželi-program zapošljavanja žena", vrijedan 2.015.546,69 kn, preko kojeg će se zaposliti 10 žena za 50 krajnjih korisnika (starije osobe i osobe u nepovoljnom položaju).

Grad Zagreb je u 2018. godini bio većinski osnivač Centra za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb (60%), osiguravao je gotovo u cijelosti financijsku sigurnost djelovanja ustanove, prostor za rad i dio sredstava za uređenje i opremu, a od 1. siječnja 2019. godine osnivačem Centra postaje Republika Hrvatska, a osnivačka prava i dužnosti u ime osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske putem ministarstva nadležnog za rad. Prijenos osnivačkih prava temeljen je na članku 15. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine 157/13, 152/14 i 39/18). Za provedbu navedene mjere utrošeno je 2.127.574,28 kn iz Proračuna Grada Zagreba.

Mjera 2. Provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada

U Osječko-baranjskoj, Međimurskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji osobe s invaliditetom zapošljavaju se kroz mjere aktivnog zapošljavanja, odnosno javne radove od kojih su neki i žrtve obiteljskog nasilja. U Đurđevcu osobe s invaliditetom su uključene u aktivnosti Grada Đurđevca, a u Općini Virje je u 2018. godini ispunjena kvota zapošljavanja osoba s invaliditetom. U Primorsko-goranskoj županiji u Gradu Kastvu je u 2018. godini zaposlena jedna osoba s invaliditetom. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji su zaposlene 4 osobe s invaliditetom, a gradovi Čazma i Daruvar ističu povećanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom. U Varaždinskoj županiji na zajedničkom projektu Udruge umirovljenika i starijih osoba regije Ludbreg i Grada Ludbreg pod nazivom „Živimo zajedno starimo kvalitetno 2“ bila je zaposlena jedna žena s invaliditetom. U Virovitičko-podravskoj županiji održan je okrugli stol o problematici školovanja i zapošljavanja osoba s invaliditetom i radionice za osobe s invaliditetom. U Sisačko-moslavačkoj županiji provode se različite aktivnosti u

cilju integracije osoba s invaliditetom u svijet rada, kroz Sajam poslova predstavljene su mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom. Splitsko-dalmatinska županija je sukladno obvezama koje proizlaze iz Ugovora o prijenosu osnivačkog udjela u Ustanovi "DES" i Ugovora o preoblikovanju Ustanove dodijelila istoj sredstva u iznosu od 3.000.000,00 kn za troškove zapošljavanja osoba s invaliditetom (Prilog br. 35). U Splitsko-dalmatinskoj županiji su zaposlene četiri osobe s invaliditetom, te su iz proračuna Županije utrošena sredstva u iznosu od 858.749,00 kn. Istarska županija UO za gospodarstvo je Udruzi INpromo dodijelila 65.000,00 kn za provedbu Programa: „Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“. Tijekom 2018. godine održano je 10 javnih prezentacije i 8 nastupa u medijima na temu „Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“, osim navedenog 12 osoba s invaliditetom je uključeno u radne aktivnosti kao pripreme za zapošljavanje na otvorenom tržištu ili zaštićenim uvjetima, a 10 osoba s invaliditetom je tijekom 2018. godine kontinuirano radilo u Radnoj jedinici za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Istarska županija je u 2018. godini dodijelila Zaštitnoj radionici Tekop Novi pojedinačnu državnu potporu u iznosu od 550.000,00 kn kao potporu za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Zaštitna radionica Tekop Nova ima ukupno 34 zaposlene osobe od čega 19 osoba s invaliditetom, odnosno 55,88% od ukupno zaposlenih. U Općini Kršan sufinancirano je zaposlenje jedne osobe s invaliditetom. U Brodsko-posavskoj županiji kroz mjere aktivne politike zapošljavanja potiče se zapošljavanje osoba s invaliditetom. Isto tako kroz provedbu projekta „Zaposlena“- pružanje podrške starijim osobama u svakodnevnom životu Grad Slavonski Brod je zaposlio 4 ženske osobe s invaliditetom. Na inicijativu Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda dodjeljuje se nagrada poslodavcu godine koji zapošljava osobe s invaliditetom. Grad Prelog, Međimurska županija, u suradnji sa HZZ-om, Ispostava Prelog, i GKP Pre-kom d.o.o., preko javnih radova zapošljavaju se osobe koje pružanju pomoć i njegu u kući za odrasle osobe s invaliditetom. Grad Zagreb je u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada sufinancirao projekte u vrijednosti od 20.000,00 kuna, također je u sklopu Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio državne potpore dvjema zaštitnim radionicama u vrijednosti od 28.609.185,25 kn. Nadalje u gradskim upravnim tijelima Grada Zagreba, na dan 31. prosinca 2018. godine, bilo je zaposleno 3022 službenika, od kojih je ukupno 177 osoba s invaliditetom od čega je 76 osoba upisano u Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom, a još 101 osoba ne ispunjava uvjete za upis u Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom, ali prema svim drugim propisima imaju status osoba s invaliditetom. Prema podacima dostavljenim od Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, zaključno s 31. prosincem 2018., u obrazovnim ustanovama Grada Zagreba, bilo je zaposleno 18898 osoba, od kojih je 167 osoba s invaliditetom, dok je u ostalim ustanovama Grada Zagreba bilo je zaposleno 10810 osoba, od čega je 392 osoba s invaliditetom. Za provedbu ove mjere ukupno je utrošeno 28. 629.185,25 kn iz Proračuna Grada Zagreba

Mjera 4. Povećati dostupnost informacija i edukacija kojima se promiču različiti oblici samozapošljavanja osoba s invaliditetom i osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja osoba s invaliditetom

U Krapinsko-zagorskoj županiji HZZ, područna služba Krapina i Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije, proveli su edukaciju osoba s invaliditetom na temu „Samopouzdanje – zašto nam je važno?“ s ciljem motiviranja osoba s invaliditetom na aktivnije uključivanje na tržište rada, jačanje osobnih kapaciteta i učenja socijalnih vještina. Podružnica Obiteljski centar je provela edukaciju o pravima osoba s invaliditetom u Udruzi distrofičara Krapina, u Udruzi slijepih KZZ te u Udruzi osoba s invaliditetom KZZ. Grad Varaždinske Toplice redovito objavljuje na vlastitim mrežnim mjestima i oglasnoj ploči Grada oglase, objave i zahtjeve nadležnog HZZ-a, u pogledu otvorenih radnih mjesta.

Grad Zagreb objavljuje na svojem mrežnom mjestu sve informacije koje se tiču osoba s invaliditetom, redovito obavještava medije o gradskim aktivnostima prema osobama s invaliditetom. Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom URIHO je u 2018. nastavila s radom In Portala - prvog news portala za osobe s invaliditetom koji predstavlja jedinstveni medijski projekt u ovom dijelu Europe. Na temelju Javnog natječaja za dodjelu potpora za očuvanje i

razvoj tradicijskih, deficitarnih i proizvodnih obrtničkih djelatnosti u 2018. odobrena je ukupno 941 potpora u iznosu od 12.757.000,00 kn. Od ukupnog broja odobrenih potpora 24 potpore ili 2,56% u iznosu od 684.000,00 kn odobreno je obrtima čiji su vlasnici osobe s invaliditetom, a unutar kojih je zaposleno 25 osoba s invaliditetom. Za navedeno je utrošeno 684.000,00 kn iz Proračuna Grada Zagreba.

Mjera 5. Razvijati model neprofitnog (društvenog) poduzetništva i druge modele socijalnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, uključujući i zapošljavanje uz podršku u skladu s uspješnim međunarodnim praksama

Varaždinska županija izvještava da je u Zaštitnoj radionici zaposlen 21 radnik, od kojih je 12 osoba s invaliditetom, a unazad tri godine Zaštitna radionica djeluje samostalno, bez potrebe osiguravanja dodatnih financijskih sredstava. Grad Petrinja sufinancira i partner je udrugama koje planiraju ili provode projekte osposobljavanja i usavršavanja osoba s invaliditetom, također zapošljava i provodi stručno usavršavanje osoba s invaliditetom. U Brodsko-posavskoj županiji poticanje razvoja socijalnog poduzetništva ostvareno je kroz projekt „Pakirnica dobrih želja“ Centra za inkluzivnu podršku Slavonski Brod, pri čemu je ostvarena suradnja s lokalnim poduzetnicima. Udruga osoba s intelektualnim poteškoćama „Regoč“ osigurala je uvjete za razvoj društvenog poduzetništva kupovinom novih prostora i poljoprivrednog zemljišta.

8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja

Mjera 1. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja i učinkovit sustav podrške svim osobama s invaliditetom žrtvama nasilja, posebno ženama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

Primorsko-goranska, Vukovarsko-srijemska, Istarska županija, Sisačko-moslavačka i Varaždinska županija izvještavaju o osiguravanju financijskih sredstava za rad skloništa za žrtve nasilja u obitelji i programa za zaštitu žrtava nasilja u obitelji (Prilog br. 36). Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije u suradnji s Udrugom distrofičara Krapina obilježila je Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama te je provedena Kampanja „Bijela vrpca“ u sklopu koje su održana tematska predavanja o prevenciji nasilja za učenike. Provode se preventivni programi u svrhu edukacije i osnaživanja osoba s invaliditetom s ciljem podizanja svijesti o nasilju i mogućnosti zaštite u okviru Savjetovališta za osobe s invaliditetom. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Krapinsko-zagorske županije organiziralo je tematsku sjednicu na temu provođenja Protokola o postupanju u slučaju nasilja. Krapinsko-zagorska županija provodi trogodišnji program psihosocijalne podrške žrtvama nasilja u sklopu kojeg djeluje savjetovalište za žrtve nasilja te intenzivno radi na osnivanju sigurne kuće. Savez udruga osoba s invaliditetom Karlovačke županije pruža usluge besplatne pravne pomoći u suradnji sa Pravnom klinikom Pravnog fakulteta u Zagrebu sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. U Kopriivničko-križevačkoj županiji u Gradu Koprivnica djeluje Pravna klinika, a u Gradu Križevci Mreža žena s invaliditetom koja pruža podršku i zaštitu prava ženama s invaliditetom žrtvama nasilja putem SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja. Na području Bjelovarsko-bilogorske županije jedno je sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja. U Splitsko-dalmatinskoj županiji financira se program „Sklonište za ženu i djecu-žrtve obiteljskog nasilja“, temeljem ugovora sklopljenog između Caritasa Nadbiskupije Split, MDOMSP-a, Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije, također županija i jedinice lokalne samouprave na njenom području kontinuirano sufinanciraju rad udruga kod kojih je dostupno pravno savjetovanje (UOSIS, Društvo multiple skleroze Split, Udruga Anđeli, Bijeli krug Hrvatska, Domine). U Brodsko-posavskoj županiji provedene su aktivnosti osvještavanja javnosti o problematici nasilja nad ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju, održana su predavanja i susreti s predstavnicima MUP u udrugama osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom na području županije. Također putem Udruge Brod – Grupa za ženska ljudska prava osigurava se dostupnost skloništa, pravnog savjetovališta i drugih oblika zaštite za osobe s invaliditetom koje su žrtve nasilja u obitelji ili drugih oblika nasilja.

Grad Zagreb je osnivač Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ u kojem se pružaju usluge smještaja, savjetovališta, psihosocijalnih tretmana počinitelja nasilja u obitelji

u cilju zaštite žrtve. Ukupno je na smještaju tijekom 2018. bilo 29 odraslih osoba i 31 dijete, od čega je bilo 7 osoba s invaliditetom. Usluge savjetovališta koristila je ukupno 541 osoba od čega je bilo 33 osobe s invaliditetom, a više od polovice koristilo je usluge višekratno. S obzirom na to da navedena ustanova ne vodi evidenciju o utrošenim sredstvima isključivo za osobe s invaliditetom, iznos od 187.329,67 kn utrošen za navedeno savjetovište iz Proračuna Grada Zagreba u 2018. nije prikazan u ukupnom iznosu utrošenih sredstava za provedbu mjera ove Nacionalne strategije. Osobe s invaliditetom kontinuirano se potiču na korištenje usluga Savjetovališta Grada Zagreba i to u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom, neposrednim informiranjem te putem informativnih letaka, kao i putem mrežnih stranica Grada Zagreba.

Mjera 8. Osigurati učinkovitu zaštitu žena s invaliditetom i djevojčica s teškoćama u razvoju od nasilja, uključujući seksualnog nasilja

Karlovačka županija redovito se uključuje u aktivnosti civilnog društva vezano uz osvještavanje javnosti o problematici nasilja. Ličko-senjska županija izvještava da se u Gospiću provodi gradski program obilježavanja kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama u suradnji sa ostalim dionicima u lokalnoj zajednici, te obilježava prigodne datume (Međunarodni dana žena, Međunarodni dan obitelji, Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan prava djeteta i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama) provođenjem javnih tribina, edukativnih predavanja te osiguravanjem promidžbeno-edukativnih materijala i upoznavanjem građana s problemima nasilja kroz radio emisije. U Sisačko-moslavačkoj županiji u programu rada Savjetovališta za djecu, adolescente i obitelj koje financira Grad Petrinja, kao i u radu Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, provode se radionice Škole nenasilja, Dan mira i sl. Grad Pula kontinuirano financira i sudjeluje u organizaciji predavanja, tribina i aktivnosti osvještavanja javnosti o problematici nasilja nad ženama s invaliditetom i djevojčicama s teškoćama u razvoju kroz Vijeća za prevenciju kriminaliteta, sufinanciranjem projekata udruga, kao i organizacijom obilježavanja svjetskog Dana različitosti. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Pazina obilježilo je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, uz suradnju učenika i djelatnika Gimnazije i strukovne škole Jurja Dobrile Pazin i Pazinskog kolegija – klasične gimnazije. Općina Kršan sudjeluje u sufinanciranju brošure droga, ovisnost i mladi, zaštita od nasilja u školama. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Zadarske županije obilježavalo je prigodne datume u borbi protiv nasilja nad ženama i djecom uz promicanje ravnopravnosti spolova u svim poljima života i djelovanja, za rad Povjerenstva utrošeno je ukupno 600,00 kn.

Udruge osoba s invaliditetom su, uz podršku Grada Zagreba, za stručnjake i volontere koji su radili na projektima organizirali seminare, edukacije i slične aktivnosti, za što je utrošeno 50.000,00 kn iz gradskog proračuna. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske SOIH, u sklopu aktivnosti „Ne nasilju nad ženama s invaliditetom“, koju je sufinancirao Grad Zagreb, organizirala je i provodila Kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja. U sklopu kampanje izrađeni su i tiskani promotivni materijali, SOIH-Mreža žena s invaliditetom je putem informativnog štanda senzibilizirala javnost o pojavnosti nasilja nad ženama, osobito ženama s invaliditetom. U sklopu Kampanje distribuirano je 2500 letaka, 4000 bijelih vrpca i 1500 razglednica u dječjim vrtićima. Sustavno se obilježavaju datumi povezani s borbom protiv nasilja i promicanjem ljudskih prava te se potiču programi i projekti vezani uz prevenciju i zaštitu od diskriminacije, nasilja i zlostavljanja osoba s invaliditetom/djece s teškoćama u razvoju. Grad Zagreb je iznosom od 175.000,00 kn sufinancirao ukupno 7 projekata s ciljem prevencije i zaštite od diskriminacije, nasilja i zlostavljanja osoba s invaliditetom/djece s teškoćama u razvoju te u svrhu osnaživanja osoba s invaliditetom, posebice žena s invaliditetom. Također izrađen je tekst Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/18) na Brailleovom pismu (20 primjeraka) i u zvučnoj tehnici (40 CD-a), za što je utrošeno 4.760,00 kn.

9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

Mjera 1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva

Na području Krapinsko-zagorske županije, udrugama osoba s invaliditetom omogućeno je besplatno promoviranje i prezentiranje njihovih programa i projekata, kao i načini i mogućnosti za ostvarivanje prava. Općina Budinščina ima ugovorenu suradnju s lokalnom radio stanicom vezano uz javno informiranje građana za što godišnje osigurava sredstva u iznosu od oko 30.000,00 kn. Grad Pregrada redovno objavljuje prava i usluge iz svog djelokruga rada, informacije, novosti, najave i dokumente na svom mrežnom mjestu, na facebook-u, radio postajama, tiskanom izdanju novina i newsletter-ima, te nastoji osigurati pristupačnost informacija osobama sa invaliditetom. U Osječko-baranjskoj županiji, Grad Belišće dostupnost informacija osigurava putem mrežnog mjesta Grada Belišća te putem gradskog biltena i lokalnog tjednika, a različiti promotivni materijali i letci dostupni su u svim udrugama s područja grada za osobe s invaliditetom. Udruga invalida rada Belišća i Valpova pružaju informacije i pravne savjete značajne za položaj invalida rada koje su dostupne i na njihovom mrežnom mjestu. Udruga invalida rada organizira tribine i obilježava međunarodni dan invalida, promiče svoje aktivnosti putem lokalne radio postaje i na mrežnom mjestu www.uirb.hr, te su izradili Vodič kroz propise i Informator o pravima osoba s invaliditetom. Udruga Zvono kao i Udruga umirovljenika također pružaju informacije koje su dostupne svim građanima (newsletter, javna događanja, promotivni materijali). Udruga Zvono u 2018. godini više je puta sudjelovala u radijskim i televizijskim emisijama. Grad Đakovo (Osječko-baranjska županija) redovito objavljuje podatke o svojem djelokrugu rada na mrežnom mjestu, a izrađena je i nova mrežna stranica koja daje veće mogućnosti objave svih bitnih obrazaca i dokumenata. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji na mrežnom mjestu gradova i županije redovito se ažuriraju podaci i obrasci za ostvarivanje određene pomoći. Vukovarsko-srijemska županija Općina Drenovci pristupačnost informacija osigurava putem službenog glasila i na mrežnom mjestu za što je utrošila 20.000,00 kn. U Ličko-senjskoj županiji informacije o pravima građana objavljuju se na mrežnim mjestima Grada Gospića. Grad Novi Marof, Varaždinske županije povećao je sadržajnost mrežnog mjesta te dostupnosti dokumenata. U gradskoj upravi osobama s invaliditetom su na raspolaganju službenik za informiranje i ostali zaposlenici, ali i informatička oprema. Na području Grada Preloga tijekom prošlih godina nabavljena su računala pomoću kojih slijepe i slabovidne osobe mogu pratiti sva događanja na mrežnom mjestu, na mrežnom mjestu Grada Preloga objavljeni su zvučni zapisi informacija. Informiranje se također provodi putem medija (radio, novine). Grad Petrinja sve informacije vezane za poslove iz svoje nadležnosti objavljuje na mrežnom mjestu, organizira tiskovne konferencije i kroz medije. Grad Pula na mrežnom mjestu www.pula.hr redovito objavljuje informacije od interesa za osobe s invaliditetom, te kontinuirano komunicira sa udrugama osoba s invaliditetom kao i Grad Pazin. U Općini Marčana pristupačni su sadržaji tijela državne i javne uprave. Grad Rovinj je redizajniranjem mrežnog mjesta postigao viši stupanj pristupačnosti i lakše razumljivosti sadržaja. Brodsko-posavska županija ističe da je Društvo multiple skleroze kroz projekt „FIRST RADIO – Non profit radio“ osnovalo neprofitni radio. Ažurirani i objavljeni podaci na mrežnim mjestima Grada, mogućnost podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava elektronskim putem. Grad Zagreb prilagođava svoje mrežno mjesto osobama s invaliditetom, te su se u 2018. godini poduzele pripreme radnje u pogledu osmišljavanja strukture stranice, sadržaja, teksta, i drugih elemenata pretraživanja. Održana je 31 edukacija sa 100 educiranih osoba.

Mjera 2. Koristiti nove IKT tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom.

Grad Đakovo je omogućio veći stupanj komunikacije i zaprimanja dokumenata u elektroničkom obliku. Grad Rijeka je u svom prostoru koji je prilagođen osobama s invaliditetom, a služi isključivo informiranju građana omogućio besplatno korištenje računala. Oprema je obogaćena čitačem za slijepe i softverom s kojom se slijepim i slabovidnim osobama omogućuje korištenje računala. Mrežno mjesto Grada Rijeke www.rijeka.hr prilagođen je gluhim i nagluhim osobama, te je proveden i informatički tečaj za gluhe i nagluhe osobe, na mrežnom mjestu Grada Rijeke objavljen je vodič kroz socijalni program Grada Rijeke, prilagođen slabovidnim osobama i osobama s oštećenjem

sluha za što je utrošeno 20.000,00 kn. U Karlovačkoj županiji putem Kataloga prava i usluga za osobe s invaliditetom, osobe s invaliditetom imaju mogućnosti dobiti informacije o postojećim pravima i uslugama u zajednici, načinima i kriterijima za njihovo ostvarivanje. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji Grad Bjelovar na svojoj mrežnoj stranici ima objavljene obrasce i popis dokumentacije za ostvarivanje prava sukladno Odluci Grada. U Varaždinskoj županiji pučko otvoreno učilište Novi Marof pruža razne informativne sadržaje namijenjene osobama s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju kao što su edukativna predavanja, predstave i sl. Informacije za osobe s invaliditetom na mrežnom mjestu Grada Novog Marofa su prilagođene, sistematizirane i lako dostupne. Informacije su dostupne i na mrežnom mjestu Splitsko-dalmatinske županije, gradova i općina koje podržavaju i aktivno uključuju osobe sa invaliditetom u javno djelovanje i obilježavanje datuma važnih za promicanje ljudskih prava i unapređenje položaja osoba s invaliditetom. Istarska županija sufinanciranjem aktivnosti dviju udruga radila je na povećanju informiranosti i osoba s invaliditetom. Gradovi Pula i Pazin su svoje komunikacijske sustave, e-usluge i informacijski sadržaj učinili pristupačnijima osobama s invaliditetom kroz nove tehnologije uglavnom kroz mrežna mjesta grada i mailom.

Grad Zagreb sve informacije objavljuje na svojem mrežnom mjestu. Udruga osoba s invaliditetom, o pomagalima vezanim uz potpurnu tehnologiju izrađuju informacije koje prosljeđuju svojim članovima i objavljuju u svojim časopisima i mrežnim mjestima. Tijekom godine organiziraju po nekoliko prezentacija novih potpornih tehnologija, te je provedeno 7 edukacija za 129 polaznika.

Mjera 3. Podizanje razine svijesti javnosti o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu i suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s invaliditetom

Podružnica Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije u svojim redovitim radioemisijama na lokalnim radio postajama mjesečno obrađuje teme vezane uz senzibilizaciju javnosti na probleme osoba s invaliditetom, djece s teškoćama u razvoju te nudi mogućnost pružanja stručne pomoći njima i članovima njihovih obitelji. Krapinsko-zagorska županija, Povjerenstvo za osobe s invaliditetom KZZ i Koordinacija udruga osoba s invaliditetom KZZ, povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, dana 3. prosinca organizirali su mimohod kroz Grad Krapinu i posjet ključnim institucijama u cilju poboljšanja kvalitete života za osobe s invaliditetom. Podružnica Obiteljski centar KZZ i Udruga distrofičara Krapina sudjelovali su u obilježavanju Europskog tjedna mobilnosti prigodnim promotivnim aktivnostima na glavnom gradskom trgu u Krapini. Požeško-slavonska županija izvještava da je palijativni tim Li-Pa obilježio mjesec Alzheimer, šetnjom sjećanja sa balonima u kojima su poruke, kojim se senzibilizirala javnost o problemima demencije za oboljele, obitelj i društvo. Održane su edukacije u PSŽ (30 sudionika iz PT LiPa). Udruga slijepih Pakrac – Lipik organizirala je predavanja i radionice (10 edukacija – 60 polaznika) vezano uz život slijepih osoba te uz mentalno zdravlje slijepih žena. Udruga invalida rada Pakrac-Lipik je organizirala susrete osoba s invaliditetom iz raznih krajeva RH i Slovenije. Udruga za samozastupanje u suradnji s pakračkim samozastupnicima iz Udruge za promicanje inkluzije i udrugom „Latica“ održala je tribinu u Pakracu 12.10.2018. na temu: Imovinska prava osoba lišenih poslovne sposobnosti. U Koprivničko-križevačkoj županiji u Gradu Koprivnica je obilježeno 15 godina rada Udruge osoba s invaliditetom „Bolje sutra“ Grada Koprivnice; obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom; obilježavanje Dana bijelog štapa; obilježavanje Nacionalnog dana oboljelih od multiple skleroze. U Gradu Križevci provedena je, uz suradnju Udruge Hera kampanja „Milijarda ustaje: revolucija i solidarnost protiv eksploatacije žena“; obilježen Nacionalni dan invalida rada; Povodom europskog tjedna mobilnosti uključili se u kampanju Saveza društava distrofičara Hrvatske „Za pokret“ i Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama; obilježen Svjetski dan osoba s cerebralnom paralizom; obilježen Međunarodni dan osoba s invaliditetom. Grad Otok u Vukovarsko-srijemskoj županiji sufinancirao je 14. susret osoba sa invaliditetom i njihovih obitelji vinkovačke regije za što je ukupno utrošeno 5.000,00 kn iz proračuna grada. U Sisačko-moslavačkoj županiji kontinuirano se radi na podizanju svijesti javnosti o izjednačavanju prava osoba s invaliditetom kroz kulturne i javne manifestacije. Grad Petrinja podržava aktivnosti svih udruga i ustanova koje provode programe za

djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, te starije i nemoćne osobe, a suorganizatori su i pokrovitelji gotovo svih programa kojima se obilježavaju dani i provode kampanje posvećene potrebitima. Zagrebačka županija izvještava da je u sklopu projekta „Prsten potpore“ otvoreno mrežno mjesto na kojem se objavljuju sve aktivnosti vezane uz projekt, da su održane predstave „Varijete“ u kojima glumci s invaliditetom tematiziraju inkluziju osoba s invaliditetom u društvo. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji održana su dva okrugla stola na temu promicanja prava osoba s invaliditetom. Udruga VINCENCA Blato je u prosincu obilježila Međunarodni dan volontera i Međunarodni dan osoba s invaliditetom te organizirala dane otvorenih vrata.

Grad Zagreb kroz organizaciju manifestacije „Tjedan udruga“ te obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, redovito promiče pozitivnu sliku o osobama s invaliditetom i njihovim postignućima. IN Portal, vodeći news portal za osobe s invaliditetom u Hrvatskoj u 2018. godini objavio je više od 2.400 članaka, s oko 4.000 klikova dnevno. Radio emisija Hodalica emitirana je 36 puta tijekom 2018. godine, a pokriva teme koje se odnose na sve segmente života osoba s invaliditetom. Također se ističe da Udruge i ustanove svakodnevno provode politiku korištenja jedinstvene nediskriminirajuće terminologije, u vezi čega je održano 30 edukacija i 39 skupova.

10. Sudjelovanje u kulturnom životu

Mjera 1. Osigurati osobama s invaliditetom veću dostupnost svih sadržaja vezanih uz kulturni život zajednice namijenjenih svim drugim građanima

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u gradskoj knjižnici Slavka Kolara Čazma, uz financijsku potporu Grada Čazme, kontinuirano se svake godine nabavlja određeni broj audio knjiga te ostale opreme prilagođene za osobe s invaliditetom; u knjižnici su dostupni svi dokumenti iz djelokruga Grada Čazme na zahtjev osoba s invaliditetom. U Koprivničko-križevačkoj županiji u Gradu Đurđevcu osobe s invaliditetom imaju osiguran pristup prostorijama u kojima se odvijaju kulturni sadržaji. U Varaždinskoj županiji u Gradu Ivanec izvršena je rekonstrukcija i adaptacija Kino dvorane Ivanec sukladno svim standardima s omogućenim pristupom osobama s invaliditetom. U Novom Marofu kulturni centar 'Ivan Rabuzin' – u potpunosti prilagođen prostor osobama s invaliditetom, kao i škole na području Grada. U Međimurskoj županiji u 2018. godini prilagođena su dva prostora: Knjižnica Nikola Zrinski Čakovec s osiguranim pristupom dječjem odjelu, izložbama i radionicama te Društveni dom Novo Selo na Dravi. U Sisačko-moslavačkoj županiji u POU Hrvatski dom Petrinja Sportski plesni klub organizirao je Humanitarni Novogodišnji bal za prikupljanje sredstava za projekt Inkluzivna farma Udruge UOSI, a sredstva za bal je putem Javnog poziva osigurao Grad Petrinja. U svim kulturnim ustanovama čiji je osnivač Grad Sisak prilagođen je pristup osobama s invaliditetom. Grad Sisak je u okviru Programa javnih potreba u kulturi u 2018. godini sufinancirao projekt “Kultura i slijepi”. Odobreni iznos financijskih sredstava je 5.000,00 kn. U Zagrebačkoj županiji, Općina Križ izdvojila je iznos od 2.000,00 kuna. U Istarskoj županiji u zgradi Spomen doma prilagođen je ulaz u 3 prostora u kojima se odvijaju kulturni sadržaji - knjižnicu, polivalentnu dvoranu „Istra“ i veliku dvoranu. Državni arhiv u Pazinu ima prilagođen ulaz u sve prostorije za korisnike (2 - dvoranu i čitaonicu uz knjižnicu). U zgradi Spomen doma, sjedištu Pučkog otvorenog učilišta u Pazinu i Gradske knjižnice Pazin postavljena je drvena konstrukcija – rampa koja omogućuje dolazak u knjižnicu, električna rampa kod ulaza u polivalentnu dvoranu „Istra“ i drvene prenosnice koje omogućavaju ulazak u veliku dvoranu, gdje se odvija veliki dio kulturnih sadržaja u gradu. Državni arhiv u Pazinu ima rampu na ulazu i lift iz prizemlja na 1. i 2. kat, tako da je osobama s invaliditetom omogućen pristup u sve prostorije za korisnike. Grad Pula prilagodio je osobama s invaliditetom što u tehničkim uvjetima tako i sadržajno i osigurao broj prilagođenih prostora u kojima se odvijaju kulturni sadržaji (muzeji, arhivi, knjižnice, kino dvorane, kazališta i dr.) u suradnji sa: Trgovačko društvo PULA FILM FESTIVAL, Gradska knjižnica Pula, Istarsko narodno kazalište, Arheološki muzej, Povijesni muzej, Pomorski muzej, gradske galerije. Zadarska županija izvještava da svi navedeni objekti ispunjavaju kriterij o građevinskoj pristupačnosti za osobe s invaliditetom. U Brodsko-posavskoj županiji prostori u gradu u kojima se odvijaju kulturni sadržaji u Gradskoj knjižnici potpuno je prilagođen osobama s invaliditetom. Grad Zagreb je pružio potporu u osiguravanju audiodeskripcije za slijepe osobe za dvije predstave te jedan prijevod predstave na hrvatski znakovni jezik (10.000,00 kn). U 2018. je osigurana

audiodeskripcija 9 predstava (35.000,00 kn). Muzej Grada Zagreba je u sklopu programa Info – taktilne točke - prilagodba muzeja slijepim i slabovidnim osobama u 2018. izradio 3 nova didaktičko-muzeografska pomagala namijenjena slijepim osobama. Također je tiskano 18 legendi na brajici i uvećanom tisku te postavljeno 10 dvodimenzionalnih fotografija predmeta rađenih termo tiskom (20.000,00 kn). Za tu namjenu u prošloj godini je utrošeno 30.000,00 kn.

Mjera 2. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, uključujući i projekte koji potiču umrežavanja i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u institucionalnoj i neovisnoj kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

U Krapinsko-zagorskoj županiji, Općina Budinščina, financiran je rad udruge Društvo naša djeca koja kroz rad u kreativnim radionicama uključuje djecu s teškoćama u razvoju iznosom od 5.000,00 kuna; u Obiteljskom centru održana je radionica na temu „Osobe s invaliditetom u kulturno umjetničkom životu”. U Osječko-baranjskoj županiji Udruge s područja Grada Belišća organiziraju razne radionice koje afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom. Primorsko-goranska županija, kao i Grad Rijeka, je sufinancirala programe koji su usmjereni na kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom (Prilog br. 37, tablica 1. i 2.). Vukovarsko-srijemska županija sufinancira rad Udruge čuvarice koja promiče kulturne sadržaje, te izvještava i o financiranju umjetničkih društava na području Općine Drenovci koja je sufinancirala kulturno umjetničku manifestaciju „Raspjevana Cvelferija“ u Račinovcima iznosom od 150.000,00 kn. Na području Grada Ludbrega djeluje Kulturno umjetničko društvo „Anka Ošpuh“ Ludbreg, u koje su uključene osobe s invaliditetom, štićenici Udruge „Ludbreško Sunce“ čiji je program rada sufinanciran od strane Grada Ludbrega. Centar za kulturu i informiranje „D. Novak“ u suradnji sa „Ludbreškim Suncem“ bila je organizator i suorganizator mnogih kulturnih događanja u kojima su sudjelovale osobe s invaliditetom. Grad Novi Marof sufinancirao je udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom s iznosom od 21.000,00 kn. U Virovitičko-podravskoj županiji u Projekt „Vretenci upoznaju grad, grad upoznaje Vretence“ bila su uključena 23 korisnika, a isti je sufinanciran sredstvima iz proračuna Grada Slatine i Virovitičko-podravske županije, sredstvima županije sufinanciranje i Projekt „Komunicirajmo plesom“ koji je okupio učenike tri osnovne škole i dva plesna centra, dva KUD-a, dvije udruge za djecu (s teškoćama i bez teškoća) s ciljem zajedničke aktivnosti - plesa. U Sisačko-moslavačkoj županiji Grad Kutina raspisuje svake godine natječaj za financiranje programa i projekata, te je 5 Udruga osoba s invaliditetom sufinancirano ukupnim iznosom od 80.000,00 kuna. Grad Petrinja je putem Javnog natječaja osigurao sredstva Udruzi slijepih SMŽ-Sisak za Dnevni centar slijepih, u kojem se omogućuje članovima razvoj kreativnih i umjetničkih znanja i vještina. U Zagrebačkoj županiji sufinancirani su programi udruga u kulturi i udruga osoba s invaliditetom od strane Općine Jakovlje u iznosu od 67.138,88 kuna i Grada Zaprešića u iznosu od 12.000,00 kuna. U Splitu su održane dvije kazališne predstave Gradskog kazališta mladih Split koje obrađuju temu invaliditeta uz pokroviteljstvo Hrvatskog narodnog kazališta, šest kazališnih predstava GKL Split održale su se u C.O.O. Slava Raškaj, C.O.O. Juraj Bonači i CZR Mir. Istarska županija kontinuirano financira projekte udruga (Prilog br. 37, tablica 3.). U Dubrovačko-neretvanskoj županiji kontinuirano poticanje i podupiranje projekta koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom. U Brodsko-posavskoj županiji sufinancirani su programi Udruge osoba s invaliditetom „Loco-moto“- časopis „Zvezdica“, Društva multiple skleroze BPŽ -Radio 92FM. Grad Zagreb sufinancirano je ukupno 19 programa/ projekata u svrhu provedbe mjere u iznosu od 645.000,00 kn, dok je u 2017. sufinancirano 19 programa/projekata u iznosu od 548.000,00 kn.

11. Sudjelovanje u javnom i političkom životu

Mjera 1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima

MU objedinilo je podatke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u pogledu navedene mjere te se isti nalaze u dijelu koji se odnosi na provedbu mjera na nacionalnoj razini, te u Prilogu br. 27.

Mjera 3. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Karlovačke županije kontinuirano sudjeluje kao partner u provedbi različitih aktivnosti udruga osoba sa invaliditetom. U Međimurskoj županiji članovi biračkog odbora odlaze na adresu osobe sa invaliditetom ukoliko ista želi glasovati na izborima, a nije u mogućnosti pristupiti biračkom mjestu. Gradovi Pula i Pazin imaju Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, kao radno i savjetodavno tijelo Gradskog vijeća Grada, promiče jednaku prisutnost u svim područjima javnog i privatnog života, jednak status te jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata kroz aktivnosti koje provodi tijekom godine (obilježavanje značajnih datuma). Grad Zagreb je financijski podržao projekte od važnosti za uključivanje osoba s intelektualnim teškoćama u javni i politički život. Projekt Udruge za podršku osobama s intelektualnim oštećenjima Grada Zagreba „Prevencija institucionalizacije osoba s intelektualnim oštećenjima“, sufinanciran je iznosom od 70.000,00 kn. Na skupu Žene mijenjaju svijet rada održanom u sklopu Projekta „Ne nasilju nad ženama s invaliditetom“, u cijelosti su prikazani svi oblici nasilja koje žene s invaliditetom doživljavaju na radu, a ujedno su predstavljeni nacionalni, lokalni i UN dokumenti vezani za prava žena s invaliditetom.

12. Istraživanje i razvoj

U području istraživanja i razvoju JLP(R)S nisu nositelji provedbe mjere i aktivnosti.

13. Rekreacija, razonoda i šport

Mjera 1. Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu

Na području Karlovačke županije mnogi turistički sadržaji i atrakcije prilagođene su slijepim i slabovidnim osobama (Prilog br. 38). U Novom Marofu javno su dostupne sve informacije o turističkim lokalitetima na području grada putem mrežnih mjesta. Grad Pazin u Strategiji razvoja sporta i rekreacije Grada Pazina 2017.-2021. u specifičnim ciljevima, mjerama i aktivnostima obuhvaća povećanje razine svijesti o koristima sporta i kroz sektor turizma. U Brodsko-posavskoj županiji Grad Slavonski Brod dugi niz godina razvija partnerski odnos s udrugama osoba s invaliditetom uključujući ih kroz rad Povjerenstva za osobe s invaliditetom u proces donošenja odluka i kreiranja politike Grada prema osobama s invaliditetom. Na temelju Vodiča za osobe s invaliditetom kroz Grad Zagreb, publikacije koja sadrži snimku stanja 2455 objekata i površina s obzirom na njihovu dostupnost osobama s različitim vrstama oštećenja s pripadajućim stupnjem prilagođenosti Grad Zagreb je tijekom 2018. godine u suradnji sa Zagrebačkim inovacijskim centrom (ZICER-om), započeo dogovore oko organizacije hackathona čiji je cilj osigurati javnu uslugu informiranja o pristupačnosti javnih i turističkih prostora Grada Zagreba, realizacija se planira tijekom 2019. godine.

Mjera 2. Izraditi, provoditi i pratiti programe izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti koje će poboljšati uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju

Osječko-baranjska županija izvještava da Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju „Zvono“, Grad Beliše tradicionalno organizira Festival alternativnih oblika rehabilitacije „Zvoni Zvono“ s ciljem promocije izvaninstitucionalnih oblika odgoja i obrazovanja te razvoj alternativnih oblika rehabilitacije kroz inkluzivne i suradničke metode. Na području Grada Belišća djeluje Športsko društvo gluhih koje organizira natjecanja u pikadu, stolnom tenisu, šahu, malom nogometu i kuglanju.

Športsko društvo gluhih sudjeluje na državnim i međudržavnim natjecanjima tijekom godine. Na prostorima rekreacijskog centra UHDDR-a redovito se tijekom ljetnih mjeseci organiziraju sportski susreti udruga invalida rada. Primorsko-goranska županija i Grad Delnice izvještavaju o sufinanciranju programa sportova osoba s invaliditetom – Savez sportova osoba s invaliditetom Primorsko-goranske županije u ukupnom iznosu od 287.000,00 kn (Prilog br. 39, tablica 1. i 2.). U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji Grad Bjelovar sufinancira programe i aktivnosti Bjelovarskog sportskog saveza osoba s invaliditetom, sufinancira programe i aktivnosti sportskog saveza osoba s invaliditetom Bjelovarsko-bilogorske županije. Grad Varaždin kontinuirano financira putem Zajednice sportskih udruga Grada Varaždina sportske aktivnosti udruga osoba s invaliditetom. U 2018. godine osnovane 2 udruge osoba s invaliditetom te se sufinancira 13 udruga osoba s invaliditetom. U Virovitičko-podravskoj županiji u Projekt „Naše pravo na sport“, uključene su 23 osobe s invaliditetom i 22 volontera, koji sufinancira komunalna tvrtka Komrad d.o.o. Slatina. Na području Grada Kutine, osobito u osnovnim školama i Udrugama za osobe s invaliditetom izuzetna pažnja posvećuje se sportskim aktivnostima u koja se aktivno uključuju i djeca s teškoćama (Prilog br. 39, tablica 3.). Programom javnih potreba u sportu Zagrebačke županije za 2018. godinu osigurana su sredstva za program Sportskog saveza osoba s invaliditetom – sudjelovanje na državnim i međunarodnim natjecanjima (smještaj i prijevoz), sportske manifestacije, promotivne aktivnosti, nabavu sportskih rekvizita, sportski zimski kamp i funkcioniranje saveza. Zagrebačka županija sufinancirala je provedene aktivnosti u iznosu 300.000,00 kn. Na području Grada Slavenskog Broda djeluje 12 sportskih udruga osoba s invaliditetom koje su okupljene u Sportski savez invalida. Grad financira koordinatora zaposlenog u Savezu, te sportska natjecanja osoba s invaliditetom, isto tako osigurano je besplatno korištenje gradskih prostora za klubove osoba s invaliditetom. Grad Slavonski Brod na temelju Javnog natječaja u 2018. godini sufinancirao je 13 programa udruga osoba s invaliditetom, Brodsko-posavska županija temeljem Javnog poziva sufinancirala je 8 programa udruga, Grad Nova Gradiška 4 programa, a općine najčešće putem programa javnih potreba. U Vukovarsko-srijemskoj županiji Općina Babina Greda – g. Damir Vuković ostvaruje zapažene rezultate u natjecanjima, (stolni tenis) za osobe sa invaliditetom. Pomoć se odnosi na pokrivanje troškova natjecanja u iznosu od 15.000,00kn. Grad Prelog je u 2018. godini financijski potpomogao kupnju elektroničkog govornog pikada za slijepe i slabovidne osobe Sportske udruge slijepih „Zrinski“. Radionice, stručnu pomoć i mentalnu podršku je organiziralo Društvo naša djeca Prelog, a Grad Prelog je financijski potpomogao. Istarska županija izvještava o provedbi mjere u gradovima: Pula, Pazin, Rovinj i u Općini Kršan (Prilog br. 39, tablica 4.).

Mjera 3. Provoditi sportske programe i druge aktivnosti koji će poboljšati uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

Požeško-slavonska županija izvještava da je u Gradu Lipiku organiziran turnir u pikadu Udruge slijepih povodom Dana grada te su udruge sudjelovale u prigodnim događanjima. U Osječko-baranjskoj županiji Boćarski klub invalida „Lastavice“ organizira treninge i natjecanja za osobe s invaliditetom koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica. Tijekom 2018. godine sudjelovali su na Prvenstvu Hrvatske u boćanju za osobe s invaliditetom. HVIDR-a Ogranak Đakovo organizira aktivnosti za hrvatske vojne invalide Domovinskog rata, u okviru kojih su se održavala prijateljska sportska natjecanja i sportska rekreacija. Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata (UHDDR) Đakovo je tijekom 2018. godine organizirala sportsku rekreaciju za svoje članove, koji su većinom osobe s invaliditetom. Sve navedene aktivnosti sufinancirane su iz gradskog proračuna. Grad Bjelovar sufinancira programe i aktivnosti Sportskog saveza gluhih Bjelovar. U Međimurskoj županiji postavom tlakovaca i ograde na igralištu NK Croatia Orehovica osigurao se adekvatan pristup igralištu osobama s invaliditetom. U organizaciji Društva osoba s tjelesnim invaliditetom Međimurske županije već niz godina održava se Festival sportske rekreacije osoba s invaliditetom Republike Hrvatske. Na Festivalu sudjeluje 200-tinjak osoba u 12 natjecateljskih ekipa iz Hrvatske i Slovenije. U sklopu *NowWeMOVE* kampanje, organizira se Festival nordijskog hodanja i pješaćenja. Organiziraju se brojne aktivnosti namijenjene djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. Općina Križ sufinancira organizaciju domaćih i međunarodnih natjecanja za gluhu djecu, mladež i odrasle osobe iznosom od 8.700,00 kn.

Mjera: 4. Osigurati i prilagoditi dječja igrališta, sportske terene i parkove djeci s teškoćama u razvoju

U Krapinsko-zagorskoj županiji izgrađena je sportska dvorana u Donjoj Stubici, uz prilagođen pristup za osobe s invaliditetom. Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava da je na dječjem igralištu u Čazmi osigurana jedna ljuljačka za osobe s invaliditetom. U Vukovarsko-srijemskoj županiji Općina Babina Greda izgradila je novo sportsko igralište pristupačno osobama s invaliditetom, u ukupno iznosu od 1.095.000,00 kn, od kojih je iz proračuna općine utrošeno 995.000,00 kn, dok je 100.000,00 kn sufinanciralo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Općina Gunja je u 2018. godini izgradila 1 novo dječje igralište, ukupne vrijednosti 193.076,25 kn, od kojih je iz proračuna Općine Gunja utrošeno 4.751,00 kn, UNICEF Zagreb donirao je opremu za navedeno igralište i ogradu u vrijednosti 161.019,00 kn, a trgovačko društvo INVESTITOR d.o.o. Slavonski Brod donirao je podlogu u vrijednosti od 27.306,25 kn. U Sisačko-moslavačkoj županiji u okviru projekta Udruge osoba s invaliditetom SMŽ održan je ljetni sportski kamp „Mi to možemo“ kojeg je financirao Grad Petrinja; Dječji vrtić je uredio/izgradio novo dječje igralište pri objektu „Slap“ koje je izgrađeno po standardima sigurnosti i uporabe za svu djecu. U Sisku su dva dječja igrališta prilagođena djeci s teškoćama u razvoju. Splitsko-dalmatinska županija je financirala proračunskog korisnika Sportski savez invalida Grada Splita u iznosu od 50.000,00 kn, (organizacija sportskih aktivnosti za osobe s invaliditetom), proračunskog korisnika Sportska udruga gluhih SDŽ u ukupnom iznosu od 50.000,00 kn (organizacija sportskih aktivnosti za osobe s invaliditetom). Grad Pula ima osiguranu pristupačnost u sve sportske objekte i prostore osobama s invaliditetom. U 2018. godini dovršena je izgradnja i otvoreni su gradski bazeni Pula, od ukupno 3 bazena 1 je prilagođen za osobe s invaliditetom, sve svlačionice, garderobe, sanitarni čvorovi prilagođeni su osobama s invaliditetom. Sportski objekti na području Grada Pazina u potpunosti su prilagođeni za korištenje osobama s invaliditetom i teškoćama u razvoju. Šibensko-kninska županija, Općina Tribunj je sredstvima donacije opremila dječji park ljuljačkama prilagođenim djeci s teškoćama u razvoju. U Brodsko-posavskoj županiji postoje dva dječja igrališta prilagođena djeci s teškoćama u razvoju, većina sportskih objekata u gradu prilagođena je i dostupna osobama s invaliditetom. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji su izgrađeni i opremljeni „didaktički parkovi (igrališta)“ te edukativna staza za šetanje (planinarenje) za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom. Prilagođene su javne plaže i turističko-ugostiteljski objekti, i nabavljene su sprave za djecu s teškoćama u razvoju na dječjim igralištima Grada Dubrovnika. Grad Zagreb je tijekom 2018. godine uredio ukupno 4 dječja igrališta za što je utrošeno 1.729.400,00 kn.

14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja

Mjera 2. Pripremiti planove za pružanje skrbi osobama s invaliditetom u katastrofi

Mjera 3. Osposobiti i pripremiti osoblje civilne zaštite za sudjelovanje u skrbi o osobama s invaliditetom u katastrofi

Osječko-baranjska i Istarska županija izvještavaju da su osigurana i novčana sredstva iz proračuna za pripadnike operativnih snaga civilne zaštite. Grad Đakovo, Grad Varaždinske Toplice imaju donesene Odluke o procjeni rizika od velikih nesreća na svome području, Planove provedbe istih te Odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite. Grad Novi Marof u svojim dokumentima <http://novi-marof.hr/planovi-zastite/> podrazumijeva istu razinu podrške osobama s invaliditetom u slučaju katastrofe na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima. Općina Tribunj (Šibensko-kninska županija) izvještava kako temeljem naručene Procjene rizika od velikih nesreća izrađuje Plan djelovanja civilne zaštite. Splitsko-dalmatinska županija izvještava da je donesen Plan razvoja sustava civilne zaštite za što je utrošeno 20.500,00 kn. Grad Omiš izrađuje Procjene opasnosti na gradskom kupalištu Punta koja nije realizirana u 2018. godini, već se planira izraditi u 2019. godini te je za navedeno utrošeno 17.500,00 kn. Gradovi Pula i Pazinu imaju postojeći Plan civilne zaštite i Plan zaštite i spašavanja, ali su u izradi novi planovi. Grad Đakovo izvijestio je kako ima 3 skloništa za rizične situacije i krizna stanja na svom području, a dok je na razini Grada Pule osnovan Stožer civilne zaštite te imaju 36 atomskih skloništa pojačane zaštite i 23 tunnelska skloništa osnovne zaštite, kao i sirene javnog uzbunjivanja. Općina Marčana ima Stožer civilne zaštite, a Grad Rovinj je u suradnji sa Uredom državne uprave za zaštitu i spašavanje proveo osposobljavanje Stožera civilne

zaštite. Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava kako u svim aspektima civilne zaštite su ugrađena postupanja u provođenju mjera i aktivnosti spašavanja osoba s invaliditetom.

15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu

Mjera 1. Razvijati partnerstvo državne i javne uprave s udrugama osoba s invaliditetom na svim razinama

Vukovarsko-srijemska županija Općina Drenovci sufinancirala je rad udruge za djecu oboljelih od malignih i drugih teških bolesti „Mali korak“ iz Drenovaca, sukladno Odluci o dodjeli sredstava udrugama na području Općine Drenovci u iznosu od 10.000,00 kn. U Varaždinskoj županiji udruge redovito i aktivno sudjeluju u radnim tijelima u županiji i nositelji su usluga u lokalnoj zajednici. Na temelju Odluke o uvjetima i postupku financiranja aktivnosti od interesa za opće dobro koje provode udruge, sufinancirale su se i sljedeće udruge i programi iz područja zdravstva i socijalne skrbi. Varaždinska županija izvještava o sufinanciranju programa i projekata udruga osoba s invaliditetom te o zakonskoj obvezi sufinanciranja usluga temeljem Socijalnog plana Varaždinske županije te o projektima koje sufinancira Grad Ludbreg (Prilog br. 40, tablica 1., 2. i 3.). U Varaždinu djeluje Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Varaždina, kao savjetodavno i stručno tijelo gradonačelnika, iz proračuna grada Varaždina osigurano je 420.000,00 kuna za otvorenje Poludnevnog boravka za osobe s invaliditetom u sklopu Gradskog društva Crvenog križa. Grad Petrinja provodi Javni natječaj za financiranje programa i projekata udruga koji se objavljuje putem medija, te su rezultati Natječaja uvijek javno dostupni i objavljeni. U Istarskoj županiji predstavnik udruga osoba s invaliditetom član je Savjeta za socijalnu skrb Istarske županije. Predsjednik Društva distrofičara Istre član je Povjerenništva za zaštitu prava pacijenata na području Istarske županije. Predstavnici udruga sudjeluju u kreiranju strateških planova, a u 2018. godini pokrenut je postupak osnivanja Savjeta za socijalnu skrb i zdravstvo Grada Pazina među predstavnicima i članovima uključeni su i predstavnici udruga osoba s invaliditetom.

Završnim odrednicama Zagrebačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2016. do 2020. godine određeno je da funkciju praćenja pojedinih područja djelovanja, koordinaciju i usklađivanje svih djelatnosti na razini Grada Zagreba, uz nadležni Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, obavlja povjerenstvo koje osniva i imenuje gradonačelnik, sukladno funkciji i djelovanju Povjerenstva za osobe s invaliditetom Vlade Republike Hrvatske. Slijedom navedenog, gradonačelnik Grada Zagreba, 23. lipnja 2017. godine donio je zaključak o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/17 i 19/17, u daljnjem tekstu Povjerenstvo). Povjerenstvo čine predsjednica i 14 članova. Povjerenstvo u suradnji s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom koordinira, potiče i prati provedbu mjera i aktivnosti iz Strategije, koordinira i surađuje s gradskim upravnim tijelima, ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba, radi provedbe mjera i aktivnosti iz Strategije, pruža stručnu i savjetodavnu pomoć nositeljima i suradnicima provođenja mjera i aktivnosti iz Strategije i objedinjuje izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije. Rad Povjerenstva odvija se na sjednicama, a također su formirane i radne skupine prema područjima Strategije koje se sastaju prema potrebi. U 2018. godini održane su tri sjednice Povjerenstva te niz sastanaka radnih skupina.

Mjera 2. Sustavno financirati saveze i udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unaprjeđenja kvalitete života osoba s invaliditetom

Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Vukovarsko-srijemska, Ličko-senjska, Primorsko-goranska, Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka županija, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Zagrebačka i Istarska županija izvještavale su o sufinanciranju rada udruga u svrhu unaprjeđenja kvalitete života osoba s invaliditetom (Prilog br. 41., tablice 1 -8). Karlovačka županija svake godine izrađuje Izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva te na mrežnim mjestima objavljuje natječaje raspisane za udruge civilnog društva. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji jedan je službenik sudjelovao na izobrazbi zaposlenika davatelja financijskih sredstava udrugama po primjeni Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja

i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. BBŽ rješenja o dodjeli financijskih sredstava objavljuje na mrežnim stranicama i Županijskom glasniku, a izrađena godišnja izvješća idu na usvajanje županijske skupštine. Grad Bjelovar je prošle godine objavio dva natječaja za udruge na koja su se mogle javiti udruge osoba s invaliditetom. U Međimurskoj županiji Općina Mala Subotica objavljuje natječaje na svojoj mrežnoj stranici, na stranici Ureda za udruge Vlade RH, te neposrednim obavijestima. U Splitsko-dalmatinskoj županiji izrađeno je i usvojeno godišnje Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore osobama s invaliditetom, osobama s posebnim potrebama i socijalno ugroženim skupinama. Istarska županija je objavila godišnji natječaj za prijavu projekata neprofitnih organizacija i financiranje iz proračuna Istarske županije u području zdravstva i socijalne skrbi, a rezultati će se objaviti na mrežnom mjestu www.zdrava-sana.istra-istria.hr. Tri općine (Brtonigla, Motovun, Gračišće) i tri grada (Poreč, Pazin i Pula) objavljuju godišnji natječaj za financiranje udruga na svojim mrežnim mjestima. Šibensko-kninska županija i jedinice lokalne samouprave financijski podržavaju udruge sukladno financijskim mogućnostima. Dubrovačko-neretvanska županija nastavlja sustavno financiranje udruga osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje. U Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2018. godine redovito su pisana izvješća Europskom socijalnom fondu i Ministarstvima vezana za pravdanje projekata koji su dobiveni na navedenom nivou. U Novom Marofu se na polugodišnjoj i godišnjoj razini izrađuju izvješća, dostupna kod nadležnih institucija te na službenoj gradskoj stranici. Udrugama osoba s invaliditetom iz proračuna Grada u 2018. godini, isplaćeno je ukupno 17.000,00 kuna. Gradonačelnik Grada Zagreba raspisao je 15 javnih natječaja za financiranje programa i projekata udruga za 2018. godinu temeljem kojih je Grad Zagreb sufinancirao ukupno 125 programa/projekta udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu od 3.081.487,00 kn (Prilog br. 42). Nadalje, Grad Zagreb je putem Javnog poziva za podnošenje prijave za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2018. dodijelio ukupno 83 potpore projekta udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u ukupnom iznosu 2.785.064,55 kn (Prilog br. 43).

Mjera 3. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva

U Primorsko-goranskoj županiji u 2018. godini objavljen je javni natječaj za financiranje programa udruga iz područja socijalne skrbi s prioritetnim područjem - skrb za osobe s invaliditetom, na mrežnom mjestu županije i UZUVRH. Općina Punat je sufinancirala programe udruga za skrb o osobama s invaliditetom, a odluka o tome je bila dostupna javnosti objavom na mrežnom mjestu. Bjelovarsko-bilogorska županija javne pozive objavljuje na mrežnim stranicama, lokalnim novinama, županijskim radio stanicama i UZUVRH. U Sisačko-moslavačkoj županiji udruge za osobe s invaliditetom vrlo aktivno surađuju s ostalim organizacijama civilnog društva i to u okviru određenih aktivnosti na lokalnoj razini ili kao partneri u javljanju na natječaje Europskog socijalnog fonda (Zaklada Sandra Stojić, Matica Hrvatska, Društvo Naša djeca Kutina, Udruga nezaposlenih u Kutini, i dr.). Dubrovačko-neretvanska županija izvještava da i dalje potiče i razvija suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva, kao i Istarska županija.

Mjera 5. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava o sufinanciranju zaposlenja osoba s invaliditetom (Prilog br. 44). Sisačko-moslavačka županija izvještava da Grad Petrinja provodi, sukladno Zakonu o udrugama, Javni natječaj za financiranje programa i projekata udruga, koji se objavljuje putem medija i provodi sukladno Zakonu o udrugama. Provedbom natječaja odobrena su sredstva za programe i projekte Udruga osoba s invaliditetom SMŽ i Udruzi slijepih SMŽ. U Sisku u 2018. godini sufinanciran je rad Saveza udruga osoba s invaliditetom Grada Siska, u okviru kojeg su zaposlene dvije osobe s invaliditetom te rad Udruge osoba s invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i osoba s ostalim tjelesnim invaliditetom Grada Siska u kojoj je zaposlena jedna osoba s invaliditetom. Gradovi Pazin i Pula dodatno boduju programe i projekte koji se provode više godina na području grada. Općina

Kršan sudjeluje u sufinanciranju projekta Udruge INPROMO Labin za zapošljavanje jedne osobe. Grad Zagreb na temelju provedenog Javnog natječaja za dodjelu financijskih potpora za sufinanciranje programa/projekata udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba iz područja socijalnog i humanitarnog značenja za unapređivanje kvalitete života osoba s invaliditetom od interesa za Grad Zagreb za 2018., Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2018. i Javnog poziva za podnošenje prijave za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2018., sufinancirano je ukupno 3 programa/projekta i aktivnosti udruga osoba s invaliditetom usmjerenih poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom, u ukupnom iznosu od 50.000,00 kn. Gradski ured za branitelje je temeljem javnog natječaja iz 2018. za dodjelu financijskih potpora za sufinanciranje programa/projekata udruga iz područja branitelja Domovinskog rata i njihovih obitelji, boraca II. svjetskog rata i civilnih invalida rata, sufinancirao 1 program udruge osoba s invaliditetom usmjerenu poticanju samozapošljavanju osoba sa invaliditetom u iznosu od 30.000,00 kn.

Mjera 6. Osigurati ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske

Vukovarsko-srijemska županija izvještava da redovito dodjeljuje financijske potpore udrugama osoba s invaliditetom za projekte i programe udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području RH (Prilog br. 45). Grad Slunj dodatno boduje programe i projekte udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom a koji se provode na područjima na kojima postoji nedostatna zastupljenost njihove provedbe. U Sisačko-moslavačkoj županiji u Gradu Novska sufinancirano je šest projekata udruga osoba s invaliditetom na način da im se osiguravaju sredstva za redovan rad, sredstva za putovanja te financiranje plaće osobama koje su zaposlene. U Istarskoj županiji Općina Karojba unaprjeđuje kvalitetu života osoba s invaliditetom osiguravajući financijska sredstva Društvu tjelesnih invalida Pazin. Općina Tinjan osiguravanjem financijskih sredstava Društvu osoba s tjelesnim invaliditetom Pazin te Udruzi slijepih Istarske županije posredno unaprjeđuje kvalitetu života osoba s invaliditetom. Dubrovačko-neretvanska županija pruža potporu programima Udruga osoba s invaliditetom „Prijatelj“ iz Metkovića, potporu programu Udruge cerebralne i dječje paralize doline Neretve „Leptirići“ iz Ploča „Pomozimo im poletjeti“ te potporu programu Udruge osoba s intelektualnim teškoćama Radost iz Ploča. Općina Križ sufinancirala je program Gradskog društva Crveni križ Ivanić-Grad, Udruge Ženske ruke Križ, Udruge Bijeli jelen Križ, Udruge Mali princ Ivanić-Grad u iznosu 26.455,00 kuna.

16. Međunarodna suradnja

JLP(R)S nositelji su provedbe aktivnosti praćenja rada Vijeća Europe na području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom aktivnim sudjelovanjem u radnim tijelima Vijeća Europe, te prevođenju, distribuiranju i integriranju njihovih preporuka u strateške dokumente, politike i programe na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Međutim po navedenom nisu izvještavali.

ZAKLJUČAK

Sukladno zaprimljenim izvješćima o provedbi mjera Nacionalne strategije na nacionalnoj te lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini u 2018. godini vidljivi su pomaci u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom osobito u području aktivnosti usmjerenih postizanju inkluzivnog obrazovanja djece s teškoćama u razvoju, razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi, poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom te uklanjanju arhitektonskih barijera, međutim još uvijek postoje izazovi na kojima treba raditi. U Hrvatskoj još uvijek prevladava medicinski i socijalni model politike prema osobama s invaliditetom koji su hijerarhijski strukturirani te se oslanjaju na premise po kojima je osoba s invaliditetom zbog svojih oštećenja u povećanom riziku od siromaštva i u riziku smanjenog ostvarivanja socijalnih prava te je potrebno često ukloniti prepreke u društvu socijalnim davanjima ili uklanjanjem objektivnih prepreka za pristup različitim uslugama. Ono čemu treba težiti je model ljudskih prava koji je usmjeren ne samo uklanjanju prepreka i formalnom uključivanju osobe s invaliditetom u društvo, nego i njihovom punopravnom sudjelovanju u svim segmentima života u društvu, uključivši građanske slobode i prava, suodlučivanje o svim pitanjima koja su vezana za život zajednice, uključivanje u redovite i posebne obrazovne programe, zapošljavanje i uključivanje na tržište rada, uklanjanje barijera te omogućavanje sudjelovanja u kulturnom, sportskom i javnom životu uz pojačanu zaštitu ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije.

Nužnost ostvarenja preduvjeta za ulazak u model ljudskih prava istakla se i na pet regionalnih radionica koje je MDOMSP organiziralo u siječnju i veljači 2019. godine za dionike provedbe mjera Nacionalne strategije kao i na događaju „*Peer Review on social inclusion, health and equalisation of rights of young people with disabilities*“ kojeg je 13. i 14. rujna 2018. godine u Zagrebu organizirala Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost Europske komisije. U izlaganjima i raspravama koje su se odvale na spomenutim događanjima, kao i u upitnicima koje su ispunili sudionici regionalnih radionica, identificirane su dvije grupe izazova koje su u 2018. godini opterećivale provedbu Nacionalne strategije i otežavale ulazak u model ljudskih prava. Prva grupa izazova odnosi se na problem nedostatka ljudskih, organizacijskih i financijskih kapaciteta, a druga se veže na poteškoće u osiguranju vertikalne i horizontalne koordinacije dionika uključenih u provedbu mjera Nacionalne strategije.

Tijekom 2018. godine, (su)nositelji mjera Nacionalne strategije u provedbi su često bili suočeni s potrebom osnaživanja i povećanja ljudskih i organizacijskih kapaciteta što je sistemska potreba u provedbi javnih politika u Hrvatskoj. Kako bi se povećali i unaprijedili provedbeni kapaciteti, Nacionalna strategija je u mnogim područjima predviđjela mjere izobrazbe djelatnika tijela i ustanova zaduženih za provedbu mjera, razvoj mreže pružatelja usluga u zajednici te uspostavu novih ili jačanje postojećih organizacijskih jedinica kao što su centri za palijativnu skrb u području zdravstva, centri za potporu u sustavu obrazovanja i centri za rehabilitaciju u području zapošljavanja. Dok su tijekom 2018. godine aktivnosti izobrazbe obuhvatile značajan broj djelatnika javnog sektora, razvoj mreže institucionalnih i vaninstitucionalnih pružatelja usluga osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, bio je opterećen izazovima u mobilizaciji svih uključenih dionika i oskudnošću raspoloživih financijskih sredstava. U dizajnu određenih usluga i mjera, kao što su primjerice usluge osobnog asistenta i pomoćnika u nastavi i mjere aktivne politike zapošljavanja, praksa je tijekom 2018. godine ipak iznjedrila smjerove mogućih rješenja spomenutih izazova. Mobilizacija dionika u praksi se može učinkovito postići proaktivnim djelovanjem (su)nositelja mjera Nacionalne strategije i suradnjom s organizacijama civilnog društva i drugim dionicima u zajednici, a sredstva se mogu osigurati strateškim pristupom i umrežavanjem različitih izvora financiranja (uključujući fondove Europske unije).

U svrhu provedbe mjera Nacionalne strategije, tijekom 2018. godine je utrošeno **647.063.834,90** kuna i sredstva redovne djelatnosti tijela državne uprave (Prilog br. 46, tablica 1.). Dodatno su JLP(R)S, utrošile **260.149.283,03** kuna i sredstva redovne djelatnosti (Prilog br. 46, tablica 2.). Sveukupno su iskazana utrošena sredstva na nacionalnoj i lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini u 2018. godini iznosila **907.213.117,93** kuna. Djelotvorno ulaganje tih sredstava i osiguranje dodatnih sredstava u

područjima u kojima je to potrebno u najvećoj mjeri ovise o uspješnosti vertikalne i horizontalne koordinacije provedbom Nacionalne strategije. U tu svrhu, MDOMSP je tijekom 2018. godine značajnu pažnju posvetilo praćenju provedbe i suradnji s koordinatorima u tijelima (su)nositeljima mjera koji su prepoznati kao iznimno važni dionici u upravljanju provedbom Nacionalne strategije. U pripremi ovog izvješća su, aktivno sudjelovali koordinatori u svim tijelima nositelja mjera na nacionalnoj razini i svim jedincima regionalne samouprave, a proces praćenja i izvještavanja o provedbi pokazao se kao važan ne samo za stjecanje uvida u provedbenu praksu i prepoznavanje izazova, već i za poticanje razmjene informacija i suradnje među dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. U tom procesu, također, prepoznata je potreba za daljnjim usavršavanjem alata praćenja, povezivanjem nositelja mjera na horizontalnoj osnovi, izobrazbom nositelja ovlasti provedbe mjera za što djelotvornije upravljanje provedbom, osnaživanjem uloge koordinatora te širenjem prakse strateškog planiranja aktivnosti koje će se na regionalnoj i lokalnoj razini provoditi u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

PRILOZI

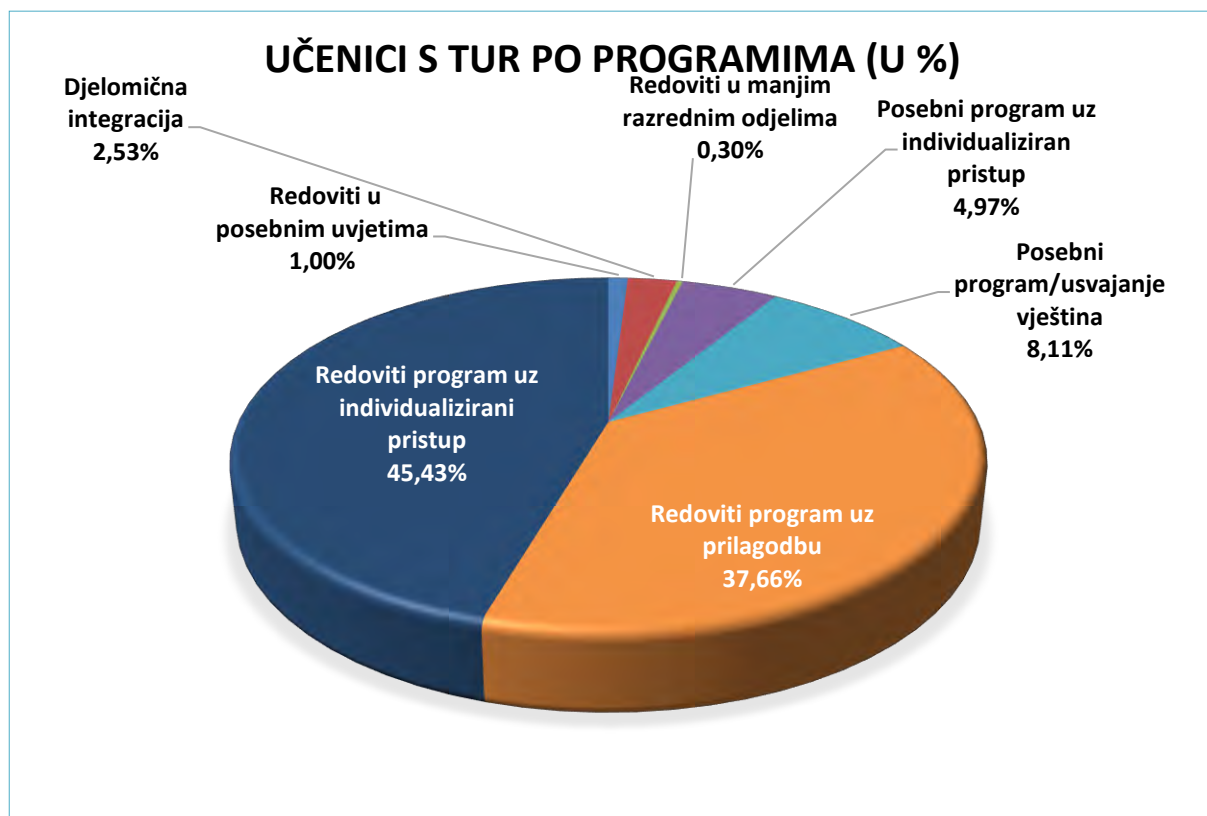
Prilog br. 1 – pružatelji usluge rane intervencije putem projekata

Redni broj	NAZIV PRIJAVITELJA	Naziv PROGRAMA	BROJ KORISNIKA	I godina (2017./2018.)	II GODINA (2018./2019.)	III GODINA (2019./2020.) provedba počinje od 1.6.2019. te je još u procesu ugovaranja
1.	Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka	Rana intervencija u djece s poremećajem iz autističnog spektra putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici	18 korisnika – 6 Ž i 12 M	290.000,00	290.000,00	290.000,00
2.	Udruga za pomoć osobama s teškoćama u razvoju "Neven" Đakovo	Ranom intervencijom do urednog razvojnog profila	25 korisnika – 0-3 (13 Ž i 12 M) 25 korisnika – 3-7 (5 Ž i 20 M)	280.000,00	280.000,00	280.000,00
3.	Hrvatska udruga za ranu intervenciju u djetinjstvu	Obitelji usmjerena rana intervencija u djetinjstvu	10 korisnika – 2 mj.-7g. (8 Ž i 2 M) 9 korisnika 0 mj. – 5 g. (4 Ž i 5 M) 7 korisnika 1-7g. (4 Ž i 3 M)	240.000,00	240.000,00	240.000,00
UKUPNO:				810.000,00	810.000,00	810.000,00

Izvor: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 2018.

Prilog br. 2 – Inkluzivno obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju, 2018.

Grafički prikaz - Učenici s teškoćama u razvoju prema obliku i programima školovanja, 2018.

Primjereni programi odgoja i obrazovanja učenika su: redoviti program uz individualizirane postupke; redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke; posebni program uz individualizirane postupke; posebni programi za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke, a ostvaruju se u: redovitome razrednom odjelu; dijelom u redovitome, a dijelom u posebnome razrednom odjelu; posebnome razrednom odjelu ili u odgojno-obrazovnoj skupini strukturiranim prema dobi učenika i vrsti primjerenoga programa odgoja i obrazovanja.

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Tablica 1. - Ukupan broj učenika s teškoćama u razvoju u osnovnim školama po županijama, 2018

Red.br.	Županija	Broj učenika s teškoćama	Ukupan broj učenika	% učenika s TUR
I.	Zagrebačka	2 116	25 639	8,25
II.	Krapinsko-zagorska	884	9 647	9,16
III.	Sisačko-moslavačka	878	11 431	7,68
IV.	Karlovačka	567	8 508	6,66
V.	Varaždinska	969	13 696	7,08
VI.	Koprivničko-križevačka	999	8 856	11,28
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	833	8 681	9,60
VIII.	Primorsko-goranska	1 445	19 164	7,54
IX.	Ličko-senjska	198	3 241	6,11
X.	Virovitičko-podravska	476	6 185	7,70
XI.	Požeško-slavonska	351	5 763	6,09
XII.	Brodsko-posavska	670	11 768	5,69
XIII.	Zadarska	867	13 492	6,43
XIV.	Osječko-baranjska	1 730	21 205	8,16
XV.	Šibensko-kninska	328	7 246	4,53
XVI.	Vukovarsko-srijemska	785	13 088	6,00
XVII.	Splitsko-dalmatinska	1 869	36 893	5,07
XVIII.	Istarska	794	15 029	5,28
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	433	9 654	4,49
XX.	Međimurska	969	9 511	10,19
XXI.	Grad Zagreb	5 466	61 714	8,86

Ukupno	23 627	32 0411	7,37
---------------	---------------	----------------	-------------

Najviše je učenika s teškoćama u osnovnim školama Grada Zagreba ($N = 5.466$), ali najveći postotak učenika s teškoćama, u odnosu na ukupan broj učenika bio u Koprivničko-križevačkoj (11,28%) i Međimurskoj županiji (10,19%). Najmanje je učenika s teškoćama u osnovnim školama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (4,49%).

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Tablica 2. – Učenici s teškoćama u razvoju kojima je određen posebni program uz individualizirane postupke (čl. 8. – djelomična integracija) u šk. god. 2017./2018.

	Županija	Broj škola	Broj učenika	UKUPNO UČENIKA S TUR	UKUPNO učenika u OŠ	% UČENIKA S TUR	% učenika u OŠ
I.	Zagrebačka	9	78	2 116	25 636	3,69	0,30
II.	Krapinsko-zagorska	4	14	884	9 647	1,58	0,15
III.	Sisačko-moslavačka	2	20	878	11 430	2,28	0,17
IV.	Karlovačka	2	14	567	8 508	2,47	0,16
V.	Varaždinska	2	7	969	13 696	0,72	0,05
VIII.	Primorsko-goranska	2	6	1 445	19 163	0,42	0,03
IX.	Ličko-senjska	1	2	198	3 241	1,01	0,06
X.	Virovitičko-podravka	1	5	476	6 185	1,05	0,08
XII.	Brodsko-posavska	6	53	670	11 768	7,91	0,45
XIII.	Zadarska	5	22	867	13 491	2,54	0,16
XIV.	Osječko-baranjska	8	78	1 730	21 203	4,51	0,37
XV.	Šibensko-kninska	4	15	328	7 245	4,57	0,21
XVI.	Vukovarsko-srijemska	4	22	785	13 087	2,80	0,17
XVII.	Splitsko-dalmatinska	21	74	1 869	36 895	3,96	0,20
XVIII.	Istarska	5	21	794	15 027	2,64	0,14
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	5	25	433	9 654	5,77	0,26
XX.	Međimurska	2	21	969	9 511	2,17	0,22
XXI.	Grad Zagreb	8	120	5 466	61 713	2,20	0,19
UKUPNO		91	597	23 627	32 0401	2,53	0,19

Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke te poseban program uz individualizirane postupke po modelu djelomične integracije imalo je 597 učenika s teškoćama u razvoju (2,53% učenika s teškoćama u razvoju; 0,19% učenika osnovne škole). Posebni razredni odjeli djelomične integracije ustrojeni su u 91 osnovnih školi.

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

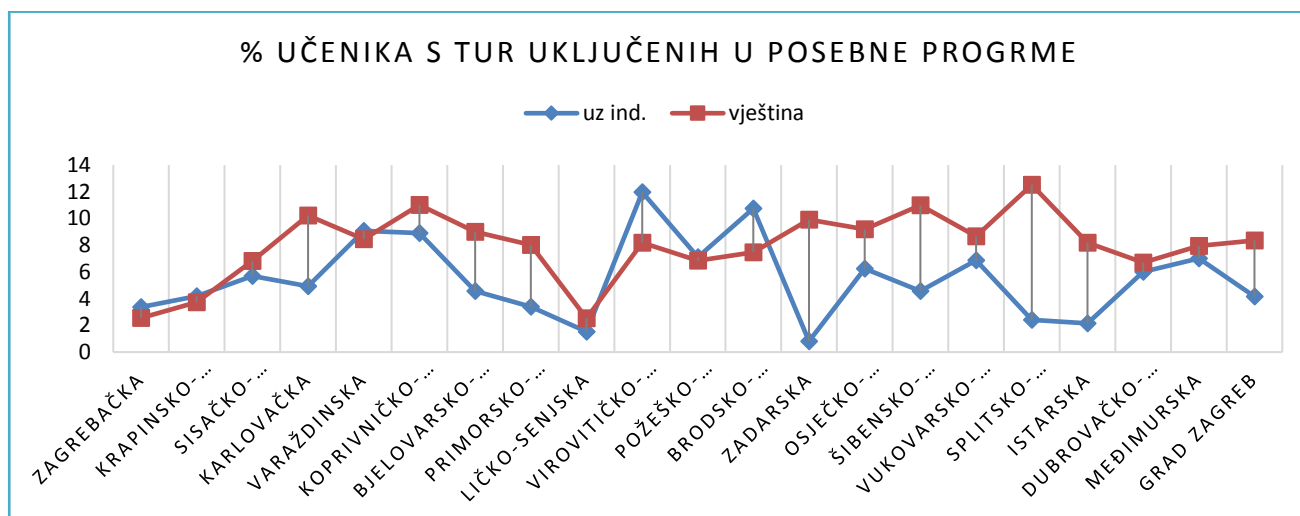
Tablica 3. - Učenici s teškoćama u razvoju uključeni u posebne programe (čl. 8. i čl. 9. Pravilnika)

Red. br.	Županija	Broj učenika po posebnom programu			% u broju učenika s TUR			% učenika OŠ
		uz ind.	vještina	UKUPNO	uz ind.	vještina	UKUPNO	

I.	Zagrebačka	71	54	125	3,36	2,55	5,91	0,49
II.	Krapinsko-zagorska	37	33	70	4,19	3,73	7,92	0,73
III.	Sisačko-moslavačka	50	60	110	5,69	6,83	12,53	0,96
IV.	Karlovačka	28	58	86	4,94	10,23	15,17	1,01
V.	Varaždinska	88	82	170	9,08	8,46	17,54	1,24
VI.	Koprivničko-križevačka	89	110	199	8,91	11,01	19,92	2,25
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	38	75	113	4,56	9,00	13,57	1,30
VIII.	Primorsko-goranska	49	116	165	3,39	8,03	11,42	0,86
IX.	Ličko-senjska	3	5	8	1,52	2,53	4,04	0,25
X.	Virovitičko-podravsko	57	39	96	11,97	8,19	20,17	1,55
XI.	Požeško-slavonska	25	24	49	7,12	6,84	13,96	0,85
XII.	Brodsko-posavska	72	50	122	10,75	7,46	18,21	1,04
XIII.	Zadarska	7	86	93	0,81	9,92	10,73	0,69
XIV.	Osječko-baranjska	108	159	267	6,24	9,19	15,43	1,26
XV.	Šibensko-kninska	15	36	51	4,57	10,98	15,55	0,70
XVI.	Vukovarsko-srijemska	54	68	122	6,88	8,66	15,54	0,93
XVII.	Splitsko-dalmatinska	45	234	279	2,41	12,52	14,93	0,76
XVIII.	Istarska	17	65	82	2,14	8,19	10,33	0,55
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	26	29	55	6,00	6,70	12,70	0,57
XX.	Međimurska	68	77	145	7,02	7,95	14,96	1,52
XXI.	Grad Zagreb	227	457	684	4,15	8,36	12,51	1,11
Ukupno		1 174	1 917	3 091	4,97	8,11	13,08	0,96

U posebni program uz individualizirane postupke sukladno članku 8. Pravilnika u 2018. godini bilo je uključeno 1 174 učenika (4,97% učenika s teškoćama u razvoju) osnovne škole; dok je posebnim programom za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke, a koji se provodi u odgojno-obrazovnoj skupini kao obvezno osnovno obrazovanje koji s obzirom na funkcionalne sposobnosti učenika s teškoćama u razvoju ima za cilj osposobiti učenika za najjednostavnije aktivnosti svakodnevnoga života i rada, a provodi se od 6. do 21. godine života (čl. 9. Pravilnika) u 2018. godini bilo je obuhvaćeno 1 917 učenika s teškoćama u razvoju (8,11% učenika s teškoćama u razvoju, odnosno 0,96% od ukupnog broja učenika osnovnih škola).

Grafički prikaz : Učenici s teškoćama u razvoju uključeni u posebni program odgoja i obrazovanja

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Prilog br. 3 – Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika/stručnih suradnika u području inkluzivnog obrazovanja

Redni broj	Teme stručnog usavršavanja u području inkluzivnog obrazovanja
1.	Učenici s teškoćama u razvoju
2.	Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita
3.	Razvijanje kompetencija u profesionalnom napretku učitelja edukacijskog rehabilitatora i socijalnih pedagoga u posebnim razrednim odjelima
4.	Izrada individualnog odgojno-obrazovnog programa rada s učenicima s rješenjem o primjerenom obliku školovanja
5.	Primjena supervizije u području motivacije
6.	Stop program – odgovor na neprihvatljivo ponašanje u školi
7.	Preventivne strategije u odgojno-obrazovnim ustanovama
8.	Kako pomoći učenicima sa specifičnim teškoćama učenja?
9.	Odgoj i školovanje gluhih i nagluhih učenika u redovitim odgojno-obrazovnim programima
10.	Učenici s poremećajem iz spektra autizma (PSA)
11.	Posebnosti rada u bolničkim odjelima
12.	Asistivna tehnologija u radu s djecom /učenicima s teškoćama u razvoju
13.	Suvremeno poimanje i identitet edukacijske rehabilitacije
14.	Djeca i učenici s hiperaktivnim poremećajem i poremećajem pažnje
15.	Odgoj i školovanje djece i učenika iz spektra autizma u redovitim odgojno-obrazovnim programima
16.	Specifičnosti i metode rada s učenicima s poremećajem iz spektra autizma
17.	Djeca sa šećernom bolešću u odgojno-obrazovnim ustanovama
18.	"Izgubljeni u prijevodu"- korisnici znakovnog jezika u obrazovnom sustavu- problemi i rješenja
19.	Unaprjeđivanja rada stručnih povjerenstava za utvrđivanje psihofizičkog stanja djece i učenika
20.	Uloga razrednika u provođenju preventivnih programa
21.	ATAAC ljetna škola asistivne tehnologije

22.	Učenik s oštećenjem vida i dodatnim teškoćama u redovnom razredu
23.	Učenik s oštećenjem vida u redovnoj srednjoj školi
24.	Učenici s oštećenjem sluha u odgojno obrazovnom procesu
25.	Odgoj i školovanje djece i učenika s intelektualnim teškoćama u redovitim odgojno-obrazovnim programima
26.	Podrška ranom razvoju djece predškolske dobi te prevencija jezičnih poremećaja i specifičnih teškoća učenja
27.	Razvijanje kompetencija u profesionalnom napredovanju stručnih suradnika logopeda, socijalnih pedagoga i edukacijskih rehabilitatora
28.	Podrška integraciji učenika s motoričkim teškoćama u redovnim osnovnim školama
29.	Rane odgojno-obrazovne intervencije za djecu i učenike s problemima u ponašanju
30.	Uključivanje djece s teškoćama u razvoju u predškolske ustanove
31.	Teškoće u učenju u srednjoškolskom obrazovanju
32.	Dijete u riziku
33.	Specifičnosti i metode rada s učenicima s teškoćama u srednjoj školi
34.	Učenici s govorno jezičnim teškoćama u srednjoj školi
35.	Podrška učenicima s višestrukim teškoćama
36.	Depresivnost – od razumijevanja do kvalitetne podrške.

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Prilog br. 4 - Prikaz broja pristupnika s teškoćama koji su pristupili ispitima državne mature u ljetnome i jesenskome roku u školskoj godini 2017./2018.

Rok	Broj pristupnika
Ljetni rok	545
Jesenski rok	134
Ukupno	679

Prilog br. 5 – Prikaz naklade tiska ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije

Tablica 1. Broj naklade tiska ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije u školskoj godini 2017./2018. na ljetnome roku

FONT 14	A3-22	A3-28	Brajica
1436	46	22	15

Tablica 2. Broj naklade tiska ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije u školskoj godini 2017./2018. na jesenskome roku

FONT 14	A3-22	A3-28	Brajica
246	/	2	2

Prilog br. 6 – Prikaz financijskih sredstava izdvojenih za prilagodbu ispitne tehnologije ispita državne mature za pristupnike s teškoćama u školskoj godini 2017./2018

Tablica 1. - Prikaz troškova rada Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije za školsku godinu 2017./2018.

Povjerenstvo za procjenu zahtjeva	Iznos neto	Iznos bruto
Ljetni rok	33.000,00 kn	44.550,00 kn
Jesenski rok	5.500,00 kn	7.425,00 kn
Ukupno	38.500,00 kn	51.975,00 kn

Tablica 2. - Prikaz troškova prilagodbe ispitnih materijala za školsku godinu 2017./2018.

Poslovi	Iznos (neto)	Iznos (bruto)
Brajica	82.595,00 kn	111.503,25 kn
Font 14	26.400,00 kn	35.640,00 kn
Ukupno	108.995,00 kn	147.143,25 kn

Tablica 3. - Prikaz troškova tiska ispitnih materijala za školsku godinu 2017./2018. (Font 14, A3)

Tisak ispita	Naklada	Cijena tiska kompleta	Iznos bruto
Ljetni rok	1506	11,675	17.582,55 kn
Jesenski rok	250	11,675	2.918,75 kn
Ukupno	1756		20.501,30 kn

Tablica 4. - Prikaz troškova tiska ispitnih materijala za školsku godinu 2017./2018. (Brajica)

Tisak ispita	Iznos bruto
Ljetni rok	11.405,25 kn
Jesenski rok	768,25 kn
Ukupno	12.173,50 kn

Tablica 5. - Prikaz troškova pružanja stručne podrške osobnih pomagača za školsku godinu 2017./2018.

Osobni pomagači	Iznos neto	Iznos bruto
Ljetni rok	233.500,00 kn	420.300,00 kn
Jesenski rok	41.600,00 kn	74.880,00 kn
Ukupno	275.100,00 kn	495.180,00 kn

Napomena: Prikaz troškova pružanja stručne podrške osobnih pomagača ne sadržava troškove prijevoza i smještaja.

Tablica 6.- Prikaz troškova ocjenjivanja ispita državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2017./2018.

Ocjenjivanje	Iznos bruto
Ljetni rok	206.892,00 kn
Jesenski rok	23.734,00 kn
Ukupno	230.626,00 kn

Tablica 7. - Prikaz ukupnih financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature za pristupnike s teškoćama u školskoj godini 2017./2018.

Poslovi	Bruto iznos
Povjerenstvo za procjenu zahtjeva	51.975,00 kn
Prilagodba ispitne tehnologije	147.143,25 kn
Tisak ispitnih materijala	32.674,80 kn
Osobni pomagači	495.180,00 kn
Ocjenjivanje ispita	230.626,00 kn
Ukupno	957.599,05 kn

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Prilog br. 7 - Projekti udruga s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja koji su se provodili u 2018. godini

R.br.	UDRUGA	PROJEKT	IZNOS
1.	UDRUGA OSOBA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA I NJIHOVIH OBITELJI "MASLAČAK" KRIŽEVCI	ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE	105.000,00
2.	UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM IMOTSKI	LOGOPED U MOJOJ ŠKOLI II	80.000,00
3.	UDRUGA ZA POMOĆ DJECI S TEŠKOĆAMA U UČENJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE IZVOR LJUBAVI ŠIBENIK	IMAM DISLEKSIJU - IDEM DALJE	90.000,00
4.	UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	ŽELIM DA SE I MOJ GLAS ČUJE	105.000,00
5.	UDRUGA OSOBA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA I NJIHOVIH OBITELJI "KORAK DALJE" DARUVAR	JER STVARATI JE RADOST	105.000,00
6.	UDRUGA OSOBA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA I NJIHOVIH OBITELJI "MALI PRINC"	I JA TO MOGU	80.000,00
7.	UDRUGA OSOBA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE "KAMENČIĆI"	VOLONTIRANJEM DO KVALITETNIJE INTEGRACIJE III	50.000,00
8.	UDRUGA RODITELJA ZA DJECU NAJTEŽE TJELESNE INVALIDE I DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU "ANĐELI"	"ZAJEDNO TO MOŽEMO" - OBRAZOVNO-PSIHOLOŠKA POMOĆ S CILJEM POTICANJA RAZVOJA, KREATIVNIH SPOSOBNOSTI I STVARALAŠTVA DJECE I	50.000,00

		MLADIH S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	
9.	HRVATSKI SAVEZ GLUHOSLIJEPIH OSOBA "DODIR"	ZNAK PO ZNAK - INTERAKTIVNI TEČAJ ZNAKOVNOG JEZIKA	50.000,00
10.	UDRUGA ZA PROMICANJE KVALITETNOG OBRAZOVANJA MLADIH S INVALIDITETOM "ZAMISLI"	NAUČI	50.000,00
11.	SAVEZ DRUŠTAVA DISTROFIČARA HRVATSKE	ZAJEDNO U KREATIVNOSTI I STVARALAŠTVU	50.000,00
12.	AGRAM - ATLETSKI KLUB OSOBA S INVALIDITETOM	SPORTSKE I RADNO KREATIVNE AKTIVNOSTI - NAŠ NOVI LJEPŠI POGLED U SVIJET	50.000,00
13.	ŠPORTSKA UDRUGA GLUHIH NOVA GRADIŠKA	VITAMIN V	50.000,00
14.	DRUŠTVO OSOBA S INVALIDITETOM "ZVJEZDICE"	OSNOVA I POTKA	50.000,00
15.	HRVATSKI SAVEZ UDRUGA ZA MLADE I STUDENTE S INVALIDITETOM "SUMSI"	ISKUSTVOM I ZNANJEM DO JEDNAKOSTI	50.000,00
16.	UDRUGA RODITELJA OSOBA S KOMBINIRANIM SMETNJAMA U PSIHOFIZIČKOM RAZVOJU ISTARSKE ŽUPANIJE - PULA	MALI I VELIKI KREATIVCI	50.000,00
17.	UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM "PRIJATELJ" METKOVIĆ	ŽENA KROZ VREMENA	50.000,00

		UKUPNO	1.115.000,0 0
--	--	---------------	--------------------------

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2018.

Prilog br. 8 – donacije PBZ Grupe za opremanje zdravstvenih ustanova u 2018. godini

Datum donacije	Zdravstvena ustanova	Iznos donacije u kunama	Donacija utrošena:
21. 2. 2018.	Kliničkom bolničkom centru Osijek, Klinici za pedijatriju, Zavodu za neonatologiju i neonatalnu intenzivnu medicinu	403.425,00	Za kupnju centralnog monitoringa za nadzor vitalnih funkcija novorođenčadi za 8 monitora, 4 LCD monitora vitalnih funkcija, te uređaja za terapijsku hipotermiju novorođenčadi
23. 7. 2018.	Klinici za dječje bolesti Zagreb	305.910,00	Za kupnju digitalnog EMNG uređaja s evociranim potencijalima, te nadogradnju digitalnog EEG sustava
26. 9. 2018.	Županijskoj bolnici Čakovec, Odjelu pedijatrije i Neonatologiju	382.594,00	Za kupnju digitalnog EEG uređaja, respiratora, krevetića za toplinsku terapiju te monitora za praćenje vitalnih funkcija
18.12. 2018.	Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Klinici za ženske bolesti i porode	243.750,00 Sukladno Sporazumu u tekstu	Za kupnju uređaja za ventilaciju novorođenčadi
UKUPNO:		1.335.679,00	

Informacije o svim donacijama vezanima za projekt „Praćenje djece s neurorizicima“ dostupne su na <http://cinimdobro.hr/>

Izvor: Ministarstvo zdravstva, 2018.

Prilog br. 9 – Popis pomagala upotpunjen s 5 potpuno novih pomagala, 2018.

Redni broj	Potpuno nova pomagala na Popisu pomagala
1.	Uređaj za neograničeno skeniranje razine glukoze u međustaničnoj tekućini uz dodatnu mogućnost mjerenja glukoze i ketona u krvi
2.	Senzor za mjerenje glukoze u međustaničnoj tekućini
3.	Odašiljač za kontinuirano mjerenje glukoze
4.	Senzor za kontinuirano mjerenje glukoze
5.	Hidroaktivna obloga s Ringerovom otopinom i PHMB-om

Izvor: Ministarstvo zdravstva, 2018 (HZZO)

Prilog br. 10 - Pregled prikupljenih podataka Upravnih odjela za graditeljstvo i prostorno uređenje po županijama za 2018. godinu

ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravni odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI/ispostave/o djeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENCIJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
	odsjeci	GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
BJELOVARSKO- BILOGORSKA	BJELOVAR	1	4	0	130	0	60	0%	DA
	Čazma			0	24	0	6	0%	
	Daruvar			0	43	0	22	0%	
	Garešnica			0	39	0	16	0%	
	Grubišno Polje			0	18	0	19	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	62	0	8	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	316	0	131	0%	
BRODSKO- POSAVSKA	SLAVONSKI BROD	1	1	0	112	0	22	0%	DA
	Nova Gradiška			0	68	0	31	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	132	0	31	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	312	0	84	0%	
DUBROVAČKO NERETVANSKA	DUBROVNIK	1	5	11	134	11	58	11,46%	DA
	Gruda			0	5	0	0	0%	
	Korčula			0	75	0	10	0%	
	Metković			0	42	0	20	0%	
	Ploče			0	41	0	6	0%	
	Vela Luka			0	17	0	2	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	113	0	39	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			11	427	11	135	3,91%	
ISTARSKA	POREČ	8	7	0	121	0	49	0%	DA
	PAZIN			0	34	0	21	0%	
	PULA			0	32	0	21	0%	
	LABIN			2	52	2	16	5,88%	
	UMAG			0	102	0	65	0%	
	NOVIGRAD			0	58	0	23	0%	

	ROVINJ			0	72	0	44	0%	
	VODNIJAN			0	102	0	31	0%	
	Buje			0	84	0	24	0%	
	Buzet			0	29	0	24	0%	
	Labin			0	144	0	53	0%	
	Pazin			0	60	0	5	0%	
	Poreč			0	172	0	91	0%	
	Pula			15	380	0	103	3,11%	
	Rovinj			0	80	0	26	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			NE IZDAJU AKTE					
UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			17	1522	2	596	0,90%		

KARLOVAČKA	KARLOVAC	1	4	8	128	5	50	7,30%	DA
	Duga Resa			1	43	0	11	1,85%	
	Ogulin			5	36	0	6	11,90%	
	Ozalj			6	27	0	4	19,35%	
	Slunj			5	48	0	10	9%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	27	0	4	3%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			26	309	5	85	7,87%	

KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	KOPRIVNICA	1	2	0	96	0	73	0%	DA
	Đurđevac			0	51	0	13	0%	
	Križevci			0	97	0	23	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	90	0	15	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	334	0	124	0%	

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravi odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI/ispostave/o djeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENCIJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
	odsjeci	GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
KRAPINSKO ZAGORSKA	KRAPINA	1	5	0	21	0	8	0%	DA
	Donja Stubica			0	96	0	26	0%	
	Klanjec			0	17	0	5	0%	
	Pregrada			0	34	0	12	0%	
	Zabok			0	76	0	20	0%	
	Zlatar			0	47	0	14	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	19	0	2	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	310	0	87	0%	
LIČKO SENJSKA	GOSPIĆ	1	4	0	39	0	8	0%	NE
	Senj			0	45	0	40	0%	
	Novalja			0	102	0	40	0%	
	Otočac			0	48	0	9	0%	
	Korenica			0	43	0	11	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			SVE IZDAJE ŽUPANIJSKI URED, i ZA GRAD.					
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	277	0	108	0%	
MEĐIMURSKA	ČAKOVEC	1	2	0	114	0	53	0%	NE
	Prelog			0	72	0	32	0%	
	Mursko Središće			NE IZDAJU AKTE				0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	163	0	63	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	349	0	148	0%	
OSJEČKO BARANJSKA	OSIJEK	1	5	0	165	0	80	0%	DA
	Beli Manastir			6	121	2	47	5%	
	Donji Miholjac			13	48	0	26	18%	
	Đakovo			0	135	0	36	0%	
	Našice			0	98	0	26	0%	
	Valpovo			0	66	0	29	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	119	0	39	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			19	752	2	283	2,03%	

POŽEŠKO SLAVONSKA	POŽEGA	1	1	0	0	0	0	0%	NE
	Pakrac			0	32	0	5	0%	
	ŽUPANIJSKI URED	GRAD nema U.O.		19	125	4	30	14,84%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			19	157	4	35	11,98%	
PRIMORSKO GORANSKA	RIJEKA	1	6	0	115	0	231	0%	DA
	Crikvenica			0	166	0	142	0%	
	Delnice			0	67	0	165	0%	
	Krk			0	281	0	155	0%	
	Opatija			0	125	0	138	0%	
	Rab			0	68	0	63	0%	
	Mali Lošinj			0	77	0	95	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	182	0	174	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	1081	0	1163	0%	
SISAČKO MOSLAVAČKA	SISAK	3	3	1	44	3	17	6,56%	DA
	PETRINJA			0	39	0	8	0%	
	KUTINA			0	35	0	32	0%	
	Popovača			1	26	0	9	3%	
	Novska			0	36	0	24	0%	
	Glina			0	15	0	4	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			1	46	0	10	2%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			3	241	3	104	1,74%	

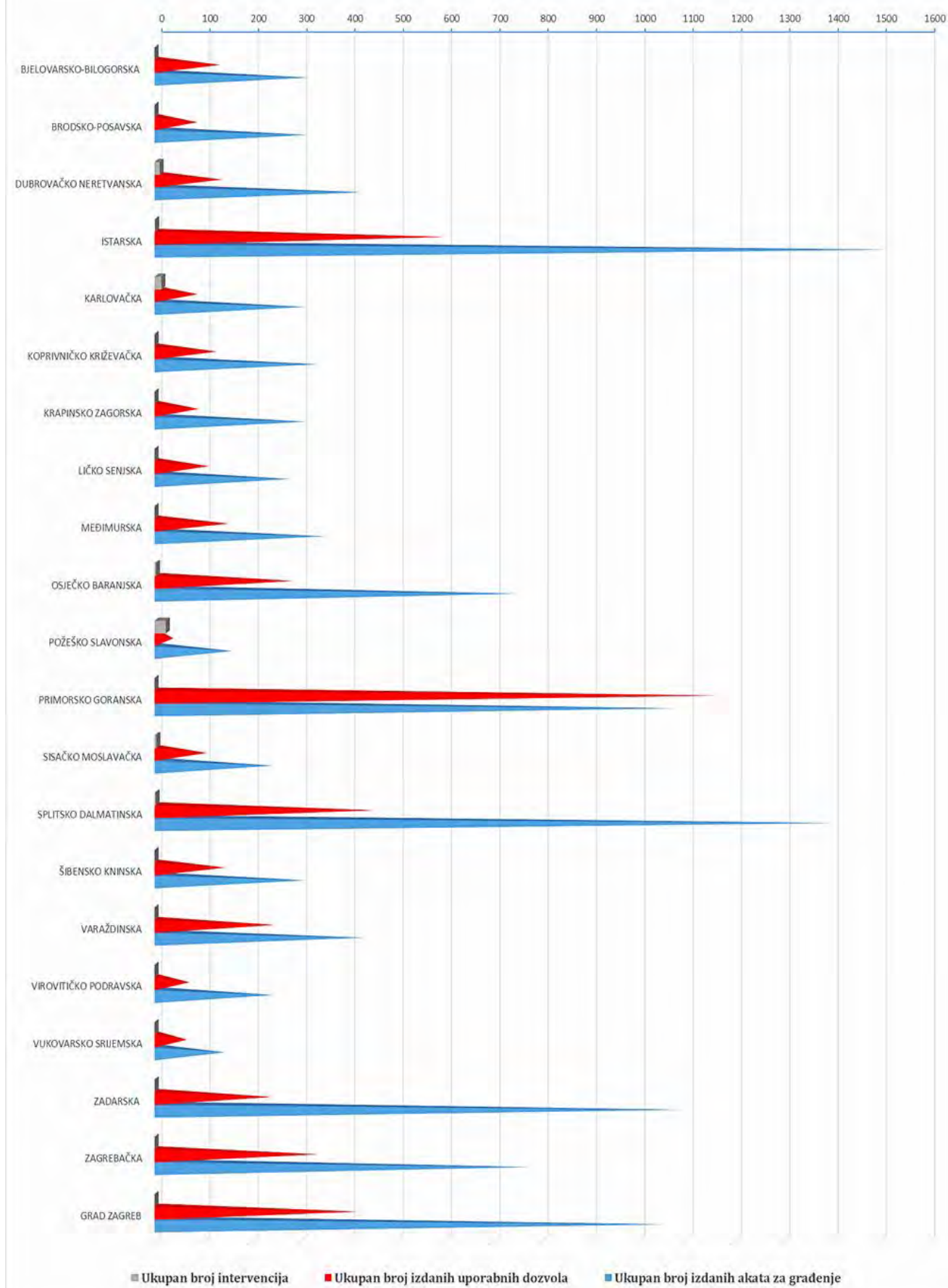
Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

ŽUPANIJA/GRAD ZAGREB Upravi odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje	GRADOVI/ispostave/o djeli/	BROJ ISPOSTAVA I GRADOVA		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		POSTOTAK INTERVENCIJA	IZRAĐEN OBJEDINJENI OBRAZAC ANKETE
	odsjeci	GRADOVI	ISPOSTAVA /ODSJEK	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH UPORABNIH DOZVOLA		
SPLITSKO DALMATINSKA	SPLIT	4	10	12	90	6	69	11%	DA
	KAŠTELA			0	208	0	73	0%	
	TROGIR			0	63	0	27	0%	
	MAKARSKA			0	99	0	28	0%	
	Hvar			0	71	0	11	0%	
	Imotski			0	55	0	17	0%	
	Makarska			0	102	0	29	0%	
	Omiš			0	86	0	21	0%	
	Sinj			0	44	0	9	0%	
	Solin			0	77	0	30	0%	
	Supetar			0	193	0	32	0%	
	Trogir			0	157	0	42	0%	
	Vis			0	21	0	5	0%	
	Vrgorac			0	8	0	0	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	134	0	57	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			12	1408	6	450	1%	
ŠIBENSKO KNINSKA	ŠIBENIK	1	3	0	139	0	39	0%	NE
	Knin			0	16	0	14	0%	
	Drniš			0	31	0	13	0%	
	Rogoznica			0	69	0	15	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	55	0	61	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	310	0	142	0%	
VARAŽDINSKA	VARAŽDIN	1	3	0	103	0	88	0%	NE
	Ivanec			0	122	0	56	0%	
	Novi Marof			0	55	0	22	0%	
	Ludbreg			0	40	0	25	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	110	0	53	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	430	0	244	0%	

VIROVITIČKO PODRAVSKA	VIROVITICA	1	2	0	57	0	20	0%	DA
	Slatina			0	80	0	25	0%	
	Orahovica			0	24	0	7	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	81	0	16	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	242	0	68	0%	
VUKOVARSKO SRIJEMSKA	VINKOVCI	2	5	0	57	0	19	0%	DA
	VUKOVAR			0	29	0	26	0%	
	Vukovar			0	7	0	5	0%	
	Vinkovci			0	10	0	3	0%	
	Županja			0	14	0	6	0%	
	Ilok			0	1	0	0	0%	
	Otok			0	24	0	4	0%	
	ŽUPANIJSKI URED			Nemaju 1 županijski ured već 5.					
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			0	142	0	63	0%	
ZADARSKA	ZADAR	1	5	0	225	0	52	0%	NE
	Benkovac			0	22	0	6	0%	
	Biograd na Moru			2	138	0	20	1%	
	Gračac			0	1	0	0	0%	
	Obrovac			0	28	0	3	0%	
	Pag			5	78	0	24	5%	
	ŽUPANIJSKI URED			0	601	0	132	0%	
	UKUPNO ZA ŽUPANIJU:			7	1093	0	237	1%	

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Provedba nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom
Izvešće za 2018. godinu:

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Prilog br. 11 – Prikaz analize izdanih akata, intervencija i uporabnih dozvola u županijama i gradovima u 2018. godini

Tablica 1. - Prikaz izdanih akata i intervencija u županijama i gradovima u 2018. godini

ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE			IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE	
Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje		BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
1	KARLOVAČKA	26	309	ISTARSKA	17	1522
2	OSJEČKO BARANJSKA	19	752	SPLITSKO DALMATINSKA	12	1408
3	POŽEŠKO SLAVONSKA	19	157	ZADARSKA	7	1093
4	ISTARSKA	17	1522	PRIMORSKO GORANSKA	0	1081
5	SPLITSKO DALMATINSKA	12	1408	GRAD ZAGREB	0	1056
6	DUBROVAČKO NERETVANSKA	11	427	ZAGREBAČKA	0	776
7	ZADARSKA	7	1093	OSJEČKO BARANJSKA	19	752
8	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	241	VARAŽDINSKA	0	430
1	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	0	316	DUBROVAČKO NERETVANSKA	11	427
2	BRODSKO-POSAVSKA	0	312	MEĐIMURSKA	0	349
3	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	334	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	334
4	KRAPINSKO ZAGORSKA	0	310	BJELOVARSKO- BILOGORSKA	0	316
5	LIČKO SENJSKA	0	277	BRODSKO- POSAVSKA	0	312
6	MEĐIMURSKA	0	349	KRAPINSKO ZAGORSKA	0	310
7	PRIMORSKO GORANSKA	0	1081	ŠIBENSKO KNINSKA	0	310
8	ŠIBENSKO KNINSKA	0	310	KARLOVAČKA	26	309
9	VARAŽDINSKA	0	430	LIČKO SENJSKA	0	277
10	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	242	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	242

11	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	0	142	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	241
12	ZAGREBAČKA	0	776	POŽEŠKO SLAVONSKA	19	157
13	GRAD ZAGREB	0	1056	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	0	142

Tablica 2. - Prikaz izdanih uporabnih dozvola u županijama i gradovima u 2018. godini

ŽUPANIJE I GRAD ZAGREB		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		
	Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
1	DUBROVAČKO NERETVANSKA	11	135	PRIMORSKO GORANSKA	0	1163
2	SPLITSKO DALMATINSKA	6	450	ISTARSKA	2	596
3	KARLOVAČKA	5	85	SPLITSKO DALMATINSKA	6	450
4	POŽEŠKO SLAVONSKA	4	35	GRAD ZAGREB	0	417
5	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	104	ZAGREBAČKA	1	334
6	ISTARSKA	2	596	OSJEČKO BARANJSKA	2	283
7	OSJEČKO BARANJSKA	2	283	VARAŽDINSKA	0	244
8	ZAGREBAČKA	1	334	ZADARSKA	0	237
1	BJELOVARSKO- BILOGORSKA	0	131	MEĐIMURSKA	0	148
2	BRODSKO-POSAVSKA	0	84	ŠIBENSKO KNINSKA	0	142
3	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	124	DUBROVAČKO NERETVANSKA	11	135
4	KRAPINSKO ZAGORSKA	0	87	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	0	131
5	LIČKO SENJSKA	0	108	KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	0	124
6	MEĐIMURSKA	0	148	LIČKO SENJSKA	0	108
7	PRIMORSKO GORANSKA	0	1163	SISAČKO MOSLAVAČKA	3	104
8	ŠIBENSKO KNINSKA	0	142	KRAPINSKO ZAGORSKA	0	87
9	VARAŽDINSKA	0	244	KARLOVAČKA	5	85
10	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	68	BRODSKO-POSAVSKA	0	84

11	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	0	63	VIROVITIČKO PODRAVSKA	0	68
12	ZADARSKA	0	237	VUKOVARSKO SRIJEMSKA	0	63
13	GRAD ZAGREB	0	417	POŽEŠKO SLAVONSKA	4	35

INTERVENCIJA JE BILO

INTERVENCIJA NIJE
BILO

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Prilog br. 12 – Prikaz izdanih akata i intervencija i uporabnih dozvola u gradovima u 2018. godini

Tablica 1. - Prikaz izdanih akata i intervencija u gradovima u 2018. godini

GRADOVI		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		IZDAVANJE AKATA ZA GRAĐENJE		
	Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
1	SPLIT	12	90	ZADAR	0	225
2	DUBROVNIK	11	134	KAŠTELA	0	208
3	KARLOVAC	8	128	OSIJEK	0	165
4	LABIN	2	52	ŠIBENIK	0	139
5	SISAK	1	44	DUBROVNIK	11	134
1	PULA	0	32	BJELOVAR	0	130
2	OSIJEK	0	165	KARLOVAC	8	128
3	VINKOVCI	0	57	SAMOBOR	0	124
4	BJELOVAR	0	130	POREČ	0	121
5	SLAVONSKI BOD	0	112	VELIKA GORICA	0	120
6	POREČ	0	121	RIJEKA	0	115
7	PAZIN	0	34	ČAKOVEC	0	114
8	UMAG	0	102	SLAVONSKI BOD	0	112
9	NOVIGRAD	0	58	VARAŽDIN	0	103
10	ROVINJ	0	72	UMAG	0	102
11	VODNJAN	0	102	VODNJAN	0	102
12	KOPRIVNICA	0	96	MAKARSKA	0	99

13	KRAPINA	0	21	KOPRIVNICA	0	96
14	GOSPIĆ	0	39	SPLIT	12	90
15	ČAKOVEC	0	114	ROVINJ	0	72
16	RIJEKA	0	115	TROGIR	0	63
17	PETRINJA	0	39	NOVIGRAD	0	58
18	KUTINA	0	35	VIROVITICA	0	57
19	KAŠTELA	0	208	VINKOVCI	0	57
20	TROGIR	0	63	LABIN	2	52
21	MAKARSKA	0	99	SISAK	1	44
22	ŠIBENIK	0	139	GOSPIĆ	0	39
23	VARAŽDIN	0	103	PETRINJA	0	39
24	VIROVITICA	0	57	KUTINA	0	35
25	ZADAR	0	225	PAZIN	0	34
26	VELIKA GORICA	0	120	PULA	0	32
27	SAMOBOR	0	124	KRAPINA	0	21
28	POŽEGA	0	0	POŽEGA	0	0
29	VUKOVAR	0	29	VUKOVAR	0	29
INTERVENCIJA JE BILO						
INTERVENCIJA NIJE BILO						

Tablica 2. - Prikaz izdanih uporabnih dozvola u gradovima u 2018. godini

GRADOVI		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA		IZDAVANJE UPORABNIH DOZVOLA	
Podjela prema broju intervencija od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA	Podjela prema broju izdanih akata za građenje od najviše prema najmanje	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
1 DUBROVNIK	11	58	RIJEKA	0	231
2 SPLIT	6	69	VARAŽDIN	0	88
3 KARLOVAC	5	50	OSIJEK	0	80
4 SISAK	3	17	KOPRIVNICA	0	73
5 LABIN	2	16	KAŠTELA	0	73

1	PULA	0	21	SPLIT	6	69
2	VINKOVCI	0	19	UMAG	0	65
3	BJELOVAR	0	60	VELIKA GORICA	0	60
4	SLAVONSKI BROD	0	22	BJELOVAR	0	60
5	POREČ	0	49	DUBROVNIK	11	58
6	PAZIN	0	21	ČAKOVEC	0	53
7	UMAG	0	65	ZADAR	0	52
8	NOVIGRAD	0	23	KARLOVAC	5	50
9	ROVINJ	0	44	POREČ	0	49
10	VODNJAN	0	31	ROVINJ	0	44
11	KOPRIVNICA	0	73	ŠIBENIK	0	39
12	KRAPINA	0	8	SAMOBOR	0	33
13	GOSPIĆ	0	8	KUTINA	0	32
14	ČAKOVEC	0	53	VODNJAN	0	31
15	OSIJEK	0	80	MAKARSKA	0	28
16	RIJEKA	0	231	TROGIR	0	27
17	PETRINJA	0	8	NOVIGRAD	0	23
18	KUTINA	0	32	SLAVONSKI BROD	0	22
19	KAŠTELA	0	73	PULA	0	21
20	TROGIR	0	27	PAZIN	0	21
21	MAKARSKA	0	28	VIROVITICA	0	20
22	ŠIBENIK	0	39	VINKOVCI	0	19
23	VARAŽDIN	0	88	SISAK	3	17
24	VIROVITICA	0	20	LABIN	2	16
25	ZADAR	0	52	GOSPIĆ	0	8
26	VELIKA GORICA	0	60	KRAPINA	0	8
27	SAMOBOR	0	33	PETRINJA	0	8
28	POŽEGA	0	0	POŽEGA	0	0
29	VUKOVAR	0	26	VUKOVAR	0	26

INTERVENCIJA JE
BILO

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Prilog br. 13 - Usporedba podataka s prethodnim godinama

Tablica 1. - Broj intervencija u postupku izdavanja akata o gradnji

GODINA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU IZDAVANJA AKATA O GRADNJI	UKUPAN BROJ IZDANIH AKATA
2007.	138	
2008.	128	
2009.	46	
2010.	5	
2011.	14	
2012.	37	
2013.	10	
2014.	16	
2015.	15	
2016.	114	8.204
2017.	148	5.558
2018.	148	8.665
		10.234
		13.559
		16.034
		16.882

Napomena: za 2007. i 2008. godinu izvješća su dostavljena iz 8 županija i Grad Zagreb, za 2009. godine iz 9 županija i Grad Zagreb, za 2010. i 2011. godinu iz svih 20 županija i Grada Zagreba, za 2012. godinu iz 12 županija i Grada Zagreba, a za 2013. godinu izvješća su dostavljena iz 18 županija i Grada Zagreba, za 2014., 2015. i 2016. godinu izvješća su dostavile sve županije i Grad Zagreb, za 2017. i 2018. godinu podatke dostavljaju svi gradovi i ispostave u svim županijama i Gradu Zagrebu.

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Tablica 2. - Stambeno zbrinjavanje stradalnika Domovinskog rata

GODINA	UTROŠENA SREDSTVA za izradu prilagodbi stambenog prostora osoba s invaliditetom, stradalnika Domovinskog rata
2007.	1.703.104,87 kn
2008.	53.873,35 kn
2009.	364.514,96 kn
2010.	924.782,10 kn
2011.	562.721,89 kn
2012.	173.774,40 kn
2013.	141.734,00 kn
2014.	0,00 kn
2015.	0,00 kn
2016.	83.574,36 kn
2017.	44.126,25 kn
2018.	371.729,75 kn

MGIPU: Za razdoblje od 2007. do 2014. godine najviše novčanih sredstava za izradu prilagodbi stambenog prostora osoba s invaliditetom u okviru Programa stambenog zbrinjavanja stradalnika

Domovinskog rata utrošeno je u 2007. godini, a najmanje u 2008. godini. Nakon kontinuiranog porasta utrošenih sredstava od 2008. do 2010. godine od 2011. godine se bilježi kontinuirani pad. U odnosu na godinu u kojoj je utrošeno najviše sredstava za prilagodbu (2007. godina), u 2013. godini je utrošeno samo 8% tog iznosa. Pad u 2013. godini, u odnosu na prethodnu 2012. godinu, je 18%, iako je izveden jednaki broj prilagodbi.

MHB: Aktivnost je do 2014 godine bila u nadležnosti MGIPU-a, a nakon toga je u nadležnosti MHB-a. Tablica sadrži objedinjene podatke oba ministarstva.

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
i Ministarstvo Hrvatskih branitelja, 2018.

Tablica 3. - Broj intervencija u postupku izdavanja građevinskih i uporabnih dozvola

GODINA	BROJ INTERVENCIJA U POSTUPKU izdavanje građevinskih i uporabnih dozvola
2007.	-
2008.	9
2009.	6
2010.	1
2011.	0
2012.	1
2013.	1
2014.	1
2015.	1
2016.	0
2017.	3
2018.	5

Zabilježen je značajan kontinuirani pad intervencija u postupcima izdavanja građevinske i uporabne dozvole od 2008. do 2010. godine pa tako tijekom 2011. i 2016. godine nije zabilježena niti jedna intervencija. U 2012., 2013., 2014. i 2015. godini zabilježena je po jedna intervencija. U 2017. i 2018. godini došlo je do povećanja broja intervencija tijekom tehničkog pregleda.

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Tablica 4. - Broj pregleda pristupačnosti i broj zabilježenih nepravilnosti (Uprava za inspekcijske poslove, MGIPU)

GODINA	BROJ PREGLEDA PRISTUPAČNOSTI na građevinama poslovne i javne namjene	BROJ ZABILJEŽENIH NEPRAVILNOSTI na građevinama poslovne i javne namjene
2007.	8	
2008.	30	
2009.	40	
2010.	134	57 (43%)
2011.	122	17 (14%)
2012.	224	33 (15%)
2013.	177	18 (10%)
2014.	106	9 (9 %)
2015.	138	9 (7 %)
2016.	160	6 (4%)
2017.	117	8 (7%)
2018.	99	6 (6%)

Nakon razdoblja od 2012. do 2016. godine kada se bilježio stalan pad u broju intervencija, tijekom 2017. godine zabilježeno je povećanje broja intervencija tijekom inspekcijskih pregleda za 2% u odnosu na prethodnu 2016. godinu. To je još uvijek znatno manje nego što je bio slučaj tijekom 2010. godine kada se u svakom drugom slučaju moralo intervenirati ili tijekom 2012. godine kada se interveniralo pri svakom trećem inspekcijskom pregledu. Tijekom 2018. smanjen je broj inspekcijskih pregleda, ali isto tako je smanjen i broj zabilježenih nepravilnosti.

Izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2018.

Prilog br. 14 - Projekti rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom sufinancirani u 2018. godini, podaci o objektima i vrstama prilagodbe, te odobrenom iznosu za sufinanciranje JLP(R)S u 2018. godini od strane MHB-a.

PROJEKT RJEŠAVANJA PRISTUPAČNOSTI OBJEKTIMA OSOBA S INVALIDITETOM				
Rb.	Podnositelj zahtjeva	Objekt	Prilagodba	ODOBRENI IZNOS
1.	Bjelovarsko - bilogorska županija	Dom zdravlja Bjelovarsko - bilogorske županije - stomatologija	izgradnja pristupne rampe na ulazu	80.000,00
2.	Grad Delnice	javno kupalište	izgradnja pristupne rampe kupalištu	40.000,00
3.	Općina Križ	javna i poslovna zgrada	izgradnja pristupne rampe na ulazu, uređenje parkirališnog mjesta za osobe s invaliditetom	30.000,00
4.	Dubrovačko - neretvanska županija	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Kalos", Vela Luka	prilagodbe pristupa sanitarnim čvorovima i sanitarnih čvorova osobama s invaliditetom u tri bolesničke sobe	50.000,00
5.	Općina Topusko	Društveno kulturni centar Topusko	ugradnja vertikalno podizne platforme	80.000,00
6.	Požeško-slavonska županija	Dom za starije i nemoćne osobe Požega	izgradnja dvije vanjske pristupne rampe	120.000,00
7.	Grad Kutina	Pučko otvoreno učilište Kutina	ugradnja koso podizne platforme	100.000,00
8.	Općina Čepin	zgrada općinske uprave	ugradnja koso podizne platforme	100.000,00

9.	Općina Kloštar Podravski	zgrada općine	ugradnja vertikalne podizne platforme	100.000,00
10.	Općina Kaptol	zgrada općine	prilagodba sanitarnog čvora osobama s invaliditetom	90.000,00
11.	Općina Špišić Bukovica	zgrada općine	nabava i ugradnja koso podizne platforme	50.000,00
12.	Grad Nova Gradiška	zgrada gradske uprave	ugradnja dizala	70.000,00
13.	Grad Krapina	Osnovna škola August Cesarec	izgradnja pristupne rampe i prilagodba sanitarnog čvora osobama s invaliditetom	120.000,00
14.	Grad Rijeka	Klinički bolnički centar Rijeka, Klinika za neurologiju	izgradnja pristupne rampe	80.000,00
15.	Varaždinska županija	Druga gimnazija Varaždin	prilagodba sanitarnog čvora osobama s invaliditetom u prizemlju	75.000,00
16.	Brodsko-posavska županija	zgrada županijske uprave	ugradnja dizala	80.000,00
17.	Krapinsko-zagorska županija	javna zgrada	ugradnja dizala	185.000,00
18.	Grad Slavonski Brod	Osnovna škola "Hugo Badalić" - Područna škola Jelas	izgradnja pristupne rampe i ugradnja koso podizne sklopive platforme	50.000,00
19.	Općina Pitomača	stambeno poslovna zgrada	ugradnja hidraulično-vertikalne podizne platforme	277.248,37
20.	Općina Jelenje	Zdravstvena stanica Dražice	prilagodba sanitarnog čvora osobama s invaliditetom	85.977,00

Pored građevinskih objekata, u problem rješavanja pristupačnosti navedenim projektom uključeni su i ostali sadržaji koje koriste osobe s invaliditetom u svakodnevnom životu kao što su: prilagodba kupališta, gradskih bazena, učionica, knjižnica, ugradnja taktilnih polja upozorenja, ugradnja dizala, vertikalno podiznih platformi, koso podiznih sklopivih platformi, prilagodba ulaznih prostora, sanitarnih čvorova, postavljanje orijentacijskog plana za kretanje u građevini, prilagodba stajališta i perona, parkirališnih mjesta i sl. U 2018. godini izvršena je kontrola ispunjenja ugovornih

obveza za 13 korisnika sredstava za sufinanciranje 16 projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, kojima su sredstva odobrena u 2017. godini te se potvrđuje kako je 11 ugovornika izvršilo ugovorne obveze odnosno realizirano je 14 projekata prilagodbe objekata.

Izvor: Ministarstvo hrvatskih branitelja, 2018.

Prilog br. 15.– ZVPRZOSI, Služba za profesionalnu rehabilitaciju, popis poslova stručnog nadzora nad CPR-ovima

Redni broj	Popis poslova stručnog nadzora
1.	Kontrola broja i sadržaja predmeta obrađenih u različitim uslugama,
2.	Kontrola vremenskog trajanja obrade predmeta
3.	Kontrola izvedbenih, kadrovskih, lokacijskih i prostornih uvjeta te kontrola rashoda specificiranih prema izvorima financiranja
4.	Stručna analiza nalaza i mišljenja kojima se daje preporuka za uključivanje u daljnje usluge profesionalne rehabilitacije te nalaza i mišljenja prema kojima nije indicirano uključivanje u proces profesionalne rehabilitacije
5.	Stručna analiza nalaza i mišljenja kojima se utvrđuje potreba za isplatom poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom
6.	Kontrola evidencija koje su CPR-ovi dužni voditi
7.	Stručna podršku pri obradi predmeta (mentoriranje, sudjelovanje u timskim sintezama),
8.	Organiziranje stručnih radionica za djelatnike CPR-a.

Nadzor se provodi putem raznih izvješća. Tijekom 2018. godine provedeno je ukupno 20 terenskih izvida u CPR-ove (Zagreb - 11, Split - 4, Rijeka - 3, Osijek – 2). Izvršen je uvid u 442 Nalaza i mišljenja za završene predmete, te 200 Nalaza i mišljenja za predmete u tijeku obrade. Za svaki od CPR - ova izrađen je godišnji zapisnik o provedenom stručnom nadzoru.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 16 – Obrazovni programi u koje su se najčešće uključivale osobe s invaliditetom u sklopu obrazovanja odraslih, 2018.

Redni broj	Obrazovni programi
1.	3D dizajner/ica,
2.	Programer/ka internet aplikacija – JAVA
3.	Programer/ka internet aplikacija – PHP i MySQL
4.	ECDL operater/ka
5.	Voditelj/ica izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova
6.	CNC operater/ka
7.	Vozač/ica viličara
8.	Polagač/ica keramičkih pločica
9.	Zidar/ica
10.	Elektrozavarivač/ica
11.	Sobar/ica
12.	Njegovatelj/ica starijih i nemoćnih osoba
13.	Kuhar/ica
14.	Pekar/ica
15.	Pomoćni/na slastičar/ka

16.	Usavršavanje za pripremu zdravih dijetetskih obroka
17.	Priprematelj/ica bureka i pizze
18.	Priprematelj/ica pizze
19.	Osposobljavanje za urbano vrtlarstvo
20.	Edukaciju za komunikacijskog posrednika/icu za gluhe osobe
21.	Tečajeve engleskog, njemačkog i talijanskog jezika

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 17 – Aktivnosti informiranja javnosti i poslodavaca o potrebama i mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada.

Tablica 1. – Sudjelovanje regionalnih i područnih ureda, te središnjeg Ureda HZZ-a

Redni broj	UREDI	AKTIVNOSTI
1.	Područni ured Križevci	projekt „Socijalno uključivanje i jačanje marginaliziranih skupina putem mobilnog mentora – SUJ3M“.
2.	Regionalni ured Osijek	individualizirana podrška osobama s invaliditetom
3.	Regionalni ured Varaždin	Sudjelovanje predstavnice u radu Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Varaždina koje je izradilo Strategiju izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom na području Grada Varaždina od 2019. do 2020. Predstavnici HZZ, Regionalnog ureda Varaždin održali su predavanje „Mjere za poticanje zapošljavanja teže zapošljivih skupina“ na Okruglom stol „Mogućnosti i perspektive zapošljavanja mladih iz udomiteljstva s teškoćama u razvoju“ koji je organizirala Udruga „ZIPKA“
4.	Područni ured Šibenik	Provodi motivacijsko savjetovanje u 2018. godini za 33 dugotrajno nezaposlene osobe s invaliditetom te uključuje nezaposlene osobe s invaliditetom u Aktivacijski program.
5.	Područni ured Vukovar	zapošljava sedam žena s invaliditetom kroz program „Zaželi“
6.	Regionalni ured Zagreb	sudjelovali su u nizu aktivnosti senzibilizacije javnosti i razmjene iskustava (Tablica 2)
7.	Središnji ured HZZ -a	Predstavница održava predavanje na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu na temu „Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom iz aspekta HZZ-a“

Tablica 2.- Sudjelovanja Regionalnog ureda Zagreb – HZZ-a

DATUM	Regionalni ured Zagreb
16. travnja 2018	obilježavanje Dana Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu
27. travnja 2018.	obilježavanje Nacionalnog dana osoba s cerebralnom paralizom
2. svibnja 2018.	svečana dodjela nagrade „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“
10. svibnja 2018.	prezentaciji aktivnosti HZZ-a u radu s osobama s invaliditetom u Centru za odgoj i obrazovanje Slava Raškaj u Zagrebu
18. svibnja 2018.	otvaranje ugostiteljskog praktikuma za učenike koji se obrazuju za zvanja u ugostiteljstvu u sklopu Projekta financiranog od strane Grada Zagreba

12.listopada 2018.	uvodna konferencija projekta „Nova znanja za nova zanimanja“ koja se u organizaciji Hrvatskog društva stručnih komunikacijskih posrednika za gluhe osobe održala u Zagrebu;
17. prosinca 2018.	radionica u organizaciji Udruge Osvit i URIHO-a „Mreža pružatelja usluga profesionalne rehabilitacije Grada Zagreba

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (HZZ), 2018.

Prilog br. 18 - Sredstva isplaćena poslodavcima po poticajima u 2018. godini

Tablica 1. - Sredstva isplaćena poslodavcima po poticajima u 2018. godini

Vrsta poticaja	2018. godina
Subvencija plaće osobe s invaliditetom	19.535.781,10
Sufinanciranje troškova obrazovanja	21.363,78
Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	47.324,48
Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	433.732,00
Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	429.427,70
Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	1.388,11
Posebna sredstva za programe inovativnog zapošljavanja	27.063.966,71
Posebna sredstva za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama	53.500.000,00
Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	568.549,80
Financiranje troškova stručne podrške	2.880,00
Ukupno	101.604.413,68

Poticaji ZVPRZOSI-a isplaćuju se sukladno Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 75/18, 120/18) te sukladno Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 75/18, 120/18) koji se odnose na isplatu novčane nagrade za zapošljavanje izvan kvote.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Tablica 2. - Poslodavci (novi korisnici poticaja u 2018. godini) prema pravnom obliku

Redni broj	Poslodavci - novi korisnici poticaja prema pravnom obliku	Broj poslodavaca
1.	Društva sa ograničenom odgovornošću	31 (d.o.o. i j.d.o.o.)
2.	Udruge/Savezi	19
3.	Ustanove	2
4.	Obrti	10
5.	Dionička društva	1
6.	Zadruga	2

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 19 - Kontrola zahtjeva za isplatom poticaja

(Pristigli, odbijeni/odustali i odobreni zahtjevi za poticaje i novčane nagrade ZVPRZOSI-a u 2018.g)

Vrsta poticaja	Pristigli zahtjevi	Odbijeni/odustali od zahtjeva	Zahtjevi u obradi	Odobreni zahtjevi
Subvencija plaće osobe s invaliditetom	2715	25	430	2260
Sufinanciranje troškova obrazovanja	3	0	3	0
Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	4	0	4	0
Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	13	0	13	0
Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	1	0	1	0
Financiranje troškova stručne podrške	1	0	1	0
Posebna sredstva za programe inovativnog zapošljavanja	45	4	41	0
Posebna sredstva za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u zaštitnim radionicama	17	0	17	0
Zahtjev za naknadu u visini uplaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje	260	0	234	26
Potpota za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom	191	0	191	0
Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	508	40	126	342
UKUPNO	3758	69	1061	2628

Broj novozaposlenih osoba s invaliditetom za koje su poslodavci koristili poticaje u 2018. godini je 51 (30 muškaraca i 21 žena zaposlenih kod 34 poslodavaca), podaci ne postoje za slučajeve kada poslodavci ne koriste poticaje.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 20 – Rezultati analize primjene propisa o poticajima koje isplaćuje ZVPRZOSI

Tablica 1. - Unapređenje postojećih vrsta poticaja, 2018.

Redni broj	Novi poticaji	Zakonski propisi
1.	Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu za svaku osobu s invaliditetom koja je zaposlena izvan/iznad propisane kvote	Izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (N.N., br. 39/18); Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (N.N., br. 75/18)
2.	Potpota za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom u iznosu od 1.000,00 kn mjesečno	

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Tablica 2. - Reorganizacija dodjele posebnih sredstava za otvoreno tržište rada

Redni broj	Vrsta poslodavca
1.	poslodavaca koji obavljaju gospodarsku djelatnost na otvorenom tržištu rada, a koji su obveznici poreza na dobit
2.	neprofitnih organizacija koje obavljaju dio gospodarske djelatnosti na otvorenom tržištu rada,
3.	osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju i obavljaju gospodarsku djelatnost na otvorenom tržištu rada, a koji su obveznici poreza na dohodak

Reorganizacija se provodi na način da se raspisuju tri javna natječaja za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom ovisno o vrsti poslodavca.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 21 – Praćenje provedbe sustava kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i njihovog zapošljavanja na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima

*Tablica 1. - Zaposlene osobe s invaliditetom u 2018.
(stanje u Očevidniku na zadnji dan u određenom mjesecu)*

Mjesec	Broj zaposlenih OSI
Siječanj	10450
Veljača	10485
Ožujak	10486
Travanj	10587
Svibanj	10649
Lipanj	10694
Srpanj	10811
Kolovoz	10884
Rujan	10883
Listopad	10898
Studen	10944
Prosinac	10836

Tijekom 2018. godine zabilježen je porast za 324 zaposlene osobe s invaliditetom u odnosu na 2017. godinu, kada je bilo evidentirano 10512 zaposlenih osoba s invaliditetom.

*Tablica 2. - Broj zaposlenih osoba s invaliditetom po poslodavcima
(stanje u Očevidniku na dan 31.12.2018.)*

Poslodavac	Broj zaposlenih OSI
Privatni sektor	6607
Javni sektor	3412
Zaštitne radionice	438
Integrativne radionice	31
Samozapošljavanje	139
Organizacije civilnog društva	209

UKUPNO	10836
---------------	--------------

Tablica 3. - Obveznici koji ispunjavaju kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom, na zamjenski način i plaćanjem novčane naknade, na dan 31.12.2018.

PROSINAC 2018.	Javni sektor	Privatni sektor	Civilne organizacije	UKUPNO
Broj obveznika	2670	6659	106	9435
Obveznici koji ispunjavaju kvotu isključivo zapošljavanjem OSI	371 (1473 OSI)	845 (2000 OSI)	50 (117 OSI)	1266 (3590 OSI)
Obveznici koji ne podmiruju obvezu (u cijelosti ili djelomično)	1010	2986	30	4026
<i>Obveznici koji ne ispunjavaju obvezu u potpunosti niti na koji način (ne zapošljavaju OSI, nemaju zamjensku kvotu, ne plaćaju)</i>	783	2595	23	3401
<i>Obveznici koji obvezu djelomično ispunjavaju zapošljavanjem OSI, ali ne ispunjavaju preostali dio obveze plaćanjem naknade</i>	227 (815 OSI)	391 (1431 OSI)	7 (9 OSI)	625 (2225 OSI)
Obveznici koji obvezu podmiruju plaćanjem naknade u potpunosti	1172	2333	9	3514
<i>Obveznici koji ispunjavaju obvezu isključivo plaćanjem naknade (ne zapošljavaju OSI, nemaju zamjensku kvotu)</i>	856	1918	4	2778
<i>Obveznici koji obvezu ispunjavaju djelomično zapošljavanjem OSI, a djelomično plaćanjem naknade</i>	316 (811 OSI)	415 (1818 OSI)	5 (7 OSI)	736 (2636 OSI)
Obveznici koji su najavili ispunjenje obveze zamjenskim načinom	57 (727 obveza)	208 (1945 obveza)	/	265 (2672 obveze)
<i>Obveznici koji obvezu ispunjavaju isključivo zamjenskim načinom</i>	18 (38 obveza)	97 (369 obveza)	/	115 (407 obveza)
<i>Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, a djelomično zapošljavaju osobe s invaliditetom</i>	24 (592 obveze) (243 OSI)	71 (1318 obveza) (309 OSI)	/	95 (1910 obveza) (552 OSI)
<i>Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, djelomično zapošljavanjem OSI, a djelomično plaćanjem naknade</i>	7 (45 obveza) (138 OSI)	7 (32 obveze) (53 OSI)	/	14 (77 obveza) (191 OSI)
<i>Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, djelomično zapošljavanjem OSI, a preostali dio plaćanja naknade nisu podmirili</i>	6 (48 obveza) (81 OSI)	19 (178 obveza) (148 OSI)	/	58 (226 obveza) (229 OSI)

Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, a djelomično plaćanjem naknade	1 (1 obveza)	6 (21 obveza)	/	7 (22 obveze)
Obveznici koji djelomično ispunjavaju obvezu zamjenskim načinom, a preostali dio plaćanja naknade nisu podmirili	1 (3 obveze)	8 (27 obveza)	/	9 (30 obveza)
Novoosnovani poslodavci	/	/	/	364

Tablica 4. - Zamjenski način ispunjenja kvote najavom ispunjenja zamjenskog zapošljavanja osoba s invaliditetom, 2018.

Broj najava	Najava ispunjenje kvotne obveze zamjenskim načinom
304	najava ugovorom o poslovnoj suradnji sa zaštitnim radionicama
34	najava ugovorom o poslovnoj suradnji s integrativnim radionicama
43	najava ugovorom o poslovnoj suradnji s pravnim osobama u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom
17	najava ugovorom o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava
25	najava ugovorom o praksi učenika s teškoćama u razvoju
6	najava ugovorom o stipendiranju učenika/studenata s invaliditetom
1	najave studentskim ugovorom
2	najave stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa

Na dan 31. prosinca 2018. godine evidentirane su 2 neispunjene zamjenske kvote najavljene u 2018. godini, 82 najave su potvrđene, dok se ostatak zamjenskih kvota potvrđuje po isteku, odnosno po dostavi potvrde o ispunjenju zamjenskog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Tablica 5. - Ispunjenje kvote plaćanjem novčane naknade, 2018.

Siječanj	17.383.200,26 kn
Veljača	18.312.856,52 kn
Ožujak	18.128.804,65 kn
Travanj	18.295.518,99 kn
Svibanj	18.862.354,66 kn
Lipanj	18.247.945,15 kn
Srpanj	18.444.304,20 kn
Kolovoz	18.072.084,70 kn
Rujan	15.712.835,70 kn
Listopad	18.553.137,12 kn
Studen	17.237.936,22 kn
Prosinac	17.307.899,24 kn
UKUPNO:	214.558.877,41kn

*Tablica 6. - Zapošljavanje osoba s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote, 2018.
(Prikaz po mjesecima na zadnji dan u mjesecu)*

Mjesec	Broj poslodavaca koji nisu obveznici kvote a zapošljavaju OSI	Broj zaposlenih OSI kod poslodavaca koji nisu obveznici kvote	Broj obveznika koji zapošljavaju OSI iznad propisane kvote	Broj zaposlenih OSI preko kvote kod obveznika kvote
Siječanj	855	951	279	1273
Veljača	863	970	280	1259
Ožujak	864	975	283	1224
Travanj	896	1023	282	1230
Svibanj	908	1044	284	1128
Lipanj	949	1079	283	1222
Srpanj	970	1106	307	1264
Kolovoz	982	1121	323	1290
Rujan	962	1102	321	1268
Listopad	964	1107	322	1272
Studen	960	1108	326	1192
Prosinac	967	1116	315	1255

Tijekom 2018. godine povećan je broj poslodavaca koji nisu obveznici, a zapošljavaju osobe s invaliditetom (za 111 poslodavaca), kao i broj zaposlenih osoba s invaliditetom kod takvih poslodavaca (za 164 osobe s invaliditetom). Također je povećan broj obveznika kvote koji zapošljavaju osobe s invaliditetom iznad propisane kvote (za 36 obveznika), ali je smanjen broj zaposlenih osoba s invaliditetom kod takvih poslodavca (za 18 osoba s invaliditetom).

Tablica 7. - Smanjenje kvotne obveze izuzimanjem radnih mjesta s posebnim uvjetima rada iz ukupnog broja zaposlenika, 2018.

Broj poslodavaca koji su zatražili smanjenje kvote izuzimanjem radnih mjesta u 2018. godini	Mjesečna evidencija poslodavaca kojima se izuzimaju radna mjesta s posebnim uvjetima rada	Radna mjesta s posebnim uvjetima
48	43	Udruga osoba s invaliditetom -poslovi osobnog asistenta
6	155	Zaposleni na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara*
42	506	radna mjesta s posebnim uvjetima rada na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada, odnosno zaposlenih na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, primjenjuju posebni propisi o zaštiti na radu (sukladno članku 4. stavka 5. Pravilnika).

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (ZVPRZOSI), 2018.

Prilog br. 22 - Mjere aktivne politike zapošljavanja HZZ-a, 2018.

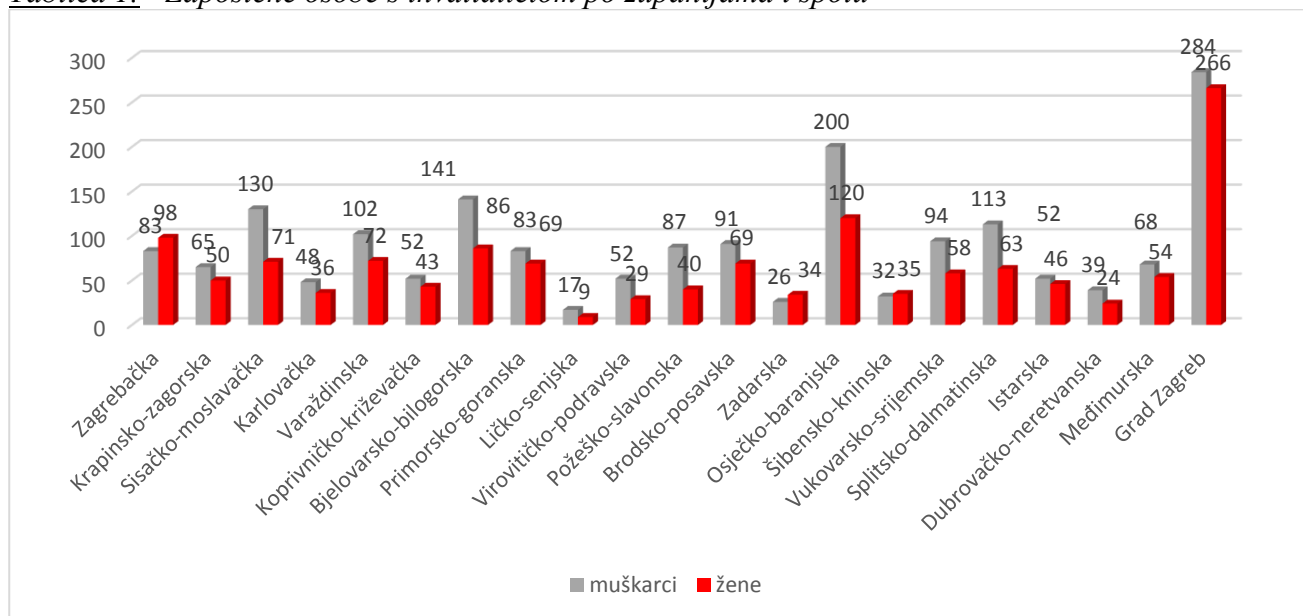
Korisnici mjera aktivne politike zapošljavanja - osobe s invaliditetom u 2018. godini prema vrsti mjera i spolu						
Vrste mjere	Ukupno			Žene		
	Aktivni korisnici na početku 2018.	Novo-uključeni u 2018.	Ukupni korisnici u 2018.	Aktivni korisnici na početku 2018.	Novo-uključeni u 2018.	Ukupni korisnici u 2018.
Obrazovanje	149	152	301	82	75	157
Obrazovanje nezaposlenih	78	90	168	36	43	79
Potpore za usavršavanje	1	1	2	1	1	2
Osposobljavanje na radnom mjestu	6	14	20	4	8	12
Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	64	47	111	41	23	64
Osposobljavanje za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva (30+)	0	0	0	0	0	0
Potpore za zapošljavanje	178	231	409	66	84	150
Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo	0	14	14	0	8	8
Druge potpore za zapošljavanje	178	217	395	66	76	142
Javni radovi	318	556	874	96	211	307
Potpore za samozapošljavanje	15	25	40	3	5	8
Održavanje dohotka	7	17	24	4	9	13
Potpore za očuvanje radnih mjesta	0	0	0	0	0	0
Stalni sezonac	7	17	24	4	9	13
Ukupno	667	981	1648	251	384	635

* Mjere se provode sukladno Uvjetima i načinima korištenja sredstava za provođenje mjera, te se iste financiraju sredstvima Državnog proračuna i kroz EU projekte. Uvjeti i kriteriji za uključivanje osoba s invaliditetom u mjere aktivne politike zapošljavanja su povoljniji u odnosu na ostale skupine, pa je tako iznos potpore za zapošljavanje najviši (poslodavcu se pokriva 75% bruto II plaće, dok za ostale skupine potpora iznosi 50%), također u tijeku jedne godine moguće je koristiti više mjera.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (HZZ), 2018.

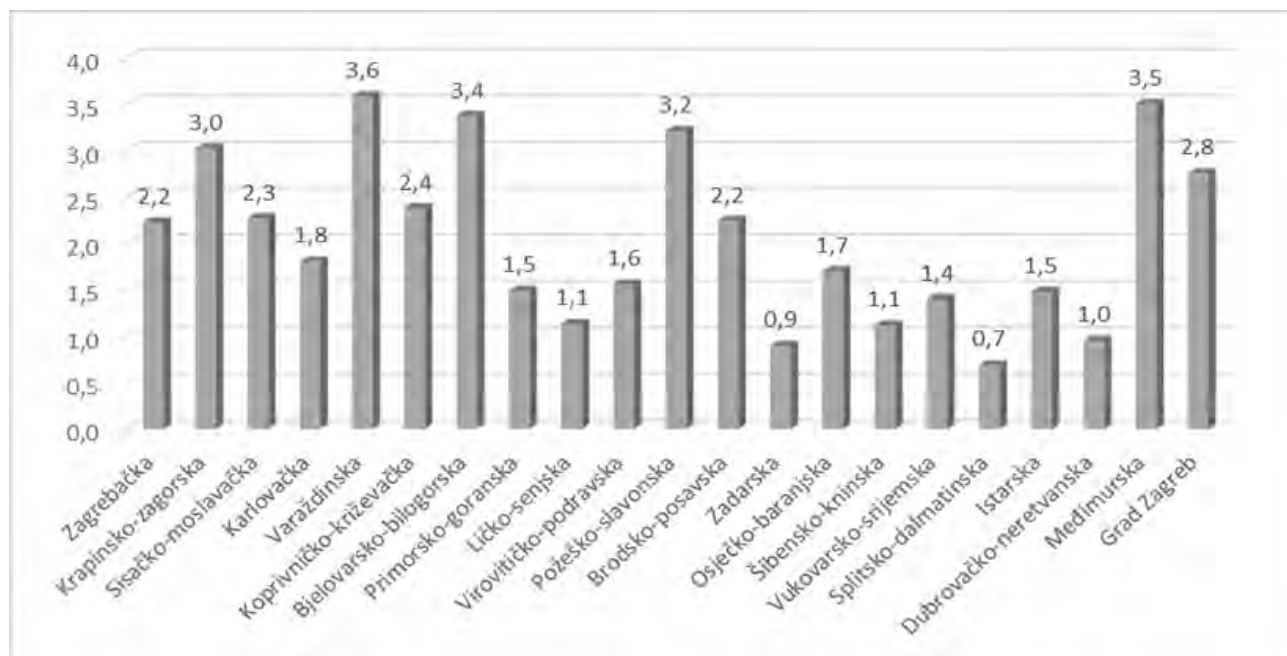
Prilog br. 23 - Zapošljavanje osoba s invaliditetom iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Tablica 1. - Zaposlene osobe s invaliditetom po županijama i spolu

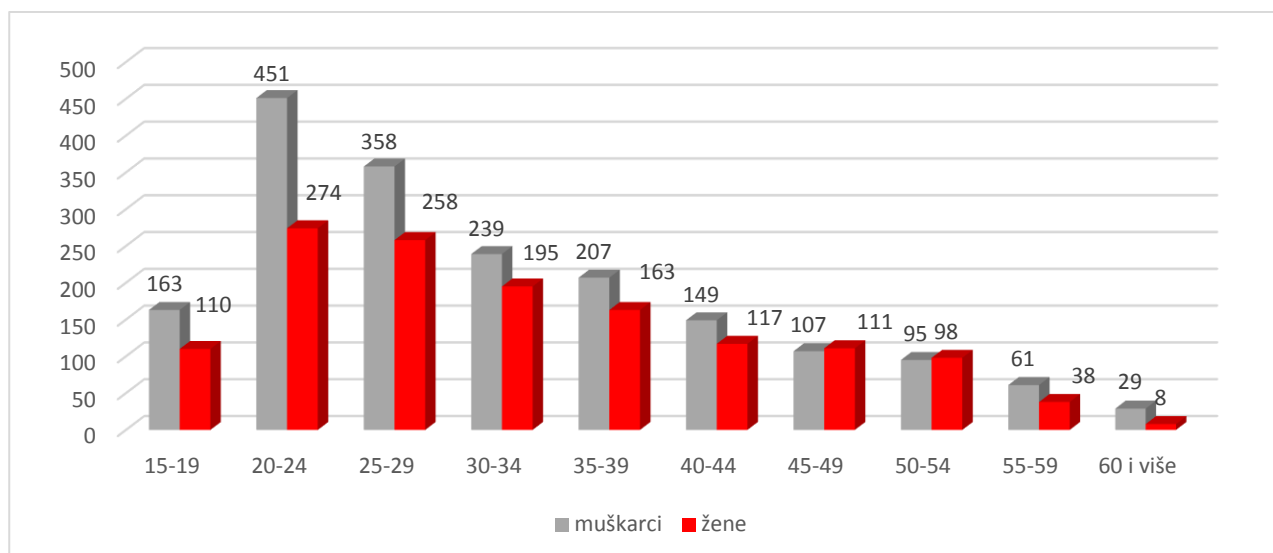
* Najviše zaposlenih osoba s invaliditetom evidentirano je u Gradu Zagrebu (550 osoba ili 17,02% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom), potom u Osječko-baranjskoj županiji (320 osoba ili 9,9% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom) i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (227 osoba ili 7,03%).

Tablica 2. - Udio zaposlenih osoba s invaliditetom po županijama

* Udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju svih zaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a iznosi 1,9%, što je više u odnosu na prošlu godinu kada je udio osoba s invaliditetom iznosio 1,7%. Najveći udio zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na ukupan broj zaposlenih iz evidencije HZZ-a evidentiran je u Varaždinskoj županiji (3,6%), zatim Međimurskoj županiji (3,5%) i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (3,4% zaposlenih osoba s invaliditetom u populaciji svih zaposlenih)

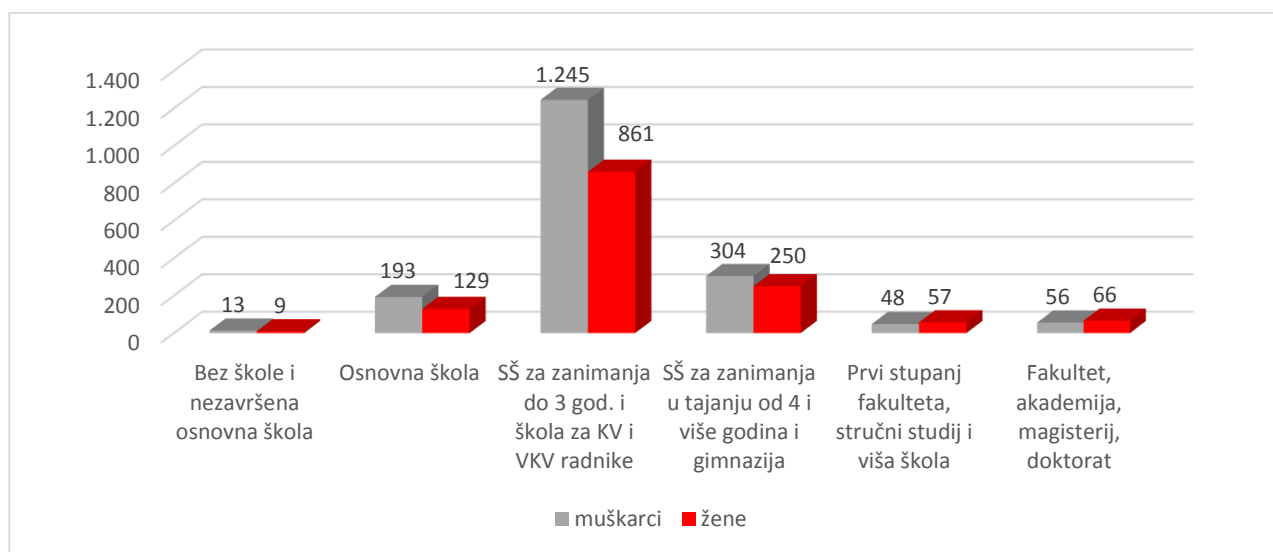
Tablica 3. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na dob i spol

* zabilježen je porast udjela žena s invaliditetom u ukupnom zapošljavanju osoba s invaliditetom za 3,57% i povećanje udjela žena s invaliditetom u ukupnom broju svih zaposlenih osoba iz evidencija HZZ-a za 1,4%, dok se u općoj populaciji rodna razlika u zapošljavanju nezaposlenih osoba kreće u suprotnom smjeru.

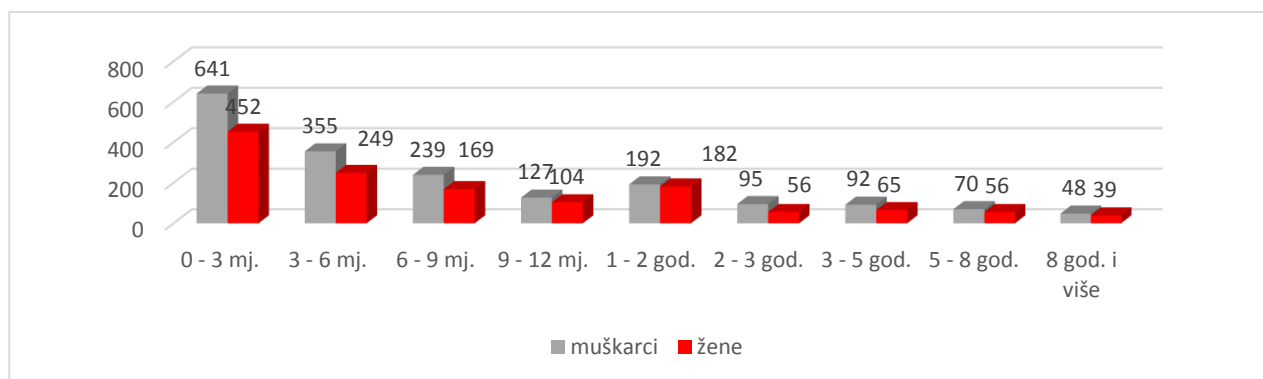
Gotovo polovinu zaposlenih osoba s invaliditetom čine mlade osobe u dobi od 15 do 29 godina, njih 1.614 ili 49,95%. Najviše zaposlenih ima u dobi između 20 i 24 godine, njih 725.

Tablica 4. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na razinu obrazovanja i spol

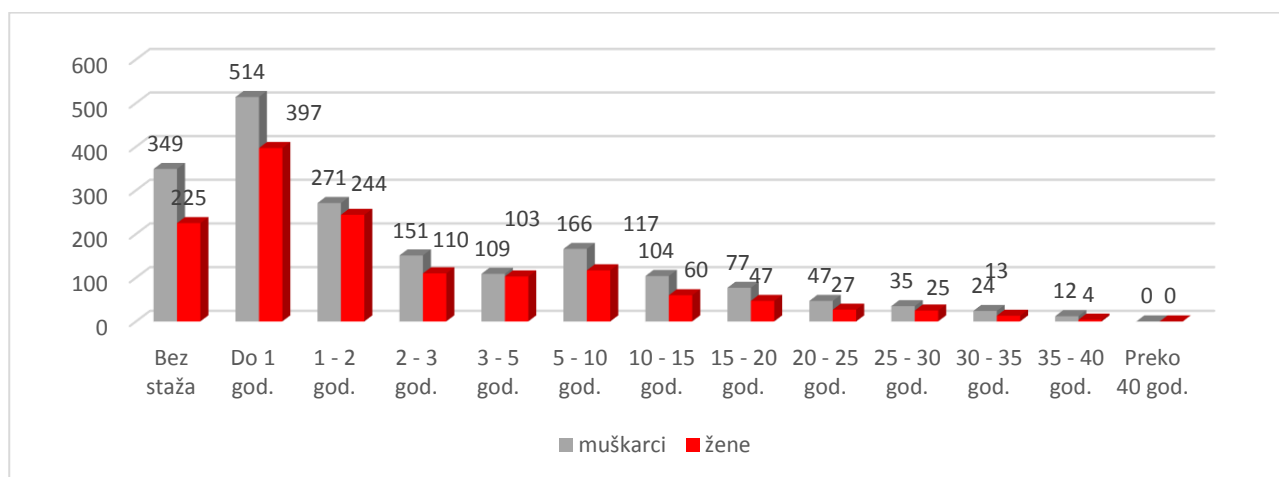
* najveći broj zaposlenih osoba s invaliditetom ima završenu srednju školu, njih 2.660 (82,33% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom), od toga 2.106 (65,18%) zaposlenih osoba s invaliditetom ima završenu srednju školu u trajanju do tri godine, a 554 (17,15%) osobe s invaliditetom imaju završenu srednju školu u trajanju od četiri ili više godina. Zaposlenih visoko obrazovanih osoba s invaliditetom (završeni prvi stupanj fakulteta, stručni studij, viša škola, završen fakultet, akademija, magisterij ili doktorat) ima ukupno 227, odnosno 7,03%. Broj zaposlenih osoba s invaliditetom koje su visoko obrazovane, iako sporo, posljednjih godina kontinuirano raste. U općoj populaciji, također najviše zaposlenih osoba ima završeno srednjoškolsko obrazovanje (61,88% od ukupnog broja zaposlenih osoba s evidencije Zavoda), dok je postotak visokoobrazovanih zaposlenih osoba znatno veći naspram postotka zaposlenih osoba s invaliditetom i iznosi 23,89%.

Tablica 5. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na trajanje nezaposlenosti i spol

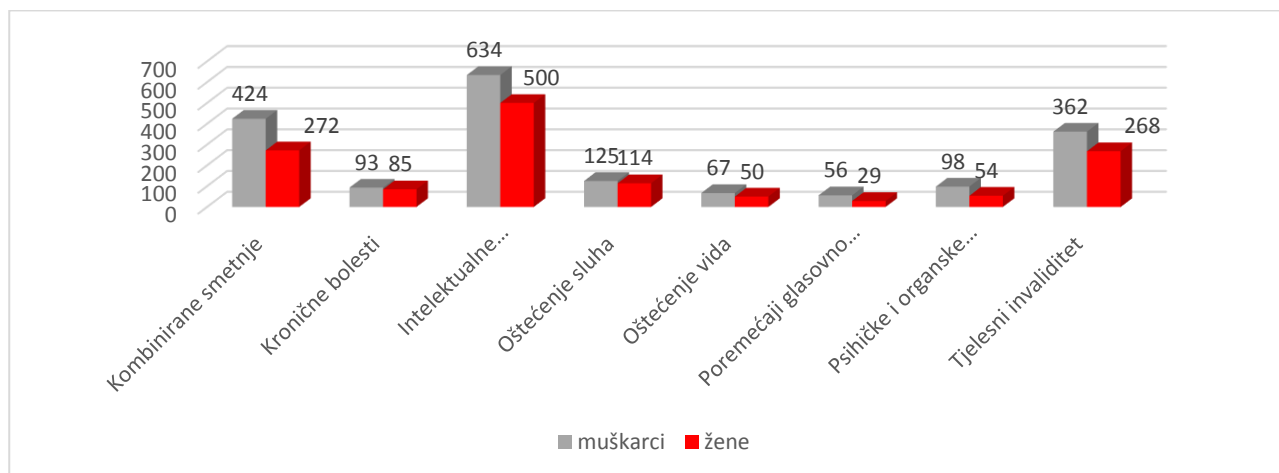
* S obzirom na trajanje nezaposlenosti, najveći je broj osoba s invaliditetom zaposlenih u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2018., prije zaposlenja bio u evidenciji HZZ-a do godinu dana, ukupno 2.260 osoba s invaliditetom tj. 72,3% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom. Najbrže su se zapošljavale osobe koje su bile kraće u evidenciji Zavoda (do 6 mjeseci), njih 1.697, što čini više od pola svih zaposlenih osoba s invaliditetom (52,52%) iz evidencije Zavoda.

Tablica 6. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na duljinu radnog staža i spol

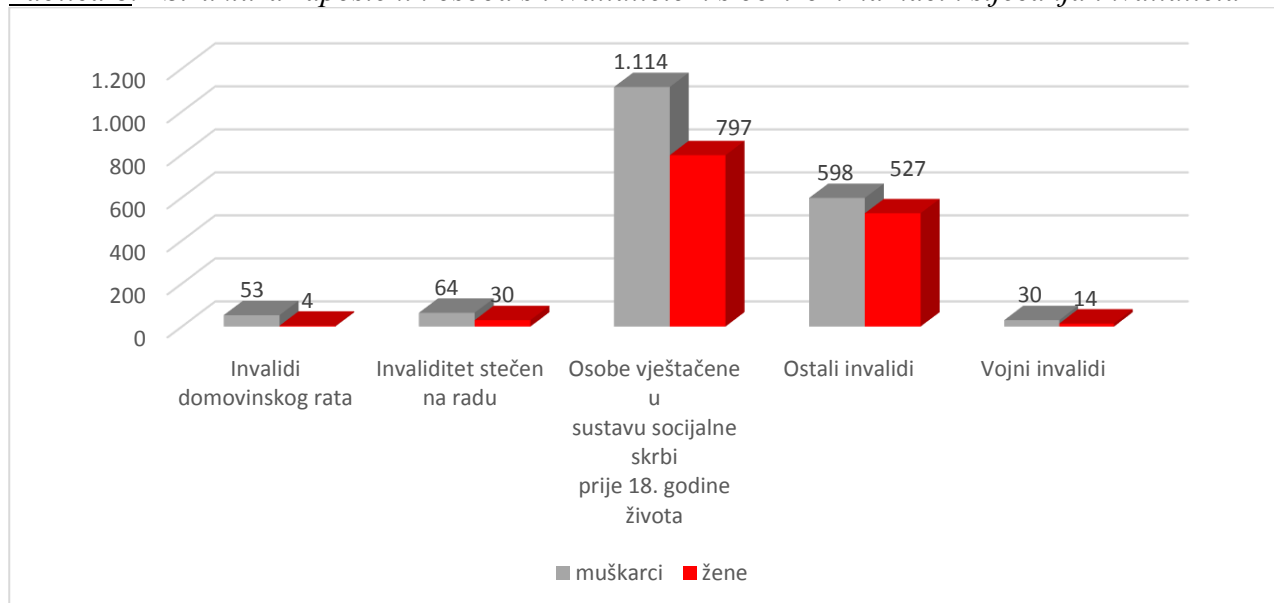
* najviše zaposlenih osoba s invaliditetom ima radno iskustvo do godinu dana (ukupno 911 osoba s invaliditetom tj. 28,2% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom). Slijede osobe bez radnog staža (574 ili 17,77%), te osobe s radnim stažom od godinu do dvije godine (515 ili 15,94% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom)

Tablica 7. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na vrstu invaliditeta i spol

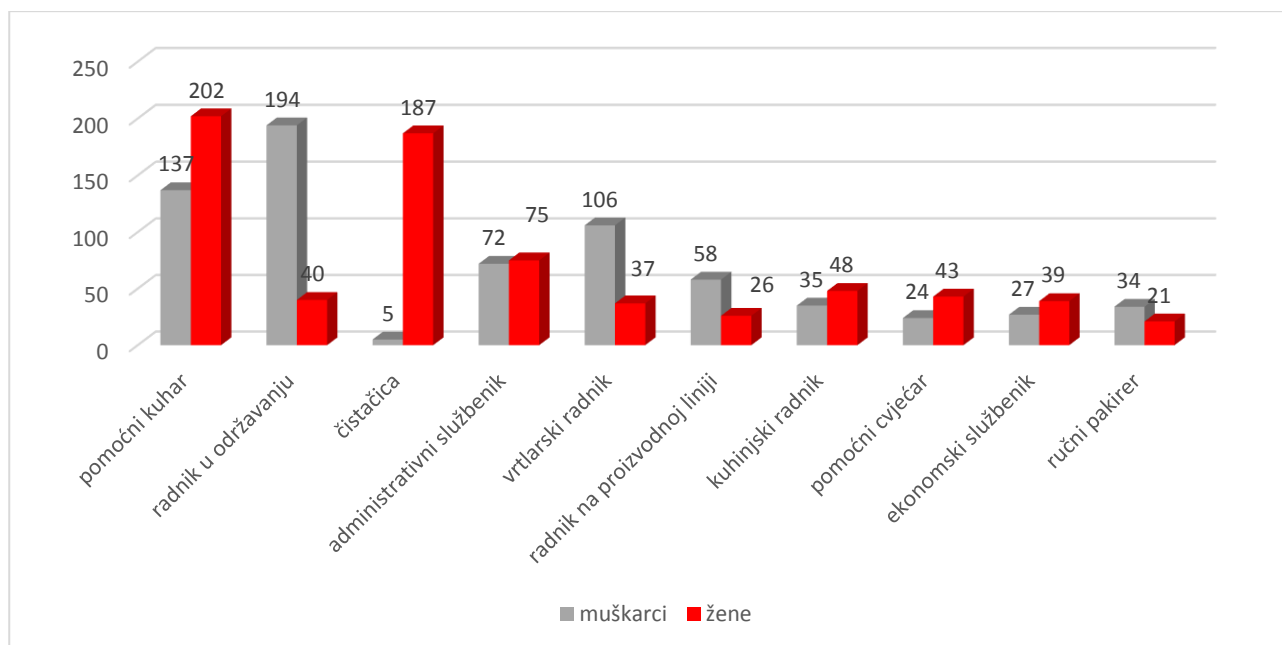
* najveći broj zaposlenih osoba s invaliditetom su osobe s intelektualnim teškoćama (1.134 ili 35,1%), slijede osobe s višestrukim kombiniranim smetnjama (696 ili 21,54%) te osobe s tjelesnim invaliditetom (630 ili 19,5%).

Tablica 8. - Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom s obzirom na način stjecanja invaliditeta

* najbrojniju skupinu čine zaposlene osobe koje su do 18. godine prošle vještačenje u sustavu socijalne skrbi (1.911 osoba s invaliditetom ili 59,15%), a od primjene novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom pri jedinstvenom tijelu vještačenja.

Tablica 9. - Zapošljavanje osoba s invaliditetom iz evidencije HZZ na temelju radnog odnosa prema deset najbrojnijih zanimanja i spolu

* Prema djelatnosti zaposlenja, najviše osoba s invaliditetom u 2018. godini zaposleno je u prerađivačkoj industriji (15,35% od ukupnog broja zaposlenih osoba s invaliditetom), u javnoj upravi i obrani (14,08%) i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (12,6%), iz čega je vidljivo da je trend zapošljavanja po djelatnostima jednak prošlogodišnjem.

Izvor: Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (HZZ), 2018.

Prilog br. 24 – Pristupačnost sudova i ustanova za osobe lišene slobode*Tablica 1. – pristupačnost sudova*

Redni broj	Sud	Prilagodba	Utrošena sredstva
1.	Županijski sud Zagrebu	ugovoreni radovi na izgradnji panoramskog dizala su završeni, priprema se dokumentacija za tehnički pregled	1.658.156,07 kn s PDV-om
2.	Trgovački sud u Zagrebu	radovi na ugradnji lifta su završeni, uporabna dozvola dobivena	290.773,14 kn s PDV-om
3.	Vrhovni sud	pripremljena projektna dokumentacija za izgradnju lifta	68.000,00 kn s PDV-om
4.	Županijski sud u Šibeniku	pripremljena projektna dokumentacija i dobivena građevinska dozvola za uređenje potkrovlja, sastavni dio je i projekt za izgradnju lifta	43.485,63 kuna utrošeno je za pripremnju projektnu dokumentaciju za ŽS Šibenik i ŽS Dubrovnik
5.	Županijski sud u Dubrovniku	u tijeku je dobivanje građevinske dozvole za nadogradnju zgrade, planiranim projektnim rješenjem uključena je ugradnja lifta	
6.	Općinski sud u Slavonskom Brodu	Pripremljena projektna dokumentacije za izgradnju lifta	56.250,00 kn s PDV-om
7.	Općinski sud Split	rekonstrukcija zgrade „Prima Stande“- projektna dokumentacija je pripremljena, predviđena je izgradnja lifta	
8.	Općinski i trgovački sud Bjelovar	izrada projektne dokumentacije za izgradnju zgrade, predviđena je izgradnja lifta	
9.	Rijeka - Županijski sud, Općinski sud	u pripremi je izrada projektne dokumentacije vezano uz rješavanje arhitektonskih barijera	

Tablica 2. – pristupačnost ustanova za osobe lišene slobode

Redni broj	Ustanova za osobe lišene slobode	Prilagodba
1.	Zatvor u Zagrebu	3 zatvoreničke sobe prilagođene osobama s invaliditetom (svaka za do tri zatvorenika), u istima su uređeni sanitarni čvorovi, te su nabavljena pomagala za osobe s invaliditetom nabavne vrijednosti 800,00 kn.
2.	Odgojni zavod za maloljetnike u Turopolju	u sklopu IPA projekta „Podrška zatvorskom sustavu Republike Hrvatske“ sagrađena nova zgrada škole u kojoj je izvedena prilazna rampa ulazu u zgradu te sanitarni čvor prilagođen potrebama osoba s invaliditetom

3.	Zatvor u Osijeku	3 pristupne rampe sa zaštitnom ogradom na ulazu u zatvor i u upravnu zgradu, te unutar kruga zatvora. 1 zatvorenička soba u prizemlju prenamijenjena za potrebe do dvije osobe s invaliditetom te unutar iste postoji prilagođen sanitarni čvor
4.	Centar za dijagnostiku u Zagrebu	1 zatvorenička soba prenamijenjena za potrebe do pet osoba s invaliditetom te je unutar iste prilagođen i sanitarni čvor
5.	Zatvorska bolnica u Zagrebu	reorganizacijom prostora u sobama olakšan je pristup osobama s invaliditetom koje koriste invalidska kolica, a u kupaonicama i toaletima postavljeni su rukohvati.
6.	Kaznionica u Glini	proveden je postupak prikupljanja ponuda za organizaciju prijevoza sanitetskim vozilom za zatvorenike s invaliditetom putem vanjskog ovlaštenog izvođača, nabavljena su invalidska kolica za prijevoz zatvorenika s invaliditetom, u 2 sobe namijenjene za boravak zatvorenika s invaliditetom napravljena je prilagodba inventara, te su postavljeni dodatni rukohvati pored već postojećih, a zatvorenicima s invaliditetom dodjeljuje se drugi zatvorenik kao pomoćni njegovatelj
7.	Zatvor u Splitu	U 3 zatvoreničke sobe sanitarni čvorovi prilagođeni su osobama s invaliditetom i postavljeni su rukohvati te je također u jednoj tuš kabini postavljen rukohvat.

Izvor: Tablice izrađene na temelju izvješća Ministarstva pravosuđa, 2018.

Prilog br. 25 – Ministarstvo unutarnjih poslova – izvještaj o provedenim edukacijama

Projekti/ Edukacije/Radionice/Aktivnosti	Broj sudionika	Svrha/tema održavanja
Nacionalni preventivni projekt „Dan kao san“		Unaprjeđenje stavova u odnosu na osobe s invaliditetom
2 tečaja za rad policijskih službenika operativnog dežurstva policijskih postaja u predmetima nasilja u obitelji	55 voditelja smjena i njihovih pomoćnika iz policijskih postaja	Teme tečaja: „Zakonodavni okvir nasilja u obitelji“ i „Postupanje policije prema posebno ranjivim kategorijama žrtava“ (djeca, osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi)
5 dvodnevni regionalni stručni radionice za pravosudne dužnosnike i policiju	74 pravosudna dužnosnika i 108 policijskih službenika	Tema radionice: Odredbe domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerenih na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji i odredbama Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji
EU projekt „Izgradnja učinkovitije zaštite“ 2 jednodnevne međusektorske edukacije o problemu nasilja nad ženama i femicidu	67 polaznika	Tema edukacije: „Pojedinačna procjena potreba žrtve za posebnim mjerama zaštite“
Projekt „Edukacija podizanja svijesti o invaliditetu za policijske djelatnike	270 polaznika, te 60 policijskih službenika iz Policijskih uprava	Edukacija policijskih kadeta o komunikaciji s osobama s intelektualnim i/ili psihosocijalnim teškoćama; djelatnog policijskog kadra o rastućoj prisutnosti osoba s teškoćama u

(suradnja sa Udrugom za promicanje inkluzije i Centrom za obrazovanje odraslih Validus)		zajednici te edukacija studenata Policijske akademije o efektivnoj i primjerenoj komunikaciji s osobama s intelektualnim i/ili psihosocijalnim teškoćama
Edukacija „Efektivne i primjerene komunikacije s osobama s intelektualnim i/ili psihosocijalnim teškoćama (vidljivim ili nevidljivim) (Visoka policijska škola)	120 studenata Visoke policijske škole	
Specijalistički tečaj za policijske službenike za mladež	27 policijskih službenika	Uprava kriminalističke policije je u suradnji s Policijskom akademijom provela više edukativnih aktivnosti u okviru kojih su ciljano obrađivane teme iz područja zaštite i prilagođenog policijskog pristupa osobama s invaliditetom.
2 specijalistička tečaja za voditelje operativnih dežurstava policijskih postaja na temu obazrivog pristupa i postupanja u području suzbijanja nasilničkih ponašanja u obitelji	55 polaznika	

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Ministarstva unutarnjih poslova, 2018.

Prilog br. 26 – URSVRH – tisak i distribucija publikacija

Publikacija	Broj primjeraka	Distribucija
Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja	3000	Svim nadležnim tijelima i institucijama u svrhu osvještavanja javnosti o značaju rodne ravnopravnosti
Strategija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023. godine	100	Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatska-SOIH
Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji – Istambulska Konvencija	50	
Opće preporuke UN-a br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama	100	
Zakon o ravnopravnosti spolova	100	
EIGE Pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje u državama članicama EU-a: Glavni nalazi „Nasilje nad ženama - podrška žrtvama“	100	

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Ureda za ravnopravnost spolova VRH, 2018.

U odnosu na predmetnu mjeru Ministarstvo uprave je od Grada Zagreba i svih županija putem županijskih koordinatora za provedbu mjera iz predmetne Strategije zatražilo očitovanje i dostavu podataka vezano za provedbu aktivnosti navedene mjere.

Dosadašnjih je godina Ministarstvo uprave tražilo gore spomenute podatke od Ureda državne uprave u županijama, no zbog jačanja vertikalne suradnje i koordinacije sa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S), a vezano za provedbu predmetne mjere, ove su godine isti podaci zatraženi od županija i to putem županijskih koordinatora za provedbu mjera iz predmetne Strategije na način da su zatraženi objedinjeni podaci dostavljeni od strane županijskih koordinatora kako od samih županija tako i od svih općina i gradova na njenom prostoru. Dostavljeni podaci nisu komparativni u odnosu na JLP(R)S kao ni u odnosu na prethodna razdoblja.

PRIKAZ PO ŽUPANIJAMA TEMELJEM DOSTAVLJENIH IZVJEŠĆA:

Grad Zagreb

Gradska skupština Grada Zagreba u ožujku 2016. godine donijela je Zagrebačku strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2016. do 2020. godine, sukladno kojoj je osnovano i Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Zagreba sa zadaćom koordiniranja realizacije mjera i aktivnosti te potiče i prati provođenje, pruža stručnu i savjetodavnu pomoć nositeljima i suradnicima.

Kao i do sada nadležni gradski uredi dostavljaju svake godine izvješća o provedbi mjera i aktivnosti do 28. veljače tekuće godine Gradskom uredu za socijalnu zaštitu, koji kao koordinator objedinjeno izvješće o provedbi mjera iz navedene Strategije dostavlja gradonačelniku Grada Zagreba, a on Gradskoj skupštini Grada Zagreba.

U provedbi mjere putem kontinuirane suradnje s udrugama osoba s invaliditetom, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom prati potrebe i interese osoba s invaliditetom za političko djelovanje te im, u skladu s potrebama, omogućava dostupnost temeljnih dokumenata i pruža tehničku i drugu potrebnu pomoć. Financiranjem udruga, Grad Zagreb je približio slijepim i slabovidnim osobama štivo tiskanih publikacija koje je ljudima koji vide dostupno u svakoj prilici. Sredstva se osiguravaju u Proračunu Grada Zagreba, te je za provedbu ove mjere ukupno utrošeno 20.000,00 kuna.

Šibensko-kninska županija

U Šibensko-kninskoj županiji nastoje voditi računa o dostupnosti temeljnih dokumenata važnih za političko sudjelovanje osoba s invaliditetom na svim razinama, kao i olakšavanju njihovog sudjelovanja u predstavničkim i izvršnim tijelima. Za sada nisu nabavljali tehničku opremu, a u slučaju potrebe istu će nabaviti.

Šibensko-kninska županija nije zaprimila podatke o osobama s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području svoje županije.

Dubrovačko-neretvanska županija

U odnosu na zatražene podatke, iz Dubrovačko-neretvanske županije navodi se da nisu poduzimane nikakve aktivnosti u vezi osoba s invaliditetom te da u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području svoje županije nemaju osoba s invaliditetom.

Istarska županija

U Istarskoj županiji se naglašava da iako nemaju izrađenu analizu dostupnosti dokumenata, kao ni osiguranu potrebnu opremu za osobe s invaliditetom sa svrhom olakšavanja njihovog sudjelovanja u predstavničkim i izvršnim tijelima, posebnu pozornost obraćali su na biračka mjesta i to na način da su se prilagođavala glasovanju osoba s invaliditetom, ali su poduzimane i sve mjere sukladno važećim izbornim propisima i uputama donesenim na temelju njih kako bi se osobama s bilo kojim oblikom invaliditeta ili u slučaju teže bolesti ili nemoći, biračima omogućilo ostvarenje biračkog prava.

Dodatno se navodi da stručne službe lokalnih jedinica, primjerice Grada Poreča informiraju gradonačelnike i službenike u gradskoj upravi i širu javnost o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice dajući preporuke gradonačelniku, gradskom vijeću, nadležnim tijelima i upravnim odjelima o pitanjima vezanim uz uključivanje osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice, tiskanjem informativnih materijala (gradskog javnog glasila, brošura, letaka, oglasa itd.), organiziranjem neposrednih susreta sa udrugama koje okupljaju osobe s invaliditetom, kao i na druge odgovarajuće načine.

Zagrebačka županija

Vezano za predmetnu mjeru, Zagrebačka županija navodi da objavom odluka i drugih općih akata koje donosi objavljuje na mrežnim mjestima kao i u medijima te nastoji osigurati dostupnost istih, a navode i da raspolažu scannerima u sjedištu županija, te u osam ispostava. Prema službenim evidencijama u sadašnjem izvršnom i predstavničkom tijelu Zagrebačke županije nema osoba s invaliditetom. Nisu dobili očitovanja svih jedinica lokalne samouprave, a od onih koje su se očitovale ni jedna nije provodila aktivnosti iz predmetne mjere.

Krapinsko-zagorska županija

Krapinsko-zagorska županija osigurava dostupnost akata objavom na mrežnom mjestu i u medijima, a predstavnike zakonodavne i izvršne vlasti te državne i javne službenike kao i širu javnost različitim aktivnostima informiraju o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice.

Integracija osoba s invaliditetom u javni i politički život provodi se i sufinanciranjem različitih projekata kao i udruga vezanih za osobe s invaliditetom. Uz to još su u 2012. godini osnovali Županijsko povjerenstvo za osobe s invaliditetom radi što kvalitetnije provedbe Županijske strategije te se o provedbi svih aktivnosti javnost redovito informira.

Vezano za praćenje ostvarenja biračkog prava osoba s invaliditetom navode da nemaju saznanja o kršenju istog.

Također, se navodi da nije bilo posebnih zahtjeva vezanih uz dostupnost akata u jedinicama lokalne samouprave koje su se očitovale o predmetnoj mjeri niti su iste imale saznanja o kršenju biračkog prava osoba s invaliditetom.

Dodatno, ne raspolažu informacijom o broju članova predstavničkih i izvršnih tijela s područja svoje županije koji su osobe s invaliditetom.

Primorsko-goranska županija

U Primorsko-goranskoj županiji su dostupni dokumenti za osobe s invaliditetom u digitalnom obliku u svim jedinicama lokalne samouprave, no nije u potpunosti prilagođen sadržaj mrežnog mjesta za slijepe i slabovidne osobe na lokalnoj razini, no na upit se svakako može dostaviti. Postoji jedna osoba s invaliditetom, 100% invaliditet i osoba u invalidskim kolicima u predstavničkom tijelu gdje ujedno i obnaša funkciju Predsjednika tog Općinskog vijeća.

Ličko-senjska županija

Općina Vrhovine dodijelila je financijska sredstva u iznosu od 5.000,00 kn Udruzi slijepih i slabovidnih osoba Ličko-senjske županije za kupovinu EI povećala za vijećnika u Općini Vrhovine.

U predstavničkom tijelu Ličko-senjske županije tri su osobe s invaliditetom, dok su u gradovima Otočcu i Novalji po jedan član u predstavničkom tijelu osobe s invaliditetom. Dodatno, u Gradu Gospiću tijekom 2018. godine jedna osoba s invaliditetom je zaposlena na javnim radovima.

Virovitičko-podravska županija

Virovitičko-podravska županija nije dobila podatke o broju osoba s invaliditetom u predstavničkom tijelu od nadležnog Ureda državne uprave u županiji, ali se ni neki gradovi i neke općine nisu očitovali, stoga nisu u mogućnosti dostaviti tražene podatke.

Kao pozitivan primjer, ističe se Općina Gradina koja ima jednu osobu s invaliditetom u predstavničkom tijelu, a posjeduju i jedan kopirni stroj, skener i printer prilagođen osobama s invaliditetom.

Požeško-slavonska županija

Požeško-slavonska županija osigurava dostupnost akata i dokumenata putem objave na službenom mrežnom mjestu i u službenom glasilu županije.

Svake se godine u Proračunu županije osiguravaju financijska sredstva kroz Program javnih potreba humanitarno-socijalnih udruga i udruga proisteklih iz Domovinskog rata, udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom, te provedbu programa i projekata udruga kroz koje udruge između ostalog vrše i nabavu opreme koja je potrebna članstvu pojedine udruge-osobama s invaliditetom.

Primjerice, Udruga slijepih Požeško-slavonske županije opremljena je sa svom potrebnom opremom. Ona posjeduje uređaj (ALADIN), koji uvećava tekst za iščitavanje slabovidnim osobama, te govorni program na računalu za slijepe osobe, posjeduju scanner i pisač na Brailleovom pismu čime je osigurana dostupnost dokumentima, a isto im omogućava političko sudjelovanje na razini županije. U predstavničkim i izvršnim tijelima županije nemaju zastupljene osobe s invaliditetom, a podatke o istome za lokalne jedinice nisu dostavili kao što nisu dostavljeni ni podaci o provedbi ove mjere u jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije.

Brodsko-posavska županija

U odnosu na predmetnu mjeru Brodsko-posavska županija i jedinice lokalne samouprave s njenog područja osigurale su proceduralne prilagodbe prilikom glasovanja na izborima svim biračima, a to podrazumijeva i mogućnost sudjelovanja i konzumiranja biračkog prava i osobama s invaliditetom kroz glasački listić na Brailleovom pismu, glasovanje uz pomoć druge osobe, odlazak u stan osobe s invaliditetom itd.).

Nadalje, osigurana je i dostupnost temeljnih dokumenata od značaja za sudjelovanje i ostvarivanje biračkog prava svakog člana kako bi isti mogao ravnopravno sudjelovati na lokalnoj i područnoj razini bez obzira na fizičke različitosti.

Uz to naveli su i činjenicu da su članovi udruga osoba s invaliditetom i korisnici smješteni kod pružatelja socijalnih usluga, upoznati o načinu sudjelovanja u političkom životu svoje zajednice i o načinu participacije u tome osobno.

Prema raspoloživim podacima, predstavničkim tijelima na području Brodsko-posavske županije uključeno je pet osoba i to u: Gradu Nova Gradiška i Općini Dragalić po jedna osoba, a u Općini Bebrina zastupljene su tri osobe. U 2018. godini nije bilo nabave posebne opreme, ali su se općine u okviru svojih mogućnosti trudile osigurati tehničku podršku kako bi i druge osobe s invaliditetom potaknuli na sudjelovanje u radu predstavničkih tijela i političko sudjelovanje na području Brodsko-posavske županije.

Osječko-baranjska županija

S područja Osječko-baranjske županije 20 jedinica lokalne samouprave se očitovalo kako nemaju osiguranu tehničku podršku ili druge oblike pomoći za osobe s invaliditetom, prvenstveno jer do sada nisu imali potrebe, niti je evidentiran broj osoba s invaliditetom koje sudjeluju u radu predstavničkih i izvršnih tijela jedinice. U vezi toga, izdvaja se predstavničko tijelo Općine Petlovac i Općine Podravska Moslavina sa po 2 člana te predstavničko tijelo Općine Satnica Đakovačka i Općine Trnava sa po 1 članom koji je osoba s invaliditetom.

U odnosu na dostupnost dokumenata te osiguranje potrebne opreme, svi dokumenti povezani s radom skupštine Osječko-baranjske županije su javni i mogu se dobiti na uvid i proučavanje.

Karlovačka županija

Karlovačka županija osigurava sredstava za osobe koje im se obraćaju sa zahtjevom da im se dodjeli financijske pomoći zbog materijalne ugroženosti uslijed bolesti, invaliditeta. Na ovaj način im pomažu u podmiranju troškova liječenja, rehabilitacije, nabavke lijekova i slično. Za ovu namjenu je u 2018. godini utrošeno 268.000,00 kuna. Karlovačka županija raspisuje natječaj radi dodjele financijskih

sredstava udrugama, a čija su prioritetna skupina udruge sa osobama s invaliditetom te je u tu svrhu u 2018. godini osigurano 920.000,00 kuna.

Pri provođenju izbora osiguravaju se glasački listići na Brailleovom pismu za slijepe i slabovidne osobe te se organizira izlazak na teren i pratnja osobe s povjerenjem za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Također, svi važniji dokumenti objavljuju se na mrežnom mjestu Karlovačke županije, ali i jedinica lokalne samouprave.

Koprivničko-križevačka županija

Koprivničko-križevačka županija u 2018. godini nije izdvajala sredstva za osiguranje tehničke podrške, s obzirom da nije bilo zahtjeva za osiguranje iste. Također, Koprivničko-križevačka županija nema osobu s invaliditetom u svojem predstavničkom i izvršnom tijelu, no Općina Molve ima jednu osobu s invaliditetom u izvršnom tijelu.

Gradovi Križevci i Đurđevac na svojim mrežnim mjestima kontinuirano objavljuju sve važne dokumente i akte kako bi povećali dostupnost istih. Nadalje, prilikom održavanja izbora Grad Đurđevac osigurava glasačke listiće na Brailleovu pismu, glasanje uz pomoć druge osobe te odlazak u dom osobe s invaliditetom u svrhu glasanja. Također, u svim važnijim kulturno – obrazovnim i zdravstvenim ustanovama osiguran je adekvatni prilaz i tehnička podrška za osobe sa invaliditetom.

Grad Križevci je omogućio pristup internetu osobama s invaliditetom otvaranjem Info-kioska sa besplatnim pristupom brzom internetu radnim danom od 8,00 do 16,00 sati, a gdje se ujedno mogu informirati o svim značajnim dokumentima za političko djelovanje. U Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" u 2018. godini nabavljeno je oko 50 jedinica knjižne građe s uvećanim tiskom, zvučne knjige i taktilne slikovnice u vrijednosti od 7.500,00 kn. Kroz projekte financirane iz EU fondova nabavljena je oprema za gluhe i nagluhe osobe i za slijepe i slabovidne osobe, među ostalim indukativna petlja, stolno i elektroničko povećalo, govorna jedinica te je osigurana razna građa na Brailleovom pismu.

Bjelovarsko-bilogorska županija

U Bjelovarsko – bilogorskoj županiji nema osoba s invaliditetom u predstavničkom i izvršnom tijelu županije, no u predstavničkom i izvršnom tijelu Grada Bjelovara je jedna osoba s invaliditetom, a u predstavničkom tijelu Grada Grubišno Polje tri vijećnika su osobe sa invaliditetom. U Općini Đulovac u dječjem vrtiću „Sunce“, a čiji je osnivač općina zaposlena je jedna osoba s invaliditetom na radnom mjestu blagajnika.

Grad Čazma povremeno zapošljava osobe s invaliditetom u Gradskoj upravi te ustanovama i tvrtkama kojima je osnivač Grad Čazma te se kontinuirano ulaže u povećanje dostupnosti dokumenta sukladno potrebama osoba s invaliditetom. Također, svi su dokumenti dostupni na zahtjev. U Gradskoj knjižnici „Slavka Kolara Čazma“ nabavljena je audio građa za osobe sa oštećenim vidom te se unaprijedila i ostala tehnička oprema za osobe sa invaliditetom.

Međimurska županija

U Međimurskoj županiji dostupni su scanneri na Brailleovom pismu te su svi važniji dokumenti dostupni na zahtjev. Nadalje, zgrada županije je, nakon adaptacije 2004. godine, dostupna osobama s invaliditetom putem rampe, ugrađenog dizala i toaleta prilagođenog osobama s invaliditetom. U predstavničkim i izvršnim tijelima Međimurske županije nema osoba s invaliditetom, no Županijska skupština donijela je Odluku o pravu na pristup informacijama kojima raspolažu tijela Međimurske županije kojom su tijela županije obvezna omogućiti pristup informacijama redovitim objavljivanjem informacija, davanja dokumenata na uvid itd.

Jedinice lokalne samouprave infrastrukturno su dostupne osobama s invaliditetom te se službeni dokumenti objavljuju na mrežnom mjestu i daju na uvid temeljem zahtjeva, a sve jedinice imaju i scennere na Brailleovu pismu. Općina Nedelišće u svom izvršnom tijelu ima jednu osobu s invaliditetom. 15 jedinica lokalne samouprave na području Međimurske županije je dostavilo

očitovanja u kojima navode kako na svom području nisu imali potrebe za provođenjem aktivnosti u okviru mjere 1.

Sisačko-moslavačka županija

U dijelu koji se općenito odnosi na izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom iz Sisačko-moslavačke županije posebno je istaknuto poduzimanje koraka u vezi nadzora nad provedbom propisa za osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina, Sisačko – moslavačka županija izdala je 254 akta za građenje te je 52 puta primijenila odredbe Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Također, izdano je 107 uporabnih dozvola i obavljeno tehničkih pregleda te su 5 puta primijenjene odredbe Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Zbog neprimjene odredbi Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću izvršeno je 7 intervencija tijekom izdavanja akata i obavljanja tehničkih pregleda. Dodatne informacije nisu dostavljene.

Splitsko-dalmatinska županija

Splitsko-dalmatinska županija na svojim mrežnim mjestima redovito objavljuje, među ostalim, dokumente od značaja za političko sudjelovanje osoba s invaliditetom te se putem mrežnih mjesta, županijskih publikacija i brošurama neprestano radi na informiranju državnih službenika o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život. U Županijskoj skupštini Splitsko-dalmatinske županije 2 vijećnika imaju utvrđen invaliditet.

Jedinstveni upravni odjel Grada Stari Grad organizirao je niz aktivnosti u koje su bile uključene udruge koje okupljaju veći broj osoba s invaliditetom, a u svrhu jačeg uključivanja u javni život. Pri izjašnjavanju na izborima, omogućeno je glasanje na Brailleovu pismu te je u planu organizacija novih edukativnih radionica.

Grad Kaštela sudjelovao je u akciji Split parkinga „Želiš li se mijenjati za mjesto“, čiji je cilj osvještavanje potrebe za osiguranje parkirnih mjesta za osobe s invaliditetom te je postavljena prilazna rampa za osobe s invaliditetom na ulazu zgrade Gradske uprave. Također, Grad Kaštela sve važne dokumente objavljuje na svojem mrežnom mjestu te osigurava sredstva iz proračuna za financiranje Udruga osoba s invaliditetom i posebnim potrebama.

Dokumente i informacije za uključenje osoba s invaliditetom u politički život objavljuju na svojim mrežnim mjestima i gradovi Split, Vrlika i Sinj te općine Jelsa, Sutivan i Tučepi. Objavljivanje relevantnih dokumenata na mrežnom mjestu rezultiralo je ulaskom 2 osobe s invaliditetom u Gradsko vijeće Grada Vrlike.

Također, predstavnička tijela Grada Omiša i Općine Prgomet imaju po dva vijećnika koji su osobe s invaliditetom, a gradovi Sinj i Makarska po jednog. Nadalje, osobe s invaliditetom u izvršnoj vlasti izabrane su u Općini Prgomet i Gradu Solinu na mjestu zamjenika gradonačelnika.

Grad Vis sredstvima osiguranim u proračunu i putem socijalne skrbi nabavlja opremu za osobe s invaliditetom te osigurava pomoć humanitarnim organizacijama i udrugama.

U Općini Podstrana zaposlene su tri osobe s invaliditetom od čega je jedna osoba dužnosnik, jedna namještenik, a jedna službenik. Također, u Općinskom vijeću Općine Podstrana dva vijećnika su osobe s invaliditetom. Općina Podstrana sudjelovala je u Programu javnih radova Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojem su sudjelovale osobe s invaliditetom i općinski zaposlenici.

Grad Vrgorac sve dokumente od političkog značaja objavljuje u službenom glasilu „Vijesnik“ i svojem mrežnom mjestu. Također, Grad Vrgorac osigurava svu tehničku pomoć kako bi se omogućilo osobama s invaliditetom sudjelovanje na izborima te pruža svu dodatnu pomoć i podršku sukladno svojim proračunskim mogućnostima.

Gradovi Makarska, Trilj, Komiža i općine Hrvace, Baška voda, Dugopolje, Zadvarje, Lovreč, Zmijavci, Marina, Zagvozd i Šolta nemaju osobe s invaliditetom u svojim predstavničkim i izvršnim tijelima te nije bilo zahtjeva za osiguranje potrebne opreme za povećanje dostupnosti dokumenata za osobe s invaliditetom, no ukoliko se pokaže potreba za osiguranje istih ili pružanje drugog oblika

potpore osobama s invaliditetom pri uključenju u politički i javni život, svaki od gradova i općina postupit će sukladno mogućnostima.

Varaždinska županija

U dijelu koji se odnosi na izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom Varaždinska županija istaknula je poduzimanje radnji u vezi nadzora nad provedbom propisa za osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću i to kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina. Dakle, Varaždinska županija je u 2018. godini izdala ukupno 430 akata za građenje od kojih nijedan nije zahtijevao intervenciju za osiguranje pristupačnosti građevinama osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Nadalje, ukupno je izdano 244 uporabne dozvole od kojih također ni jedna nije zahtijevala primjenu odredbi o pristupačnosti građevina temeljem Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevinama osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Dodatne informacije nisu dostavljene.

Vukovarsko-srijemska županija

Ističe se, od ukupno 31 jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije u predstavničkom tijelu sljedećih jedinica lokalne samouprave uključene su osobe s invaliditetom: Općina Stari Jankolovci - jedna osoba s invaliditetom, Općina Markušica - jedna osoba s invaliditetom, Općina Cerna - jedna osoba s invaliditetom, Općina Lovas - dvije osobe s invaliditetom, Općina Nuštar - dvije osobe s invaliditetom. U predstavničkom tijelu Vukovarsko-srijemske županije jedna je osoba s invaliditetom.

Također, u izvršnom tijelu jedne jedinice lokalne samouprave (Općine Lovas) jedna je osoba s invaliditetom.

Nadalje, dvije jedinice lokalne samouprave (Općina Nuštar i Grad Otok) provodile su aktivnosti vezane za provedbu navedene mjere.

ZAKLJUČAK

Na temelju dostavljenih očitovanja JLP(R)S u odnosu na predmetnu mjeru iz Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. – 2020. godine, za 2018. godinu, primjećuje se da većina jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nastoji sukladno svojim financijskim odnosno proračunskim mogućnostima osigurati tehničku i druge oblike pomoći kako bi osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini i kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s invaliditetom u predstavničkim i izvršnim tijelima. U prilog navedenom govore i podaci o osobama s invaliditetom koji su članovi predstavničkih i izvršnih tijela u JLP(R)S te su značajan pokazatelj aktivnog participiranja istih u javnom i političkom djelovanju zajednice.

Ističe se da su JLP(R)S koje u ovom trenutku nemaju u potpunosti osiguranu dostupnost dokumenata i potrebnu opremu navodile kako su spremne, u slučaju potrebe i iskazanog interesa, osigurati sve u vezi osiguranja dostupnosti dokumenata različitih formata sukladno potrebama osoba s invaliditetom i potrebne opreme (sceneri, pisači na Brailleovom pismu itd.) ukoliko bude zahtjeva i potrebe za istim, a sa svrhom omogućavanja osobama s invaliditetom jednakosti i ravnopravnosti kao temeljne ustavne vrednote, te u okviru svojih nadležnosti kontinuirano provodile različite aktivnosti s ciljem izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom.

Vidljivi su pomaci i napredak u smislu osiguravanja dostupnosti dokumenata, informacija i prilaza zgradama i prostorima JLP(R)S kako bi osobe s invaliditetom mogle participirati u korištenju usluga upravnih tijela JLP(R)S te sudjelovati u njihovom radu, kao i biti članovi izvršnih i predstavničkih tijela JLP(R)S.

Vrlo mali broj JLP(R)S ima svoje strategije za osobe s invaliditetom, no velik je broj jedinica koje imaju različite socijalne, razvojne, humanitarne, zdravstvene, edukacijske i druge programe koji sadrže mjere i aktivnosti po uzoru na Nacionalnu strategiju te na taj način kontinuirano djeluju s ciljem ostvarenja dostupnosti i pristupačnosti osobama s invaliditetom na svim područjima javnog i političkog života.

Također se primjećuje da dolazi do povećanja broja različitih oblika pomoći osobama s invaliditetom što ukazuje na povećanje (u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje) stupnja

senzibiliziranosti na različite prepreke i probleme s kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevnom životu, a posebno u nekim njegovim aspektima kao što je ostvarenje različitih prava temeljenih na zakonima Republike Hrvatske.

Ukazuje se da je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje ipak donekle postignut napredak u povećanju inkluzivnosti i aktivnog participiranja osoba s invaliditetom u javni i politički život, te život zajednice generalno gledano kao i da je napravljen pozitivan iskorak u dostupnosti informacija, usluga i sadržaja osobama s invaliditetom.

Zaključno, temeljem dostavljenih izvješća može se utvrditi da se provedbom predmetne mjere od strane općina, gradova i županija značajno pridonijelo povećanju aktivnosti i djelovanja osoba s invaliditetom u životu zajednice te njihovom sudjelovanju u sukreiranju javnih politika, donošenju političkih odluka, između ostalog i kroz participativnu ulogu kroz članstva u predstavničkim tijelima općinskih i gradskih vijeća te županijskih skupština.

Izvor: Ministarstvo uprave, 2018.

Prilog br. 28 – Publicirane studije, HZJZ, 2018.

Redni broj	Publicirati provedene studije u relevantnim međunarodnim i nacionalnim stručnim i znanstvenim časopisima u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama
1.	M. Marčec, N. Antoljak, T. Benjak Celiac disease—insufficiently recognized public health problem. Liječnički vjesnik, 2018; 140 (9-10), 0-0.
2.	I. Filipčić, I.Š. Filipčić, V. Grošić, I. Bakija, D. Šago, T. Benjak, B. Uglešić Patterns of chronic physical multimorbidity in psychiatric and general population. Journal of psychosomatic research , 2018; 114, 72-80.
3.	V. Štefančić, T. Benjak, M. Ivanić Equalization of opportunities and development of the register of persons with disabilities in the Republic of Croatia. Acta medica Croatica, 2018; 72 (2), 189-197.
4.	T. Benjak, V. Štefančić, Ž. Draušnik, I. Cerovečki, D. Roginić, M. Habek. Prevalence of multiple sclerosis in Croatia: data from national and non-governmental organization registries. Croatian medical journal, 2018; 59 (2), 65.
5.	T. Benjak, D. Pjevač, N. Pjevač, N. Pjevač. Let Them Learn. Revija za socijalnu politiku, 2018; 25 (1), 126-127.

Izvor: Ministarstvo zdravstva, 2018. (HZJZ)

PRILOZI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Prilog br. 29 - Razvijati i širiti mrežu izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom

Tablica 1. Osiguravanje usluge osobne asistencije, tumača, videćih pratitelja Krapinsko-zagorske županije

Županija	Udruga/Ustanova	Broj osobnih asistenata	Broj tumača	Broj videćih pratitelja	Financije
Krapinsko-zagorska	Udruga distrofičara Krapina	25			Program osiguravanja usluge osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta u 2018. godini
	Društvo multiple skleroze KZZ	13			
	Udruga invalida Donja Stubica	2			
	Društvo osoba oštećena sluha Krapina		2		Trogodišnji program Tumač/prevoditelj
	Udruga slijepih KZZ			1	Trogodišnji program Videći pratitelj

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Krapinsko-zagorske županije, 2018.

Tablica 2. Osiguravanje usluga u zajednici na regionalnoj razini

Županija	Grad	Udruga	Projekt/Program	Broj korisnika	Sredstva
Koprivničko-križevačka županija	Đurđevac	Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji "Mali princ"	Poludnevni boravak i klupske aktivnosti u „Malom princu“	20	MDOMSP-a, sredstva Županije, Đurđevca, Općina i vlastitih sredstava Udruge
			Projekt Integracija u društvo		MDOMSP-a
	Križevci	Udruga osoba s invaliditetom Križevci	Trogodišnji program (2016-2018) „Osobni asistent	6	
			Usluga osobne asistencije	13	ESF projekta „Usluge osobne asistencije“.

Virovitičko-podravska županija		Udruga osoba s invaliditetom Slatina	Usluga osobne asistencije	18	1.030.493,00 kn
		Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Jaglac Orahovica		21	783.000,00 kn
Međimurska županija - Općina Donji Vidovec			Projekt „Pravi put“		1.300,00 kn
Sisačko-moslavačka županija		Udruga OSI SMŽ *	Uključivanje osoba s teškoćama u razvoju u život zajednice		100.000,00 kn
		Udruga slijepih SMŽ			50.000,00 kn
	Kutina	Udruga osoba s invaliditetom Kutina	Projekt „Svaki dan uz osobnog asistenta olakšan“	16	
Zagrebačka županija	Sveta Nedelja		Program ustanove za rehabilitaciju osoba s invaliditetom Centar Lug u Samoboru		Općina Jakovlje: 67.273,61 kn; Općina Kloštar Ivanić: 8.240,00 kn; Grad Zaprešić: 788.734,31 kn

* Udruga OSI SMŽ potpisala ugovore s 13 osobnih asistenata na određeno vrijeme na 2 godine. Grad Petrinja također sufinancira projekte Udruge OSI SMŽ i Udruge slijepih SMŽ.

**U Zagrebačkoj županiji također se sufinanciraju programi, terapije za djecu s teškoćama u razvoju od strane Općina Brckovljani i Jakovlje.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija 2018.

Tablica 3. Osječko-baranjska županija na području Grada Belišća provode se sljedeći projektu u kojima je grad nositelj/sunositelj:

R.br.	Naziv udruge
1.	Referalni centar za prevenciju institucionalizacije osoba s invaliditetom
2.	Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju Zvono
3.	Dnevni boravak za osobe s invaliditetom
4.	Centar za zapošljavanje „Citadela“(stjecanje novih vještina i povećanje potencijala osoba s invaliditetom za uključivanje na tržište rada)
5.	Podrška u procesu uključivanja u redovni odgojno-obrazovni sustavi MST(inovativne socijalne usluge i modeli skrbi u zajednici koji doprinose neovisnom življenju i socijalnom uključivanju osoba s invaliditetom),
6.	Samostalno stanovanje -Usluge organiziranog stanovanja uz podršku u manjim stambenim jedinicama za osobe s intelektualnim teškoćama

7.	Sv. Vinko Paulski Konferencija Sv. Josipa Radnika Belišće (oko 50 korisnika s invaliditetom) pomaže korisnicima u ostvarivanju zakonom utvrđenih prava te dodjelom humanitarne pomoći
8.	Udruga umirovljenika i starijih osoba Grada Belišća provodi projekt "Dnevni boravak za starije osobe Grada Belišća" koji je usmjeren na unapređenje kvalitete života starijih osoba u našem gradu kroz organizaciju dnevnog boravka putem organiziranih prihvatljivih dnevnih aktivnosti oko 20 korisnika osoba s invaliditetom
9.	Udruga Matica umirovljenika provodi projekt „Pomoć u kući“ u koji je uključeno 78 korisnika među kojima su i odrasle osobe s invaliditetom koje žive na području grada Belišća te u osam prigradskih naselja
10.	Udruga invalida rada pruža okupacijsko-rehabilitacijske usluge (kreativne radionice, rehabilitacijske programe za osobe s invaliditetom i sl.)
11.	Grad Belišće sufinancira provedbu programa Dječjeg doma Klasje „Usluga poludnevnog boravka“ djece s poteškoćama u učenju osiguravanjem besplatnog prostora i rad jednog stručnog djelatnika

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Osječko-baranjske županije, 2018.

Tablica 4. Istarska županija, aktivnosti u suradnji sa neprofitnim organizacijama i ustanovama

Nositelj projekta i naziv	Osnovne značajke i rezultati	Sredstva iz Proračuna IŽ (u kn)
Centar za inkluziju i podršku u zajednici Projekt „Naša dnevna zajednica - poludnevni boravci za osobe s intelektualnim teškoćama“	Projekt se provodio na području gradova Pule, Poreča, Labina i Buja, a obuhvaćeni su korisnici s intelektualnim i višestrukim teškoćama sa šireg područja koje uključuje i okolne općine. Tehnička podrška kroz ovaj projekt pružala se na području cijele Istarske županije za 20 suradnika i volontera u 6 poludnevnih boravaka u Istarskoj županiji. Organizirana je usluga poludnevnog boravka u Puli, Poreču, Labinu i Bujama za korisnike sa šireg područja za 70 korisnika. Održano je 5 dana edukacije iz područja unapređenja pružanja socijalnih usluga za suradnike i volontere iz organizacija civilnoga društva koji se bave zadovoljavanjem potreba osoba s intelektualnim teškoćama na području Istarske županije. Pružena je tehnička podrška razvoju usluge poludnevnog boravka u Istarskoj županiji udrugama koje pružaju socijalne usluge te su izvršeni svi poslovi upravljanja projektom. Projektom je obuhvaćeno ukupno 70 direktnih korisnika.	50.000,00
Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre „Poludnevni boravci za osobe s intelektualnim teškoćama u Buzetu i Pazinu“	Projekt je usmjeren povećanju kvalitete života osoba s intelektualnim teškoćama, ali i prevenciji institucionalizacije. Projektom je obuhvaćeno 40 korisnika od čega 20 redovitih i 20 povremenih, za koje su organizirane aktivnosti u jutarnjim satima u trajanju do 6 sati dnevno radnim danom u Buzetu i Pazinu te u posebnim slučajevima (razne vrste	30.000,00

	manifestacija, događaja u zajednici, izleti i sl.) i izvan redovnog radnog vremena u popodnevni satima te subotom ili neradnim danima. Aktivnosti namijenjene direktnim korisnicima projekta bile su: kreativne, rekreativne edukacijske aktivnosti, socijalni rad i njega i briga o zdravlju, izleti i druženja te posjeti i sudjelovanje u događanjima u zajednici. Navedena usluga prestala se pružati u Buzetu u kolovozu 2018. godine.	
Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula „Kreativnost i učenje“	Glavni cilj projekta je psihosocijalna rehabilitacija i društvena integracija korisnika, aktivno provođenje deinstitucionalizacije korisnika, te podizanje razinu svijesti javnosti o pravima, suzbijanju stereotipa i diskriminacije osoba s intelektualnim teškoćama. U sklopu projekta ukupno 40 direktnih korisnika sudjelovalo je u slijedećim aktivnostima: kreativne radionice, likovna druženja, obilježavanje Dana kulture, fizičke aktivnosti. Korisnici su bile osobe s intelektualnim, fizičkim i psihosocijalnim teškoćama u dobi od 22 do 67 godina.	12.000,00
Udruga cerebralne paralize Istarske županije Projekt „Radno slobodno vrijeme“	Projekt usmjeren organizaciji slobodnog vremena za 3 skupine članova koji imaju teži stupanj CP i/ili dodatne teškoće. Projektom „Radno slobodno vrijeme“ provedene su slijedeće aktivnosti za ukupno 21 direktnog korisnika: likovne radionice, prateće priredbe, tiskanje slikovnice "Coprnice greju" i zbirke radova - kalendara za 2019., literarna radionica, tiskanje zbirke radova u suradnji s likovnom radionicom, dramska radionica tijekom učeničkih odmora, te INFO aktivnosti tijekom cijele godine.	15.000,00
Udruga roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju Istarske županije – Pula „16. sportsko-rekreativni i kulturni susret osoba s intelektualnim teškoćama Susret prijateljstva“	Otvaranje 16. sportsko-rekreativni i kulturni susret osoba s intelektualnim teškoćama „Susret prijateljstva“ održano je u Domu hrvatskih branitelja u Puli 14.11.2018. godine. Susret se sastojao od glazbeno-scenskog programa sastavljenog od recitatorskih, plesnih i glazbenih točaka, a nastupili su vrtići, škole, ustanove i udruge. Susretom je obuhvaćeno više od 400 sudionika. Projektom je obuhvaćeno 35 direktnih korisnika.	10.000,00
Društvo multiple skleroze Istarske županije Projekt „Rehabilitacija za osobe s invaliditetom“	Projekt je usmjeren ka unapređenju kvalitete života i rehabilitacije osoba s invaliditetom (OSI). Obuhvaćene su 172 osobe oboljele od multiple skleroze, pojedini članovi Udruge invalida rada Istre, Udruge paraplegičara i tetraplegičara Pula i šira javnost. U sklopu projekta provedene su slijedeće aktivnosti: vježbe, masaže, terapija ultrazvukom po seltzeru, plivanje u bazenu,	20.000,00

	terapijsko jahanje, psihološke radionice, obilježavanje Svjetskog i Nacionalnog dana multiple skleroze, okupljanje članova u svrhu aktivnog uključivanja u zajednicu, nabavku vitamina i proizvoda za osobnu higijenu članovima DMS IŽ.	
Ustanova za zdravstvenu njegu i fizikalnu terapiju u kući "Zlatne ruke" - Vesna Plavšić Projekt „Plivanje kao terapija i metoda integracije za osobe s invaliditetom“	Projekt je osmišljen kao oblik fizikalne terapije za djecu i mlade osobe s invaliditetom, kojima je potrebna kontinuirana fizikalna rehabilitacija kako bi održali i poboljšali svoje motoričke sposobnosti. Projekt se provodio dva puta tjedno na kupalištu Mornar, prilagođenom osobama s invaliditetom. Projektom je bilo obuhvaćeno 15-ak stalnih korisnika, od kojih su većinu činili članovi Udruge cerebralne paralize IŽ, štićenici Centra za inkluziju i podršku u zajednici i Udruge za autizam, a izvršeno je 66 individualnih terapija. Odrađeno je ukupno 80 sati terapijskog plivanja (10 termina tijekom cijelog ljeta) za djecu i mlade OSI, uz stručni nadzor fizioterapeuta i voditelja projekta. Plivanje je uspješno privedeno kraju 16.08.2018. Izvršeno je ukupno 66 pojedinačnih terapija. U svakoj je aktivnosti sudjelovalo u prosjeku 7 korisnika iz različitih udruga, čime im je omogućeno međusobno druženje i zabava. Projektom je obuhvaćeno 12 direktnih korisnika.	10.000,00
Udruga za terapijsko jahanje PHILIPPOS – Pula Projekt „Terapijskim jahanjem do boljeg psihofizičkog zdravlja osoba s invaliditetom u 2018. godini“	U sklopu projekta educirani su novi članovi udruge te sve zainteresirane osobe koje su željele naučiti čim više o konjima i njihovom djelovanju na djecu i osobe s razno raznim poteškoćama. Program je obuhvaćao posebno osmišljen individualan program rada za pojedinog korisnika, redovito i kontinuirano terapijsko jahanje za osobe s posebnim potrebama. U program je bilo uključeno 15 korisnika na redovnoj bazi, te još barem 30-ak korisnika koji su povremeno ili barem jednom tjedno dolazili na terapijsko jahanje. Tokom godine su se održale razne organizirane slobodne aktivnosti u prirodi koje su bile prilagođene svakoj skupini.	5.000,00
Udruga civilnih invalida – inkluzija Pula Projekt „Izvaninstitucionalna skrb“	Projekt je obuhvatio 13 direktnih korisnika, a usmjeren na unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je nužno potrebna pomoć u samozbrinjavanju, razvijanje socijalnih usluga koje doprinose deinstitucionalizaciji korisnika, te integriranje korisnika u širu društvenu zajednicu. U sklopu projekta provodile su se stručnjačke radionice a aktivnosti koje su se provodile u projektu su pomoć osobnog asistenta i videća pratnja i sprječavanje institucionalizacije korisnika, te razvoj uslužnog mobilnog tima.	10.000,00

Društvo invalida Poreč Projekt „Mobilni tim“	Projekt je usmjeren na sprječavanje socijalne isključenost, te odgađanju institucionalizacije OSI, pružanju podrške njihovim obiteljima. Projektom je obuhvaćeno 26 korisnika. Korisnicima su pružani različiti oblici podrške u vlastitom domu: U okviru ovoga projekta korisnici su sudjelovali u programskim aktivnostima koje se održavaju u prostoru DiP-a, kao što su kreativna radionica, informatička radionica, prigodna druženja, i sl.	10.000,00
Udruga paraplegičara i tetraplegijama Istarske županije Projekt „Život ne prestaje s invaliditetom“	Korisnici projekta su neposredno i aktivno sudjelovali u provedbi projekta dogovarajući potrebne aktivnosti. Korisnici su izjavili oduševljenje, a osim navedenog projekt je doprinio i zapošljavanju osobe sa HZZZ koja je u nepovoljnom položaju na tržištu rada. Praktična izvaninstitucionalna pomoć i podrška u kući oboljelima u dijelu poslova koje zbog kretanja u kolicima nisu u mogućnosti sami uraditi. Broj korisnika: 30	20.000,00
Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju "Hoću-Mogu" Projekt „Samostalnost je naša budućnost“	Projekt se provodio od veljače do studenog 2018. godine. Odrađeno je 60 susreta od kojih je bilo 9 aktivnosti sa roditeljima (razgovori, sastanci) te 51 aktivnost direktno s korisnicima. U projekt je uključeno 9 direktnih korisnika koji su podijeljeni u 2 grupe. U aktivnosti su bili uključeni volonteri uvijek kada je bilo potrebno, a najčešće prilikom kretanja gradom, u korištenju javnog prijevoza te drugim aktivnostima u stanu i izvan njega.	20.000,00
Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Projekt: „Pristupačnim prijevozom do veće neovisnosti osoba bitno smanjene pokretljivosti“	Tijekom 2018. g. obavljeno je 1588 usluga prijevoza (23.279 km), od kojih 598 (37,66%) usluga otpada na usluge prijevoza u i iz škole/fakulteta, slijede usluge prijevoza u zdravstvene svrhe (liječnički pregledi, fizikalna terapija, stomatologu i dr.) te usluge prijevoza u svrhu obavljanja administrativnih poslova (pošta, banka, javni bilježnik, sud i sl.). Projektom je obuhvaćeno 64 direktnih korisnika, od kojih su tri osobe korisnici Doma za odrasle osobe Vila Maria u Puli, jedan korisnik Doma za starije osobe Domenico Pergolis u Rovinju, jedna korisnica Doma za starije osobe Alfredo Štiglić u Puli, jedna učenica osnovne škole, dvije učenice srednje škole, te povremeno dvije studentice. Nadalje, usluga prijevoza pružena je i za dva gosta iz Finske koji se kreću invalidskim kolicima. Pružena je usluga prijevoza od Zračne luke Pula do Umaga i povratno te usluga prijevoza na izlet u Rovinj. Usluge prijevoza pružene su i za četiri člana Košarkaškog kluba osoba s invaliditetom Pazin (na treningu i s treninga te na utakmicu u Labin i povratno). Ostali korisnici usluga osobe su	25.000,00

	uglavnom starije životne dobi koje žive u svojim domovima i teško su pokretni. Uz zaposlenog vozača, usluge prijevoza pružalo je i 5 vozača volontera. Voditeljica projekta svakodnevno je pripremala plan vožnje, vozač je pružao uslugu u svojstvu i vozača i pratitelja, dok je administrativna djelatnica pratila potrošnju sredstava te redovito izvršavala plaćanje.	
Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Pazin (DOSTI) Projekt „Halo, trebam prijevoz!“	Cilj projekta je zaštita i unaprijeđenje života osoba sa invaliditetom i to na način da se poboljša njihova integracija u društvo povećanjem njihove mobilnosti. Putem projekta, odnosno nabavom vozila-kombija provedene su aktivnosti prijevoza članova Društva na liječničke preglede, izlete, druženja, sportske i kulturne događaje i aktivnosti. Uslugom prijevoza koristilo se šezdesetak članova Društva, ali i članova nekih srodnih udruga sa područja grada Pazina i okolnih općina, ali po pozivu i šire. Obuhvaćeno je 104 direktnih korisnika, a vozilo je imalo cca. 450 intervencija prijevoza.	25.000,00
UKUPNO:		262.000,00

Izvor: Istarska županija, 2018.

Prilog br. 30 - Projekti osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika, financirani od strane JLPRS-a

Tablica 1. - Sufinancirani projekti u svrhu osiguravanja pomoćnika u nastavi po županijama

<i>Projekt</i>	<i>Financijska sredstva</i>			<i>Broj pomoćnika</i>	<i>Broj učenici s teškoćama</i>
	<i>Županija</i>	<i>Grad</i>	<i>Ukupna vrijednost projekta / Utrošeno sred.</i>		
Petica za dvoje		Požega 177.583,00 kn	1.624.138,00 kuna	36 pomoćnika i 1 voditelj	41
„Obrazujmo se zajedno IV“.	Požeško-slavonska županija 102.500,00 kn		2.050.000,00 kn od čega su bespovratna sredstva iz ESF u iznosu od 1.947.500,00 kn	47	56
"Učimo zajedno 4"	Osječko-baranjska županija 872.432,00 kuna		10.872.432,00 kuna od toga iz Europskog socijalnog fonda i proračuna Republike Hrvatske	60	61

			10.000.000,00 kuna		
"Pomoćnici u nastavi 2"	Osječko-baranjska županija 725.367,49 kuna			60	
Projekt: Ja mogu	*Varaždinska županija			51	58
Osiguranje pomoćnika u nastavi učenicima osnovnih i srednjih škola s većim i složenijim teškoćama u razvoju	**Sisačko – moslavačka		3.681.556,00 kuna	93	100
Mozaik 3	*** Istarska županija 6.315.368,80 kn vlastitih sredstava		14,3 milijuna kuna za četiri školske godine	77 (ubrojani PUN i SKP)	78
Projekt pomoćnika u nastavi		Pula		73 (ubrojani PUN i SKP)	94
INkluzivne škole 5+		Rovinj – 84.480,18 kn			9
INkluzivne škole 5+		Pazin		63 PUN i 2 SKP	58
Inkluzija korak bliže društvu bez prepreka	**** Zadarska županija 4.684.504,00 kn za sve 4 godine provedbe projekta		8.000.000,00 kn (za šk.g. 2017/18 do šk.g. 2020/21)	69	73
Projekt Baltazar (4 godina provedbe)	Krapinsko-zagorska županija 872.432 kuna		108 milijuna kuna	60	
Projekt „Korak prema jednakosti“ (u provedbi od 2017 do 2021. god)	Ličko-senjska županija	Grad Gospić	Projekt je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda	10	11
„Učimo zajedno III“	Splitsko-dalmatinska županija	Split	4.824.070,47 kn	171	192

* U Varaždinskoj županiji Novi Marof u 2018. godini zapošljava 2 asistentata u nastavi, te je u tu svrhu u proračunu planirano 50.000,00 kn. U Varaždinskim toplicama osigurana su 4 asistentata u nastavi, utrošeno 145.000,00 kuna.

**Sisačko-moslavačka županija izvještava da je u osnovnim školama Grada Kutine osiguran rad 27 pomoćnika u nastavi za 27 učenika, te da je Grad Sisak u svim osnovnim školama na svom području osigurao 54 pomoćnika u nastavi, financiranih sredstvima Europske unije, sredstvima državnog proračuna, kroz mjere „Mladi za mlade“ te gradskog proračuna.

***Istarska županija je kroz projekt MOZAIK 3 obuhvatila 36 škola partnera. Grad Pula „Projekt pomoćnika u nastavi“ provodi u svim osnovnim školama. Grad Rovinj je za djecu koja nisu bila obuhvaćena projektom Inkluzivne škole 5+ financirao rad tri asistenta u ukupnom iznosu od 64.816,58 kuna. Grad Pazin provodi projekt INkluzivne škole 5+ u 11 škola. U Gradu Poreču je tijekom 2018. godine u dva dječja vrtića bilo uključeno 15-ero djece s teškoćama u razvoju (14 djece vrtićke i 1 dijete jasličke dobi), te je tijekom 2018. za djecu s najtežim oštećenjima bilo osigurano 9 pomoćnika. Za tu je namjenu iz Proračuna Grada Poreča- Parenzo isplaćeno 258.593,00 kn. Općina Sv. Petar u Šumi osigurava usluge logopeda.

****Zadarska županija je kroz projekt „Inkluzija korak bliže društvu bez prepreka“, osigurava pomoćnike u nastavi u 22 osnovne i 8 srednjih škola kojima je osnivač Zadarska županija. U 2018. godini u OŠ za djecu s većim teškoćama u razvoju „Voštarnica“ financiran je rad dva pomoćnika u nastavi u iznosu od 144.348,27 kn.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Tablica 2. Osiguravanje pomoćnika u nastavi bez imenovanja projekata po županijama

Županija	Općina / Grad	Broj pomoćnika u nastavi	Broj djece	Sufinancirani iznosi
Krapinsko-zagorska županija	Općina Kraljevec na Sutli	1		
	Općina Budinščina			1.000,00 kn
Primorsko-goranska županija		81		188.259,41 kn
	Rijeka	55		505.474,07 kn
Bjelovarsko-bilogorska županija *		97	103	
			9 (koji nisu obuhvaćeni projektom)	306.949,81 kn
Koprivničko-križevačka županija	Đurđevac	10		36.539,02 kn
Vukovarsko-srijemska županija	Općina Ivankovo	6	6	271.000,00 kn - na temelju Odluke o financiranju
	Vinkovci	29	29	Utrošeno je 1.116.499,98 kn, od toga je 873.102,98 kn financirano od strane EU, 154.077,00 kn iz državnog proračuna, 62.524,00 kn. iz Fonda za sufinanciranje i

				26.796,00 kn iz proračuna Grada Vinkovaca.
Virovitičko-podravška županija			44	1.889.534,80 kn (financirano sredstvima europskih fondova i Županije)
			17	Financirano sredstvima općina (Slatina, Orahovica, Suhopolje, Pitomača, Voćina, Gradina, Nova Bukovica, Zdenci) i Županije
Splitsko-dalmatinska županija	Split (EU projekt: Učimo zajedno III)	171	192	4.824.070,47 kn

* Bjelovarsko-bilogorska županija – broj pomoćnika u nastavi raspodijelila je na sljedeći način: u 15 osnovnih škola, 83 pomoćnika u nastavi za 87 učenika, a u 6 srednjih škola 14 pomoćnika u nastavi za 16 učenika.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 31- Projekti organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore djeci s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju sufinancirani od strane JLP(R)S- a

Sufinanciranje	Projekt	Iznos
Istarska županija, Općina Funtana	Projekt Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula: „Psihosocijalna podrška za djecu rane i predškolske dobi“	18.500,00 kn
Općina Brtonigla	za projekte	2.000,00 kn
Grad Buzeta	Udruga slijepih Istarske županije	10.500,00 kn
	Društvo tjelesnih invalida Buzet	
	Udruga Logos Media	
Grad Pazin*	„Hoću mogu“ Pazin	
Grad Umag	Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda – Pula	150.000,00 kn
	Udruga Pružam ti ruku	70.000,00 kn
	Centra za inkluziju u Bujama	130.000,00 kn
Općina Raša	Projekt Centra za inkluziju i podršku z zajednici	48.000,00 kn
Primorsko–goranska županija	Program – sufinanciranje troškova prijevoza mladih i studenata s invaliditetom na području Rijeke i riječkog prstena	45.000,00 kn
Primorsko–goranska županija	Program – kreativnih radionica i savjetovašta za djecu s posebnim potrebama i njihove roditelje (pomoć u učenju, sl.)	45.000,00 kn

Koprivničko-križevačka županija	Udruga „Mali princ“, Projekt: „I ja to mogu“ – projekt izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju osnovnoškolske dobi i mladih s teškoćama srednjoškolske dobi	Sredstava MZO-a, Zaklade „Hrvatska za djecu“ Koprivničko-križevačke županije i Grada Đurđevca, Općina i vlastitih sredstava Udruge „Mali princ“
	Udruga „Mali princ“ – Projekt: Svi smo mi djeca II	sredstava MDOMSP-a
Varaždinska županija, Grad Ludbreg	Program rada Udruge za osobe s invaliditetom Ludbreškog Sunca	30.000,00 kn
Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Grad Korčula	Projekt „Moje sunce“ s ciljem pružanja potpore učenicima s teškoćama u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja.	
Općina Križ Grad Zaprešić (Zagrebačka županija)**	Projekt Centar za razvoj inkluzivnih praksi	Križ: 6.599,00 kn; Zaprešić: 21.900,00 kn
Grad Drniš	Udruzi Sv Bartolomej, Knin	52.000,00 kn

* Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju „Hoću-mogu“ Pazin je sredstvima koje grad Pazin financira pružala pomoć u učenju djeci s teškoćama u razvoju, organizirali su edukativne radionice za osposobljavanje roditelja i stručnih suradnika za korištenje softwera Boardmaker with Speaking Dinamically Pro za pomoć djeci s teškoćama u razvoju, te su organizirali tečaj za funkcionalno učenje. Proveli su projekt u suradnji s Udrugom „Down DADI“ iz Padove.

** U Zagrebačkoj županiji poslana prijava na natječaj Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – FAZA 1 (Europski socijalni fond) za projekt Centar za razvoj inkluzivnih praksi

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 32 – Sufinanciranje palijativnih timova Krapinsko-zagorske i Primorsko-goranske županije

Županija	Općina/Grad	Projektni tim / Mobilni tim	Financiranje
Krapinsko-zagorska županija		Projektni tim za razvoj palijativne skrbi	124.000,00 kn
Primorsko-goranska županija		Mobilni timovi Doma zdravlja Primorsko-goranske županije	388.700,00 kn
		Rad Ustanove	300.000,00 kn
	Rijeka	Mobilni tim	400.000,00 kn
		Rad Ustanove	200.000,00 kn
	Kastav	Mobilni tim	29.000,00 kn
	Općina Viškovo	Mobilni palijativni tim	30.335,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 33 - Unapređivanje sustava informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite putem projekata sufinanciranih od strane JLPRS te podizanje kvalitete rada i osiguravanja razvoja kompetencija pružatelja socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom:

Tablica 1. – Grad Gospić sufinancirani programi udruga za 2018. godinu

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinanciranje 2018.
1.	Udruga slijepih i slabovidnih Ličko-senjske županije	8.100,00 kn
2.	Društvo multiple skleroze Ličko-senjske županije	12.000,00 kn
3.	Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju „Pčelice“ (2 programa)	40.000,00 kn
4.	Ambidekster klub	7.800,00 kn
5.	Temeljem socijalnog programa Grada Gospića za 2018.godinu za financijsku potporu roditeljima djece s teškoćama u razvoju	74.000,00 kn
6.	Temeljem gradskog programa u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom	7.900,00 kn
7.	Grad Gospić također financira rad Hrvatskog crvenog križa Gradskog društva Crvenog križa Gospić u dva programa	540.000,00 kn

Tablica 2. - Programi i projekti udruga osoba s invaliditetom od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji čiji su nositelji udruge koje djeluju na području Županije, a sufinancirane su od strane županije

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinanciranje 2018.
1.	Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju ZVONO, Belišće za projekt Stambena zajednica Zvono	20.000,00 kuna
2.	Udruga za rad s mladima "BREZA", Osijek za projekt Socijalno-terapijska zajednica za mlade	30.000,00 kuna
3.	Osječki centar za inkluziju, Osijek za projekt Radna okupacija osoba s intelektualnim teškoćama	14.800,00 kuna
4.	Udruga roditelja djece oboljele od malignih bolesti "Moje dijete", Osijek za projekt Za osmijeh djeteta u prirodi 2018.	30.000,00 kuna
5.	Udruga "Glas čovječnosti" Osječko-baranjske županije, Osijek za Projekt "Bonton života, kako se ophoditi prema osobama s invaliditetom"	2.000,00 kuna
	Projekt „Razvrstavanje, a sad, otpad“, građanska inicijativa osoba s invaliditetom	2.500,00 kuna
6.	Društvo multiple skleroze Osječko-baranjske županije, Osijek za Projekt „Unapređenje rada udruge i provođenje osnovnih aktivnosti“	5.500,00 kuna
7.	Društvo za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama Osijek, Osijek za Projekt "Poludnevni boravak, socijalna usluga za odrasle osobe s intelektualnim teškoćama"	5.800,00 kuna
8.	Udruga za terapijsko, rekreacijsko, sportsko i otvoreno jahanje “Čarolija Baranje”, Beli Manastir za Projekt „Hrabro dijete“	6.000,00 kuna

9.	Klub roditelja i djece s teškim invaliditetom "Novi dan" Osijek za Projekt "Lakše ćemo zajedno"	3.500,00 kuna
10.	Karate klub "HVIDRA Osijek", Osijek za Projekt „Od hendikepa do hepienda“	3.700,00 kuna
11.	Savez organizacija invalida Osječko-baranjske županije, Osijek za Projekt Memorijalni turnir „Kadira Maretić“	6.000,00 kuna
12.	Udruga invalida rada Grada Osijeka, Projekt „Radna rehabilitacija invalidnih osoba“	4.500,00 kuna
13.	Udruga osoba s invaliditetom "MI - VALPOVO", Valpovo Projekt Organizacija XVIII. nadbiskupijskog susreta osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji u Valpovu 19.05.2018. godine	6.000,00 kuna
14.	Udruga za terapijsko i sportsko jahanje "Phenix", Normanci Projekt „Ograda za jahalište“	2.000,00 kuna
15.	Udruga roditelja "Korak po korak", Zagreb Projekt Cap mreža za prevenciju nasilja	5.900,00 kuna
16.	Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije, Osijek Projekt " U svijetu tišine“	3.400,00 kuna
17.	Hrvatski savez za terapijsko jahanje, Osijek Projekt Intervencije pomoću konja	3.100,00 kuna
18.	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije Projekt Zlatne ruke UGSOOS	3.700,00 kuna
19.	Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije Projekt „Tko peca - zlo ne misli“	2.500,00 kuna
20.	Udruga za Down sindrom Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka za projekt Poticanje senzomotoričkog razvoja, razvoj govora i socijalizacije djece s Downovim sindromom	6.000,00 kuna
21.	Udruga za pomoć osobama s invaliditetom "Duga" Općine Semeljci, Semeljci za projekt 9. Dugine igre	2.000,00 kuna
22.	Udruga za pomoć osobama s teškoćama u razvoju "Neven" Đakovo, Đakovo za projekt Ranom intervencijom do sretnog djetinjstva	5.000,00 kuna
23.	Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Bilje, Bilje za projekt Sportski susret vojnih invalida „Bilje - 2018"	5.000,00 kuna
24.	Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Đurđenovac, Đurđenovac za projekt - Športski susreti vojnih invalida Domovinskog rata Istočne Slavonije	5.300,00 kuna
25.	Udruga ratnih vojnih invalida i dragovoljaca Domovinskog rata, Hrvatski dragovoljac Osijek, Osijek za Projekt Srce vatreno te za Projekt Dani prolaze, sjećanja ne blijede	2.300,00 kuna 8.000,00 kuna
26.	Zajednica udruga i članova hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata HVIDRA-a Osječko-baranjske županije, Osijek za projekt Promicanje vrijednosti Domovinskog rata kroz unaprjeđenje kvalitete života i pružanje psihosocijalne pomoći braniteljima i invalidima iz Domovinskog rata	14.000,00 kuna
27.	Celivita - život s celijakijom, Zagreb za projekt Celijakija u našoj svakodnevnici	7.000,00 kuna

28.	Klub laringektomiranih osoba Osijek, za projekt Holistička interdisciplinarna rehabilitacija laringektomiranih osoba	2.000,00 kuna
29.	Klub žena liječenih na dojci Mammae Osijek, Osijek za projekt Tjelovježba u funkciji samopomoći	4.000,00 kuna
30.	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek, Osijek za projekt Sportom i rekreacijom "Slijepi do zdravlja"	3.700,00 kuna
31.	Športski klub osoba s invaliditetom "Dlan" Osijek, za projekt Zrcalo zdravlja	3.300,00 kuna
32.	Udruga za terapijsko, rekreacijsko i sportsko jahanje "Mogu", Osijek za projekt U prirodi je zdravlje i zabavnije "	5.500,00 kuna

Tablica 3. - Osječko-baranjska županija – sufinanciranje udruga od strane Grada Đakova

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinancirani iznos
1.	Udruga za pomoć osobama s teškoćama u razvoju „Neven“ Đakovo	380.000,00 kn
2.	Udruga za psiho-socijalne potrebe „Amadea“ Đakovo	
3.	Udruga „Sv. Vinko Paulski“ - Konferencija Svih svetih Đakovo	
4.	Boćarski klub invalida „Lastavice“ Đakovo	
5.	Udruga slijepih Osječko-baranjske županije - Ogranak Đakovo	
6.	Udruga invalida rada Đakovo	
7.	Socijalno-humanitarna udruga „Svjetlost“ Đakovo	
8.	Matica umirovljenika Đakovo	
9.	Gradsko društvo Crvenog križa Đakovo	

Tablica 4. - Primorsko-goranska županija u 2018. godini je sufinancirala programe koji su usmjereni na informiranje i savjetodavnu pomoć osobama s invaliditetom, kako slijedi:

R.br.	Županija/ grad/općina	Naziv udruge/ usluge	Sufinancirani iznos
1.	Primorsko-goranska županija	Udruge za skrb o slijepim osobama	20.000,00 kn
2.		Udruge za skrb o gluhim i nagluhim osobama	20.000,00 kn
3.		Udruge za skrb o osobama s tjelesnim oštećenjem	30.000,00 kn
4.		Udruge za skrb o invalidima rada	25.000,00 kn
5.		Udruga za terapijsko jahanje osoba s invaliditetom	20.000,00 kn
6.	Grad Kastav	Na temelju javnog natječaja financirao programe koji su usmjereni na pružanje pomoći i skrbi osobama s invaliditetom	7.000,00 kn
7.	Grad Delnice	Sufinancirao programe rada Hrvatskog crvenog križa – Gradskog društva Delnice	88.000,00 kn
8.	Općina Mrkopalj	Sufinancirala programe koji su usmjereni na pružanje pomoći i skrbi osobama s invaliditetom	7.354,34 kn

Tablica 5. - U Vukovarsko-srijemskoj županiji Grad Vukovar sufinancira udruge osoba s invaliditetom u iznosu od 117.500,00 kn

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinancirani iznos
1.	Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju Vukovarski leptirići za Projekt „Igraonica“	35.000,00 kn
2.	Udruga za osobe s intelektualnim oštećenjem „Golubica“ Vukovar za Projekt „Golubica – Klub za poludnevni boravak osoba s intelektualnim oštećenjem“	29.000,00 kn
3.	Vukovarske iskrice – udruga za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama za Projekt „Možemo sve, ako smo zajedno“	18.000,00 kn
4.	Društvo multipleskleroze Vukovarsko-srijemske županije za Projekt „Da li ste s nama“	5.000,00 kn
5.	Udruga osoba s invaliditetom Vuka Vukovar za Projekt „Lakše od cilja“	5.000,00 kn
6.	Udruga umirovljenika „Vukovar“ novi Vukovar za Projekt Pomoć i podrška starijim osobama za bolju socijalnu uključenost	5.000,00 kn
7.	Udruga Briga o starim i nemoćnim osobama (BOSINO) za Projekt „Pomoć starijim osobama“	5.000,00 kn
8.	Udruga „Paloma“ za Projekt „Nastavak rada vrtića za siromašne, invalide i starije osobe“	8.000,00 kn
9.	Udruga tjelesnih invalida Grada Vukovara za Projekt „Psihosocijalna pomoć osobama s invaliditetom“	5.000,00 kn
10.	Društvo multiple skleroze VSŽ za Obilježavanje Dana osoba s invaliditetom u Gradu Vukovaru: radionice za osnaživanje osoba s invaliditetom	2.500,00 kn
11.	Općina Stari Jankovci – dodijelila je Udruzi dragovoljaca i veterana Domovinskog rata, Ogranak Stari Jankovci, za Projekt „Zajedno u ratu i miru“ iznos od za obilježavanje Dana pogibije, Dana branitelja, izvještajnog Sabora i Županijske igre HVIDRA	11.500,00 kn
12.	Općina Andrijaševci: sufinancirala je program Udruge osoba s invaliditetom „Bubamara“ Vinkovci	1.000,00 kn

Tablica 6. - Istarska županija – sufinanciranje projekata

R.br.	Naziv udruge
1.	Općina Tinjan osigurala je sredstva Društvu osoba s tjelesnim invaliditetom Pazin pomoću kojih se provode programi u korist edukacija, druženja, informiranja osoba s invaliditetom, te njihova prijevoza Suradničke institucije ili organizacije u provedbi su Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Pazin te Udruga slijepih Istarske županije
2.	Grad Poreč pruža financijsku potporu za realizaciju programa i projekata udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, temeljem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata namijenjenih zadovoljavanju javnih potreba isto je ostvarilo 5 udruga za realizaciju 6 projekata, za što je bilo odobreno 358.000,00 kuna

Izvor: Tablice izrađene na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 34 - Sufinanciranje troškova prijevoza djece s teškoćama u razvoju

Sufinanciranje troškova prijevoza djece s teškoćama u razvoju		
Županija	Općina/Grad	Financiranje
Krapinsko-zagorska županija		210.000,00 kn
	Općina Mače	3.000,00 kn
Primorsko-goranska županija	Općina Viškovo	63.406,00 kn
Vukovarsko-srijemska županija	Vinkovci	80.000,00 kn
	Ilok	5.943,20 kn
	Općina Lovas	1.800,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 35 – Splitsko-dalmatinska županija sufinancira Ustanovu DES u svrhu zapošljavanja osoba s invaliditetom

R.br.	Splitsko-dalmatinska županija	Ustanova DES	IZNOS
1.		Subvencije opravdanih troškova plaća osoba s invaliditetom	3.000.000,00 kn
2.	Subvencije nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom	troškove prilagodbe poslovnih prostora	
		troškove zapošljavanja osoblja za vrijeme utrošeno za pomoć radnicima s invaliditetom	
		troškove prilagodbe ili nabave opreme, odnosno nabave i provjere računalnih programa koje koriste radnici s invaliditetom, uključujući prilagođenu ili pomoćnu tehnološku opremu, troškove izgradnje ili širenja ustanove i ugradnje opreme	
		troškovi administracije i prijevoza koji su izravna posljedica zapošljavanja radnika s invaliditetom	

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Splitsko-dalmatinske županije, 2018.

Prilog br. 36 – Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja, sufinanciranje skloništa i programa od strane JLP(R)S

Županija / Općina / Grad	Sklonište / Program	Financije
Primorsko-goranska županija	Skloništa za žene i djecu žrtve nasilja	47.000,00 kn
	Ustanove (doma) za žene i djecu žrtve nasilja	95.000,00 kn
	Savjetovališta za žrtve nasilja (sos telefona)	35.000,00 kn
Grad Rijeka	Skloništa za žene i djecu žrtve nasilja	200.000,00 kn
	Savjetovališta za žrtve nasilja (sos telefona)	20.000,00 kn
Vukovarsko-srijemska županija *	Skloništa za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja (financiranje plaća djelatnika), temeljem Sporazuma o pomoći i suradnji sklopljenog između Vukovarsko-srijemske županije i Udruge B.a.b.e.	275.000,00 kn

Grad Sisak**	Sigurna kuća - Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja (udruga Centar za žene Adela, Sisak)	84.000,00 kn
	program „Sigurne kuće“	20.000,00 kn (temeljem javnog natječaja)
Grad Rovinj	Sigurna kuća Istra	21.000,00 kn
Grad Buzet		21.000,00 kn
Grad Pazin		10.000,00 kn
Grad Pula		240.000,00 kn
Grad Poreč		80.000,00 kn
Grad Poreč	Projekt „Pružanje besplatne pravne pomoći“ udruge Centar za građanske inicijative Poreč	24.000,00 kn
Varaždinska županija i Grad Varaždin ***	Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sveti Nikola“	106.000,00 kn

* Općina Stari Jankovci u Vukovarsko-srijemskoj županiji, osigurala je prostorije u vlasništvu Općine bez naknade u svrhu pružanja besplatne pravne pomoći žrtvama obiteljskog nasilja.

**U Sisačko- moslavačkoj županiji informacije o mogućnostima zaštite od nasilja i sustav podrške osobama s invaliditetom daju nadležne stručne službe Grada Kutine, CZSS i Udruge civilnog društva koje se bave osobama s invaliditetom.

*** temeljem Ugovora o prijenosu poslovnih udjela Doma za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište Sveti Nikola“ od 8. kolovoza 2013. godine, Varaždinska županija i Grad Varaždin u obvezi su osigurati razliku sredstava za rad i funkcioniranje Doma iznad sredstava koja Dom ostvari svojim radom iz drugih izvora u visini omjera poslovnih udjela - 50% svaki. Ukupni iznos sredstava koje predstavljaju obvezu vlasnika poslovnih udjela utvrđuje se godišnjim financijskim planom Doma.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 37 - Projekti koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom

Tablica 1. - Primorsko-goranska županija sufinancira Projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, 2018. g:

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinanciranje 2018.
1.	Udruge za skrb o osobama s cerebralnom i dječjom paralizom (plesne radionice, glazbene radionice, radionice glume)	50.000,00 kn
2.	Udruge za skrb o osobama s intelektualnim teškoćama (razne kreativne radionice)	25.000,00 kn
3.	Udruge za skrb o osobama s autizmom (radionice šivanja)	20.000,00 kn
4.	Udruge za skrb o ženama operiranih od raka dojke (radionice izrade suvenira)	53.000,00 kn

Tablica 2. - Grad Rijeka sufinancirao programe koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, 2018. g:

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinancirani iznos
1.	Kazališna predstava o odrastanju dječaka s downovim sindromom pod nazivom „Down, by Law“ Hrvatskog narodnog kazališta Ivan pl. Zajc	25.000,00 kn

2.	Programske aktivnosti Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, Mental Fest u organizaciji Doma Turnić	3.900,00 kn
3.	Predstava Gradskog kazališta lutaka Rijeka, „Gdje su nestale čarapice?“ nastala u suradnji s Udrugom za Down sindrom	41.500,00 kn
4.	Program „Knjižnica na pragu vašeg doma“ Gradske knjižnica Rijeka	21.450,00 kn
5.	Međunarodni festival kratkometražnih filmova "Uhvati film" Udruge Spirit i Art kino na kojem su teme filmova vezane uz invaliditet	20.000,00 kn
6.	Program filmske produkcije Udruge Spirit u interakciji učenika sa i bez invaliditeta iz srednje škole Mijo Mirković u Rijeci	40.000,00 kn
7.	Festival „Inkluzivne scene“ u organizaciji Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom	33.000,00 kn
8.	Filmski festival „Film svima“ u organizaciji udruge Filmaktiv i partnerstvu s Udrugom gluhih i nagluhih	20.000,00 kn

Tablica 3. Istarska županija sufinancira programe koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom, 2018. g:

<i>R.br.</i>	<i>Grad/Općina</i>	<i>Naziv udruge/ usluge</i>	<i>Sufinancirani iznos</i>
1.	Općina Funtana	Dnevnom centru za radnu terapiju i rehabilitaciju – Pula Državne vodene igre MATP koje su održane u Vipavi u Sloveniji	2.000,00 kn
2.	Općina Marčana	Snimanje filma Lucije Šebelić (osobe s invaliditetom) u okviru Rakljskog kulturnog ljeta	5.000,00 kn
3.	Grad Rovinj	u suradnji sa Udrugom Faro 11, Udrugom Kuća o batani i Centrom vizualnih umjetnosti „Batana“ podržava kreativne radionice za članove tih udruga	10.000,00kn
4.	Grad Pazin	10 udruga iz područja kulture i 1 savez udruga (od toga 6 programa, 9 projekata i 2 manifestacije)	220.000,00 kn

Izvor: Tablice izrađene na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 38 - Informirati i podizati svijest o pristupačnom turizmu, Karlovačka županija (Turistički sadržaji i atrakcije prilagođene osobama s invaliditetom)

<i>R.br.</i>	<i>Turistički sadržaji i atrakcije prilagođeni osobama s invaliditetom</i>
1.	- Hotel Korana-Srakovcic i Restoran Lovacki rog - Menu na Brailleovom pismu
2.	- Hotel Europa (hotelsko parkiralište ima označena mjesta namijenjena osobama s invaliditetom) - Hotel Korana-Srakovcic (hotelsko parkiralište ima označena mjesta namijenjena osobama s invaliditetom)- navedena dva objekta pristupačna su osobama s invaliditetom u smislu pristupačnih smještajnih jedinica(soba i drugih sadržaja)
3.	- Dva smještajna objekta u Gradu Karlovcu imaju za osobe s invaliditetom osigurana prilagođena parkirališna mjesta
4.	- Foginovo kupalište pristupačno za osobe s invaliditetom (lift za ulazak u vodu, prilagođeni sanitarni čvor (tuševi i toalet), prilagođena jedna svlačionica i nabavljene adekvatne ležaljke, program plivanja uz pratnju spasioca na kupalištu)

5.	- Udruga turističkih vodiča Bastion nudi uslugu prevođenja na znakovni jezik tijekom turističkih izleta (Grad Karlovac i Karlovačka županija)
6.	- Gradski muzej Karlovac - audio vodič po stalnom postavu muzeja, a sadržaji su razvrstani u tri razine: narativno-obavijesnu, detaljnu i citatnu
7.	- Gradski muzej Karlovac u ponudi ima Vodič za slijepe i slabovidne osobe koji je namijenjen gledanju i dodirivanju ispisan je krupnim crnim tiskom i Brailleovim pismom, ilustracije, koje prikazuju oblik Karlovca 1579. godine i u suvremeno doba, otisnute su reljefno. Podaci o pristupačnim turističkim objektima i sadržajima dostupni su na stranicama Kataloga prava i usluga na http://katalog.suoikz.hr/

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Karlovačke županije, 2018.

Prilog br. 39 - Programi izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti za uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju, Primorsko-goranska županija

Tablica 1.- sufinanciranje programa od strane Primorsko-goranske županije

<i>R.br.</i>	<i>Naziv udruge/ usluge</i>	<i>Sufinanciranje 2018.</i>
1.	Atletski klub Srce za osobe s invaliditetom	22.344,00 kn
2.	Riječki sportski savez gluhih	11.760,00 kn
3.	Stolnoteniski klub osoba s invaliditetom Rijeka	13.232,00 kn
4.	Sportsko rekreativni klub slijepih Rijeka	16.400,00 kn
5.	Društvo za sportsku rekreaciju osoba s tjelesnim invaliditetom Rijeka	7.056,00 kn
6.	Plivački klub Forca	24.696,00 kn
7.	Klub za dresurno jahanje osoba s invaliditetom Pegaz	9.408,00 kn
8.	Streljački klub invalida Paraolimpijac	8.232,00 kn
9.	Tenis klub osoba s invaliditetom Fiume	8.232,00 kn
10.	Klub alpskog skijanja osoba s invaliditetom Kvarner	4.000,00 kn
11.	Boćarski klub osoba s invaliditetom Pulac	14.112,00 kn
12.	Rezerva	7.528,00 kn
13.	Savez sportova osoba s invaliditetom Primorsko-goranske županije	63.000,00 kn
14.	Sudjelovanje na festivalu sportske rekreacije	5.000,00 kn
15.	Sportski kamp za osobe s invaliditetom (mlade sportaše)	20.000,00 kn
16.	Županijski instruktor za rad s osobama s invaliditetom	52.000,00 kn

Primorsko-goranska županija je u 2018. godini financirala ostvarenje programa sportova osoba s invaliditetom – Savez sportova osoba s invaliditetom Primorsko-goranske županije u ukupnom iznosu od 287.000,00 kuna.

Tablica 2. – sufinancirani programi udruga usmjerenih na sportske aktivnosti osoba s invaliditetom od strane Grada Delnica, 2018.g:

R.br.	Naziv udruge/ usluge	Sufinanciran i iznos
1.	Udruga Cross sport Delnice za osobe sa sindromom Down	5.000,00 kn
2.	Udruga Dotepenac	3.500,00 kn
3.	Općina Kostrena prihvatila je supokroviteljstvo Državnih susreta MATP-a koji su se održali 25. svibnja 2018. godine u Sportskoj dvorani Kostrena u organizaciji Centra za rehabilitaciju „Fortica“, Kraljevica*	3.000,00 kn

*MATP - program Specijalne olimpijade djece s poteškoćama u razvoju, pokrenut u SAD-u, kao potreba da se u motoričke aktivnosti uključe i osobe s najvećim stupnjem psihofizičkih teškoća, koje zbog istih ne mogu zadovoljiti stroga pravila Specijalne olimpijade. Tom prigodom organiziran je sportski poligon s elementima sportova kroz koji se prezentiraju vještine ruku, vještine nogu te vještine kretanja za djecu s poteškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom. U manifestaciji je sudjelovalo 20 ekipa sa 250 sudionika, u aktivnost je uključen i velik broj volontera.

Tablica 3. - Programi izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti za uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju, Sisačko-moslavačka županija, Grad Kutina

R.br.	Aktivnosti i programi
1.	U okviru Sportskog centra djeluje Atletski klub Odisej (za osobe s invaliditetom)
2.	Udruga „OSI“ Kutina prisustvovala je manifestaciji koju je organizirao Koordinacijski odbor Kutina Grad prijatelj djece
3.	članovi Dječjeg gradskog vijeća i voditeljice sudjelovali su u likovnoj radionici Udruge OSI

Na području Grada Kutine, osobito u osnovnim školama i Udrugama za osobe s invaliditetom posebna pažnja posvećuje se sportskim aktivnostima u koja se aktivno uključuju i djeca s teškoćama.

Tablica 4. - Programi izvanškolskih športskih i drugih aktivnosti za uključivanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju, Istarska županija

Redni broj	Grad/Općina	Aktivnosti
1.	Grad Pula	u suradnji sa Zajednicom sportova Grada Pule, Pula sport d.o.o. sportske udruge i društva u sve sportske i rekreativne aktivnosti integrirani su prilagođeni programi i uvjeti za osobe s invaliditetom
2.	Grad Rovinj	u suradnji sa Društvom osoba s invaliditetom i konjički klub „Sv. Eufemija“ organizira dječje ljetne kolonije u trajanju od deset dana sa prilagođenim programom za osobe s invaliditetom, organizacija terapijskog jahanja
3.	Grada Pazina	proveden projekt Grad u pokretu – program participacije u sportu i rekreaciji Grada Pazina tijekom 2018. godine (01.02.-30.11.2018. godine); tijekom provedbe projekta Grad u pokretu kroz provedbu sportskih aktivnosti te kroz edukativne aktivnosti unutar programa ostvarena je suradnja sa Udrugom roditelja djece s teškoćama u razvoju Hoću – mogu Pazin kao i s Društvom tjelesnih invalida Pazin tijekom 2018. godine osnovan je Košarkaški klub osoba s invaliditetom Pazin, koji je započeo sa redovnim treninzima i održavanjem utakmica
4.	Općina Kršan	sudjeluje u sufinanciranju nastupa na državnim i inozemnim utrkama Paraboliciklisti (hand-bikea i stolnog tenisa)

Izvor: Tablice izrađene na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 40 - Sufinanciranje projekata i programa rada Udruge osoba s invaliditetom, Varaždinska županija

Tablica 1. - Varaždinska županija

<i>R.br.</i>	<i>Naziv udruge</i>	<i>Adresa</i>	<i>Sufinanciranje 2018.</i>
1.	Društvo za zaštitu od dijabetesa Varaždin	Graberje 33, Varaždin	10.000,00
2.	Udruga umirovljenika unutarnjih poslova Varaždin	Milčetićeva 10, Varaždin	4.000,00
3.	Udruga zdravog življenja "Obiteljski klub" Varaždinske županije	Alojzija Stepinca 1, Varaždin	7.000,00
4.	Klub za starije osobe Varaždin	Zavojna 6, Varaždin	5.000,00
5.	Udruga San Patrignano Split	Doverska 35, Split	3.000,00
6.	Invalidsko društvo "ILCO" Varaždin	Graberje 33, Varaždin	5.000,00
7.	Udruga umirovljenika Sračinec-Svibovec	Trg Sv. Mihaela 1, 42209 Sračinec	15.000,00
8.	Klub laringektomiranih Varaždinske županije	Ivana Meštrovića 2, Varaždin	3.000,00
9.	Udruga umirovljenika zdravstva Varaždin	I. Meštrovića 1, Varaždin	8.000,00
10.	Hrvatsko društvo logoraša srpskih konc. logora Podružnice Varaždinske županije	Zagrebačka 17, Varaždin	12.000,00
11.	Udruga dijaliziranih i transplantiranih bubrežnih bolesnika Novi Marof	Varaždinska 2, Novi Marof	3.000,00
12.	Udruga umirovljenika i starijih osoba Općine Martijanec	Varaždinska 88, Martijanec	5.000,00
13.	Udruga tjelesnih invalida ILO Ivanec	Lj. Gaja 15, Ivanec	5.000,00
14.	Udruga apstinenata Varaždinske županije "HRABROST"	Alojzija Stepinca 1, Varaždin	7.000,00
15.	Hrvatska udruga leukemina i limfomi	Graberje 33, Varaždin	3.000,00
16.	Udruga "Novi put" Varaždin	Vodnikova 6, 42000 Varaždin	4.000,00
17.	Udruga umirovljenika Općine Petrijanec	Trg Sv. Petra 1, Petrijanec	5.000,00
18.	Udruga bivših hrvatskih vojnika	S. S. Kranjčevića 1/II, Varaždin	3.000,00
19.	Udruga specijalne jedinice policije "RODA"	Varaždinska 56a, Poljana Biškupečka	18.000,00
20.	Društvo za šport i rekreaciju DOLJAN	Željeznički nasip 1, Doljan, Sveti Ilija	5.000,00

21.	Društvo za sportsku rekreaciju Jalkovec	Braće Radića 64, Jalkovec, Varaždin	5.000,00
22.	Udruga nordijskog hodanja i pješaćenja DRAVA	M. Krleže 1a, Varaždin	2.000,00
23.	"Mirno more" Varaždin	Pavlinska 5/II, Varaždin	3.000,00
24.	Zajednica udruga antifašističkih boraca i antifašista Varaždinske županije	Vrazova 4/7, Varaždin	10.000,00
25.	Županijska podružnica udruge hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rada Varaždinske županije	Ludbreška 61, Hrženica, Sveti Đurđ	2.000,00
26.	Udruga pripadnika 104. brigade ZNG Varaždin	Anina 11, Varaždin	15.000,00
27.	Udruga za promicanje kvalitete života MEDENJAK	Trenkova 38a, Varaždin	2.766,00
28.	Klub varaždinskih branitelja 1991-1995 Varaždin	F. Konščaka 5, Varaždin	10.000,00
29.	Udruga savjetovališta "Uz tebe sam"	Zagrebačka 20, Varaždin	8.000,00
30.	Udruga "Ivanečko sunce" za osobe s intelektualnim oštećenjem Ivanec	Lj. Gaja 13, Ivanec	12.000,00
31.	Udruga samaca Varaždinske županije	Ratimira Hercega 3, Varaždin	2.000,00
32.	Zajednica udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Varaždinske županije	Zagrebačka 17, Varaždin	20.000,00
33.	MAMMAE KLUB VARAŽDIN - Udruga žena oboljelih na dojku	Graberje 33, Varaždin	15.000,00
34.	Udruga oboljelih i liječenih od karcinom pluća "KAJ SAD?"	O. Price 51, Varaždin	2.000,00
35.	Plivački klub za osobe s invaliditetom VIDRA Varaždin	Lj. Gaja 11a, Poljana Biškupečka	4.000,00
36.	"ZIPKA" Udruga udomitelja za djecu i mlade Varaždinske županije	Graberje 33, Varaždin	18.000,00
37.	"ŽIVOT I RADOST" Udruga za djecu s teškoćama i osoba s invaliditetom	Dravska 1a, Cestica	3.000,00
38.	Udruga gluhoslijepih osoba Varaždinske županije	Graberje 31, Varaždin	10.000,00
39.	Stolnoteniski klub za osobe s invaliditetom Varaždin	Zagrebačka 17, Varaždin	5.000,00
40.	Udruga umirovljenika i starijih osoba Solidarnost	Zagrebačka 71, Varaždin	20.000,00

41.	Udruga HOĆU ŽIVOT	V. Novaka 33, Varaždin	15.000,00
42.	Udruga "PLAVO SRCE"	Prešernova 2a, Varaždin	3.000,00
43.	"LUDBREŠKO SUNCE" Udruga za osobe s invaliditetom	Izvorska 2, Globočec, Ludbreg	18.000,00
44.	Udruga umirovljenika Varaždinske Toplice	Braće Radić 9, Varaždinske Toplice	15.000,00
45.	Udruga STAKLENO ZVONO	Kralja P. Krešimira IV 8/1, 0 Varaždin	3.000,00
46.	Društvo multipleskleroze Varaždinske županije	Grabrje 33, Varaždin	10.000,00
47.	Udruga slijepih Varaždinske županije	Trg slobode 10, Varaždin	12.000,00
48.	Teniski klub "VARAŽDIN 1181" Varaždin	M. Krleže 1a, Varaždin	15.000,00
49.	Društvo distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Grada Varaždina	Kralja P. Krešimira IV 6, Varaždin	15.000,00
50.	Udruga "SUNCE" Novi Marof	Presečno 35, Novi Marof	12.000,00
	Ukupno:		416.766,00

Tablica 2. - Socijalni plan Varaždinske županije i zakonska obveza, financiranje usluga:

R.br.	Naziv udruge	Program	Sufinanciranje 2018.
1.	Društvo Crvenog križa Varaždinske županije	Redovna djelatnost i Služba traženja	430.000,00
2.	Društvo Crvenog križa Varaždinske županije	Program pomoć u kući starijim osobama na području Varaždinske županije	262.500,00
3.	Savez udruga umirovljenika i starijih osoba Varaždinske županije	Nabava 1500 poklon paketa povodom uskrasnih blagdana; organiziranje sportskih susreta za 600 umirovljenika; obilježavanje Dana starijih osoba; organiziranje tribina o položaju umirovljenika; pripremanje zbora za sudjelovanje na Festivalu pjevačkih zborova i „Umirovljeničke kajkavijade“; kao i podjele božićnih poklon paketa za umirovljenike u potrebi (za 1.800 do 2.000 osoba)	340.000,00
4.	Caritas Biskupije Varaždin	Caritasova pučka kuhinja	60.000,00

5.	Franjevački svjetovni red OFS - Socijalna samoposluga Kruh Sv. Antuna	Socijalna samoposluga	30.000,00
	Ukupno:		1.122.500,00

Tablica 3. - Grad Ludbreg sufinancira programe i projekte udruga civilnog društva čije je primarno djelovanje usmjereno na osobe s invaliditetom.

R. BROJ	UDRUGA	PROGRAM	IZNOS
1.	UDRUGA TJELESNIH INVALIDA „LIO“ LUDBREG	PROGRAM ŽUPANIJSKO, MEĐUŽUP. I MEĐUNARODNO SPORTSKO TAKMIČENJE OSI	5.800,00
2.	INVALIDSKO „ILCO“ DRUŠTVO VARAŽDIN	S UDRUGOM STOMIČARIMA JE ŽIVOT LAKŠI	950,00
3.	UDRUGA ZA OSOBE S INVALIDITETOM LUDBREŠKO SUNCE	I U 2018. ŽELIMO SE IGRATI, UČITI I STVARATI	30.000,00
4.	UDRUGA SLIJEPIH VŽD ŽUPANIJE	ZAJEDNO BOLJE SUTRA	3.000,00
			39.750,00

Varaždinska županija izvještava da Općina Breznica objavljuje godišnja Izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva. Općina Sveti Đurđ u svom proračunu svake godine osigurava financijska sredstva za osobe s invaliditetom pa tako i za udruge s invaliditetom. Općina Bednji donira udruge za osobe s invaliditetom: udruga tjelesnih invalida Ivanec, udruga Ivanečko SUNCE, udruga NADA Ivanec, Lava centar- Udruga bolji svijet za bolesnu djecu, udruga Palčić gore.

Izvor: Varaždinska županija, 2018.

Prilog br. 41 - Sufinanciranje projekata i programa rada Udruge osoba s invaliditetom u cilju unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom

Tablica 1.- Krapinsko-zagorska županija

R.br.	Naziv udruge	Sufinanciranje 2018.
1.	Grad Zlatar- sufinanciranje rada udruge pomoć u kući i sufinanciranje rada i aktivnosti Udruge osoba s invaliditetom Krapinsko zagorske županije iz Zlatara	oko 50.000,00 kn
2.	Grad Zabok sufinancirao je redovnu djelatnost rada udruga osoba s invaliditetom na temelju pisanih zahtjeva; odobrava osobama s invaliditetom	1.000,00 kn po zahtjevu
3.	Općina Bedekovčina sufinancirala je rad Udruge invalida Bedekovčina	10.000,00 kn
4.	Općina Mače sufinancirala je rad Udruge osoba s invaliditetom KZZ iz Zlatara, Udrugu slijepih KZZ	10.000,00 kn

5.	Općina Jesenje sufinancirala je redovitu djelatnost udruga OSI	8.000,00 kn
6.	Općina Stubičke Toplice sufinancirala je redovnu djelatnost rada udruga osoba s invaliditetom, te sufinancira redovnu djelatnost Udruge umirovljenika u sklopu koje ima i članova koji su invalidne osobe	31.000,00 kn
7.	Općina Đurmanec sufinancirala je udruge osoba s invaliditetom	6.000,00 kn
8.	Općina Radoboj sufinancirala je udruge osoba s invaliditetom	5.000,00 kn
9.	Općina Zlatar Bistrica -10.000,00 za udruge osoba s invaliditetom	10.000,00 kn
10.	Krapinsko-zagorska županija financirala je bruto plaću administrativne djelatnice u Udruzi slijepih KZZ u iznosu od 48.000,00 kn te dodijelila sredstva iz drugih proračunskih pozicija i to ukupno 247.500 kn	48.000,00 kn
11.	Grad Donja Stubica sufinancirao rad udruga s invaliditetom	9.600,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Krapinsko-zagorske županije, 2018.

Tablica 2. - Požeško-slavonska županija, Grad Lipik sufinancira rad udruga osoba s invaliditetom i njihove programe:

<i>R.br.</i>	<i>Naziv udruge</i>
1.	Udrugu "Latica" roditelja i djece sa posebnim potrebama Pakraca i Lipika – 30 članova
2.	Udrugu invalida rada Pakrac - Lipik – 148 članova
3.	Udrugu slijepih Pakrac – Lipik – 40 članova
4.	Udrugu civilnih invalida i stradalnika Domovinskog rata- 12 članova
5.	Udrugu RVI – HVIDR-a Lipik - 90 članova
6.	Maticu umirovljenika – 800 članova

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Požeško-slavonske županije, 2018.

Tablica 3. - Sufinanciranje projekata i programa rada Udruge osoba s invaliditetom Koprivničko-križevačke županije - Grad Đurđevac je sufinancirao Udruge OSI:

<i>R.br.</i>	<i>Naziv udruge</i>	<i>Sufinancirani iznos</i>
1.	Gradsko društvo osoba s invaliditetom Đurđevac	15.000,00 kn
2.	Udrugu osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Mali princ“	43.000,00 kn
3.	Udrugu udomitelja za djecu „Osmijeh“	1.851,64 kn
4.	Udrugu slijepih Koprivničko-križevačke županije	6.000,00 kn
5.	Udrugu HVIDR-a Đurđevac	4.075,60 kn
6.	Za sufinanciranje energetske obnove zgrade Osnovne škole Grgura Karlovčana Đurđevac, energetska obnovu zgrade Područne škole za djecu s teškoćama u razvoju i dogradnju škole	3.100.243,69 kn

Grad Đurđevac je uključen u aktivnosti udruga s područja Grada Đurđevca – ili kao suradnik ili kao pokrovitelj ili kao pružatelj podrške, te financijski pomaže u provođenju aktivnosti udruga. U prostorijama gradskih ustanova konstantno se održavaju tematske radionice, savjetovanja i ostale aktivnosti udruga.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Koprivničko-križevačke županije, 2018.

Tablica 4. - Sufinanciranje projekata i programa rada Udruga osoba s invaliditetom Vukovarsko-srijemska županija

R.br.	Naziv udruge	Sufinanciranje 2018.
1.	Općina Borovo – iz proračunskih sredstava financiran je rad Društva multipleskleroze Vukovarsko-srijemske županije	10.000,00 kn
2.	Vukovarske iskrice- Udruga za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama	5.000,00 kn
3.	Grad Vinkovci sufinancirao 9 udruga osoba s invaliditetom	137.400,00 kn
4.	Općina Babina Greda – sufinancirala projekte/programe Društvu osoba sa invaliditetom „Zvezdice“ iz Gunje	13.000,00 kn
5.	Društvo multipleskleroze VSŽ iz Vukovara	2.000,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Vukovarsko-srijemske županije, 2018.

Tablica 5. - Sufinanciranje projekata i programa rada Udruga osoba s invaliditetom Ličko-senjska županija

R.br.	Grad Gospić objavljuje Javne pozive za udruge koje djeluju na području a čiji su programi od važnosti za grad
1	Program prevencije zdravlja i ranog otkrivanja bolesti
2	Program pomoći starijim i nemoćnim osobama
3	Preventivni programi
4	Programi pomoći djeci s teškoćama u razvoju – djeca sa teškoćama u razvoju su djeca s trajnim posebnim potrebama

Ličko-senjska županija sudjeluje zajedno sa udrugama na njihovim programima na svom području sukladno svojim financijskim mogućnostima. Također je pomogla sufinancirati dizalo za osobu s invaliditetom na području Grada Senja. Grad Otočac prati rad udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom te im je osigurao prostor i sredstva za djelovanje po programima. Također, Grad Otočac je i osnivač Centra za pomoć u kući u sklopu kojeg se pruža besplatna pomoć za tri osobe s invaliditetom koje nisu u sustavu socijalne skrbi. Svi programi i projekti udruga osoba s invaliditetom Općine Brinje koji su bili prijavljeni na Javni poziv dodatno su vrednovani.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Ličko-senjske županije, 2018.

Tablica 6. - Grad Rijeka je u 2018. godini financirala 18 prijava projekata/programa koji su se odnosili na zaštitu osoba s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju za što je utrošeno 737.000,00 kuna.

R.br.	Naziv udruge	Sufinanciranje 2018.
1.	U Općini Viškovo u 2018. godini sufinanciran je 1 program udruga OSI (Društvo tjelesnih invalida Rijeka)	5.000,00 kn
2.	Općina Kostrena je u 2018. godini sufinancirala Bočarski klub osoba s invaliditetom „Pulac“	5.000,00 kn

3.	Općina Punat je financirala programe koji su usmjereni na pružanje pomoći i skrbi osobama s invaliditetom	16.000,00 kn
----	---	--------------

Grad Rijeka je objavila Javni poziv za financiranje projekata/programa u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi na mrežnim mjestima Grada Rijeke www.rijeka.hr. Ciljane skupine korisnika projekata/programa iz područja socijalne djelatnosti, zaštite zdravlja, zaštite životinja su: djeca, mladi, žene, obitelj, osobe starije životne dobi, djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja, beskućnici, ovisnici, branitelji, ratni stradalnici, teško bolesne i kronično bolesne osobe, građani općenito i životinje. Primorsko-goranska županija je u 2018. godini, kao i prethodnih godina, financirala programe udruga za skrb o osobama s invaliditetom, a odluka o tome je bila dostupna javnosti objavom na mrežnom mjestu PGŽ.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Primorsko-goranske županije, 2018.

Tablica 7. - Sisačko-moslavačka županija izvještava da postoje tri grupe udruga koje prijavljuju projekte vezane na uključivanje OSI u zajednicu:

R.br.	područje	Sufinanciranje 2018.
1.	područje zdravstva- 6 udruga	53.000,00 kn
2.	područje socijalne skrbi – 7 udruga	58.000,00 kn
3.	braniteljske udruge – 7 udruga	169.000,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Sisačko-moslavačke županije, 2018.

Tablica 8. - Sufinanciranje programa i projekata udruga osoba s invaliditetom županija

Županija	Općina/Grad	Udruga/Savez	Financiranje
Osječko-baranjska županija		(13) Udruga	480.000,00 kn
Virovitičko-podravska županija		Udrugama osobama s invaliditetom	100.000,00 kn (županija) 135.825,00 kn (JLS)
Zagrebačka županija			275.000,00 kn
	Sveta Nedjelja	Programi i projekti	135.000,00 kn
	Sveti Ivan Zelina		519.318,00 kn
	Zaprešić		88.000,00 kn
Istarska županija	Općina Funtana	(5) projekata u (5) Udruga	30.300,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća županija, 2018.

Prilog br. 42 - Javni natječaj za financiranje programa i projekata udruga za 2018. Grad Zagreb

Gradski uredi	Javni natječaji (temelj ostvarivanja financijskih sredstava)	Broj programa/projekata	Sufinancirani iznosi (u kunama)
Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom	58	1.630.000,00

	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja i Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži	15	335.000,00
Gradski ured za sport i mlade	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja udruga mladih ili udruga za mlade	10	181.000,00
Gradski ured za zdravstvo	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja zaštite zdravlja	15	360.487,00
Gradski ured za branitelje	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja branitelja Domovinskog rata i njihovih obitelji, boraca II. svjetskog rata i civilnih invalida rata	23	485.000,00
Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja zaštite životinja, poljoprivrede, šumarstva i lovstva	2	25.000,00
Ured za programe i projekte Europske unije	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja europskih integracija i fondova Europske unije	1	45.000,00
Ured za upravljanje hitnim situacijama	Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja sustava civilne zaštite	1	20.000,00

Za provođenje postupaka javnih natječaja gradonačelnik je, za svako natječajno područje, imenovao povjerenstva za provjeru propisanih uvjeta natječaja i povjerenstva za ocjenjivanje prijavljenih programa/projekata. Prijave koje ispunjavaju uvjete natječaja upućuju se u daljnju proceduru koja se sastoji u ocjenjivanju prijavljenih programa i projekata sukladno kriterijima iz natječaja. Popis udruga čije prijave ne ispunjavaju propisane uvjete natječaja objavljuje se na mrežnom mjestu Grada Zagreba za svako natječajno područje. Udruge mogu u roku od osam dana od objavljivanja popisa udruga čije prijave ne ispunjavaju propisane uvjete natječaja podnijeti prigovor gradonačelniku Grada Zagreba, u pisanom obliku, putem nadležnog gradskog upravnog tijela. Prijedlog popisa udruga kojima su odobrena/nisu odobrena financijska sredstva objavljuje se na mrežnom mjestu Grada Zagreba za svako natječajno područje. Udruge mogu u roku od osam dana od objavljivanja popisa podnijeti prigovor gradonačelniku Grada Zagreba, u pisanom obliku, putem nadležnog gradskog upravnog tijela. Konačan popis udruga kojima su odobrena/nisu odobrena financijska sredstva objavljuje se na mrežnom mjestu Grada Zagreba za svako natječajno područje.

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Grada Zagreba, 2018.

Prilog br. 43 - Financijske potpore udrugama osoba s invaliditetom ostvarene temeljem Javnog poziva za podnošenje prijava za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2018.

Gradski uredi	Broj financijskih potpora udrugama osoba s invaliditetom	Iznos financijske potpore (u kunama)
Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	61	2.253.384,55
Gradski ured za sport i mlade	6	170.000,00
Gradski ured za zdravstvo	7	100.500,00
Gradski ured za branitelje	9	261.180,00

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Grada Zagreba, 2018.

Prilog br. 44 - Zapošljavanje osoba s invaliditetom programima i projektima udruga, Bjelovarsko-bilogorska županija, 2018. g:

<i>R.br.</i>	<i>Naziv udruge/ usluge</i>	<i>Sufinancirani iznosi</i>
1.	Udruga osoba s invaliditetom Daruvar	30.000,00 kn
2.	Udruga osoba oštećena sluha BBŽ	8.000,00 kn
3.	Udruga invalida Bjelovar	30.000,00 kn
4.	Udruga tjelesnih invalida Bjelovar	12.000,00 kn
5.	Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Korak dalje“ Daruvar	12.000,00 kn
6.	Udruga osoba s invaliditetom Grubišno polje	15.000,00 kn
7.	Društvo multiple skleroze Bjelovarsko-bilogorske županije	7.000,00 kn
8.	Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Bjelovar	10.000,00 kn
9.	Udruga za autizam Bjelovar	10.000,00 kn
10.	Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje Suvenir Sirač (zapošljava 47 osoba s invaliditetom od ukupno 59 zaposlenih)	1.600.000,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Bjelovarsko-bilogorske županije, 2018.

Prilog br. 45 - Vukovarsko-srijemska županija osigurava ravnomjernu zastupljenost financiranja projekata i programa udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom na području Republike Hrvatske:

<i>R.br.</i>	<i>Županija /grad/općina</i>	<i>Naziv udruge/ usluge</i>	<i>Sufinancirani iznosi</i>
1.	Grad Ilok	Udruga gluhih i nagluhih Grada Iloka	7.000,00 kn
2.		Udruga vojnih invalida Domovinskog rata	3.000,00 kn
3.	Općina Markušica	Društvo multiple skleroze Vukovarsko-srijemske županije	500,00 kn
4.		Udruga tjelesnih invalida	10.000,00 kn
5.	Vukovarsko-srijemska županija	Udruga za osobe s intelektualnim oštećenjem „Golubica“ Vukovar	4.000,00 kn
6.		Udruga osoba oštećenog sluha Vukovarsko-srijemske županije i Grada Vinkovca	2.000,00 kn
7.		Atletski klub za osobe s invaliditetom	2.000,00 kn
8.		Udruga „Paloma“- Vukovar	4.000,00 kn
9.		Savez humanitarnih udruga i tjelesnih invalida VSŽ	4.000,00 kn
10.		Udruga tjelesnih invalida Grada Vukovara	3.000,00 kn
11.		Udruga roditelja djece s poteškoćama u razvoju „Vukovarski leptirići“	25.000,00 kn

Izvor: Tablica izrađena na temelju izvješća Vukovarsko-srijemske županije, 2018.

Prilog br. 46 - Prikaz utrošenih sredstava za provedbu mjera Nacionalne strategije u 2018. godini¹

Tablica 1. - Prikaz utrošenih sredstava u 2018. godini na nacionalnoj razini

Područje	Utrošena sredstva u 2018. godini (u kunama)
1. Obitelj	204.668.134,89
2. Život u zajednici	97.645.688,76
3. Odgoj i obrazovanje	81.060.740,13
4. Zdravstvena zaštita	*23.952.782,77
5. Socijalna skrb	24.325.000,00
6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	49.239.865,48
7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje	149.180.591,64
8. Pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja	7.902.041,99
9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti	94.000,00
10. Sudjelovanje u kulturnom životu	2.397.324,24
11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu	25.000,00
12. Istraživanje i razvoj	1.172.016,00
13. Rekreacija, razonoda i šport	5.373.649,00
14. Rizične situacije i humanitarna krizna stanja	0
15. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu	0
16. Međunarodna suradnja	0
UKUPNO	647.063.834,90

*Navedeni iznos utrošen u području zdravstvene zaštite obuhvaća i iznose doniranih sredstava za opremanje zdravstvenih ustanova u ukupnom iznosu 5.767.574,98 kn te sredstva zdravstvenih ustanova utrošena u svrhu osiguravanja pristupačnosti usluga u zdravstvenim ustanovama u iznosu od 11.370.344,02 kn.

¹ Navedena utrošena financijska sredstva za provedbu mjera u 2018. godini na nacionalnoj razini ne obuhvaćaju financijska davanja iz redovne djelatnosti.

Tablica 2. - Prikaz utrošenih sredstava u 2018. godini po JLP(R)S³

JLP(R)S	Utrošena sredstva u 2018. godini (u kunama)
Bjelovarsko-bilogorska županija	11.730.024,8
Brodsko-posavska županija	6.326.458,21
Dubrovačko-neretvanska županija	10.219.631,3
Istarska županija	37.401.259,3
Karlovačka županija	6.608.768,69
Koprivničko-križevačka županija	9.090.079,22
Krapinsko-zagorska županija	1.886.972,43
Ličko-senjska županija	1.949.909,43
Međimurska županija	11.017.309,00
Osječko-baranjska županija	6.492.656,78
Požeško-slavonska županija	2.251.167,49
Primorsko-goranska županija	5.040.568,61
Sisačko-moslavačka županija	6.892.287,00
Splitsko-dalmatinska županija	44.161.574,7
Šibensko-kninska županija	701.434,8
Varaždinska županija	7.733.243,84
Virovitičko-podravska županija	2.659.959,8
Vukovarsko-srijemska županija	4.139.155,43
Zadarska županija	3.124.946,85
Zagrebačka županija	10.494.184,3
Grad Zagreb	70.227.691,05
UKUPNO	260.149.283,03

³ Prikazana sredstva JLP(R)S uključuju i sredstva jedinica lokalne samouprave.